

Projekt

z dnia 10 września 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XVII. .2025
RADY MIEJSKIEJ GMINY OSIECZNA**

z dnia 18 września 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 wraz z Prognozą
oddziaływania na środowisko**

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 r. poz. 1153 t.j.) oraz art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zmianami) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, które stanowią załączniki do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Osieczna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.



Załącznik nr 1 do uchwały nr XVII. .2025
Rady Miejskiej Gminy Osieczna
z dnia 18 września 2025 r.

fol.Tomasz Dębowski



STRATEGIA ROZWOJU GMINY OSIECZNA NA LATA 2023-2030





Opracowanie:

Urząd Gminy Osieczna

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 opracowano w oparciu o materiały źródłowe Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2021 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.





SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY OSIECZNA.....	6
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	7
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	10
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	14
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych	17
4.1. Ocena sytuacji Gminy.....	18
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe.....	21
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	23
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY OSIECZNA.....	27
1. Misja i wizja	28
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym.	29
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Osieczna oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	42
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa.....	49
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	55
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	57
ZAŁĄCZNIKI	59
Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Osieczna	59
Załącznik 2: Wzór ankiety.....	105
Załącznik 3 Tabela ewaluacyjna.....	111



WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategiczych obowiązujących w Gminie Osieczna, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona również wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców.

Ważnym źródłem informacji byli **członkowie Zespołu Strategicznego**, pracujący pod kierownictwem Sławomira Kosmalskiego (Sekretarza Gminy Osieczna), w skład którego wchodziłi reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych gminy i społeczności lokalnej:

- Weronika Jabczyńska – Członek Zespołu,
- Magdalena Zając – Członek Zespołu.

Dodatkowo Zespół Strategiczny wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

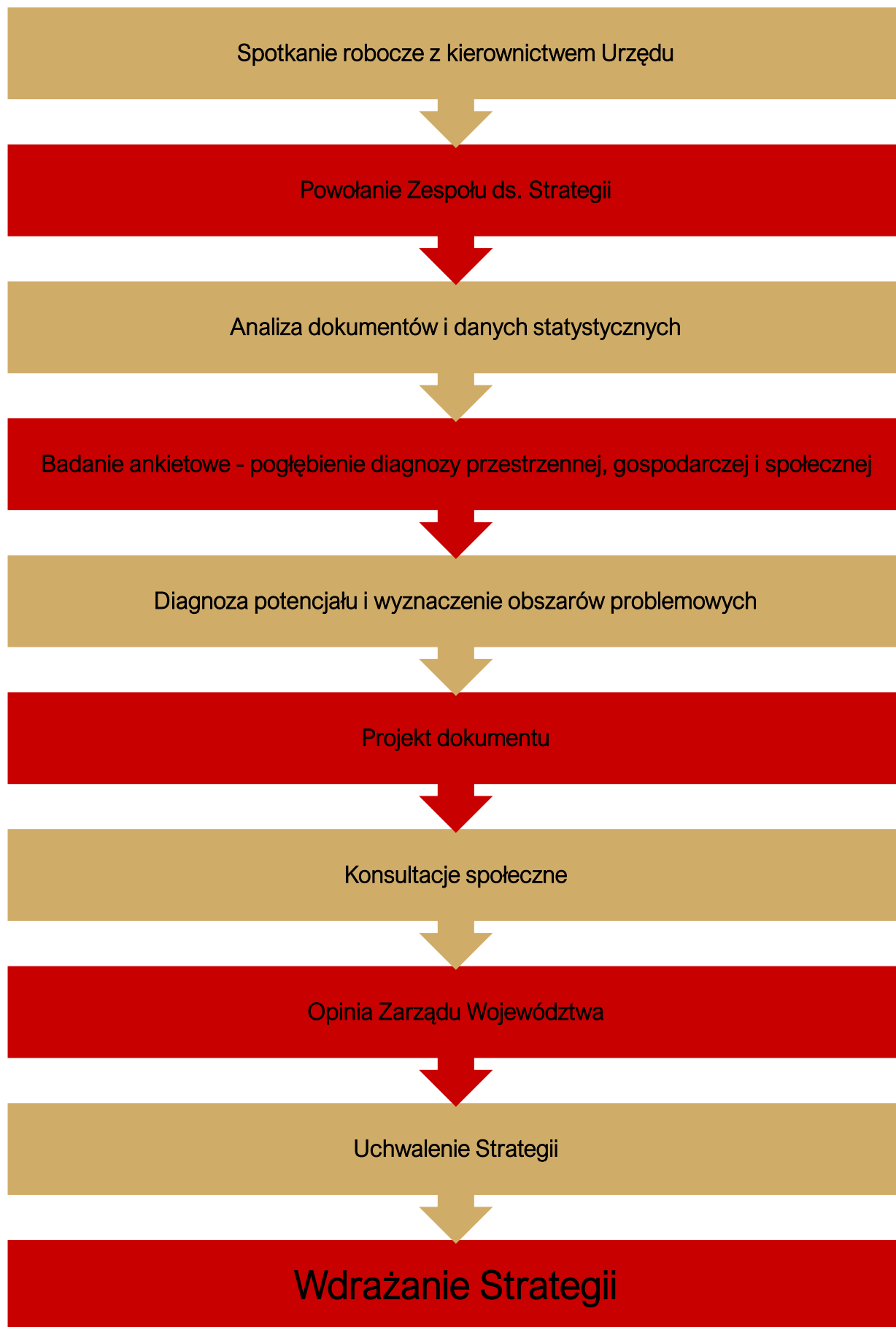
- Irma Kuznetsova – Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Klaudia Świrska – Starsza specjalistka ds. Strategii i rozwoju lokalnego,
- dr Joanna Cieślińska – ekspertka merytoryczna w dziale Strategii i rozwoju lokalnego.

Prace nad Strategią rozpoczęto w maju 2022 roku, kiedy to Burmistrz Gminy Osieczna podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, którą pogłębiono podczas spotkania z kierownictwem i pracownikami Urzędu oraz badania ankietowego wśród mieszkańców. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe. Następnie wyznaczono cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań, których realizacja wpłynie na osiągnięcie podstawowych celów. W lutym 2023 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie projekt dokumentu strategicznego został poddany konsultacjom społecznym, a w późniejszym etapie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw.



Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią:



Część I

STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY OSIECZNA



Gmina
Osieczna



1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Osieczna jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie wielkopolskim, w północnej części powiatu leszczyńskiego. Według danych GUS Gmina Osieczna w 2021 roku liczyła 9 329 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 73 os./km². Całkowita powierzchnia Gminy wynosi ok. 129 km², z czego powierzchnia użytków rolnych stanowi ok. 64%, zaś powierzchnia leśna ok. 23%. Gmina sąsiaduje z miastem Leszno i z pięcioma gminami: Krzemieniewo, Rydzyna, Lipno (pow. leszczyński) oraz Śmigiel i Krzywiń (pow. kościański). W skład Gminy wchodzi miasto Osieczna oraz 17 wsi sołeckich.



Ryc. 1. Położenie Gminy Osieczna na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na sieć komunikacyjną w Gminie składają się przede wszystkim droga krajowa nr 12 relacji Łęknica – Dorohusk oraz droga wojewódzka nr 432 relacji Leszno – Krzywiń – Śrem – Środa Wlkp. – Grzymisławice (Września). Sieć komunikacyjną Gminy uzupełniają drogi powiatowe o łącznej długości 65,14 km oraz drogi gminne o łącznej długości 75,7 km.

Ponadto w odległości 12 km od Osiecznej w Lesznie przebiega droga ekspresowa S5 Poznań – Wrocław, która łączy dwie autostrady A2 i A4, dzięki której dostępność komunikacyjna Gminy jest większa.

Osieczna położona jest w odległości ok. 12 km (ok. 15 min jazdy samochodem) od Leszna, 28 km (ok. 30 min) od Gostynia, 82 km (ok. 1 h 10 min) od stolicy województwa – Poznania.

Sieć dróg jest rozmieszczona w sposób umożliwiający swobodne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami na terenie Gminy, lecz charakteryzują się one zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, często wymagającym remontu, rozbudowy lub przebudowy.



Ze względu na rosnące natężenie ruchu drogowego na terenie Gminy w przyszłości konieczne będzie podjęcie działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa jego uczestników. Działania te powinny obejmować także np. wyznaczanie nowych przejść dla pieszych, budowę chodników czy rozbudowę systemu oświetlenia ulicznego w miejscowościach na terenie Gminy. Do poprawy bezpieczeństwa na lokalnych drogach przyczyni się także stworzenie systemu ścieżek rowerowych łączących poszczególne miejscowości oraz dających możliwość dojechania rowerem do najważniejszych punktów usługowych (administracja, edukacja, sport, służba zdrowia, kultura) w gminie.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje zbiorowy transport publiczny. Transport publiczny autobusowy realizowany jest poprzez firmy prywatne.

Przez obszar Gminy przebiega dwutorowa linia kolejowa nr 14 relacji Łódź Kaliska – Tuplice oraz jednotorowa linia kolejowa nr 360 relacji Leszno-Jarocin, Jarocin-Leszno. Jedyną stacją kolejową na terenie Gminy jest stacja w Kąkolewie, skąd można dojechać m.in. do Leszna i Ostrowa Wielkopolskiego. Jednak głównie mieszkańcy Gminy Osieczna korzystają z dworca w Lesznie.

Na terenie Gminy Osieczna nadrzędnym dokumentem planistycznym jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które zostało przyjęte uchwałą Nr XXXIX/326/2018 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 18 października 2018 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna.

Dokumentami określającymi szczególne warunki zagospodarowania są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Gmina Osieczna cechuje się niskim stopniem pokrycia planami miejscowymi – 0,31%. Obecnie obowiązują 53 plany miejscowe. Niski odsetek pokrycia planami ma przełożenie na liczbę wydawanych decyzji o warunkach zabudowy. Należy jednak mieć na uwadze, że wykorzystywanie decyzji o warunkach zabudowy, jako alternatywy dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, może przyczyniać się do uniemożliwienia racjonalnego kształtowania ładu przestrzennego i powstania chaosu urbanistycznego. W miejscach, gdzie nie obowiązują zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rozwój zabudowy regulowany jest poprzez wydawanie indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2017-2021 utrzymuje się na podobnym poziomie między 88 a 110. Średnio w analizowanym okresie wydano 98 decyzji rocznie, co w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wynosiło 11,79 decyzji. Na terenie Gminy wydano pozwolenia na budowę dla nowych budynków mieszkalnych. Łącznie w latach 2017-2021 wydano 570 pozwoleń. Liczba pozwoleń budowy co roku utrzymuje się na podobnym poziomie i w 2021 wyniosła 105.

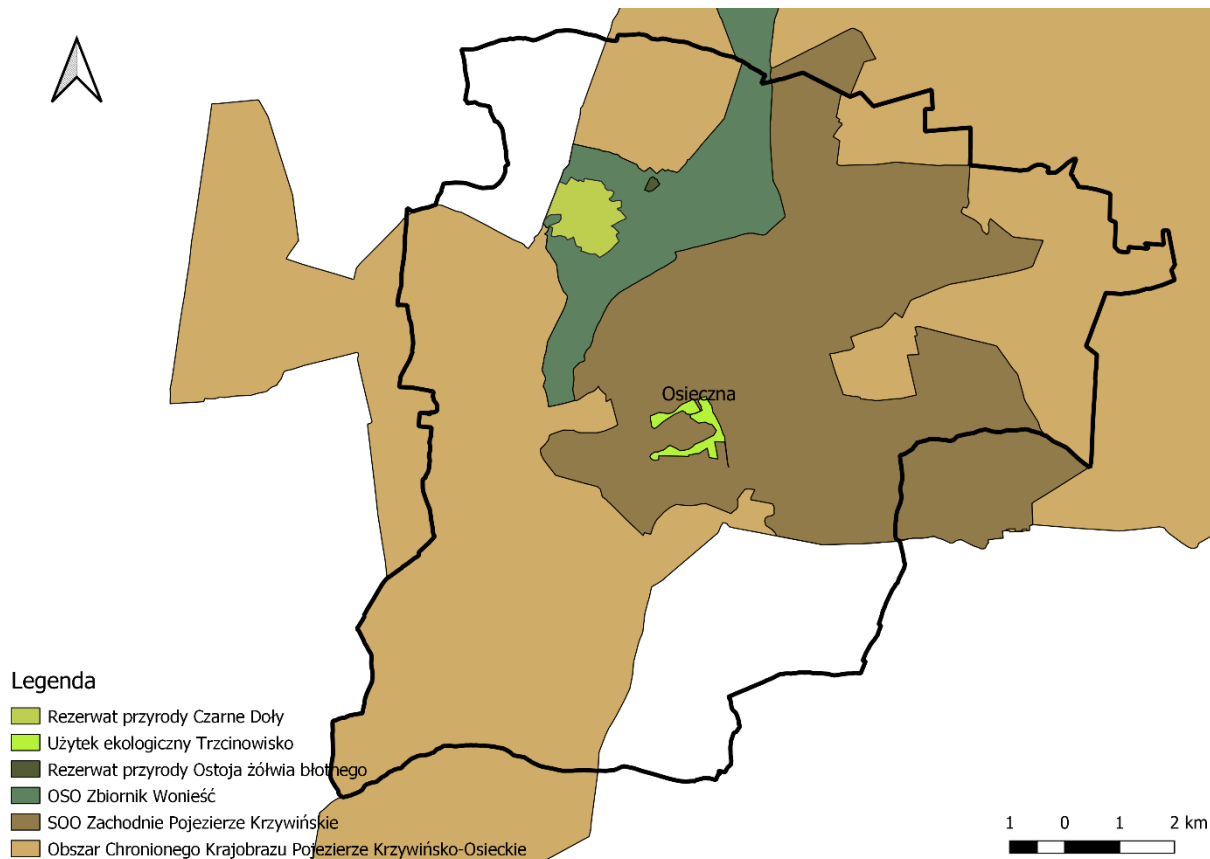
Gmina Osieczna została zakwalifikowana do Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, w skład którego wchodzi: Miasto Leszno, Powiat Leszczyński oraz Gminy: Rydzyna, Świeciechowa i Lipno. LOF będzie realizował projekty w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Istotą ZIT jest realizacja partnerskich projektów przyczyniających się do zrównoważonego rozwoju obszaru funkcjonalnego. Wysokość środków dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych obliczana jest na podstawie liczby mieszkańców. Na jednego mieszkańca to kwota 121,45 euro. Ogólna alokacja dla LOF wynosi 12 008 618,81 euro.

Gmina należy do regionu obfitującego w dużą ilość walorów naturalnych. Do najważniejszych należy zaliczyć zbiorniki wodne oraz obszary leśne. Niewątpliwie do największych atrakcji turystycznych zalicza się Jezioro Łoniewskie. Na terenie Gminy Osieczna występują formy ochrony przyrody takie jak: Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki, Specjalny obszar ochrony



siedlisk – „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie”, Obszar specjalnej ochrony ptaków Zbiornik Wonieść, użytek ekologiczny „Trzcinowisko”, rezerwat przyrody „Czarne Doły”, rezerwat przyrody „Ostoją żółwia błotnego” oraz 41 pomników przyrody.

Ponad 80% powierzchni Gminy znajduje się w zasięgu wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody.



Ryc. 2. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Osieczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na terenie Gminy zlokalizowanych jest wiele zabytków, które w połączeniu z walorami przyrodniczymi Gminy dają potencjał do rozwoju turystyki jednodniowej. Wyróżniającymi się w Gminie zabytkami jest: klasztor oo. Franciszkanów w Osiecznej, wiatraki w Osiecznej, zamek w Osiecznej, kościół parafialny pw. św. Trójcy w Osiecznej, kościół pw. św. Łukasza Ewangelisty w Świerczynie, kościół pw. Matki Boskiej Wniebowziętej i św. Andrzeja w Drzeczku, pałac w Dobramyśli, pałac w Drzeczku, pałac w Kąkolewie, pałac w Witosławiu, parafia pw. Wszystkich Świętych w Kąkolewie.



2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Na sytuację gospodarczą Gminy składa się wiele aspektów. Są to między innymi sytuacja finansowa gminy jako jednostki samorządu terytorialnego, w tym jej możliwości inwestycyjne, poziom przedsiębiorczości na terenie gminy, a także kwestie infrastrukturalne – stopień rozwoju i jakość urządzeń sieciowych i obiektów kubaturowych oraz dostęp mieszkańców do tej infrastruktury.

O poziomie przedsiębiorczości na terenie danej jednostki stanowi między innymi liczba przedsiębiorstw działających na jej terenie. Przedsiębiorstwa zarejestrowane w Gminie Osieczna w roku 2021 stanowiły 15,5% (1 124 podmiotów) wśród wszystkich przedsiębiorstw prowadzących swoją działalność w powiecie leszczyńskim. Liczby te corocznie wzrastają. W 2017 roku na terenie Gminy działało 917 przedsiębiorstw i do 2021 roku liczba ta wzrosła o 207 (1 124 przedsiębiorstw).

Ponadto obserwacja liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy dowodzi trendowi zwiększającej się liczby nowych przedsiębiorstw przy jednoczesnym spadku liczby wyrejestrowywanych firm. W 2021 roku nowo zarejestrowanych firm było 97 i było to o 20 firm więcej niż 2017 roku, a wyrejestrowanych było 46 w porównaniu do roku 2017 było to mniej o 16.

Wśród podmiotów działających na terenie Gminy Osieczna najwięcej zostało zakwalifikowanych do sekcji F zgodnie z podziałem PKD – są to firmy z branży budownictwa (ok. 23% udziału wśród wszystkich podmiotów) oraz z sekcji G – branża handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych (w tym motocykli) (ok. 20% udziału wśród wszystkich podmiotów). Dużym udziałem odznaczały się również podmioty z branży przetwórstwa przemysłowego (ok. 12%).

O sytuacji na rynku pracy świadczy m.in. udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, gdzie od 2017 roku do 2019 roku zauważalny był trend malejący w Gminie Osieczna (z poziomu 2,2% w roku 2017, do poziomu 1,7% w roku 2019). Jednak od roku 2019 liczba osób pozostających bez zatrudnienia zaczęła ponownie rosnąć do poziomu 2,0% w roku 2020. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie w 2021 roku minimalnie się zmniejszył do poziomu 1,3%. Udział ten w 2021 roku kształtował się na niższym poziomie w porównaniu do województwa (2,4%) oraz na porównywalnym poziomie w porównaniu do powiatu (1,4%).

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy dla powiatu leszczyńskiego na koniec 2021 roku zarejestrowanych bezrobotnych było 546 osób. Około 62% osób bezrobotnych to kobiety.

W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie leszczyńskim wynosiło 5 274,63 zł, co odpowiada 87,9% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Rozwój gospodarczy wiąże się także z jakością i dostępnością infrastruktury sieciowej. Wpisuje się w nią dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej. Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrzenie (pobór, uzdatnianie, dystrybucję) mieszkańców Gminy w wodę jest Zakład Usług Wodnych we Wschowie (gmina Wschowa), natomiast za odprowadzanie ścieków z terenu Gminy odpowiada Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków. Gmina Osieczna podejmuje działania w zakresie poszukiwania nowych źródeł wody oraz



docelowo dąży do przejęcia i prowadzenia gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny.

Na terenie Gminy na podstawie uchwały Nr XXIII.167.2020 Rady Miejskiej Gminy Osieczna została wyznaczona Aglomeracja Osieczna. W skład aglomeracji Osieczna weszły następujące miejscowości: Osieczna, Jezioriki, Kąkolewo, Łoniewo, Grodzisko, Świerczyna, Wojnowice. Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji (RLM) dla aglomeracji Osieczna wynosi 7 089 RLM. Wskaźnik wyposażenia aglomeracji w sieć kanalizacyjną wynosi 99,58% biorąc pod uwagę wyłącznie mieszkańców stałych i osób czasowo przybywających oraz 98,9% biorąc pod uwagę oprócz RLM mieszkańców stałych i czasowo przebywających również RLM przemysłu.

Agglomeracja posiada biologiczną oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w miejscowości Osieczna, ul. Polna o przepustowości $Q_{sr/d} = 636,00 \text{ m}^3/\text{d}$. Przepustowość projektowa średnio dobową wynosi $1\,015 \text{ m}^3/\text{d}$. Szacuje się, że będzie ona wystarczająca zarówno przy aktualnym poziomie liczby mieszkańców, jak i w przypadku zwiększenia się tej liczby.

W 2021 roku do sieci wodociągowej dostęp miało 93,3% mieszkańców Gminy, a woda doprowadzana była z 9 ujęć. Z kolei z sieci kanalizacyjnej korzystało 70,1% mieszkańców. Dostęp do sieci gazowej miało 21,2% mieszkańców Gminy.

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i wywóz odpadów komunalnych z terenu Gminy Osieczna jest Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego. Na terenie Gminy Osieczna w miejscowości Trzebania zlokalizowany jest Zakład Zagospodarowania Odpadów. ZZO Trzebania oraz wszystkie znajdujące się tam instalacje pomimo tego że są zlokalizowane na terenie Gminy nie są przez Gminę zarządzane. Na terenie Gminy Osieczna w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Pod względem liczby mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wartość ta co roku ulegała wahaniom. W 2021 roku objętych odbiorem odpadów było 8 049 osób. W 2021 roku udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów wyniósł 47% i wzrósł od 2017 roku o 38 pp. Przypadająca ilość zebranych odpadów na mieszkańca co roku się zwiększała i w 2021 roku wyniosła 0,38 Mg. Zgodnie z unijnymi wymogami w sprawie odpadów Gmina Osieczna mieści się w wyznaczonych ramach przetwarzania odpadów.

Na terenie Gminy Osieczna w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Trzebania funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Zarządzającym zakładem jest Miejski Zakład Oczyszczania w Lesznie.

Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne, będące skutkiem nadmiernej antropopresji zmuszają do podejmowania działań ograniczających jego degradację oraz służących poprawie jego składowych. Działania te związane są w szczególności z ochroną powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb. Gmina Osieczna włączyła się w realizację rządowego programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE. Na koniec III kwartału 2022 roku w Gminie Osieczna zostały złożone 42 wnioski o dofinansowanie oraz zostało zrealizowanych 10 przedsięwzięć na łączną kwotę 188 242,92 zł.

Dążąc do poprawy jakości powietrza na terenie Gminy, w 2021 r. kontynuowano zapoczątkowany w 2018 r. program udzielania dotacji celowych z budżetu Gminy na wymianę źródeł ciepła. W ciągu roku podpisano 177 umów na wymianę starych pieców węglowych na ekologiczne,



w tym 110 na piec na paliwo stałe – spełniający wymogi rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 lub 2015/1185 tzw. „ekoprojekt” lub „ecodesign” oraz kotła „5 klasy”, 46 na kocioł gazowy, 4 na systemy lub piece ogrzewania elektrycznego, 7 na pompy ciepła.

W latach 2017-2021 dochody Gminy Osieczna ulegały corocznemu wzrostowi – z poziomu 41,19 mln zł w 2017 roku do 55,6 mln zł w 2021 roku. W przeliczeniu na mieszkańca dochody Gminy kształtowały się na poziomie wyższym od średniej dla powiatu i niższym od średniej dla województwa. W 2021 roku dochody na mieszkańca w Gminie osiągnęły poziom 5 977,69 zł, w powiecie leszczyńskim 6 141,11 zł, a w województwie wielkopolskim 6 918,71 zł.

W 2017 roku udział dochodów własnych Gminy w ogólnych dochodach stanowił 37%. W latach 2017- 2020 nastąpił spadek do poziomu 19%. Było to związane przede wszystkim ze zwiększeniem się dotacji na cele bieżące przekazywanej z budżetu państwa (przede wszystkim na program „Rodzina 500+”). Nastąpił wzrost udziału dotacji w budżecie Gminy z 26% do 53%. Dodając udziały w podatku PIT i CIT, dochody własne Gminy Osieczna w 2020 roku wynosiły 31%. W roku 2021 sytuacja finansowa Gminy uległa zmianom, dochody własne wzrosły do 26% (doliczając dochody udziału w PIT i CIT dochody własne Gminy Osieczna w 2021 roku wynosiły 44%), a udział dochodów z dotacji zmniejszył się do 33%. Gmina ma więc ograniczoną możliwość samodzielnego oddziaływania na kształt i strukturę swoich dochodów, a tym samym możliwość samodzielnego finansowania inwestycji.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące Gminy. W 2017 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 30,8 mln zł i do 2021 roku wzrosły o ponad 10 mln zł. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W Gminie Osieczna w latach 2017-2021 dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących była na tyle stabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) corocznie wzrastał z poziomu 7,4 mln zł w 2017 roku do poziomu 13,4 mln zł w 2021 roku, co stanowiło 24% dochodów ogółem.

Analizując zmiany odsetka wydatków pomiędzy rokiem 2017 a 2021 w poszczególnych działach na tle wydatków ogółem największy spadek odnotowano w dziale 900 gospodarka komunalna i ochrona środowiska (z 18,9% do 11,3%) oraz 010 rolnictwo i łowiectwo (z 12,7 % do 6,3%). Natomiast najwyższy wzrost odnotowano w działach 855 rodzina (z 21% do 29%) oraz 801 oświata i wychowanie (z 23% do 28%).

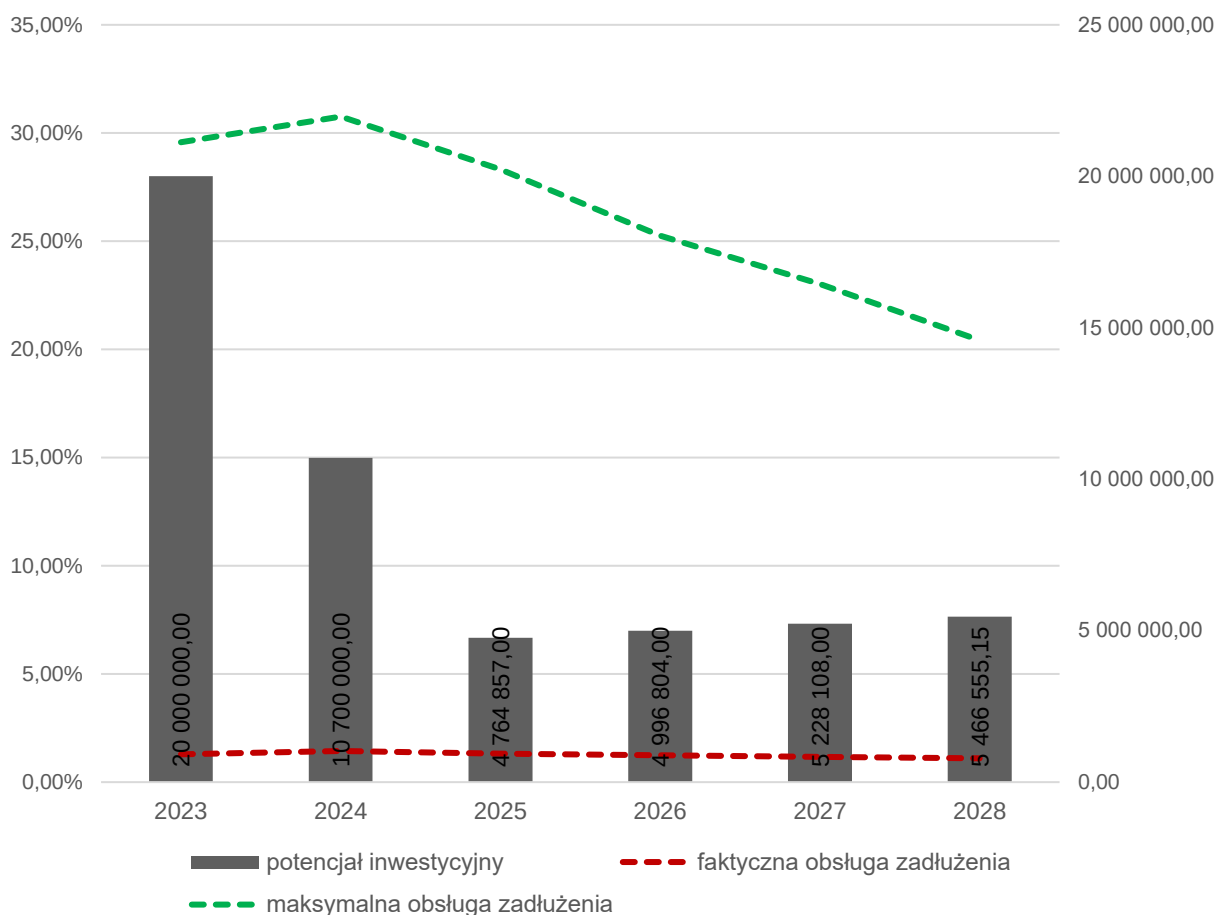
Zgodnie z rankingiem „Fundusze Europejskie. Ranking wykorzystania środków europejskich przez samorządy 2014–2019” opracowanym przez czasopismo „Wspólnota”¹ wydatki Gminy Osieczna ze środków UE w latach 2014–2019 per capita wyniosły 735,36 zł, co plasuje Gminę na 344 miejscu spośród 607 miasteczek (gmin miejsko-wiejskich).

Analizując kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia w kolejnych latach, stwierdza się możliwość obsługi dodatkowych zobowiązań. Ponadto na wykresie poniżej przedstawiono potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2023-2028. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy wyniesie około 51,15 mln zł, z czego 20 mln będzie wydatkowane w 2023 roku i były to inwestycje współfinansowane ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład.

¹ [Samorządowi liderzy pozyskania środków unijnych 2014-2019 \(wspolnota.org.pl\)](https://wspolnota.org.pl/), z 02.2023 r.



Gmina Osieczna z Rządowego Funduszu Polski Ład pozyskała dotacje na inwestycje na łączną kwotę 18,82 mln zł. Były to dotacje na budowę lokalnych oczyszczalni ścieków obsługujących miejscowości Popowo Wonieskie, Ziemnice oraz Drzeczkowo oraz dotacje na przebudowę ulic dr. Bronisława Świderskiego, Bukowa, Olchowa, Klonowa, Jaworowa, Grabowa, Osiedle Jaworowy Jar w miejscowości Osieczna.



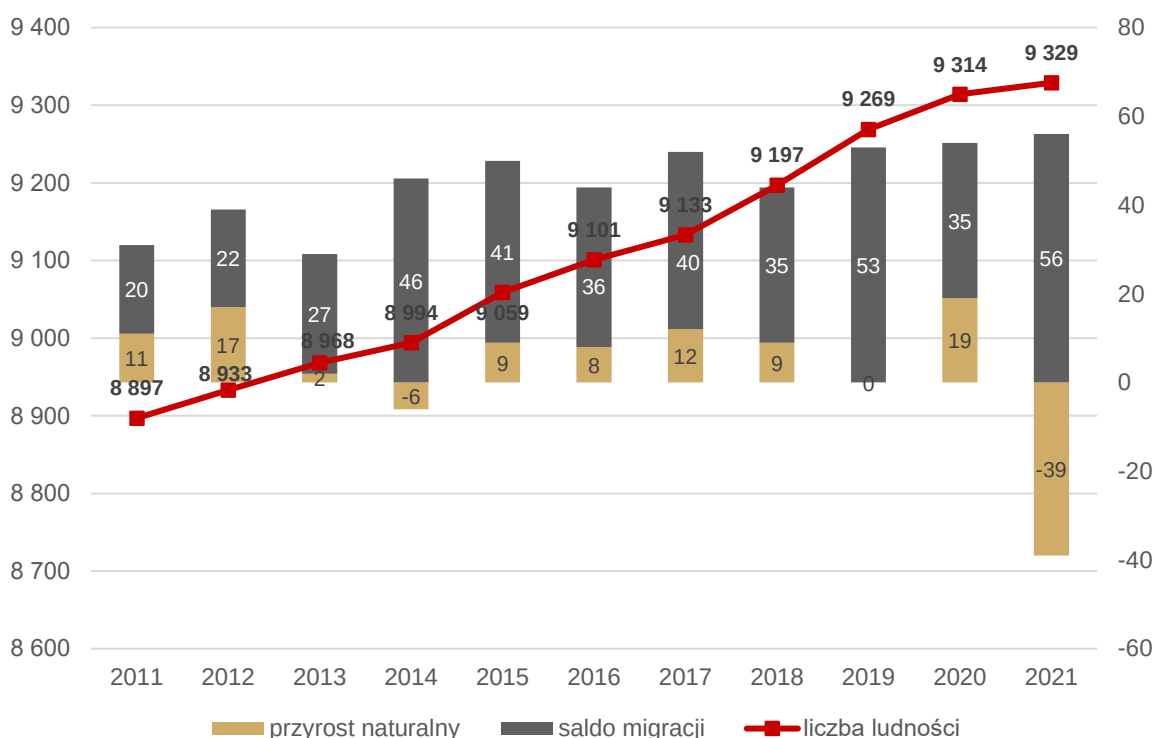
Ryc. 3. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Osieczna na lata 2023-2028

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały XLIV.312.2022 Rady Miejskiej Gminy Osieczna z dnia 27 września 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Osieczna na lata 2022-2028



3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

W 2021 r. wg danych GUS, Gminę Osieczna zamieszkiwało 9 329 osób oraz była ona jedną z najgęściej zaludnionych gmin powiatu leszczyńskiego. W 2021 r. na 1 km² powierzchni Gminy przypadało 73 osób. Analizując dane na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia obserwuje się stały przyrost liczby ludności – od 2011 r. o prawie 5%. W całym badanym okresie również wskaźniki przyrostu naturalnego oraz salda migracji utrzymywały się na poziomie dodatnim, z wyjątkiem 2014 r. i 2021 r., gdy przyrost naturalny osiągnął wartość ujemną. Dynamiczny wzrost liczby ludności jest cechą charakterystyczną wynikającą z położenia Gminy bezpośrednio przy dużym ośrodku miejskim – Lesznie i świadczy o zachodzących procesach suburbanizacji, przejawiających się m.in. napływem ludności na obszary wiejskie.



Ryc. 4. Zmiany liczby ludności w Gminie Osieczna w latach 2011-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ważnym, pozytywnym przejawem procesu suburbanizacji jest napływ mieszkańców w wieku kreatywnym (tj. 24-35 lat), którzy stanowią swoistą siłę napędową dla rozwoju gospodarczego, a także przyczyniają się do łagodzenia skutków starzenia się społeczeństwa. Dynamika przyrostu mieszkańców w wieku kreatywnym w Gminie Osieczna przewyższa wartości zarówno dla powiatu, jak i województwa, a w strukturze demograficznej ludności Gminy Osieczna przeważają zdecydowanie osoby w wieku produkcyjnym. Jest to silna mocna strona jednostki, która jednak będzie nakładała nowe wyzwania dla samorządu w zakresie zaspokajania potrzeb i stworzenia odpowiednich warunków do życia nowym mieszkańcom. Wzrost liczby ludności skutkuje bowiem zmianą popytu na usługi publiczne, w szczególności oświatę i wychowanie, usługi komunalne czy kulturę i sport.

Jednym z najważniejszych aspektów mających wpływ na jakość życia w Gminie jest zapewnienie odpowiedniej opieki dla najmłodszych oraz zagwarantowanie dobrego startu w przyszłość dla młodzieży. W Gminie Osieczna funkcjonują dwa żłobki – w Osiecznej i w Kąkolewie. Na chwilę obecną



liczba miejsc dla dzieci jest wystarczająca, jednak zważywszy na zachodzące procesy ludnościowe należy mieć na uwadze prawdopodobny wzrost zapotrzebowania na tego typu usługi i konieczność utworzenia kolejnej placówki.

System oświatowy w Gminie opiera się na działalności 3 zespołów szkół w Osiecznej, Kąkolewie oraz w Świerczynie. W skład Zespołu Szkół w Osiecznej wchodzi Przedszkole Samorządowe w Osiecznej, Przedszkole Samorządowe w Drzeczkowie oraz Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Osiecznej. W skład pozostałych zespołów wchodzi przedszkole i szkoła podstawowa. Poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej w Gminie w latach 2017-2021 wahał się między 82% a 88%, w 2021 roku wyniósł 84%.

O poziomie i jakości nauczania na terenie danej jednostki świadczą między innymi uzyskiwane przez uczniów wyniki egzaminów państwowych. W roku szkolnym 2020/2021 poziom kształcenia ósmoklasistów ze wszystkich przedmiotów, poza językiem angielskim jest nieznacznie (o kilka punktów %) wyższy niż średnia wyznaczona dla województwa wielkopolskiego i powiatu leszczyńskiego.

Corocznie wzrastają wydatki w dziale oświata i wychowanie. Wzrasta również subwencja oświatowa, jednak w sposób niewystarczający, co powoduje zwiększającą się różnicę między subwencją oświatową a wydatkami w tym dziale. Stopień pokrycia wydatków w dziale oświata i wychowanie subwencją oświatową corocznie zmniejsza się, z poziomu 71% w 2017 roku do 57% w 2021 roku.

Samorządową instytucją kultury na terenie Gminy jest Centrum Kultury i Biblioteka z siedzibą w Osiecznej przy ulicy Krzywińskiej 4. CKiB powstało w 2016 roku po połączeniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej. Centrum prowadzi działalność biblioteczną poprzez wypożyczalnię i czytelnię dla dorosłych i dzieci w: Osiecznej, Kąkolewie oraz Świerczynie. Przy gminnych jednostkach kultury funkcjonują sekcje tj.: Orkiestra Dęta Gminy Osieczna, Mażoretki REWIA Osieczna, Zespół Śpiewaczy WRZOS, Koło Śpiewu LUTNIA, Chór SENIOR, Społeczne Ognisko Muzyczne (nauka gry na instrumentach), sekcja plastyczna.

Na terenie Gminy Osieczna aktywność kulturalną umożliwiają świetlice wiejskie zlokalizowane w każdej wsi. Świetlice wiejskie są wykorzystywane do organizacji wszelkiego rodzaju spotkań mieszkańców sołectwa. W ciągu roku możliwy jest także wynajem sali na imprezy okolicznościowe.

Na terenie Gminy cyklicznie organizowanych jest kilka imprez, wśród których wyróżniają się: „Noc Świętojańska”, „Dni Osiecznej”, „Wielkopolski Konkurs Młodych Instrumentalistów”.

W celu podniesienia poziomu zadowolenia mieszkańców dostrzega się potrzebę zwiększenia liczby odbywających się wydarzeń i zajęć kulturalno-sportowych. Konieczna jest również ich szeroka promocja i informowanie o nich mieszkańców. Niska ocena mieszkańców w zakresie możliwości spędzania wolnego czasu na terenie Gminy wynikać może po części z ich niewiedzy o organizowanych do tej pory imprezach i w konsekwencji niewielkiej frekwencji.

Działalność kulturalną i sportową prowadzą także funkcjonujące na terenie Gminy stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Organizacje te działają w różnych dziedzinach, umożliwiając ich członkom rozwój swoich pasji, integrację oraz wsparcie. Do organizacji tych zalicza się m.in.: jednostki OSP, stowarzyszenia, fundacje oraz kluby sportowe.

Za bezpieczeństwo mieszkańców, w tym porządek i bezpieczeństwo w ruchu drogowym w Gminie odpowiada Zespół Dzielnicowych w Osiecznej przy ulicy Leszczyńskiej 5b. Ponadto na terenie



Gminy zlokalizowanych jest 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, przy czym 1 z nich została ujęta w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

Opiekę zdrowotną w Gminie zapewniają Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej: „Zdrowa Rodzina”, „Ośrodek Zdrowia”, „Medicus”, „Kamed”, „Ośrodek Zdrowia w Kąkolewie”, Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo - Rodzinnej i Szkolnej „SALUS s.c.”.

Na terenie miasta znajduje się również Centrum Rehabilitacji im. Prof. Mieczysława Walczaka. Ośrodek ten świadczy usługi w zakresie fizykoterapii i kinezyterapii na oddziale stacjonarnym lub dziennym.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej odpowiedzialny jest za realizację zadań dotyczących pomocy społecznej oraz podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem w Gminie. Liczba beneficjentów GOPS corocznie się zmniejsza. Beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2021 r. było 115 osób i były to 93 osoby mniej w porównaniu do roku 2018 (208 osób)

Gmina Osieczna wspiera mieszkańców w zahamowaniu lub ograniczeniu skutków procesów chorobowych dotyczących schorzeń układu kostnowastkowego, mięśniowego i tkanki łącznej realizując program profilaktyki zdrowotnej pn.: „Rehabilitacja mieszkańców Gminy Osieczna na lata 2021-2023”.

Na terenie Gminy funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Kąkolewie (placówka powiatowa). Placówka dziennego pobytu dorosłych osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo, które zamieszkują powiat leszczyński. Jest miejscem rehabilitacji i terapii ruchowej, społecznej i zawodowej chorych. Ośrodek stanowi pomoc dla najbliższych członków rodziny i opiekunów osób niepełnosprawnych.

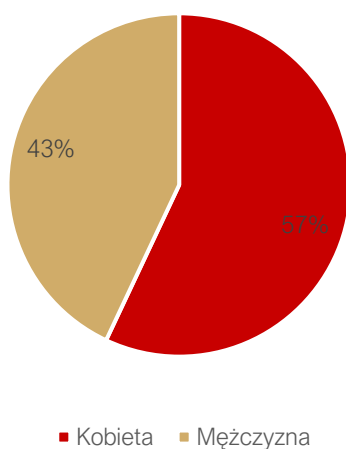
Osoby o niskich dochodach mogą ubiegać się o zapewnienie im lokalu w postaci mieszkania komunalnego i socjalnego. W 2021 roku Gmina Osieczna dysponowała 35 mieszkaniami komunalnymi i 16 mieszkaniami socjalnymi.



4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

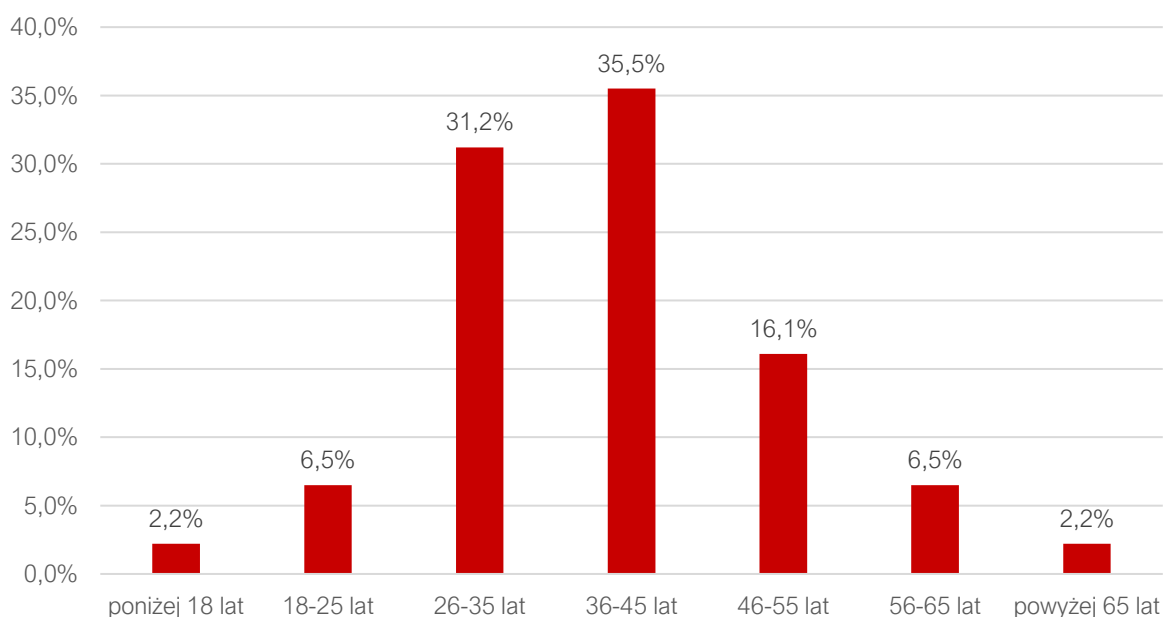
Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Osieczna przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzono od 14 czerwca do 14 lipca 2022 roku.

Respondenci odpowiadali na 8 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. Łącznie zebrano 93 ankiety. Większą część respondentów stanowiły kobiety (57%). Pod względem wieku mieszkańców, najwięcej z nich było w przedziale 36-45 lat (35,5%), a 64,5% wszystkich respondentów było osobami pracującymi. Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 2 do opracowania.



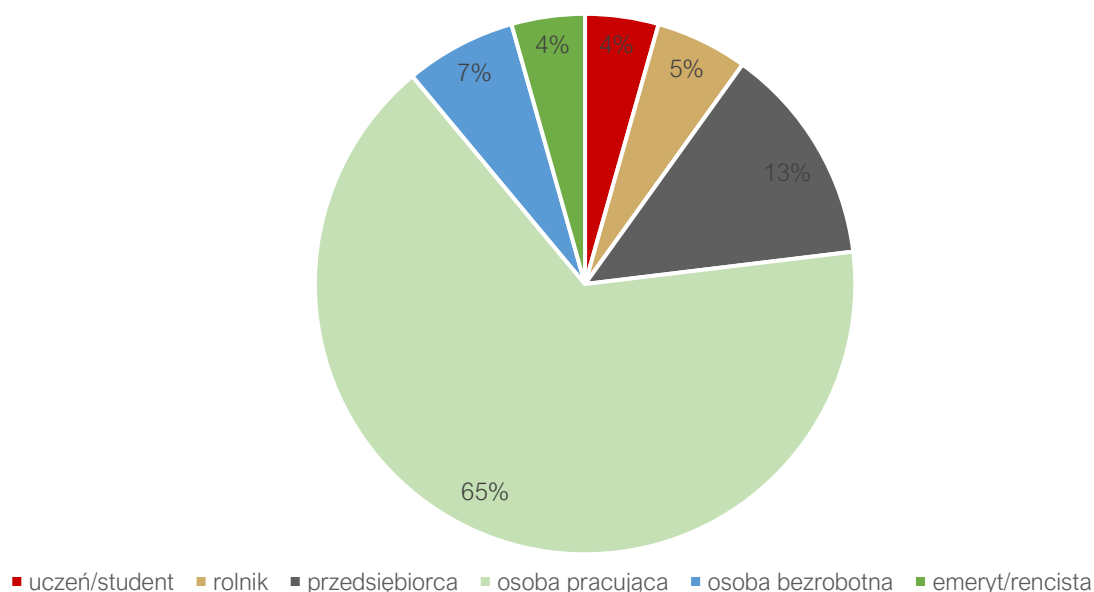
Ryc. 5. Podział respondentów ze względu na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet



Ryc. 6. Podział respondentów ze względu na wiek

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

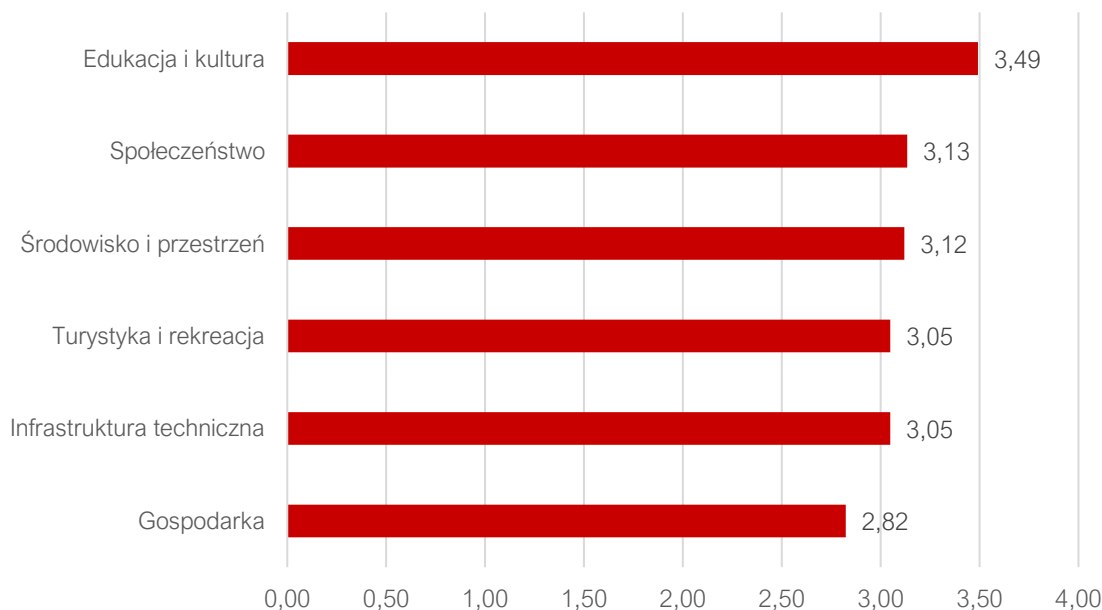


Ryc. 7. Podział respondentów ze względu na status

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

4.1. Ocena sytuacji Gminy

Pierwsza część ankiety dotyczyła oceny działań, które składają się na ogólne funkcjonowanie poszczególnych obszarów będących przedmiotem zadań własnych Gminy. Mając do dyspozycji pięciostopniową skalę, gdzie 1 oznaczało „źle”, a 5 „bardzo dobrze”, mieszkańcy Gminy Osieczna najlepiej ocenili obszar edukacja i kultura, dla którego średnia ocen wyniosła 3,49. Najgorzej oceniona została gospodarka, która uzyskała średni wynik 2,82. Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 3,05 do 3,13. Średni wynik Gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 3,11 (nieco powyżej średniej).



Ryc. 8. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Tabela poniżej przedstawia średnie oceny poszczególnych elementów znajdujących się w danym obszarze.

Najniżej oceniony ze wszystkich obszarów został dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (2,05). Mieszkańcy wskazywali również na duży problem w zakresie połączeń komunikacyjnych z innymi gminami i miastami, świadomości ekologicznej mieszkańców, infrastrukturę melioracji szczegółowej, bezpieczeństwa przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych, jakość sieci gazowej, działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów, ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży oraz wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy. Warto jednak podkreślić, że wszystkie z wyżej wymienionych nie otrzymały oceny poniżej 2,80, co oznacza, że mieszkańcy są względnie zadowoleni, jednak zwracają uwagę, iż pewne elementy muszą ulec poprawie.

Tab. 1. Oceny poszczególnych podobszarów w Gminie Osieczna

Społeczeństwo	Ocena
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy	4,03
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy	3,80
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy	3,43
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy	3,38
Funkcjonalność budynków administracji publicznej	3,33
Dostęp do żłobków / klubów malucha	3,29
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę(Klub Seniora, współpraca z organizacjami zrzeszającymi seniorów)	3,12
Dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,99
Wsparcie osób niesamodzielnych	2,78
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy	2,77



Skuteczność działania pomocy społecznej	2,65
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	2,05
Gospodarka	Ocena
Atrakcyjność inwestycyjna obszaru gminy	3,44
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji	3,27
Dostępność usług na terenie Gminy	2,99
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy	2,89
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie	2,86
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	2,62
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy	2,30
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	2,22
Środowisko i przestrzeń	Ocena
Walory środowiska przyrodniczego w gminie	3,89
Estetykę swojej gminy	3,75
System odbioru odpadów na terenie gminy	3,55
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)	3,23
Jakość powietrza w gminie	3,21
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	3,08
Oferta gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska	3,02
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	2,85
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	2,76
Świadomość ekologiczną mieszkańców	2,56
Infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	2,42
Infrastruktura techniczna	Ocena
Dostęp do Internetu w gminie	3,33
Jakość sieci wodociągowej	3,26
Mała infrastruktura drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)	3,26
Jakość sieci kanalizacyjnej	3,21
Stan dróg w gminie	3,12
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	2,76
Jakość sieci gazowej	2,40
Turystyka i rekreacja	Ocena
System ścieżek rowerowych	3,80
Atrakcyjność turystyczną gminy	3,67
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	3,61
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie	3,25
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej	3,03
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci	2,96
Poziom bazy gastronomicznej	2,77
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów	2,73
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	2,60



Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży	2,56
Edukacja i Kultura	Ocena
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	4,28
Dostęp do edukacji przedszkolnej	4,12
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy	3,93
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,82
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie	3,78
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie	3,77
Organizację dowozu dzieci do szkół	3,73
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy	3,52
Działalność domu kultury i biblioteki	3,30
Dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy	3,11
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)	3,06
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie	2,88
Działalność świetlic wiejskich	2,79
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy	2,78

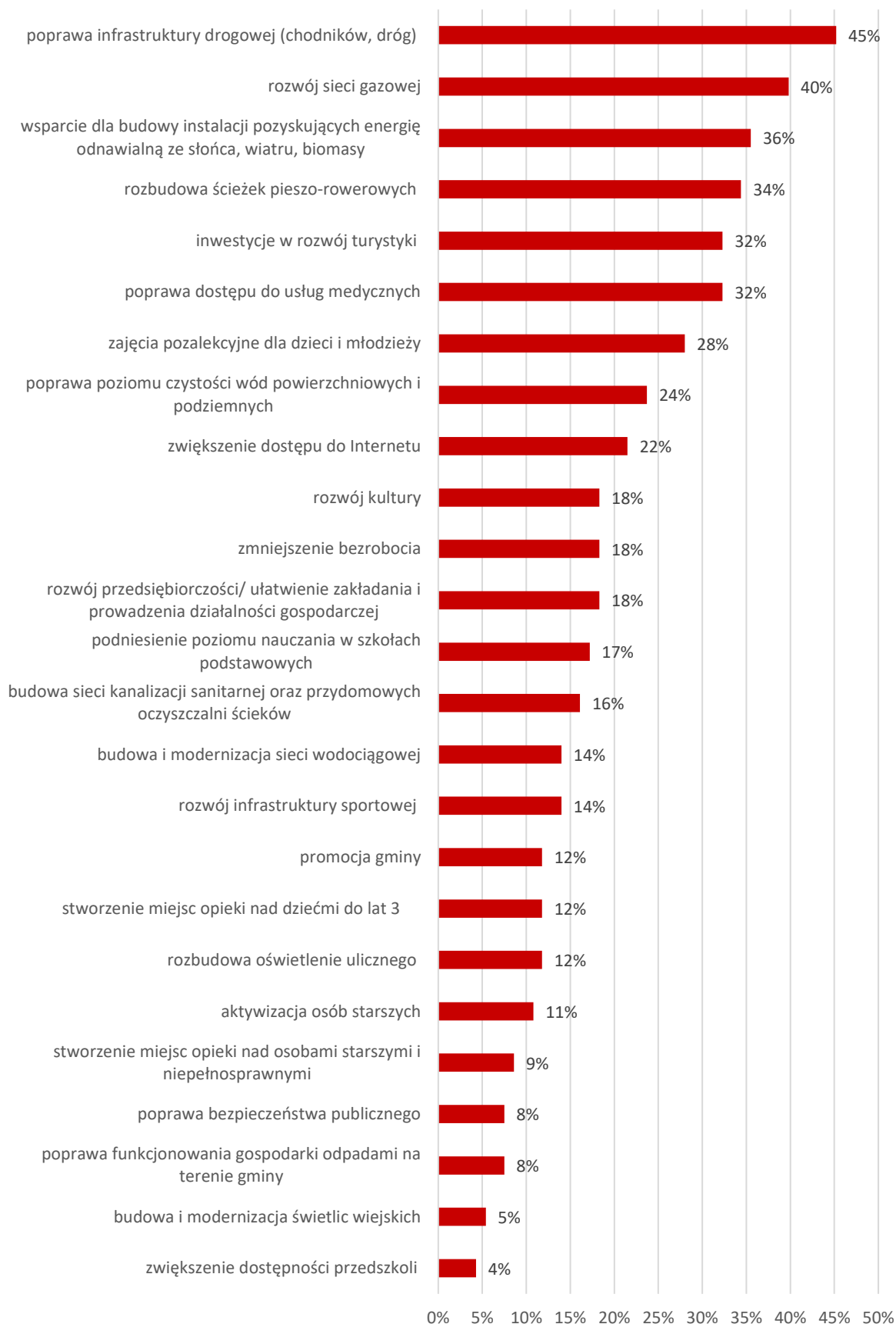
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wskazać należy, że żadna dziedzina funkcjonowania Gminy nie została wyróżniona oceną bardzo dobrą. Najwyższą ocenę wśród mieszkańców zdobył dostęp do edukacji w szkołach podstawowych, dostęp do edukacji przedszkolnej, jakość opieki żłobkowej na terenie gminy, jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy oraz walory środowiska przyrodniczego w gminie.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy Osieczna. Wśród najczęściej wskazywanych znalazła się rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych, wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy, rozwój sieci gazowej oraz poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg). Najmniej priorytetowym według mieszkańców jest zwiększenie dostępności przedszkoli, budowa i modernizacja świetlic wiejskich, poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy, poprawa bezpieczeństwa publicznego oraz stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Ostatnim pytaniem zadany w ankiecie było wskazanie elementu, który miałby zostać wizytówką Gminy. Wskazuje ono również na pożądane priorytety rozwoju według mieszkańców. Najczęściej mieszkańcy wskazywali na tereny zielone, turystykę i rekreację, wiatraki, walory przyrodnicze oraz letnisko.



Ryc. 9. Główne priorytety rozwoju Gminy Osieczna według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet



5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest techniką, za pomocą której zebrane informacje poddawane są analizie i uporządkowaniu. W procesie prac nad Strategią Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030, technika ta została zastosowana do analizy wewnętrznego i zewnętrznego otoczenia Gminy, a także interpretacji zasobów endogenicznych i egzogenicznych jednostki.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:



Materiały te pochodziły z:

- 1) **informacji** zawartych w Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Osieczna,
- 2) **danych liczbowych, opisowych i przestrzennych** pozyskanych z Urzędu Gminy w Osiecznej oraz ze źródeł zewnętrznych,
- 3) **wyników badań ankietowych.**



Analizę SWOT dla Gminy Osieczna przedstawia poniższe zestawienie:

SILNE STRONY

- lokalizacja bezpośrednio przy dużym ośrodku subregionalnym – Lesznie, w którym mieszkańcy zaspokajają potrzeby zdrowotne, edukacyjne i kulturalne oraz znajdują atrakcyjne miejsca pracy,
- dobre położenie na szlaku głównych dróg komunikacyjnych; Gmina leży w niewielkiej odległości od węzła na trasie szybkiego ruchu S5 Poznań – Wrocław, dzięki czemu dojazd do Poznania i Wrocławia – miast wojewódzkich zajmuje ok. 1 h,
- wysokie walory przyrodnicze (Obszary Chronionego Krajobrazu, Obszary Natura 2000, rezerwat przyrody Ostoja żółwia błotnego, jeziora) dające szansę na rozwój usług czasu wolnego, rekreacji i turystyki,
- silna tożsamość lokalna związana z powstaniem wielkopolskim oraz liczne działania upamiętniające udział w nim mieszkańców Gminy,
- pozytywne wieloletnie trendy związane ze wzrostem liczby ludności Gminy (m.in. dodatnie saldo migracji oraz wysoki wskaźnik ludności w wieku kreatywnym),
- korzystna struktura ludności – przewagę stanowi ludność w wieku produkcyjnym,
- rosnąca liczba podmiotów nowozarejestrowanych w rejestrze REGON prowadzących działalność na terenie Gminy oferujących zróżnicowane miejsca pracy dla mieszkańców oraz spadająca liczba podmiotów wyrejestrowanych,
- niski, stale spadający udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Osieczna w porównaniu do średniej województwa,
- wysoki wskaźnik wyposażenia aglomeracji w sieć kanalizacyjną (99,58%) oraz wsparcie dla mieszkańców niemających możliwości podłączenia do sieci,
- wysoki poziom oczyszczenia ścieków, dzięki nowoczesnej, nowo wybudowanej oczyszczalni ścieków, zaspokajającej potrzeby gminy w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych;

SŁABE STRONY

- niski udział Gminy objęty MPZP (0,31%), prowadzenie polityki przestrzennej w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje ustanawiające lokalizację inwestycji celu publicznego,
- brak połączeń kolejowych i pasażerskiego ruchu kolejowego do większych miejscowości i stolicy regionu,
- brak publicznego transportu autobusowego, który łączyłby siedzibę Gminy Osieczna i poszczególne miejscowości gminne z Poznaniem oraz z Lesznem, skutkujący koniecznością dojazdu do tych miejscowości transportem prywatnym – samochodowym;
- niski odsetek mieszkańców mających dostęp do sieci gazowej,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców, przejawiająca się niskim udziałem odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów w Gminie (w 2021 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie 47%),
- niski dochód ogółem na 1 mieszkańca Gminy w porównaniu do średniej powiatu leszczyńskiego i województwa wielkopolskiego,
- malejący udział dochodów własnych w dochodach ogółem Gminy, przez co zmniejsza się samodzielność Gminy w kształtowaniu własnych dochodów,
- postępujący wzrost senioralnego obciążenia demograficznego skutkujący koniecznością dostosowania usług społecznych dla seniorów,
- zmniejszanie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową; rosnące koszty utrzymania oświaty mimo wysokich wyników nauczania,



- PSZOK na terenie Gminy, tworzący możliwości nieodpłatnego pozbywania się nietypowych i problematycznych odpadów oraz zapewniający bezpieczeństwo środowiska (eliminacja „dzikich wysypisk” i nielegalnego spalania odpadów w gospodarstwach domowych),
- współpraca z WFOŚiGW w zakresie dofinansowań do wymiany źródeł ciepła oraz wsparcie mieszkańców w pozyskiwaniu zewnętrznych funduszy na termomodernizacje budynków mieszkalnych,
- realizacja własnego programu udzielania dotacji na wymianę źródeł ciepła, co sprzyja poprawie jakości środowiska oraz podnosi jakość życia mieszkańców
- wysoka skuteczność w pozyskiwaniu dotacji zewnętrznych – liczne, duże i kluczowe dla gminy inwestycje w infrastrukturę, zrealizowane w gminie dzięki środkom z funduszy Unii Europejskiej oraz innych zewnętrznych środków finansowych,
- wysoki udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem, wyższy od średniej dla powiatu leszczyńskiego i dla województwa wielkopolskiego,
- korzystna sytuacja inwestycyjno-kredytowa Gminy, dalsza możliwość zwiększenia zadłużenia i wysoki potencjał inwestycyjny Gminy;
- niższa niż średnia w powiecie i województwie oraz stale zmniejszająca się liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej,
- funkcjonowanie na terenie Gminy żłobków oraz przedszkoli, co umożliwia osobom posiadającym dzieci powrót na rynek pracy,
- dobry poziom nauczania w szkołach w Gminie w porównaniu ze szkołami powiatu, wysokie wyniki uczniów i uczennic z gminnych szkół w egzaminach zewnętrznych;
- prężnie działająca instytucja kulturalna tj. Centrum Kultury i Biblioteka, kultywująca lokalne tradycje oraz zaspokajająca potrzeby mieszkańców ze wszystkich grup wiekowych w zakresie kultury;
- funkcjonujące na terenie Gminy jednostki OSP wpływające na poziom bezpieczeństwa mieszkańców, ale też integrację społeczeństwa oraz kształtowanie zaangażowanych



postaw i wymianę doświadczeń pomiędzy pokoleniami.

SZANSE

- dążenie do samodzielnego prowadzenia gospodarki wodnej na terenie Gminy (poszukiwanie nowych źródeł wody),
- zwiększająca się świadomość ekologiczna mieszkańców oraz władz gminy, przejawiająca się w prowadzonych działaniach w zakresie termomodernizacji budynków, zakładająca postawy przyjazne środowisku i rozwój alternatywnych źródeł energii, wspierana ogólnopolskimi, w tym rządowymi, programami wsparcia działań proekologicznych;
- stopniowa zmiana mentalnego nastawienia społeczności do współodpowiedzialności za lokalną wspólnotę, partycypowania i aktywności społecznej;
- przynależność Gminy do Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, dająca możliwość podniesienia jakości życia mieszkańców dzięki koordynacji planów i działań rozwojowych gmin z terenu LOF,
- doświadczenie i wysoka skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych dająca szansę na pozyskiwanie środków w kolejnej unijnej perspektywie budżetowej 2021-2027,
- współpraca gminy z instytucjami zewnętrznymi będącymi Instytucjami Zarządzającymi w zakresie rządowych programów dotacyjnych: dofinansowania wewnętrzne i zewnętrzne wspierające rozwój OZE (m.in. program „Czyste powietrze”) i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne; dofinansowanie inwestycji dotyczących małej retencji;
- przynależność Gminy do związków i stowarzyszeń międzygminnych, których celem są działania na rzecz rozwoju regionu oraz katalizowanie aktywności mieszkańców, m.in. LGD „Kraina Lasów i Jezior”.

ZAGROŻENIA

- postępujące zmiany klimatu skutkujące m.in. anomaliami pogodowymi, suszą, powodzią, co silnie oddziałuje na branżę rolniczą;
- wpływ czynników zewnętrznych o zasięgu globalnym na sytuację społeczno-gospodarczą (np. epidemia, konflikty zbrojne);
- dalszy wzrost liczby bezrobotnych oraz zjawiska ubóstwa ekonomicznego w społeczeństwie polskim, spowodowane słabnącym tempem rozwoju gospodarczego kraju;
- zmiany systemu prawnego dotyczącego funkcjonowania i finansowania jednostek samorządu terytorialnego w Polsce;
- zwiększanie się kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi m.in. w związku z rosnącą inflacją, stałymi wzrostami kosztów energii elektrycznej i gazu oraz kosztów pracowniczych;
- ograniczony wpływ na infrastrukturę drogową wojewódzką, krajową, powiatową – potencjalne trudności w skomunikowaniu i modernizacji dróg.

Część II

STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY OSIECZNA



Gmina
Osieczna



1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą Gminy. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia **misja** Gminy Osieczna brzmi:

Misją Gminy Osieczna jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy z jednoczesnym poszanowaniem walorów przyrodniczych

Z kolei wizja to obraz przyszłości Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Gminę Osieczna w perspektywie strategicznej – do 2030 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Uwzględniając przyjęte założenia **wizja** Gminy Osieczna brzmi następująco:

Gmina Osieczna w 2030 roku jest miejscem bezpiecznym i przyjaznym do zamieszkania, z rozwiniętą infrastrukturą techniczną, przestrzegającą zasad zrównoważonego rozwoju. Jest to Gmina wykorzystująca swoje walory przyrodnicze, pamiętająca o lokalnym dziedzictwie historycznym oraz dbająca o środowisko.



2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym.

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Osieczna, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju określono 3 cele strategiczne, którymi są:

CEL I:	WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ
CEL II:	ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
CEL III:	POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 1. Cele strategiczne i cele operacyjne dla Gminy Osieczna

CELE STRATEGICZNE:					
WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ		ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTURO- WEGO		POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ	
CELE OPERACYJNE:					
1.1.	Wzrost dostępności komunikacyjnej	2.1	Rozwój gospodarczy i wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy	3.1	Wzrost jakości systemu oświaty w Gminie
1.2	Poprawa jakości środowiska naturalnego	2.2.	Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii	3.2	Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy
1.3.	Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	2.3.	Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy	3.3.	Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne



Cele strategiczne Gminy Osieczna odwzorowują obszary rozwojowe w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.





CEL STRATEGICZNY I

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ

- 1.1. Wzrost dostępności komunikacyjnej
- 1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego
- 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna

Podstawą do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia. Wysoko rozwinięta infrastruktura techniczna wpływa na poprawę atrakcyjności danego obszaru oraz poprawia jakość życia mieszkańców. Szczególny wpływ na rozwój Gminy ma wysoka jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej, która wpływa na bezpieczeństwo i komfort mieszkańców. Ważne jest, aby infrastruktura komunikacyjna była dobrze rozbudowana, spójna i projektowana z uwzględnieniem wszystkich użytkowników ruchu – zarówno kierowców, jak i pieszych oraz rowerzystów. Gmina Osieczna jest położona w bezpośrednim oddziaływaniu miejskiego ośrodka subregionalnego – Leszna, co warunkuje bardzo dobre połączenia komunikacyjne. Wzmożony napływ ludności może jednak nieść ryzyko wzmożonego zużycia infrastruktury, dlatego też ważny jest systematyczny rozwój i podnoszenie jakości systemu komunikacyjnego.

Nieodłącznym aspektem zrównoważonej przestrzeni jest optymalnie rozbudowana sieć infrastruktury technicznej o wysokiej jakości. Rozwinięta infrastruktura sieciowa oddziałuje na rozwój gospodarczy, sytuację społeczną, a także na jakość środowiska przyrodniczego. Jej projektowanie powinno uwzględniać nie tylko potrzeby mieszkańców, ale także potrzeby i wymogi środowiska. Procesy demograficzne zachodzące w Gminie oraz prognozowany dalszy wzrost liczby ludności będą powodowały narastającą potrzebę zwiększenia dostępu zarówno do sieci wodociągowej, jak i kanalizacyjnej.

Przestrzeń to także otaczające nas środowisko naturalne, obecnie narażane na coraz większą ingerencję człowieka, która prowadzi do jego degradacji. W związku z tym Gmina podejmie szereg działań mających na celu utrzymanie czystości środowiska naturalnego i zmniejszenie zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, m.in. poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy, co pozwoli nie tylko na osiągnięcie niezależności energetycznej, ale także utrzyma dobrą jakość powietrza. Jednak ochrona środowiska nie jest możliwa bez odpowiedniego zaangażowania społeczeństwa i jego włączenia we wspólne działania na rzecz czystego środowiska. Dlatego też konieczne jest podejmowanie działań w zakresie edukacji ekologicznej mieszkańców, m.in. poprzez budowanie proekologicznych nawyków czy zachęcanie do wykorzystywania ekologicznych rozwiązań.

Jednym z ważniejszych czynników warunkujących jakość życia jest racjonalnie zagospodarowana i atrakcyjna przestrzeń. Pierwszym krokiem do osiągnięcia takiego rezultatu jest zapewnienie prawnych uregulowań gospodarowania zasobami przestrzeni, dlatego też tak ważne jest posiadanie aktualnych dokumentów planistycznych. Jest to również sposób przeciwdziałania negatywnym zmianom zachodzącym w związku z procesami urbanizacji. Dlatego też punktem wyjścia dla realizacji wszystkich działań powinno być m.in. zwiększenie pokrycia obszaru Gminy planami miejscowymi.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.1. Wzrost dostępności komunikacyjnej	- Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej - Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.) - Zwiększenie dostępności transportu zbiorowego, w tym zwiększenie częstotliwości kursów - Współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Zarządem Dróg w zakresie budowy modernizacji i remontów dróg	- Wysoka dostępność transportowa gminy - Zwiększenie bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego - Zwiększenie zainteresowania inwestorów ofertą inwestycyjną gminy - Skrócenie czasów dojazdu pomiędzy miejscowościami na terenie gminy oraz najważniejszymi destynacjami poza jej terytorium - Zmniejszenie ruchu samochodowego na rzecz rozwoju innych środków transportu (m.in. rowerowego); - Zwiększony komfort podróżowania komunikacją publiczną	- Długość zmodernizowanych dróg gminnych (km), - Długość nowych i zmodernizowanych dróg i ciągów pieszo-rowerowych (km) - Liczba nowych punktów oświetlenia drogowego (szt.) - Długość dróg rowerowych na terenie gminy (km) - Liczba nowych elementów infrastruktury towarzyszącej ścieżkom rowerowym (szt.) - Liczba kursów autobusowych w ciągu dnia (szt.)
1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego	- Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości - Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody - Przejęcie i prowadzenie gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny	- Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępu do infrastruktury podstawowej - Zwiększenie bezpieczeństwa dostaw wody dla mieszkańców, - Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy - Zwiększenie stopnia samowystarczalności energetycznej Gminy i	- Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km) - Długość nowo wybudowanej sieci wodociągowej (km) - Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej (os.) - Liczba nowych źródeł wody (szt.)



	• Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy • Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury • Zachowanie obszarów chronionych oraz zapewnienie ochrony miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe • Ochrona prawna istniejących walorów krajobrazowych Gminy	zwiększenie udziału energii pozyskiwanej z odnawialnych źródeł • Regulacja i utrzymanie odpowiednich stosunków wodnych • Zabezpieczenie obszaru Gminy przez wystąpieniem niepożądanych skutków zmian klimatycznych oraz występowaniu zjawisk ekstremalnych (susze, podtopienia, powodzie).	• Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych (szt.)
1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	• Przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego • Przekształcanie gruntów charakteryzujących się niską klasą bonitacyjną pod zabudowę mieszkaniową • Wyznaczenie stref funkcjonalnych w dokumentach planistycznych na rzecz świadomego rozwoju przestrzennego • Zwiększenie pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego • Racjonalizacja wykorzystania przestrzeni osadniczej i produkcyjnej • Wsparcie działań na rzecz scalania i podziału gruntów • Ograniczenie niekontrolowanej i rozproszonej zabudowy	• Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni gminy • Uspójnienie polityki przestrzennej • Uatrakcyjnienie gminy dla inwestorów • Rozwój terenów zabudowy z zachowaniem ładu przestrzennego • Ograniczenie presji na środowisko • Zmniejszenie kosztów uzbrojenia terenów	• Stopień pokrycia obszaru gminy MPZP (%) • Powierzchnia terenów zabudowanych na obszarach zagrożenia powodzią (ha) • Liczba środków przeznaczonych na prace scaleniowe (zł) • Liczba przeprowadzonych procedur scalania i podziału gruntów (szt.) • Powierzchnia gruntów rolnych przeznaczonych na cele nierolnicze (ha)

Źródło: opracowanie własne



CEL STRATEGICZNY II

ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

- 2.1. Rozwój gospodarczy i wzmocnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy
- 2.2. Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii
- 2.3. Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy

Istotnym sektorem wpływającym na jakość życia mieszkańców Gminy jest gospodarka: lokalna i regionalna. Dotyczy to zarówno stanu finansów samorządowych, który decyduje o możliwościach inwestycyjnych jednostki oraz poziomie świadczonych przez samorząd usług: społecznych, komunalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych i innych, ale także poziomu przedsiębiorczości i rynku pracy. Wypracowanie systemu wsparcia dla przedsiębiorców czy zabezpieczenie i uzbrojenie terenów pod działalność inwestycyjną, wpłynie pozytywnie na wzrost liczby przedsiębiorstw, ich kondycję, powstanie nowych i atrakcyjnych miejsc pracy i spadek bezrobocia. Zakłada się zatem wyznaczenie terenów inwestycyjnych oraz stworzenie klimatu sprzyjającego inwestorom.

Zrównoważony rozwój gospodarczy zakłada także wdrożenie niskoemisyjnej i energooszczędnej gospodarki. Szczególnie istotne jest to w związku z zmianami klimatu, ale także z obecnym kryzysem energetycznym. Wzrost cen paliw konwencjonalnych, takich jak węgiel czy gaz będzie wymagał wdrożenia alternatywnych źródeł w celu zagwarantowania bezpiecznych dostaw energii. Gospodarka niskoemisyjna wiąże się również ze wzrostem wykorzystania źródeł odnawialnych.

Oprócz promowania atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, jej terenów inwestycyjnych i potencjału do dalszego rozwoju przedsiębiorczości, ważne jest również promowanie jej walorów przyrodniczych i kulturalnych, możliwości spędzania wolnego czasu i odpoczynku na łonie natury oraz odbywających się na jej terenie imprez i wydarzeń. Działania te mają prowadzić do wzmocnienia rozpoznawalności Gminy w regionie i przyciągnąć do niej nie tylko inwestorów, ale i nowych mieszkańców czy turystów. Specyfika Gminy daje jej potencjał do rozwoju turystyki jednodniowej oraz umożliwia rozwój oferty wypoczynkowej dla mieszkańców, w oparciu o gminne zabytki oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe Gminy. Konieczny jest jednak rozwój infrastruktury turystycznej oraz ciągłe poszerzanie bazy rekreacyjno-sportowej.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Rozwój gospodarczy i wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy	- Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych - Pozyskiwanie nowych inwestorów skłonnych lokalizować przedsięwzięcia na terenie Gminy - Stworzenie spójnego systemu ulg podatkowych i zachęt inwestycyjnych dla istniejących i nowych firm - Wspieranie mieszkańców w zakładaniu nowych działalności gospodarczych na terenie Gminy - Wsparcie idei przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy, w szczególności z wykorzystaniem istniejącego potencjału rolniczego (rodzinne przetwórnictwo, rolniczy handel detaliczny) - Aktywizacja zawodowa osób rezygnujących z prowadzenia działalności rolniczej, m.in. poprzez pomoc w nabywaniu kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych - Promocja lokalnej przedsiębiorczości, produkcji, agroturystyki i gastronomii - Wsparcie lokalnych przedsiębiorców, ich produktów i usług	- Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy - Zwiększenie liczby nowych inwestycji na terenie Gminy - Zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy - Aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy i powstawanie nowych działalności gospodarczych - Nawiązanie ścisłej współpracy pomiędzy Urzędem a przedsiębiorcami - Zmniejszenie bezrobocia spowodowanego rezygnacją z pracy w rolnictwie - Promocja działań lokalnych wytwórców i przedsiębiorców	- Powierzchnia terenów inwestycyjnych (ha), - Liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (szt.) - Liczba przedsiębiorców korzystających z systemu ulg i zachęt (szt.) - Liczba podmiotów działających w branży okołorolniczej (szt.) - Liczba mieszkańców rezygnujących z rolnictwa objętych aktywizacją zawodową (os.) - Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym (%) - Liczba przeprowadzonych akcji promujących lokalne produkty (szt.)



2.2. Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii	• Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu) • Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych	• Zwiększenie atrakcyjności Gminy dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców • Zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków użyteczności publicznej oraz ich promocja wśród mieszkańców • Poprawa ekologicznego wizerunku Gminy • Zabezpieczenie Gminy przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych • Wzmocnienie współpracy Gminy z przedsiębiorcami	• Liczba nowych instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy (szt.) • Udział energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii (%) • Powierzchnia terenów przeznaczonych pod lokalizację OZE w dokumentach planistycznych (ha) • Liczba pojazdów zasilanych energią elektryczną (szt.) • Liczba podmiotów działających we współpracy z Gminą w zakresie OZE (szt.)
2.3. Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy	• Wsparcie inicjatyw zmierzających do utworzenia gospodarstw agroturystycznych i rozwoju agroturystyki w regionie • Stworzenie infrastruktury turystycznej promującej lokalne dziedzictwo kulturowe tj. np. tablice informacyjne przy zabytkach, ścieżki lokalne z historycznym opisem danej miejscowości itd. • Kształtowanie pozytywnego wizerunku Gminy jako miejsca w którym warto żyć, prowadzić działalność gospodarczą i wypoczywać	• Zwiększenie świadomości walorów kulturowych i turystycznych wśród mieszkańców gminy oraz turystów • Wzmocnienie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców • Wzmocnienie rozpoznawalności gminy w regionie • Zwiększenie dochodów budżetu gminy • Rozwinięta infrastruktura turystyczna • Szeroka gama usług kulturalnych • Zabezpieczenie obiektów dziedzictwa historyczno-kulturowego	• Liczba nowopowstałych obiektów turystycznych (szt.) • Liczba turystów odwiedzających gminę w ciągu roku (os.) • Liczba nowopowstałych miejsc noclegowych (szt.) • Liczba nowopowstałych obiektów gastronomicznych • Liczba zmodernizowanych obiektów zabytkowych na terenie gminy (szt.)



- Prowadzenie kampanii promocyjnych gminy (m.in. filmy promocyjne, wydarzenia, konkursy) pod kątem turystyki krajoznawczej i ekoturystyki
- Nawiązanie współpracy z gminami partnerskimi, także współpracy międzynarodowej, w celu zwiększenia możliwości promocyjnych oraz poszerzenia oferty kulturalnej gminy (w postaci np. obozów językowych dla młodzieży)
- Zachowanie obiektów zabytkowych, zwiększenie ich rozpoznawalności oraz zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
- Tworzenie zachęt do odnowy zabytków będących w posiadaniu właścicieli prywatnych

- Liczba przeprowadzonych kampanii promocyjnych na rzecz przyciągnięcia turystów (szt.)
- Liczba nowopowstałych gospodarstw agroturystycznych (szt.)
- Liczba organizowanych imprez cyklicznych w ciągu roku (szt.)
- Liczba gmin partnerskich, które podjęły współpracę z gminą (szt.)
- Liczba zagospodarowanych/odrestaurowanych zabytków na terenie Gminy (szt.)

Źródło: opracowanie własne



CEL STRATEGICZNY III

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ

- 3.1. Wzrost jakości systemu oświaty w Gminie
- 3.2. Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy
- 3.3. Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Czynnikami poprawiającymi jakość życia mieszkańców jest również rozwój oferty społeczno-kulturalnej. Rozwinięta oferta kulturalna powinna iść w parze z wysokiej jakości infrastrukturą, dlatego ważne jest stworzenie nowoczesnych i dostępnych terenów rekreacyjnych, odpowiadających na potrzeby wszystkich grup społeczności lokalnej, a także zapewnienie wsparcia dla instytucji dostarczających usługi kultury. Ważne jest także zapewnienie wsparcia organizacjom pozarządowym czy klubom sportowym, stanowiącym lokalne wizytówki. Niezmiennie istotne jest krzewienie kultury sportu i aktywności fizycznej, co będzie miało swoje odzwierciedlenie w kondycji zdrowotnej mieszkańców.

Czynnikami poprawiającymi jakość życia mieszkańców jest również rozwój usług społecznych. W Gminie Osieczna, podobnie jak w całym kraju, obserwowane jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym corocznie się zwiększa i w najbliższym okresie może przewyższyć liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Powoduje to wzrost zapotrzebowania na usługi społeczne, w szczególności opiekuńcze. W tym celu potrzebna jest rozbudowana oferta społeczna, która będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności gminnej: zawodowej, wiekowej czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne.

Dla mieszkańców Gminy ważny jest dobry dostęp do kompleksowej opieki medycznej, dlatego wśród zaplanowanych działań znalazły się: dążenie do zapewnienia pomocy lekarzy specjalistów, promocja programów profilaktyki zdrowotnej, promocja zdrowego trybu życia czy też zwiększenie dostępności usług rehabilitacyjnych dla mieszkańców

Kolejnym istotnym aspektem życia w Gminie jest edukacja. Wysoka jakość kształcenia przekłada się na przyszłą sytuację każdego młodego człowieka, ale także wpływa na rynek pracy i kształtowanie się bezrobocia. Podnoszenie jakości infrastruktury szkolnej i bazy dydaktycznej oraz doskonalenie kadry wychowawczej i oświatowej, podnoszenie jej kompetencji, np. poprzez kursy i szkolenia, wpłynie na wzrost poziomu nauczania. Ważne jest również zapewnienie bogatej oferty atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych, które będą odpowiadać oczekiwaniom dzieci i młodzieży oraz wsparcia dla uczniów szczególnie uzdolnionych (wspomagających rozwój poza podstawą programową).

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Wzrost jakości systemu oświaty w Gminie	- Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców - Zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i lokalowej w obszarze edukacji i wychowania poprzez rozbudowę, modernizację i doposażenie obiektów - Podnoszenie jakości bazy dydaktycznej oraz poziomu nauczania - Doskonalenie kadry wychowawczej i oświatowej, np. poprzez kursy i szkolenia dla nauczycieli - Zapewnienie opieki psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów i wychowanków na każdym etapie nauczania - Organizacja zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do zainteresowań i potrzeb dzieci i młodzieży - Wsparcie uczniów z problemami w nauce, np. poprzez dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse - Wsparcie uczniów zdolnych umożliwiające im dalszy rozwój poza podstawą programową, np. poprzez program stypendialny	- Rozwinięta baza dydaktyczna i infrastruktura szkolna oraz wysokie kompetencje kadry oświatowej gwarantujące wysokie wyniki nauczania. - Wyższe wyniki uzyskiwane na egzaminach zewnętrznych - Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych, dostosowana do zainteresowań dzieci i młodzieży szkolnej - Zajęcia dodatkowe skierowane do dzieci i młodzieży potrzebujących dodatkowego wsparcia w nauce, w celu wyrównania ich szans z rówieśnikami, a w konsekwencji na rynku pracy - Wyeliminowanie problemu braku pracowników-specjalistów w pożądanym dziedzinach	- Poziom wyników egzaminu ósmoklasisty (%) - Liczba przeprowadzonych kursów/szkoleń dla kadry oświatowej (szt.) - Liczba psychologów działających w szkołach (os.) - Liczba odbywających się zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (szt.) - Liczba dzieci otrzymujących wsparcie w nauce (os.) - Liczba dzieci otrzymujących stypendium naukowe (os.), - Kwota udzielanego wsparcia (zł)



3.2. Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy	• Wspieranie oraz promowanie działań Centrum Kultury i Biblioteki wraz z filiami na terenie Gminy • Rozwój oferty kulturalnej i sportowej dostosowanej do potrzeb wszystkich grup wiekowych, w tym organizacja zajęć, wydarzeń, imprez • Wykorzystanie budynków pełniących rolę świetlic wiejskich w rozwoju kulturalno-sportowym sołectw poprzez organizację zajęć dla dzieci i dorosłych • Zachęcanie do uczestnictwa w gminnych wydarzeniach oraz działalności w ramach organizacji pozarządowych • Wsparcie organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki zewnętrzne oraz zapewnienie im zaplecza lokalowego, a także powierzanie szerszego spektrum zadań własnych Gminy organizacjom pozarządowym	• Wzrost integracji społecznej i aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju Gminy • Zwiększenie znaczenia funkcjonujących na terenie Gminy organizacji pozarządowych i liczby ich członków • Rozwój oferty kulturalno-sportowej, odpowiadającej potrzebom i zainteresowaniom mieszkańców z wykorzystaniem nowopowstałej lub zmodernizowanej infrastruktury kulturalnej i sportowej • Minimalizacja ryzyka wykluczenia społecznego	• Liczba rozbudowanych i zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej (szt.) • Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych w roku (szt.) • Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych (os.) • Liczba inicjatyw wsparcia dla NGO (szkolenia, doradztwo) (szt.) • Liczba świetlic, w których odbywają się cykliczne zajęcia/spotkania dla mieszkańców (szt.)
3.3. Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej	• Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury żłobkowej, w tym zwiększenie dostępu do placówek opieki nad dziećmi do lat 3 • Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej • Zwiększenie dostępu do opieki specjalistycznej, w szczególności usług rehabilitacyjnych, m.in. poprzez organizację dowozu do placówek specjalistycznej opieki zdrowotnej, dedykowanego osobom ze szczególnymi potrzebami • Stworzenie oferty lokali do wynajęcia dedykowanych lekarzom specjalistom	• Zmniejszenie bezrobocia wśród kobiet poprzez wzmocnienie systemu opieki nad najmłodszymi dziećmi • Upowszechnienie opieki nad dziećmi do lat 3 i opieki przedszkolnej dostosowanej do potrzeb mieszkańców • Poprawa jakości życia mieszkańców • Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego • Wykreowanie postaw prozdrowotnych wśród mieszkańców • Poprawa warunków funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami	• Poziom upowszechniania opieki nad dziećmi do lat 3 (%), • Poziom upowszechniania opieki przedszkolnej (%), • Liczba lekarzy specjalistów przyjmująca na terenie Gminy (os.) • Liczba programów zdrowotnych realizowanych w Gminie (szt.)



- Wsparcie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia - programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez gminę
- Zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie walki z uzależnieniami i promocja zdrowia, w tym aktywnego trybu życia
- Zwiększenie dostępności mieszkań komunalnych i socjalnych
- Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług opiekuńczych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin

- Minimalizacja wykluczenia społecznego

- Liczba kampanii przeprowadzonych w zakresie walki z uzależnieniami
- Liczba organizacji współpracujących z Gminą w zakresie realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia (szt.)
- Liczba opiekunów i asystentów rodzin (os.)

Źródło: opracowanie własne



3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Osieczna oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Sieć osadniczą Gminy tworzy miasto Osieczna, oraz 17 wsi sołeckich wraz z osadami. Ośrodek gminny – miasto Osieczna liczy 2413 mieszkańców (stan na 31.12.2021 r.), zatem koncentruje ponad 25% ludności Gminy.

Gmina Osieczna ma charakter rolniczy, o czym świadczy struktura użytkowania gruntów: powierzchnia użytków rolnych stanowi ok. 64%, a powierzchnia terenów leśnych wynosi ok. 23%, natomiast ok. 13% stanowią pozostałe grunty.

Przez teren Gminy Osieczna przebiega droga krajowa nr 12, klasy GP (ruchu głównego przyspieszonego), relacji Łęknica – Dorohusk (odpowiednio granica z Niemcami i Ukrainą). Prowadzi przez południową część Gminy, od granicy z Leszkiem przez las kąkolewski oraz wieś Kąkolewo do granicy z Gminą Krzemieniewo. Dostęp do drogi krajowej umożliwia dogodne połączenia Gminy z powiatowym Leszkiem i Gostyniem oraz stolicą województwa – Poznaniem.

Przez Gminę Osieczna przebiega również droga wojewódzka nr 432, relacji Leszno-Krzywiń-Śrem-Środa Wlkp.-Grzymistawice (Września). W Gminie prowadzi od granicy miasta Leszna, przez miasto Osieczna oraz miejscowości Wojnowice i Kąty do granicy z Gminą Krzywiń.

Ponadto w odległości 12 km od Osiecznej w Lesznie przebiega droga ekspresowa S5 Poznań – Wrocław, która łączy dwie autostrady A2 i A4, dzięki której dostępność komunikacyjna Gminy jest większa.

Osieczna położona jest w odległości ok. 12 km (ok. 15 min jazdy samochodem) od Leszna, 28 km (ok. 30 min) od Gostynia, 82 km (ok. 1 h 10 min) od stolicy województwa – Poznania.

Na terenie Gminy Osieczna znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki wraz z zadrzewieniami Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna Góra”,
- Specjalny obszar ochrony siedlisk – „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie”,
- Obszar specjalnej ochrony ptaków Zbiornik Wonieść,
- Użytek ekologiczny „Trzciniowisko”,
- Rezerwat przyrody „Czarne Doły”,
- pomniki przyrody.

Na terenie Gminy Osieczna znajduje się dziesięć jezior tj.:

- Jezioro Łoniewskie,
- Jezioro Wojnowickie,
- Jezioro Świerczyńskie Wielkie,
- Jezioro Świerczyńskie Małe (Omińskie),
- Jezioro Drzeczowskie – w pobliżu rezerwatu "Ostoja żółwia błotnego",
- Jezioro Witosławskie,
- Jezioro Ziemnickie,
- Jezioro Grodzisko,
- Jezioro Seweryńskie (Ustronie),



- Jezioro Góreckie.

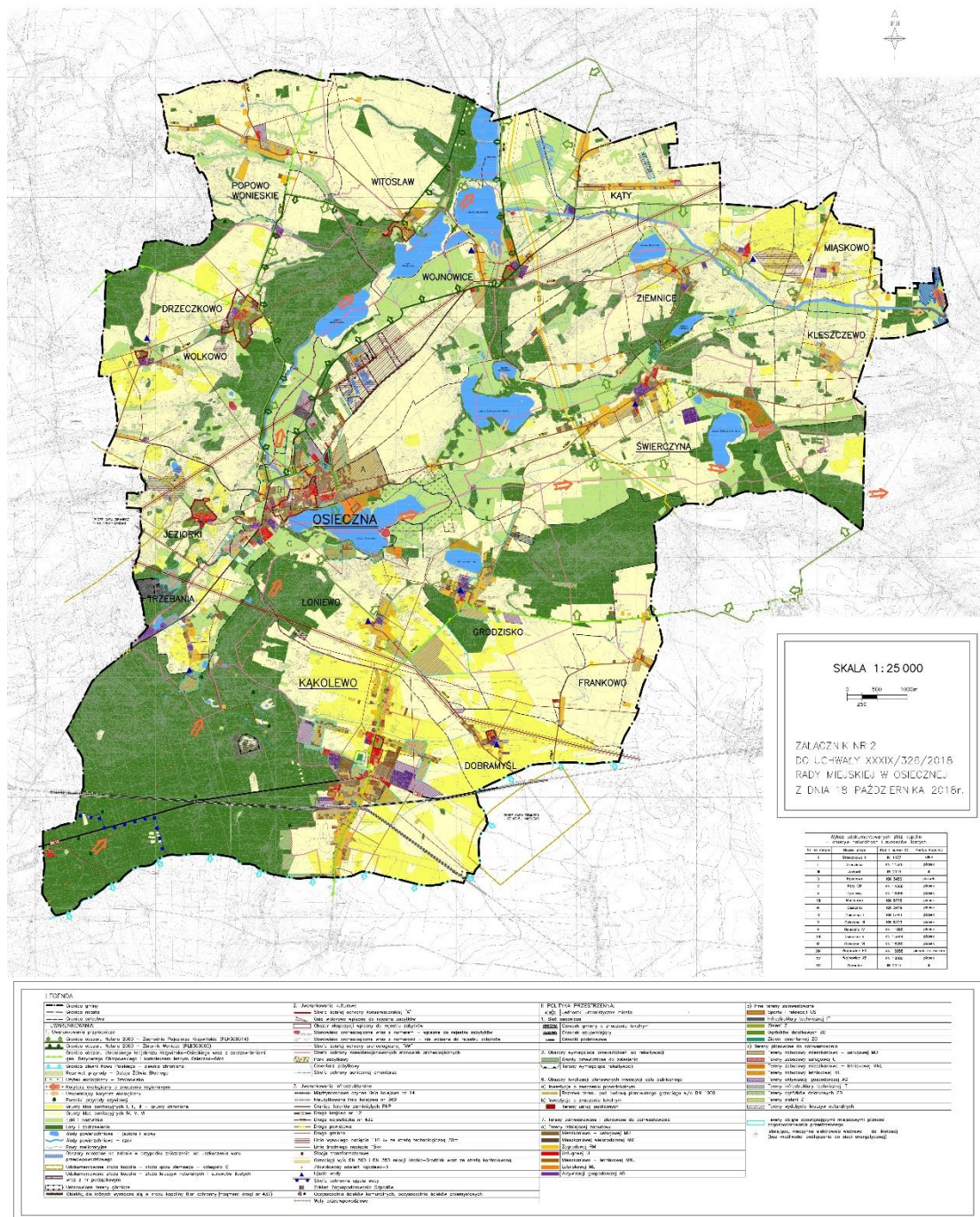
Biorąc pod uwagę istniejące wyposażenie w usługi, w tym szczególnie infrastrukturę społeczną, dotychczasowy rozwój gospodarczy, uwarunkowania przyrodnicze, kulturowe i inne, a także dalsze przewidywania rozwoju ww. funkcji, ustala się następującą hierarchię sieci osadniczej:

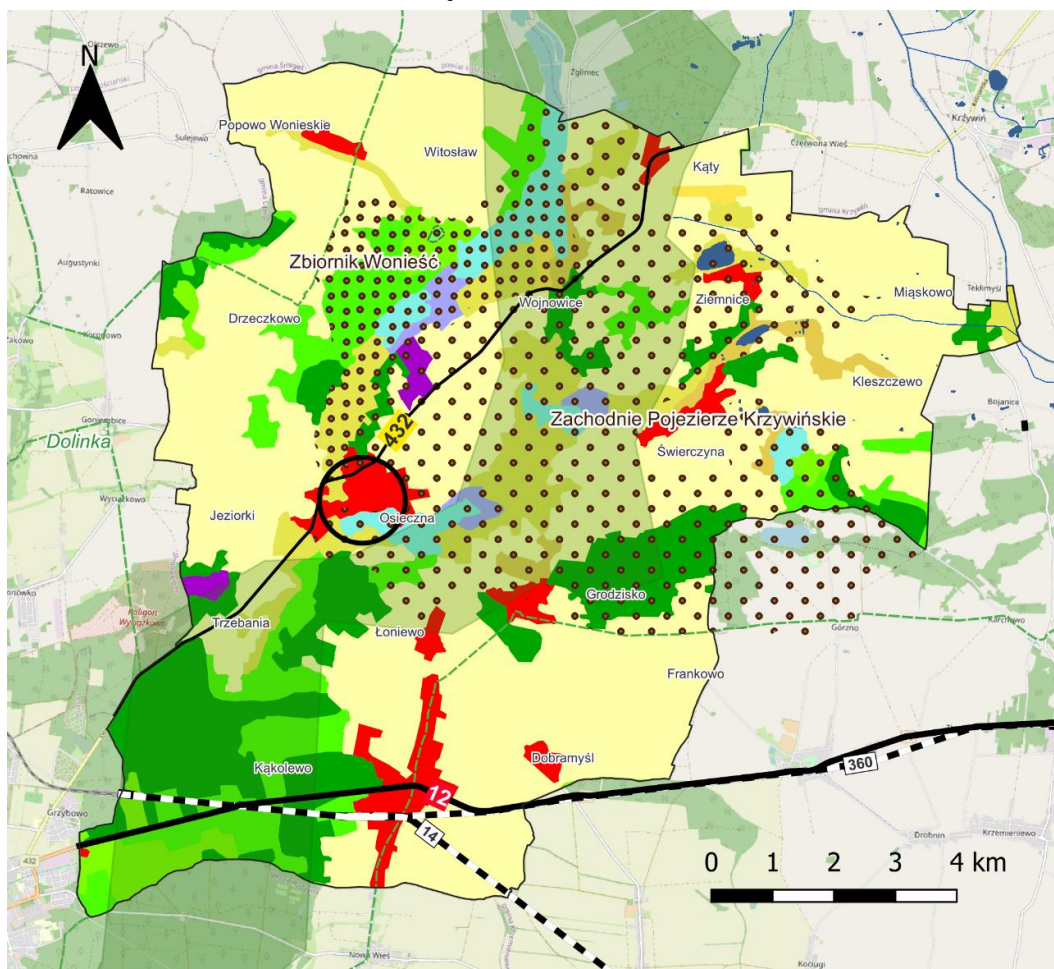
1. Miasto Osieczna – siedziba władz Gminy, wielofunkcyjny ośrodek o znaczeniu lokalnym w odniesieniu do obszaru Gminy, z oddziaływaniem poza granice Gminy w zakresie ochrony zdrowia – Centrum Rehabilitacji im. Prof. Mieczysława Walczaka. Miasto skupia wszelkie usługi z zakresu administracji, oświaty, zdrowia, kultury, zapewnienia bezpieczeństwa, jak również elementy infrastruktury technicznej, które nastawione są na zaspokojenie potrzeb mieszkańców całej gminy – oczyszczalnia ścieków komunalnych. Miasto sezonowo nastawione jest również na obsługę ruchu turystycznego.
2. Wieś Kąkolewo – wielofunkcyjny ośrodek uzupełniający funkcje miasta w zakresie oświaty, kultury i niektórych elementów infrastruktury technicznej, nastawiony na obsługę mieszkańców południowej części Gminy.
3. Wieś Świerczyna – ośrodek uzupełniający nastawiony na obsługę wschodniej części Gminy.
4. Pozostałe jednostki osadnicze – ośrodki podstawowe będące wsiami sołectkimi: Dobramyśl, Drzeczkowo, Frankowo, Grodzisko, Jeziorki, Kąty, Kleszczewo, Łoniewo, Miąskowo, Popowo Wonieskie, Trzebania, Witosław, Wojnowice, Wolkowo i Ziemnice, wyposażone w elementarny zestaw usług, najczęściej usługi handlu i rzemiosła.



MIASTO I GMINA OSIECZNA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
rysunek studium nr 1 – Gmina Osieczna





Legenda



Ośrodek lokalny

Pokrycie terenu

- Zabudowa luźna
- Miejsca eksploatacji odkrywkowej
- Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających
- Łąki, pastwiska
- Złożone systemy upraw i działek
- Tereny zajęte głównie przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej
- Lasy liściaste
- Lasy iglaste
- Lasy mieszane

■ Lasy i roślinność krzewiasta w stanie zmian

■ Bagna śródlądowe

■ Zbiorniki wodne

Uwarunkowania przyrodnicze

- Rezerwat przyrody
- Korytarz ekologiczny
- Obszary chronionego krajobrazu
- Obszar Natura 2000
- Obszar zagrożenia powodzią

Elementy infrastruktury technicznej

- Drogi krajowe
- Drogi wojewódzkie
- - Linia kolejowa

Ryc. 11. Zagospodarowanie przestrzenne Gminy Osieczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie Corine Land Cover

Miasto Osieczna podzielone zostało na trzy strefy funkcjonalne o różnym stopniu dopuszczalnego zainwestowania terenu :



- 1) Strefa A – intensywnego rozwoju zainwestowania miejskiego obejmująca centralną i północno-wschodnią część miasta. W strefie A dominującymi funkcjami są: mieszkalnictwo i usługi ogólnomiejskie.
 - a) Dopuszcza się zabudowę mieszkaniową o różnym stopniu intensywności;
 - b) Dopuszcza się lokalizację obiektów produkcji i usług nieuciążliwych, w tym produkcji i usług rzemieślniczych, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny;
 - c) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na środowisko oraz istniejącą i planowaną zabudowę mieszkaniową. Nie dopuszcza się lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej oraz lokalizacji nowych i rozbudowy istniejących obiektów hodowli zwierząt.
- 2) Strefa B – ograniczonego rozwoju zainwestowania miejskiego obejmująca zachodnią część miasta. W strefie B dominującymi funkcjami jest mieszkalnictwo i usługi.
 - a) Dopuszcza się zabudowę mieszkaniową i letniskową o niskim stopniu intensywności;
 - b) Dopuszcza się lokalizację nowych obiektów usług nieuciążliwych, w tym usług rzemieślniczych, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny;
 - c) W strefie B zakazuje się wyznaczania nowych terenów zabudowy na obszarach Natura 2000 - PLB 300005 „Zbiornik Wonieść” i PLH300014 „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie” oraz na terenach przyległych do rzeki Samicy. Dopuszcza się jedynie przebudowę i rozbudowę istniejących obiektów i lokalizację nowych obiektów na terenach istniejącej zabudowy;
 - d) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na środowisko oraz istniejącą i planowaną zabudowę mieszkaniową. Nie dopuszcza się lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej oraz lokalizacji nowych i rozbudowy istniejących obiektów hodowli zwierząt.
- 3) Strefa C – ograniczonego rozwoju turystyki i wypoczynku obejmująca południowowschodnią część miasta. Strefa C położona jest w granicach obszaru Natura 2000 – PLH300014 „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie”.
 - a) Dopuszcza się zabudowę mieszkaniową i letniskową o niskim stopniu intensywności, jedynie na terenach wyznaczonych w niniejszym Studium i objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego; nie dopuszcza się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i letniskowej bez wcześniejszego opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
 - b) Na pozostałych terenach zakazuje się lokalizacji zabudowy kubaturowej. Zakaz nie dotyczy obiektów infrastruktury technicznej;



- c) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy sieci i obiektów infrastruktury technicznej.

Gmina Osieczna została ujęta w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjętego uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. Zgodnie z zapisami planu Gmina znajduje się w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Ośrodka Subregionalnego – Leszna. Kluczowym celem rozwoju przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego miasta Leszna będzie zwiększenie dostępności do stolicy regionu oraz poprawa wewnętrznych powiązań społeczno-gospodarczych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych, a także wspieranie procesów rozwojowych dla osiągnięcia wysokiego poziomu konkurencyjności.

Dla realizacji celu kluczowego zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej:

- Cel 1. Kształtowanie ładu przestrzennego
- Cel 2. Poprawa obsługi komunikacyjnej
- Cel 3. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
- Cel 4. Ochrona i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego
- Cel 5. Wykorzystanie i wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego
- Cel 6. Rozwój systemów infrastruktury technicznej

Dla realizacji celów polityki przestrzennej w zakresie rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego Leszna określa się następujące zasady zagospodarowania:

1. W zakresie kształtowania ładu przestrzennego:
 - 1.1. Regulowanie procesów urbanizacyjnych;
 - 1.2. Ochrona przestrzeni rolniczej i leśnej;
 - 1.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych;
2. W zakresie poprawy obsługi komunikacyjnej:
 - 2.1. Rozwój i modernizacja sieci drogowej;
 - 2.2. Wzrost wykorzystania sieci kolejowej;
 - 2.3. Integracja transportu zbiorowego i rozwój transportu lotniczego;
3. W zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska:
 - 3.1. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego;
 - 3.2. Poprawa jakości klimatu akustycznego;
 - 3.3. Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi;
 - 3.4. Ochrona i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
 - 3.5. Poprawa bezpieczeństwa powodziowego;
 - 3.6. Ograniczanie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko
4. W zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania potencjału kulturowego:
 - 4.1. Zachowanie dziedzictwa i krajobrazu kulturowego;
 - 4.2. Efektywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego;
5. W zakresie wykorzystania i wzmacniania potencjału społeczno-gospodarczego:
 - 5.1. Wzmacnianie istniejących i rozwój nowych funkcji;
 - 5.2. Specjalizacja działalności rolniczej;



6. W zakresie rozwoju systemów infrastruktury technicznej:
 - 6.1. Poprawa dostępności sieci infrastruktury technicznej;
 - 6.2. Rozbudowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej.

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego Gmina należy także do:

- obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy,
- obszarów cennych przyrodniczo,
- obszarów ochrony krajobrazów kulturowych,
- obszarów ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

Kształtowanie polityki przestrzennej Gminy powinno odbywać się w oparciu o zasady zagospodarowania ujęte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa, jak i poniższe wytyczne:

- tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy;
- harmonijnego i skoordynowanego rozwoju struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu;
- stałego dążenia do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrony tradycji i kultury regionu;
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia;
- rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej Gminy oraz powiązań ponadlokalnych, służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.



4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, a także potencjału mieszkańców na obszarze Gminy Osieczna, są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. W związku z powyższym, komplementarność celów wyznaczonych w strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność wdrażania dokumentu.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

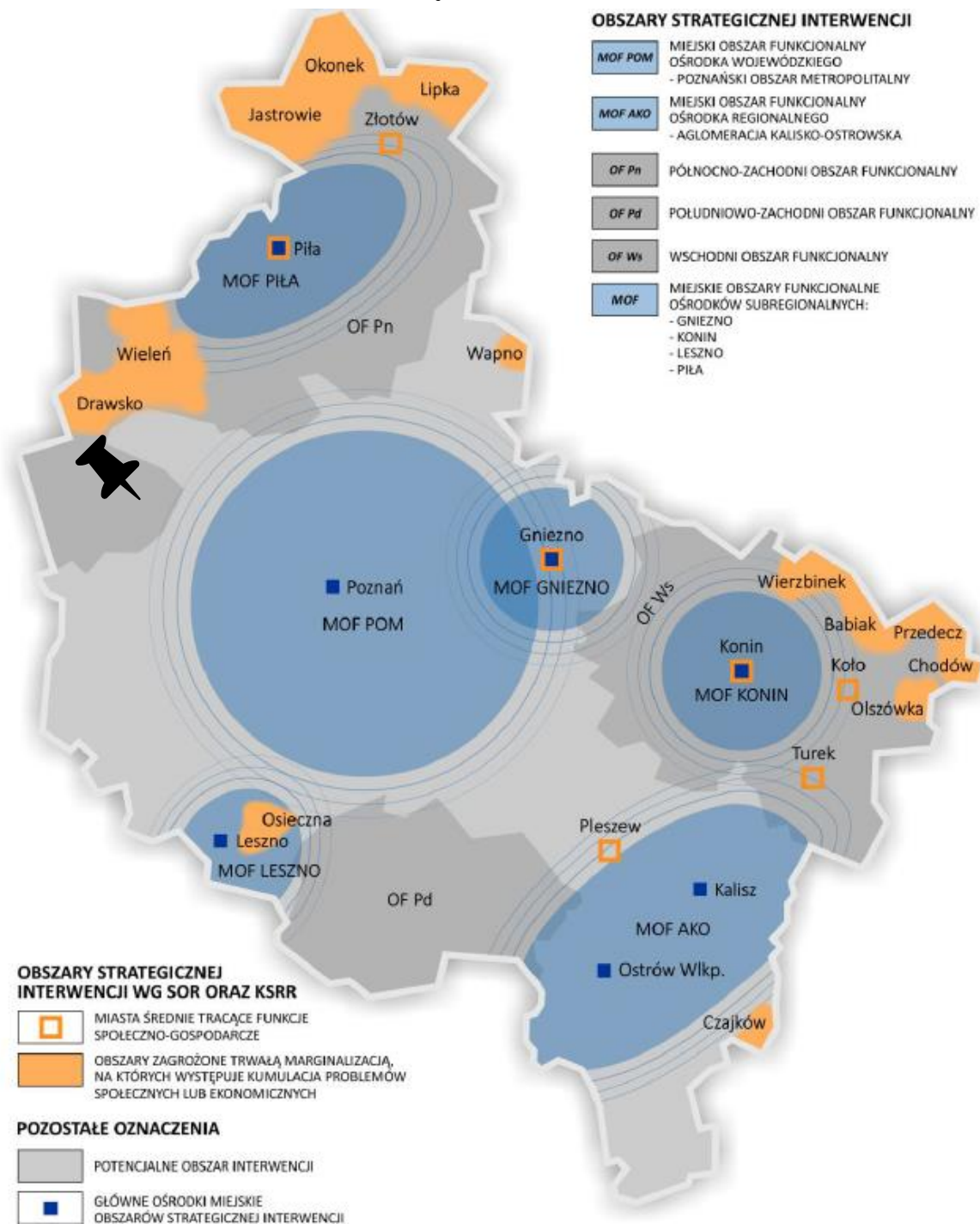
Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

CELE	
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030
1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 2.1. Rozwój gospodarczy i wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy 2.2. Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie	CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna



2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 2.3. Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy CEL STRATEGICZNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ 3.1. Wzrost jakości systemu oświaty w Gminie 3.2. Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy 3.3. Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ 1.1. Wzrost dostępności komunikacyjnej 1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 1.1. Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ 1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna CEL STRATEGICZNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ 3.2. Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi.



Ryc. 12. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu

Źródło: .

Gmina Osieczna w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku została zaliczona do Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego (LOF). Miasto Leszno dla całego LOF pełni funkcje administracyjne, usługowe w szczególności w dziedzinie zdrowia, kultury i edukacji. Atutami LOF są umiejscowienie na szlaku międzynarodowych korytarzy transportowych i położenie pomiędzy dwoma ośrodkami metropolitalnymi: Poznaniem i Wrocławiem, niski poziom bezrobocia, duży potencjał rolniczy oraz dobre warunki do rozwoju turystyki z uwagi na walory przyrodniczo-krajobrazowe, dziedzictwo kulturowe i tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Na obszarze LOF identyfikuje się czynniki spowalniające jego dynamiczny rozwój, jak brak ośrodków innowacji i postępu technologicznego, niewystarczające uprzemysłowienie lokalnej gospodarki.



Co więcej, na obszarze województwa wielkopolskiego zidentyfikowanych zostało również 13 gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. Wśród nich znalazła się również Gmina Osieczna. Poniższa tabela przedstawia kluczowe kierunki działań dla Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz gmin zagrożonych trwałą marginalizacją wyznaczonych w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Tab. 2. Kluczowe kierunki działań dla Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją

Leszczyński Obszar Funkcjonalny		Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030
Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców	• rozwój lokalnej przedsiębiorczości i wzmocnienie konkurencyjności firm, wsparcie rozwoju IOB • rozwój przemysłu rolno-spożywczego bazującego na potencjale rolniczym LOF; promowanie rozwoju inteligentnych gospodarstw agrarnych • promowanie działalności klastrowych, ze szczególnym uwzględnieniem powiązań już istniejących oraz w sektorze rolniczym • wsparcie rozwoju sektora B+R z wykorzystaniem potencjału szkolnictwa wyższego LOF, wsparcie procesu dyfuzji innowacji gospodarczych i społecznych na obszarze LOF • tworzenie miejsc pracy w wysokotechnologicznym przemyśle dla wykwalifikowanej kadry • podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, w tym wymagań wysokoeNERGETYCZNEGO przemysłu, wsparcie rozwoju infrastruktury edukacyjnej, rozwoju szkolnictwa wyższego, upowszechnienie kształcenia ustawicznego • wsparcie rzemiosła przez rozwój edukacji, produkcji i usług związanych z tym sektorem, wykorzystanie potencjału Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Lesznie i IOB	CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 2.1. Rozwój gospodarczy i wzmocnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy 2.2. Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii CEL STRATEGICZNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ 3.1. Wzrost jakości systemu oświaty w Gminie
Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu	• poprawa dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, usług przeciwdziałających negatywnym skutkom procesów demograficznych (m.in. rozwój usług opiekuńczych, w tym opieki nad dziećmi) • rozwój usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą LOF, zwłaszcza wśród ludzi młodych • zagospodarowanie i lepsze wykorzystanie potencjału kulturalnego i walorów turystyczno-rekreacyjnych obszaru, tworzenie warunków sprzyjających integracji społecznej • wzmacnianie społeczności lokalnych i tożsamości lokalnej, m.in. przez wyko-	CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 2.3. Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy CEL STRATEGICZNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ 3.2. Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy 3.3. Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej



	rzystanie dorobku i doświadczenia funkcjonujących na tym obszarze Lokalnych Grup Działania	
Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski	- wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej LOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych - rozbudowa lotniska Leszno-Strzyżewice, w szczególności w kierunku turystyki biznesowej - niwelowanie zagrożeń naturalnych i antropogenicznych, m.in. przez podjęcie działań przeciwdziałających stepowieniu regionu, zapobieganie spływowi opadowemu z pól rolniczych, ochronę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 307, wzrost retencji wody - kształtowanie zielonego pierścienia wokół miasta Leszna; ochrona obszarów zielonych na terenach miejskich - poprawa gospodarki odpadami na terenie miasta Leszna i LOF - realizacja programów na rzecz poprawy jakości powietrza służących ograniczeniu niskiej emisji - wdrażanie innowacyjnych technologii w energetyce, wykorzystanie w energetyce zasobów pochodzenia rolniczego	CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ 1.1. Wzrost dostępności komunikacyjnej 1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego
Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem	- rewitalizacja obszarów zdegradowanych, zagospodarowanie ich pod tereny inwestycyjne i cele pożytku publicznego - prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej - aktywizacja współpracy samorządów lokalnych, partnerów samorządowych i społecznych podnosząca efektywność i zasadność realizowanych inwestycji, wzrost powiązań kooperacyjnych i sieciowych	CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna
Obszary zagrożone trwałą marginalizacją		Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030
Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców	- działania naprawcze związane z upadkiem tradycyjnych lokalnych gospodarek oraz odbudowa bazy gospodarczej - wzmocnienie procesów dezagraryzacji i powstawania pozarolniczych miejsc pracy - zwiększenie poziomu przedsiębiorczości, wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, dopasowanie popytu i podaży na rynku pracy, m.in. przez wsparcie szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb lokalnej gospodarki, rozwój rzemiosła - wsparcie w powstawaniu i rozwoju MŚP - inkubowanie przedsięwzięć wykorzystujących lokalny potencjał i zasoby	CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 2.1. Rozwój gospodarczy i wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy 2.2. Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii



Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu	• przeciwdziałanie niekorzystnej strukturze demograficznej oraz ujemnemu saldu migracji, m.in. przez poprawę jakości oraz dostępu do podstawowych usług publicznych, zdrowotnych i opieki senioralnej • przeciwdziałanie deprywacji infrastruktury publicznej oraz jej uzupełnianie • zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej • wsparcie rozwoju potencjału turystycznego	CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 2.3. Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy CEL STRATEGICZNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ 3.2. Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy 3.3. Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej
Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski	• zwiększenia dostępności terytorialnej i komunikacyjnej • wzmocnienie i integracja powiązań transportowych (połączeń drogowych i kolejowych), zwłaszcza z ośrodkiem metropolitalnym	CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ 1.1. Wzrost dostępności komunikacyjnej
Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem	• poprawa zdolności instytucjonalnej koniecznej do efektywnego zarządzania procesami rozwojowymi, poprawa funkcjonowania instytucji publicznych na tych obszarach • ograniczenie skutków peryferyjnego położenia obszarów przygranicznych, działania na rzecz współpracy na wszystkich szczeblach administracji w obrębie województwa jak i poza jego granicami, lepsze wykorzystanie możliwości jakie oferuje współpraca ponadlokalna i międzywojewódzka • nadanie nowych funkcji obszarom zdegradowanym • prowadzenie polityki służącej sukcesywnej rewitalizacji obszarów zmarginalizowanych	CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna

Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.



5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Kontrola prawidłowego przebiegu procesu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Osieczna polega na odpowiednim jej wdrażaniu, a następnie monitoringu i ewaluacji. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, Urząd Gminy, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Burmistrz Gminy Osieczna, Rada Miejska Gminy Osieczna oraz odpowiednie komórki Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Burmistrz Gminy Osieczna

- stymulowanie i koordynacja działań
- integrowanie zasobów

Rada Miejska Gminy Osieczna

- wsparcie strategiczne przy realizacji i ewaluacji strategii i podejmowaniu decyzji strategicznych

komórki organizacyjne Urzędu Gminy Osieczna

- koordynacja działań
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania
- monitoring, ewaluacja i przygotowanie zmian do aktualizacji
- realizacja

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu. Rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji danego celu strategicznego. Obecnie obowiązującymi dokumentami wieloletnimi w Gminie są:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna,
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Osieczna na lata 2021-2024,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025,

Dodatkowo, Gmina Osieczna opracowuje i wdraża programy roczne, takie jak Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Osieczna, Roczny program współpracy Gminy Osieczna z organizacjami pozarządowymi oraz



podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego. Dokumentami, które wymagać będą aktualizacji bądź przyjęcia w okresie realizacji Strategii będą m.in., Program Opieki Nad Zabytkami, Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej, Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gminny Program Rewitalizacji Gminy czy Program Ochrony Środowiska. W przypadku poprawy skoordynowania działań z zakresu planowania przestrzennego gmina sporządzi ocenę aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z wieloletnim programem sporządzania planów miejscowych. Ponadto, LOF przystąpił do pracy nad SUMP (Plan Zrównoważonej Mobilności) dla całego obszaru LOF. SUMP jest strategią długoterminową, nastawianą na zapewnienie dobrego dostępu do celów podróży i usług, zawierającą również plan wdrożenia.

Wdrażając strategię, Gmina Osieczna będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty Gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo Gmina będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, rozpowszechniając ideę Smart City oraz Smart Village. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Gminy Osieczna jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach gminy.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „raport obejmuje podsumowanie działalności wójta/burmistrza/prezydenta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje, czy dane działanie zostało zrealizowane czy nie. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.



6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Osieczna na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują;

- fundusze unijne, w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027 (m.in. środki dla gminy z ZIT dla LOF), ogólnopolskich programów operacyjnych, Krajowego Planu Odbudowy, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Cyfrowa Gmina, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych,
- środki budżetu państwa i państwowych funduszy celowych,
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego,
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie,
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Warto zauważyć, że w najbliższym czasie w ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze tj. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+). Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację zadań określonych w Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w Strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych referatów Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem leszczyńskim oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta powinna obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji lub udzielenie pożyczki na realizację zadań.



Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Zakłada się, że gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Zgodnie z uchwałą Nr XLIV.312.2022 Rady Miejskiej Gminy Osieczna z dnia 27 września 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Osieczna na lata 2022-2028, potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jest jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) i w latach 2023-2028 wyniesie ok. 51,15 mln zł.



fot.Tomasz Dębowski



ZAŁĄCZNIKI

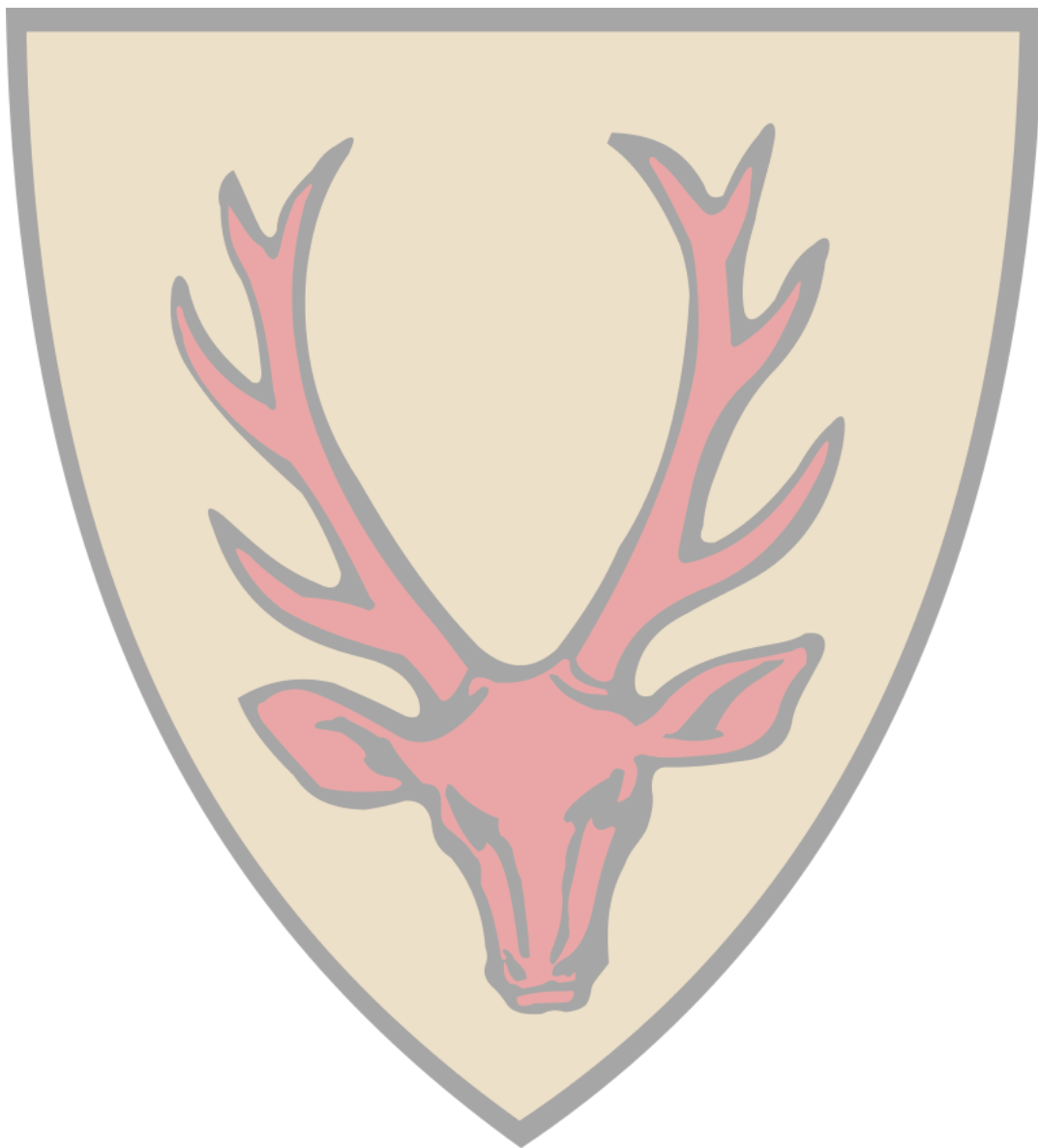
Załącznik 1:

DIAGNOZA

sytuacji przestrzennej,
gospodarczej i społecznej
Gminy Osieczna



Gmina
Osieczna





SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	63
1.1. Informacje ogólne	63
1.2. Transport i łączność.....	64
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	64
1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne.....	68
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	73
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	73
2.2. Infrastruktura i środowisko	78
<i>Urządzenia sieciowe</i>	78
<i>Gospodarka odpadami</i>	80
<i>Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska</i>	82
2.3. Stan finansów samorządowych	83
<i>Wykonanie budżetu</i>	83
<i>Struktura dochodów i wydatków</i>	85
<i>Fundusze Europejskie 2014-2020</i>	88
<i>Rządowy Fundusz Polski Ład</i>	89
<i>Potencjał inwestycyjny</i>	89
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	91
3.1. Demografia	91
3.2. Kapitał społeczny	95
<i>Żłobki i przedszkola</i>	95
<i>Szkoły</i>	96
<i>Kultura i sport</i>	99
<i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	100
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy</i>	100
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	102



CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Gmina Osieczna jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie wielkopolskim, w północnej części powiatu leszczyńskiego. Według danych GUS Gmina Osieczna w 2021 roku liczyła 9 329 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 73 os./km². Całkowita powierzchnia Gminy wynosi ok. 129 km², z czego powierzchnia użytków rolnych stanowi ok. 64%, zaś powierzchnia leśna ok. 23%. Sąsiaduje ona z miastem Leszno i z pięcioma gminami: Krzemieniewo, Rydzyna, Lipno (pow. leszczyński) oraz Śmigiel i Krzywiń (pow. kościański).



Ryc. 13. Położenie Gminy Osieczna na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W skład Gminy wchodzi miasto Osieczna oraz 17 wsi sołeckich: Dobramyśl, Drzeczkowo, Frankowo, Grodzisko, Jezioraki, Kąkolewo, Kąty, Kleszczewo, Łoniewo, Miąskowo, Popowo Wonieskie, Świerczyna, Trzebania, Witosław, Wojnowice, Wolkowo i Ziemnice. Miasto Osieczna pod względem powierzchni jest największą miejscowością Gminy Osieczna, chociaż miejscowością z większą liczbą mieszkańców jest Kąkolewo, które nie ma praw miejskich.

Miasto Osieczna od strony wschodniej położone jest nad brzegami Jeziora Łoniewskiego, rozłożone jakby u stóp zbiornika wodnego. Położenie u stóp jeziora i w urozmaiconym wzgórzami moreny dennej terenie stanowi o niezwykle malowniczym usytuowaniu Osiecznej, tworzącej jeden



z najpiękniejszych zakątków Ziemi Leszczyńskiej i Wielkopolski. Przez centrum miasta przepływa rzeka Samica.

1.2. Transport i łączność

Gminę Osieczna charakteryzuje dobre położenie komunikacyjne. Osieczna położona jest w odległości ok. 12 km (ok. 15 min jazdy samochodem) od Leszna, 28 km (ok. 30 min) od Gostynia, 82 km (ok. 1 h 10 min) od stolicy województwa – Poznania.

Ponadto w odległości 12 km od Osiecznej w Lesznie przebiega droga ekspresowa S5 Poznań – Wrocław, która łączy dwie autostrady A2 i A4, dzięki której dostępność komunikacyjna Gminy jest większa.

Przez obszar Gminy przebiega dwutorowa linia kolejowa nr 14 relacji Łódź Kaliska – Tuplice oraz jednotorowa linia kolejowa nr 360 relacji Leszno-Jarocin, Jarocin-Leszno. Jediną stacją kolejową na terenie Gminy jest stacja w Kąkolewie, skąd można dojechać m.in. do Leszna i Ostrowa Wlkp.. Jednak głównie mieszkańcy Gminy Osieczna korzystają z dworca w Lesznie. Sieć dróg oraz dostępność komunikacji transportowej z innymi ośrodkami mają duży wpływ na rozwój funkcjonalno-przestrzenny Gminy. Sieć dróg na terenie Gminy Osieczna tworzą drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie oraz krajowe. Główny ciąg komunikacyjny Gminy tworzą drogi:

- droga krajowa nr 12 relacji Łęknica – Dorohusk,
- droga wojewódzka nr 432 relacji Leszno – Krzywiń – Śrem – Środa Wlkp. – Grzymisławice (Września).

Sieć komunikacyjną Gminy uzupełniają drogi powiatowe (nr 4767P, 4779P, 4782P, 4791P, 3898P, 3902P, 3930P, 3931P, 4767P, 4778P, 4779P, 4782P, 4783P, 4787P, 4789P, 4790P, 4791P o łącznej długości 65,14 km). Siatkę połączeń drogowych na terenie Gminy Osieczna uzupełniają drogi gminne o łącznej długości 75,7 km. Ich stan można określić jako dobry. Niektóre fragmenty szlaków komunikacyjnych wymagają jednak rozbudowy lub przebudowy i modernizacji. Gmina robi przeglądy stanu dróg co roku oraz co pięć lat.

Sieć dróg jest rozmieszczona w sposób umożliwiający swobodne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami na terenie Gminy, lecz charakteryzują się one zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, często wymagającym remontu lub rozbudowy.

Transport publiczny autobusowy realizowany jest poprzez firmy prywatne. Prawie wszystkie miejscowości Gminy obsługiwane są przez przewoźników.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

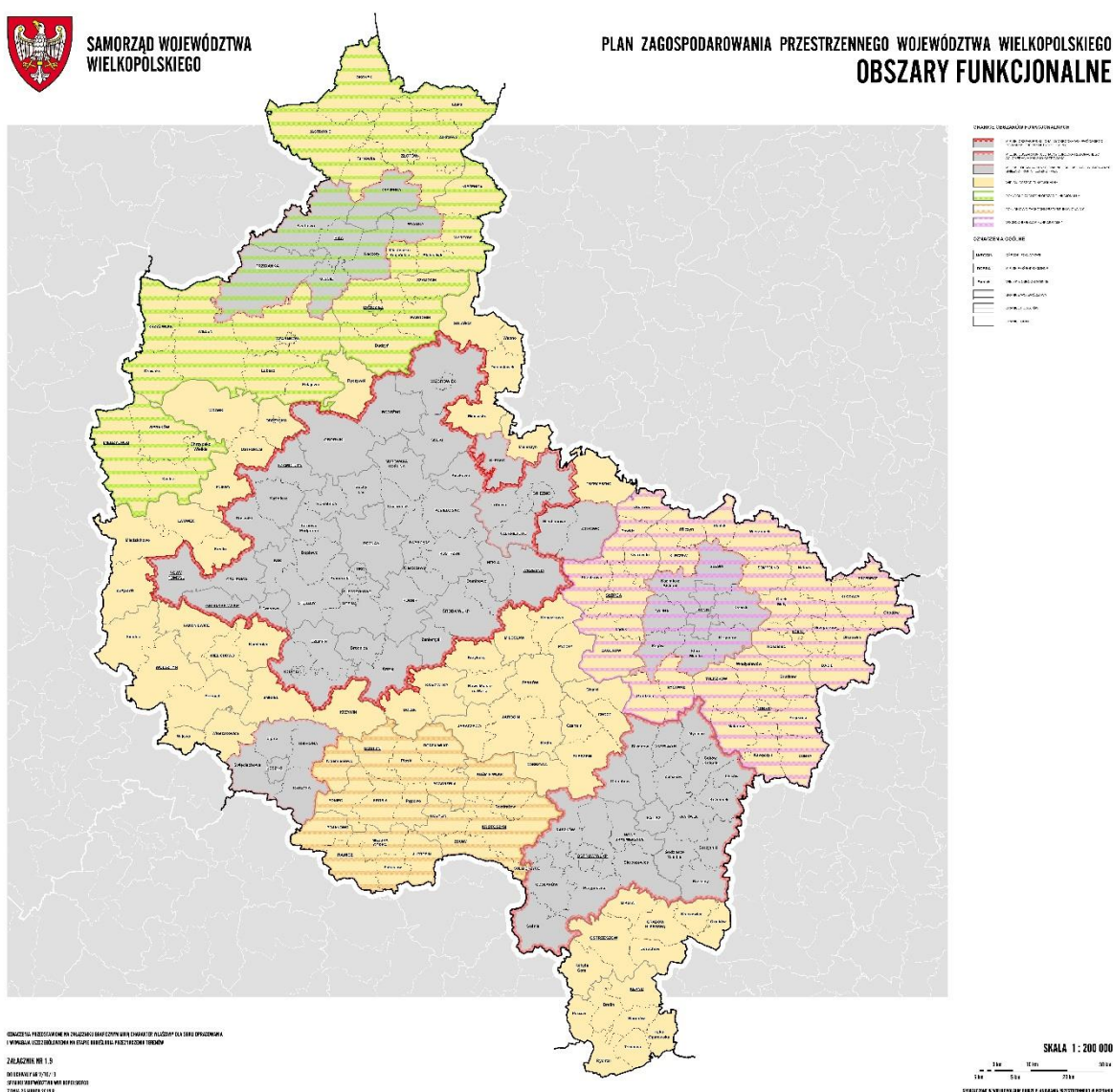
W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjętego uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, zostały wyróżnione następujące obszary funkcjonalne:

- podstawowe typy obszarów funkcjonalnych:
 - miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny,

- miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego – Aglomeracja Kalisko-Ostrowska,
- miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Gniezno,
- miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Konin,
- miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Leszno,
- miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Piła,
- wiejski obszar funkcjonalny,
- obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnego:
 - Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
 - Północno-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
 - Wschodni Obszar Funkcjonalny.



PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO



Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.



Gmina Osieczna została zakwalifikowana do miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego – Leszno. Leszno to jeden z subregionalnych biegunów wzrostu w Wielkopolsce, tworzący, wraz z bezpośrednio sąsiadującymi z nim gminami, obszar funkcjonalny.

Za względu na położenie miasta oraz jego rangę w hierarchii osadniczej, Leszno posiada silnie ugruntowaną pozycję w regionie. Pomimo dość znacznej odległości od stolicy województwa, pozostaje ono w zasięgu silnego oddziaływania Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego.

Leszno to centrum administracyjne południowo-zachodniej Wielkopolski oraz ośrodek skupiający funkcje gospodarcze i przemysłowe, usługowe, biznesowe i edukacyjne, stanowiące podstawę obecnego rozwoju miasta i jego najbliższego otoczenia, wymagające dalszego wzmacniania i uzupełniania. Znaczącym potencjałem obszaru są zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego, umożliwiające rozwój turystyki.

Istotnym zagadnieniem dla wzmacniania gospodarczej roli miasta i jego okolic, a jednocześnie w znacznym stopniu warunkującym dalszy rozwój obszaru, jest rozbudowa elementów komunikacji drogowej i kolejowej, jak również infrastruktury technicznej. Ważnym zasobem podnoszącym atrakcyjność inwestycyjną tego obszaru jest sportowe lotnisko zlokalizowane w Lesznie-Strzyżewicach.

W granicach obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego miasta Leszno znalazło się 5 gmin, w tym:

- 1 gmina miejska: Leszno,
- 2 gminy miejsko-wiejskie: Osieczna i Rydzyna,
- 2 gminy wiejskie: Lipno i Świąciechowa.

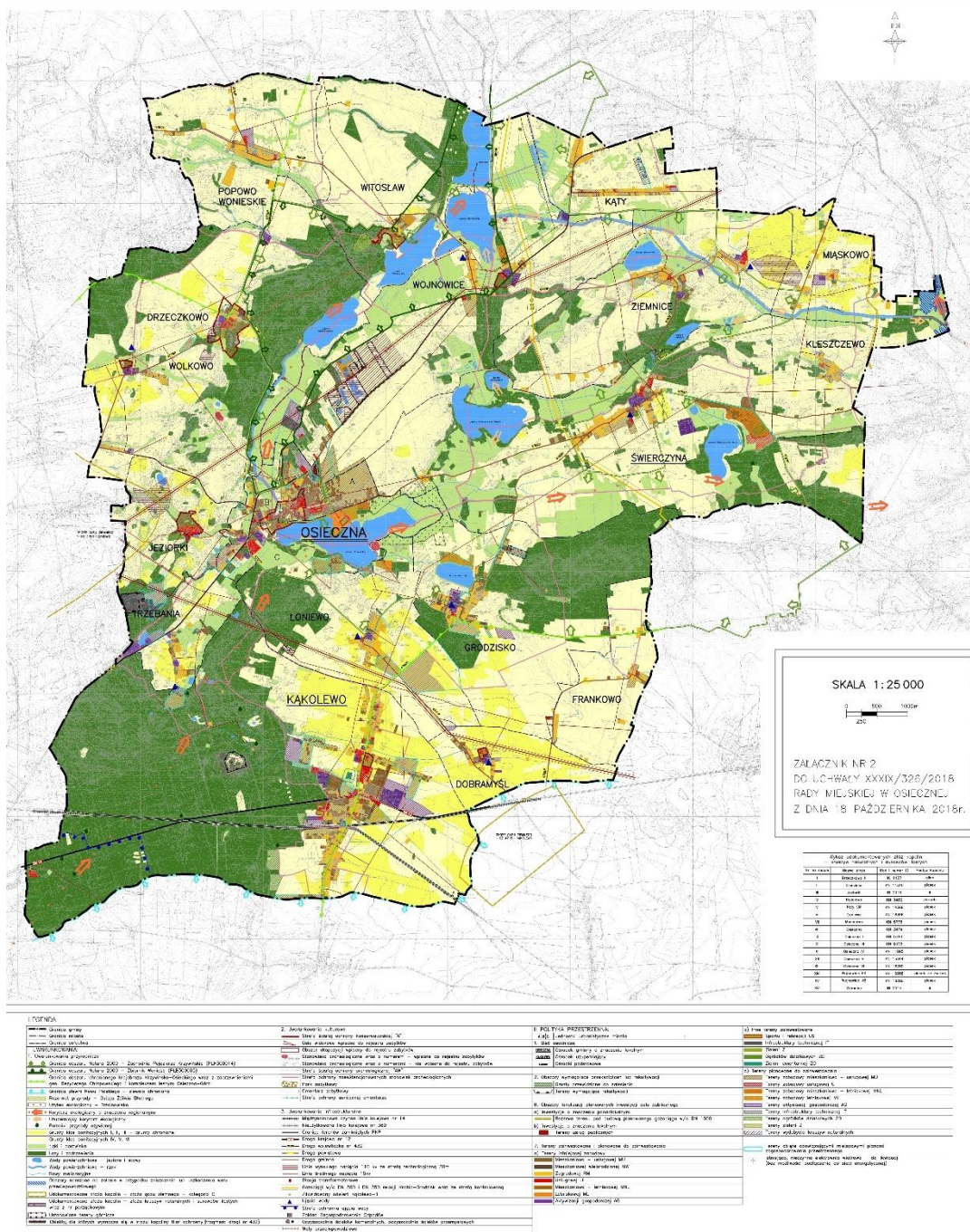
W kwietniu 2022 roku 6 samorządów regionu leszczyńskiego zawarło porozumienie powołujące Związek Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W nowej finansowej perspektywie unijnej na lata 2021-2027 kontynuowane będą instrumenty terytorialne dla wybranych obszarów funkcjonalnych województwa wielkopolskiego.

Samorząd województwa wyznaczył m.in. Leszczyński Obszar Funkcjonalny, tworzony przez: Miasto Leszno, Powiat Leszczyński oraz Gminy: Rydzyna, Osieczna, Świąciechowa i Lipno, który będzie realizował projekty w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Istotą ZIT jest realizacja partnerskich projektów przyczyniających się do zrównoważonego rozwoju.

W ramach zawartego porozumienia powstaje Strategia rozwoju, mająca określać kluczowe działania do podjęcia na tym obszarze w najbliższych latach. Wysokość środków dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych obliczana jest na podstawie liczby mieszkańców. Na jednego mieszkańca to kwota 121,45 euro. Ogólna alokacja dla LOF wynosi 12 008 618,81 euro czyli ok. 51 267 847 zł.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym gminy jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które określa politykę przestrzenną gminy i kierunki zagospodarowania przestrzennego. W Gminie Osieczna obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna, zatwierdzone uchwałą nr XXXIX/326/2018 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 18 października 2018 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna.



Ryc. 15. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Osieczna

Źródło: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze Gminy obowiązują 53 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (z czego 22 uchwalone były przed 2003 r.), a udział powierzchni Gminy pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi ok. 0,31%

Na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Tabela poniżej przedstawia liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Osieczna w latach 2017-2021. Analizując zawarte w niej dane można zauważyć, że liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy corocznie wzrasta. Średnio w analizowanym okresie wydawano 98 decyzji



rocznie, co w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wynosiło 11,79 decyzji. Wskaźnik ten był niższy od średniej dla powiatu leszczyńskiego, w którym w analogicznym okresie wydano średnio 14,24 decyzje na 1 tys. mieszkańców rocznie.

Tab. 3. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2017-2021

		2017	2018	2019	2020	2021
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Osieczna	88	95	93	105	110
	powiat	759	807	854	871	833
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Osieczna	9,64	10,33	10,03	11,27	11,79
	powiat	13,58	14,29	14,93	15,04	14,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Niski udział planów miejscowych w całkowitej powierzchni Gminy, a tym samym korzystanie z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy może jednak utrudniać racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnych z założonym łańcem przestrzennym.

W tabeli poniżej została przedstawiona liczba pozwoleń wydanych na budowę dla nowych budynków mieszkalnych w Gminie Osieczna w latach 2017-2021. Łącznie w analizowanych latach wydano 570 pozwoleń. Liczba pozwoleń budowy co roku utrzymuje się na podobnym poziomie i w 2021 wyniosła 105.

Tab. 4. Liczba pozwoleń wydanych na budowę dla nowych budynków mieszkalnych w Gminie Osieczna w latach 2017-2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym (nowe budynki mieszkalne)	104	115	127	119	105

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne

Prawa miejskie Osieczna otrzymała najprawdopodobniej w 2 poł. XIV w. Niestety dokładne określenie daty jest aktualnie niemożliwe. Będąc miastem prywatnym rozwijało się w oparciu o handel, sukiennictwo i rolnictwo.

W XVII stuleciu osiedlili się tutaj protestanccy uchodźcy z Niemiec i Śląska, którzy założyli tzw. Nowe Miasto. Po II rozbiórce Polski w 1793 r. miasto zostało wchłonięte przez państwo pruskie. W latach 1807-1815 funkcjonowało w granicach Księstwa Warszawskiego. Po klęsce Napoleona i ustanowieniu nowego porządku europejskiego na Kongresie Wiedeńskim w 1815 r. Osieczna ponownie stała się częścią Prus.

Dopiero wybuch Powstania Wielkopolskiego (1918-1919) i zwycięska „bitwa pod wiatrakami” 11 stycznia 1919 r. przesądziła o odzyskaniu wolności. W bitwie 400 osobowy oddział Grenzschtzu został rozбит przez 350-osobowy oddział powstańcy. 19 stycznia 1919 r. przy wystrzałach armat i karabinów maszynowych oficjalnie ogłoszono Osieczną jako integralną część odradzającej się ojczyzny. Należy przypuszczać, że zwycięstwo osieckie przyczyniło się do wytyczenia granicy łączącej Leszno i Osieczną do państwa polskiego na mocy postanowień traktatu wersalskiego z czerwca 1919 r.



W latach 1939-1945 miasto znajdowało się pod okupacją hitlerowską. Po wyzwoleniu Osieczna stała się ośrodkiem turystyczno-wypoczynkowym, czemu sprzyja usytuowanie wśród wzgórz morenowych.

Zasoby dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Osieczna ujęte zostały w opracowanej w 2018 roku Gminnej Ewidencji Zabytków, która zawiera pełen wykaz obiektów zabytkowych zlokalizowanych na obszarze miasta i Gminy Osieczna.

Najcenniejszymi obiektami z terenu Gminy są:

- Klasztor oo. Franciszkanów w Osiecznej,
- Wiatraki w Osiecznej,
- Zamek w Osiecznej,
- Kościół parafialny pw. św. Trójcy w Osiecznej,
- Kościół pw. św. Łukasza Ewangelisty w Świerczynie,
- Kościół pw. Matki Boskiej Wniebowziętej i św. Andrzeja w Drzeczkowie,
- Pałac w Dobramyśli,
- Pałac w Drzeczkowie,
- Pałac w Kąkolewie,
- Pałac w Witosławiu,
- parafia pw. Wszystkich Świętych w Kąkolewie.

Osieckie wiatraki należą do bardzo rzadkich okazów tego typu architektury w Polsce. Jest to jedyny w kraju kompleks trzech wiatraków stojących w niedalekiej odległości od siebie. Te okazałe budowle, zachowane w bardzo dobrym stanie, stoją za wzgórzem przy trasie Leszno - Śrem. Są niewątpliwą atrakcją turystyczną. Drewniane budowle były świadkami zaciętej bitwy, która została stoczona pod ich skrzydłami 11 stycznia 1919 roku, nazywanej „Bitwą pod Wiatrakami” z pruskim najeźdźcą, bitwy wygranej przez powstańców z Osiecznej, Krzywina i Śmigła. Zabytkowe obiekty są w dobrym stanie technicznym, w 2007 roku przeprowadzono ich remont. Osieckie wiatraki mają swoje imiona: Franciszek, Józef Adam oraz Leon. Nazwy pochodzą od ostatnich polskich właścicieli. Od września 2012 r. obiekty wchodziły w skład Muzeum Młynarstwa i Rolnictwa. Wiatrak Franciszek i wiatrak Józef Adam są udostępnione do zwiedzania dla grup oraz osób indywidualnych.

Na terenie Gminy Osieczna odkrytych zostało ponad 800 stanowisk archeologicznych. Jednym z najcenniejszych skarbów jest miecz związany z Przemysłem II odnaleziony w Jeziorze Łoniewskim. Natomiast podczas prac archeologicznych w Wojnowicach znaleziono połączoną plakietkę, która prawdopodobnie jest fragmentem dzieła piśmiennego benedyktynów z Lubinia.

W grudniu 2021 roku, oddano do użytkowania nową wieżę widokową „Jagoda 2”, która zastąpiła starą wieżę stojącą w tym miejscu wcześniej. Rozpościera się z niej przepiękny widok na Osieczną i okolice. Budowla liczy 30 metrów wysokości i na jej szczycie prowadzi 152 stopnie.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski opracowanej przez J. Kondrackiego obszar Gminy leży na styku dwóch mezoregionów: Pojezierza Krzywińskiego wchodzącego w skład makroregionu Pojezierza Leszczyńskiego i podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich (w części północnej i środkowej) oraz mezoregionu Wysoczyzny Leszczyńskiej, należącej do makroregionu Niziny Południowopolskiej i podprowincji Niziny Środkowopolskiej (południowo-wschodni fragment Gminy).



Ochrona przyrody na terenie Gminy Osieczna odbywa się w oparciu o formy ochrony przyrody ustanowione zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

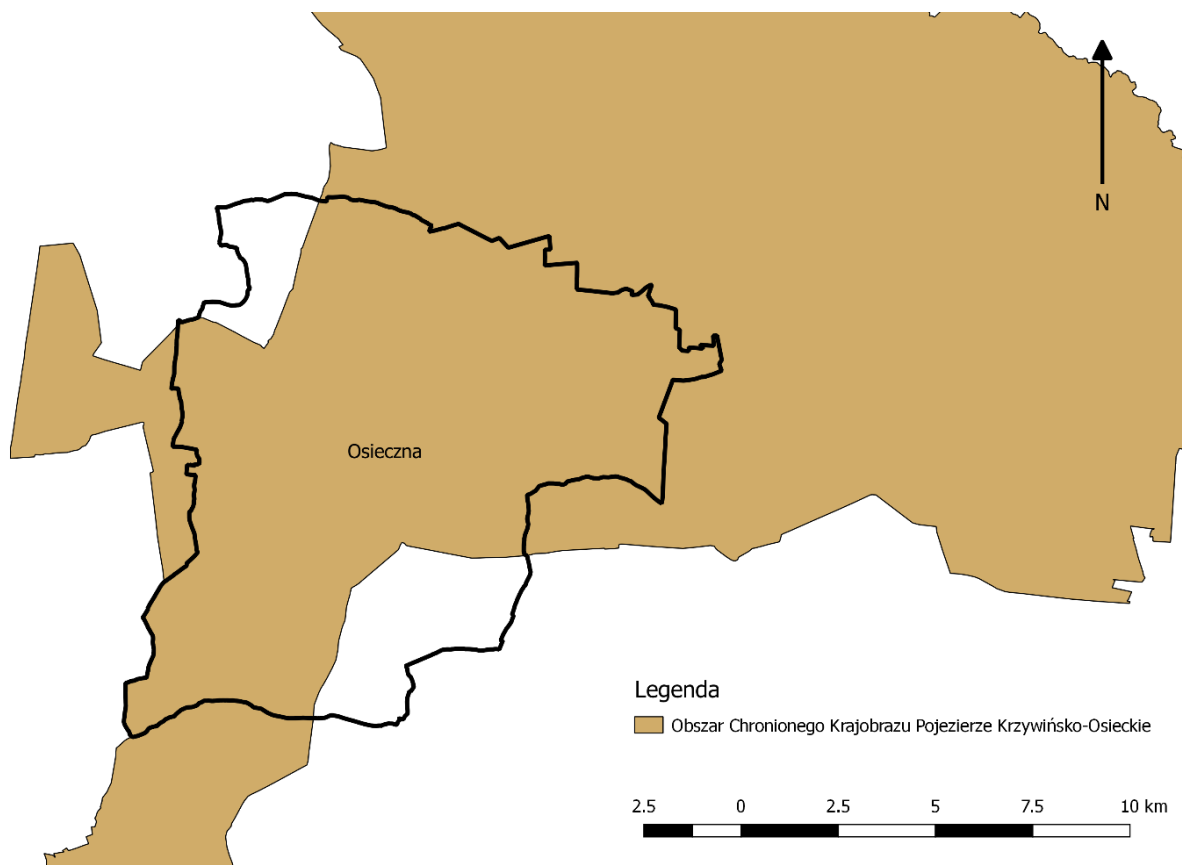
Na terenie Gminy Osieczna występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszar chronionego krajobrazu,
- obszary NATURA 2000,
- użytek ekologiczny,
- rezerwat przyrody,
- pomniki przyrody.

Ponad 80% powierzchni Gminy znajduje się w zasięgu wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki wraz z zadrzewieniami Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna Góra” zajmuje powierzchnię 714,25 km² i obejmuje Pojezierze Krzywińskie, Pojezierze Dolskie oraz dolinę Rowu Polskiego i Rowu Śląskiego. Szczególnie cennymi pod względem krajobrazowym i przyrodniczym są tereny dolin Rowu Wysokość, Rowu Polskiego i Rowu Śląskiego oraz jeziora w okolicach Świerczyny. Obszar ten pokryty jest w 40% lasami, występują na nim liczne jeziora i rzeki. Różnorodność biotopów stwarza dogodne warunki do bytowania licznych gatunków flory i fauny, w tym gatunków chronionych. Prawie cała Gmina Osieczna znalazła się w granicach w/w obszaru chronionego krajobrazu.



Ryc. 16. Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie Gminy Osieczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.



OBSZARY NATURA 2000

Specjalny obszar ochrony siedlisk – „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie” obejmuje niewielki fragment Pojezierza Krzywińskiego i pokryty jest mozaiką pól uprawnych i łąk. Obszar ostoi jest bardzo cenny pod względem przyrodniczym. Odnotowano tutaj występowanie jedenastu rodzajów siedlisk (pokrywających 29,6% powierzchni). Szczególnie cenne są kompleksy łąk i torfowisk na kredzie jeziornej z bogatą roślinnością zasiedlającą jedynie tereny podmokłe, roślinnością porastającą tereny na skałach wapiennych oraz florą słonolubną. Oprócz walorów florystycznych (skupiającą wiele osobliwości w skali Wielkopolski, takich jak szuwar kłocicowy, czy częściowo zabagnione mokre łąki), w Drzeczku stwierdzono także występowanie żółwia błotnego (gatunku wymienionego w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej).

Obszar specjalnej ochrony ptaków Zbiornik Wonieść usytuowany jest w rymie polodowcowej jezior tworzących zbiornik Wonieść. Na obszarze tym żerują i bytują 232 gatunki ptaków, z tego 128 gatunków lęgowych. Z zagrożonych wyginięciem występują tutaj m.in.: gągoł, żuraw zielonka oraz rybitwa zwyczajna.

UŻYTEK EKOLOGICZNY

Użytek ekologiczny „Trzciniowisko” o powierzchni 41,2581 ha utworzono dla ochrony miejsc gniazdowania ptaków wodno-błotnych a szczególnie jednej z liczniejszych w Wielkopolsce populacji wąsatki *Panurus biarmicus*. Stwierdzono tu występowanie około 170 gatunków ptaków, w tym 100 gatunków lęgowych. Gniazduje tu regularnie 5 gatunków uwzględnionych w Polskiej Czerwonej Księdze zwierząt: bąk, bączek, zielonka, podróżniczek i wąsatka. Ponadto z rzadszych chronionych gatunków jako lęgowe występują: remiz, gęgawa, błotniak stawowy, żuraw, wodnik, kropiatka, kokoszka, kszyszek, sieweczka rzeczna i zimorodek.

REZERWAT PRZYRODY

Rezerwat przyrody „Ostoja żółwia błotnego” położony jest w Leśnictwie Drzeczku (gmina Osieczna) i zajmuje powierzchnię 4,32 ha (w tym powierzchni leśnej 3,45 ha). Rezerwat utworzony został w celu zachowania jednego z bardzo nielicznych w Polsce stanowisk żółwia błotnego (*Emys orbicularis*). Ze względu na charakter rezerwat nie jest udostępniony do zwiedzania.

Rezerwat przyrody „Czarne Doły” został utworzony 31 grudnia 2022 r. podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia rezerwatu przyrody „Czarne Doły”. Rezerwat ma 135,33 ha powierzchni. Obszar chroniony zajmuje obszar leśny i polny przylegający częściowo do Jeziora Drzeczkiego (część sztucznego zbiornika Wonieść), z czego ponad 90 ha z jego powierzchni stanowi leśny wąwóz w granicach nadleśnictwa Karczmą Borowa. W niedalekiej odległości znajduje się miejscowość Drzeczko oraz rezerwat przyrody Ostoja żółwia błotnego. Obszar chroniony w całości znajduje się w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Zachodnie Pojezierze Krzywińskie PLH300014 oraz obszaru specjalnej ochrony ptaków Zbiornik Wonieść PLB300005. Leży także w obrębie Krzywińsko-Osieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wraz z zadrzewieniami gen. Dezyderygo Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra.

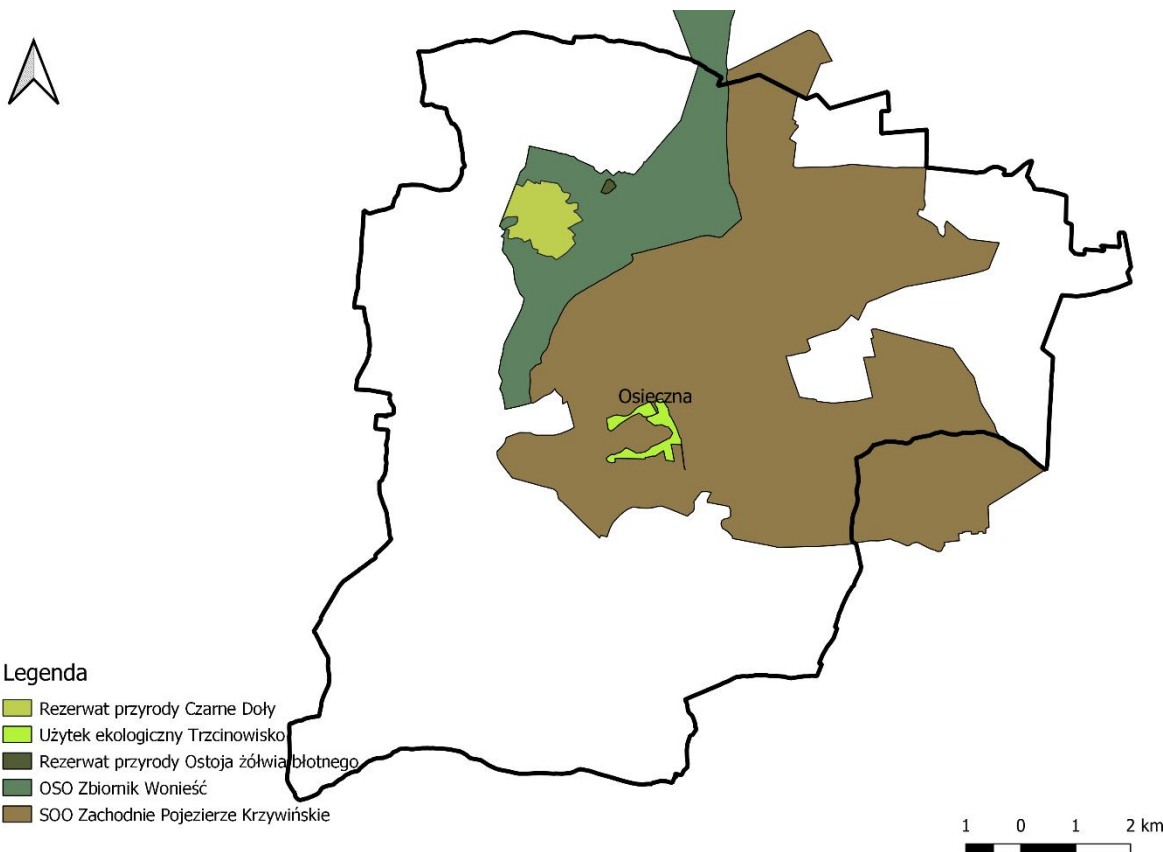
POMNIKI PRZYRODY

Na terenie Gminy Osieczna indywidualną ochroną poprzez wpis do rejestru pomników przyrody objęte są:

- 2 dęby szypułkowe o obwodzie 330 i 340 cm i wysokości 20 m – park w Jeziorkach,
- wierzba krucha składająca się z trzech pni o obwodach 300, 290, 280 cm i wysokości 15 m – park w Jeziorkach,
- lipa szerokolistna o obwodzie 350 cm i wysokości 25 m – park w Jeziorkach,



- dąb szypułkowy o obwodzie 321 cm i wysokości 25m – park w Jeziorkach,
- dąb szypułkowy o obwodzie 270 cm i wysokości 20 m – miasto Osieczna,
- 21 dębów szypułkowych, 8 buków pospolitych, dzika czereśnia, platan klonolistny, głąg dwuszyjkowy – na terenie lasów Nadleśnictwa Karczma Borowa.



Ryc. 17. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Osieczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na terenie Gminy Osieczna znajduje się dziesięć jezior. Osieczna leży u stóp największego z jezior – Jeziora Łoniewskiego, które zajmuje powierzchnię 102 ha. Jezioro powstało kilkadziesiąt tysięcy lat temu, w czasie ostatniego zlodowacenia ziem polskich, które nazwano bałtyckim.

Nad Jezioro Łoniewskim usytuowana jest plaża, na której każdego lata gromadzą się rzesze plażowiczów. W 2009 roku zbudowano nowy pomost z platformą widokową. Jest to największy pomost w regionie (tzw. małe molo) oraz pomost cumowniczy z przystanią kajakową. W sezonie (od maja do października) na jeziorze montowana jest fontanna wieczorem mieniąca się kolorowymi światłami. Obok pomostu w 2012 roku zbudowano "ścieżkę wodną" - umożliwiającą spacer tuż ponad taflą jeziora.

Po stronie północnej jeziora leży Stanisławówka z kilkunastohektarowym obszarem lasu o wyjątkowych walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Występuje tutaj pięć zespołów leśnych, wiele gatunków roślin, a wśród nich gatunki chronione. Miejsce to potocznie zwane jest "Jaworowym Jarem". Znajduje się tutaj tajemniczy „Wydor”(„Widor”), stanowiący głębokie rozcięcie erozyjne. Po jego dnie sączy się niewielka strużka wody, zmierzająca w kierunku jeziora.

Poza Jezioro Łoniewskim w Gminie są także jeziora:

- Jezioro Wojnowickie,



- Jezioro Świerczyńskie Wielkie,
- Jezioro Świerczyńskie Małe (Omińskie),
- Jezioro Drzeczkowskie – w pobliżu rezerwat "Ostoja żółwia błotnego",
- Jezioro Witosławskie,
- Jezioro Ziemnickie,
- jezioro Grodzisko,
- Jezioro Seweryńskie (Ustronie),
- Jezioro Góreckie.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

O poziomie przedsiębiorczości danej jednostki samorządu terytorialnego świadczy między innymi liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na jej terenie. W tabeli poniżej przedstawiono kształtowanie się liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na obszarze powiatu leszczyńskiego w latach 2017-2021. Na terenie powiatu największą zmianę obserwuje się dla Gminy Lipno, gdzie liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 310. Przedsiębiorstwa zarejestrowane w Gminie Osieczna w roku 2021 stanowiły 15,5% (1 124 podmiotów) wśród wszystkich przedsiębiorstw prowadzących swoją działalność w powiecie leszczyńskim.

Tab. 5. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie leszczyńskim w latach 2017-2021

JST	2017		2021		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2017-2021
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat leszczyński	6 026	100,0%	7 253	100,0%	1 227
Krzemieniewo	625	10,4%	683	9,4%	58
Lipno	966	16,0%	1 276	17,6%	310
Osieczna	917	15,2%	1 124	15,5%	207
Rydzyna	1 009	16,7%	1 200	16,5%	191
Święciechowa	866	14,4%	1 106	15,2%	240
Wijewo	402	6,7%	461	6,4%	59
Włoszakowice	1 241	20,6%	1 403	19,3%	162

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Osieczna, największą część podmiotów działa w budownictwie (254 podmiotów), handlu hurtowym i detalicznym (223) oraz działalności związanej z przetwórstwem przemysłowym (131).

Tab. 6. Podmioty działające na terenie Gminy Osieczna w 2021 r. według sekcji PKD

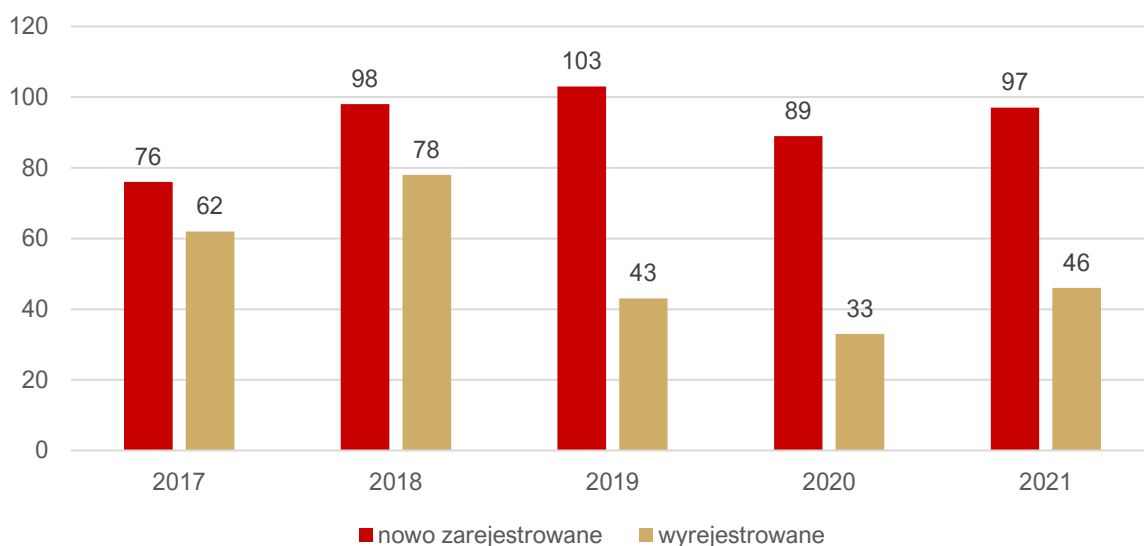
SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
-----------------	------------------	--------



SEKCJA F Budownictwo	254	23%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	223	20%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	131	12%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	93	8%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	70	6%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	69	6%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47	4%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40	4%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	30	3%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	29	3%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	28	2%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	27	2%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	22	2%
SEKCJA P Edukacja	22	2%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20	2%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11	1%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	0%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	2	0%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	0%
SEKCJA U Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższym wykresie przedstawiono porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON działających na terenie Gminy Osieczna. Analiza dotyczy zmian na przestrzeni lat 2017-2021. Liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw corocznie przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych.



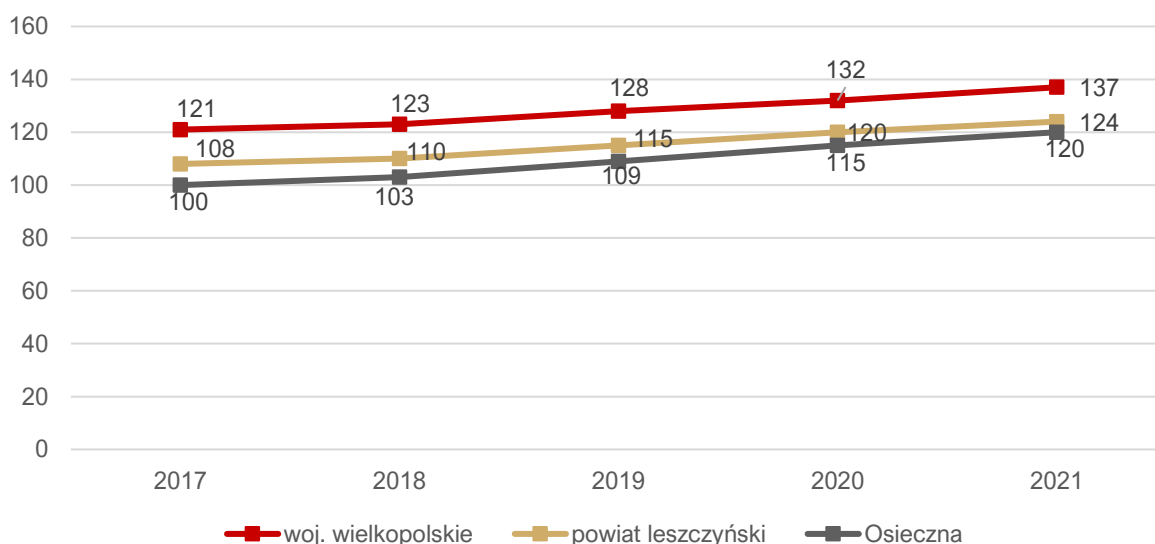
Ryc. 18. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2017-2021 działających na terenie Gminy Osieczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród największych podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy można wskazać m.in.:

- Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani,
- Kan-Bud sp. z o.o.,
- Centrum Logistyczne EUROPEGAZ,
- SMAKMAK sp. z o.o.,
- PPH MALPOL,
- PPHU TRAKTOMIX.

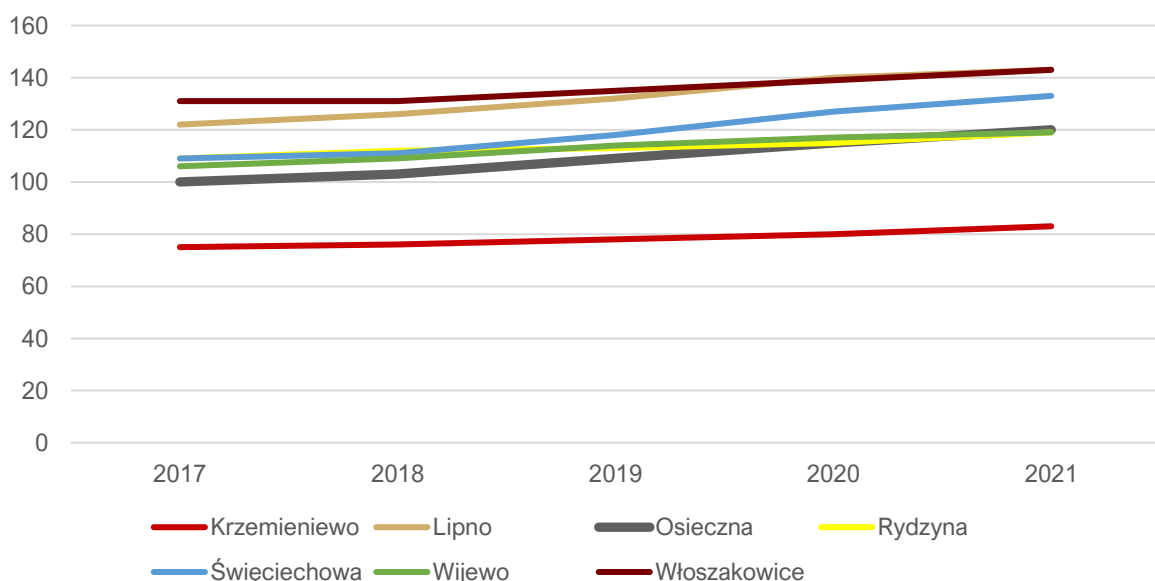
Uszczegółowieniem informacji o poziomie rozwoju przedsiębiorczości jest analiza liczby zarejestrowanych podmiotów w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców Gminy. W analizowanym okresie na tle powiatu i województwa, wskaźnik ten był na niskim poziomie, choć stopniowo wzrastał. W 2021 roku wynosił on 120 podmiotów na 1 tys. mieszkańców i był on o 4 niższy od średniej dla powiatu leszczyńskiego oraz o 17 niższy od średniej dla województwa wielkopolskiego.



Ryc. 19. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Osieczna na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród porównywanych gmin powiatu leszczyńskiego w latach 2017-2021 Gmina Osieczna charakteryzowała się umiarkowanym współczynnikiem podmiotów zarejestrowanych w bazie REGON na 1 000 mieszkańców. W roku 2021 niższy wskaźnik osiągnęła Gmina Krzemieniewo. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały na wykresie poniżej.



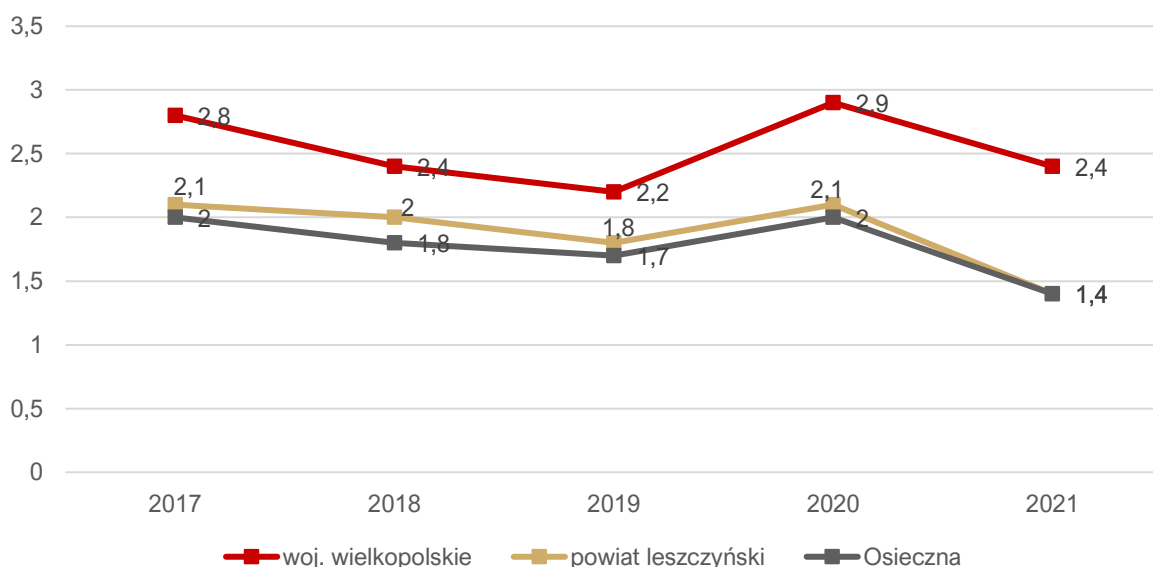
Ryc. 20. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Osieczna na tle gmin z powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Możliwość stabilnego zatrudnienia oraz posiadania satysfakcjonującej pracy ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców. Na poniżej rycinie przedstawiono udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zamieszkujących Gminę Osieczna. Dane te zestawiono ze średnimi dla powiatu i województwa w latach 2017-2021. Można na nim zaobserwować, że do 2019 roku zauważalny był trend malejący w Gminie Osieczna w zakresie liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych (z poziomu 2,0% w roku 2017, do poziomu 1,7%



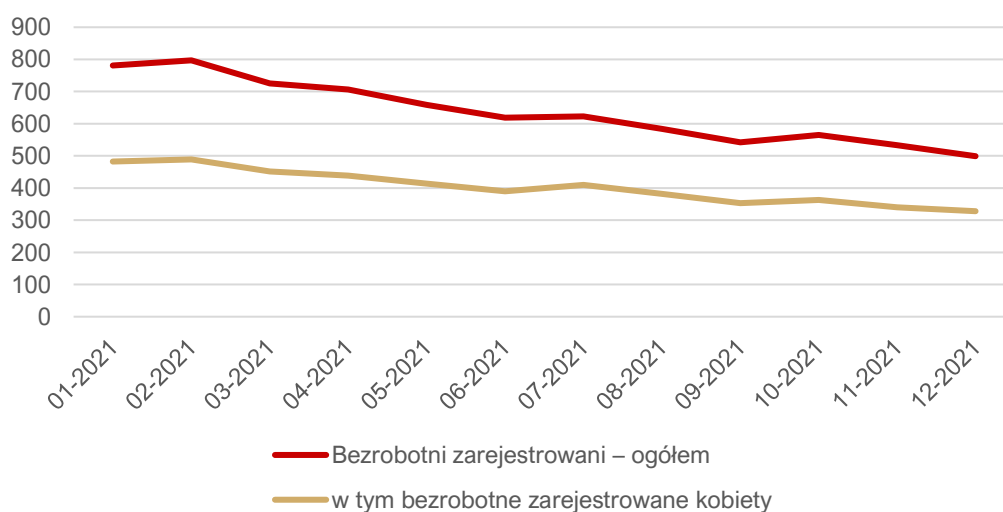
w roku 2019). Jednak od roku 2019 nastąpiło odwrócenie spadkowego trendu i liczba osób pozostających bez stałego miejsca zatrudnienia zaczęła ponownie rosnąć do poziomu 2,0% w roku 2020. Jednocześnie podobną tendencję w kształtowaniu się poziomu bezrobocia można było zauważyć w całym powiecie leszczyńskim oraz województwie wielkopolskim. Wśród głównych powodów wzrostu stopy bezrobocia można wskazać epidemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia m.in. zamrożenie części sektorów gospodarki. Od roku 2020 nastąpiło odwrócenie wzrostowego trendu i liczba osób pozostających bez stałego miejsca zatrudnienia zaczęła ponownie maleć do poziomu 1,4% w roku 2021.



Ryc. 21. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Osieczna i na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy dla powiatu leszczyńskiego na koniec 2021 roku zarejestrowanych bezrobotnych było 546 osób, w tym 343 kobiety. Analizując dane dotyczące liczby bezrobotnych w roku 2021 można zauważyć tendencje zmniejszania się liczby bezrobotnych. Około 62% osób bezrobotnych to kobiety.



Ryc. 22. Liczba osób bezrobotnych w powiecie leszczyńskim w 2021 roku

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie



Zgodnie z danymi z „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie leszczyńskim i mieście Leszno w 2021 roku” maksymalny deficyt stwierdzono w następujących grupach zawodów: administratorzy stron internetowych, analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych, betoniarze i zbrojarze, blacharze i lakiernicy samochodowi, brukarze, cieśle i stolarze budowlani, dekarze i blacharze budowlani, elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, graficy komputerowi, inżynierowie elektrycy i energetycy, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, krawcy i pracownicy produkcji odzieży, lekarze, magazynierzy, masarze i przetwórcy ryb, mechanicy maszyn i urządzeń, mechanicy pojazdów samochodowych, monterzy elektroniki, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych, ogrodnicy i sadownicy, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, pielęgniarki i położne, pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych, pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie, pracownicy służb mundurowych, projektanci i administratorzy baz danych, programiści, robotnicy budowlani, robotnicy obróbki drewna i stolarze, samodzielni księgowi, specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki, spedytorzy i logistycy, ślusarze tapicerzy.

W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie leszczyńskim wynosiło 5 274,63 zł, co odpowiada 87,9% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Urządzenia sieciowe

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie (pobór, uzdatnianie, dystrybucję) mieszkańców Gminy w wodę jest Zakład Usług Wodnych we Wschowie. Natomiast odprowadzaniem ścieków komunalnych z terenu Gminy jest Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Osiecznej.

W Gminie Osieczna funkcjonuje dziewięć komunalnych ujęć wody, w tym pięć ujęć wód czwartorzędowych i cztery ujęcia wód trzeciorzędowych:

- Ujęcia czwartorzędowe:
 - Komunalne ujęcie wody Trzebania,
 - Komunalne ujęcie wody Świerczyna,
 - Komunalne ujęcie wody Wolkowo,
 - Komunalne ujęcie wody Wojnowice,
 - Komunalne ujęcie wody Kąty – Maciejewo,
- Ujęcia trzeciorzędowe:
 - Komunalne ujęcie wody Dobramyśl,
 - Komunalne ujęcie wody Ziemnice – Górka,
 - Komunalne ujęcie wody Grodzisko,
 - Komunalne ujęcie wody Łoniewo.

Aglomeracja Osieczna wyznaczona została na podstawie uchwały Nr XXIII.167.2020 Rady Miejskiej Gminy Osieczna. W skład aglomeracji Osieczna weszły następujące miejscowości: Osieczna, Jeziorki, Kąkolewo, Łoniewo, Grodzisko, Świerczyna, Wojnowice.

Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji (RLM) dla aglomeracji Osieczna wynosi 7 089 RLM i obejmuje:



- 6 566 RLM pochodzących od stałych mieszkańców aglomeracji korzystających z istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- 28 RLM pochodzące od mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych,
- 445 RLM pochodzących od przemysłu odprowadzającego ścieki do istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- 50 RLM pochodzących od przemysłu planowanego do podłączenia do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

Wskaźnik wyposażenia aglomeracji w sieć kanalizacyjną wynosi 99,58% biorąc pod uwagę wyłącznie mieszkańców stałych i osób czasowo przybywających oraz 98,9% biorąc pod uwagę oprócz RLM mieszkańców stałych i czasowo przebywających również RLM przemysłu.

Aglomeracja posiada biologiczną oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w miejscowości Osieczna, ul. Polna o przepustowości $Q_{sr/d} = 636,00 \text{ m}^3/\text{d}$. Przepustowość projektowa średnio dobowa wynosi $1\,015 \text{ m}^3/\text{d}$. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych są rowy melioracji szczegółowej a następnie rz. Samica. Ustabilizowane tlenowo osady ściekowe są wywożone do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Trzebani.

Gmina Osieczna otrzymała ponad 11 mln dofinansowania z UE na zadanie tj.: Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świerczyna-Grodzisko-Łoniewo wraz z przebudową i rozbudową oczyszczalni ścieków w Osiecznej. Przedsięwzięcie swym zakresem obejmowało roboty związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świerczyna, Grodzisko i Łoniewo. Docelowo w ramach projektu w latach 2015-2018 w trzech miejscowościach wybudowano 25,524 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz 15 przepompowni ścieków w tym 6 lokalnych. Ścieki z tych miejscowości trafią do gminnej oczyszczalni, która w ramach przebudowy i rozbudowy w latach 2017-2018 została rozbudowana o nowy ciąg technologiczny oraz nowe elementy niezbędne do jej sprawnego funkcjonowania. Zwiększona została także jej docelowa przepustowość. Natomiast istniejące elementy oczyszczalni zostały w ramach inwestycji unowocześnione w celu zapewnienia lepszego oczyszczania ścieków.

Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków. Dla tych mieszkańców przewidziane i przyznawane są dotacje na zakup urządzeń.

Na terenie wyznaczonej aglomeracji Osieczna nie znajdują się planowane do budowy odcinki sieci kanalizacyjnej, natomiast Gmina Osieczna posiada plany budowy kilku odcinków na nowo powstających osiedlach na terenie Gminy, których realizacja nie została jeszcze rozpoczęta.

Gmina otrzymała ponad 11,3 mln zł dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na budowę lokalnej oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną obsługującą miejscowość Popowo Wonieskie oraz budowę lokalnej oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną obsługującą miejscowość Ziemnice.

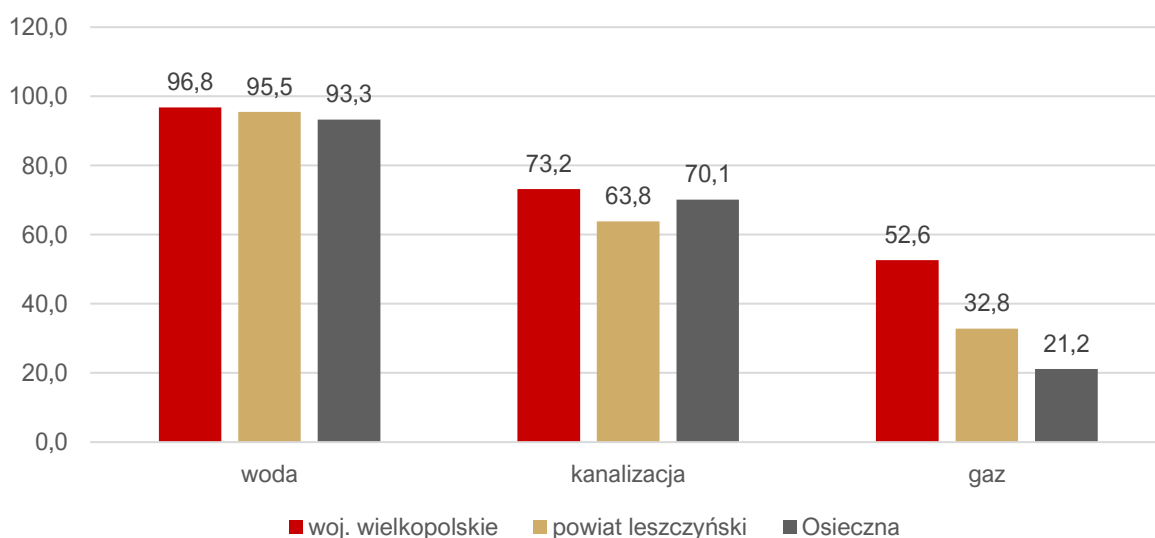
Przez teren Gminy Osieczna przebiegają równolegle trzy gazociągi wysokiego ciśnienia:

- DN 500 relacji Krobia-Grodzisk (Kotowo) o ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 Mpa, eksploatowany przez operatora GAZ-SYSTEM S.A.
- DN 350 relacji Krobia-Grodzisk o ciśnieniu roboczym 6,4 MPa, eksploatowany przez operatora PGNiG S.A,
- DN 1000 relacji Lwówek-Odolanów.



Ponadto, przez teren Gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV relacji SE Leszno Gronowo – GPZ Śrem Helenki oraz SE Leszno Gronowo – GPZ Gostyń.

Poniżej zaprezentowana została analiza procentowego udziału korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w Gminie Osieczna na tle porównywanych jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r. Poziom zwodociągowania w gminie w 2010 r. osiągnął 93,3% i był porównywalny do powiatu leszczyńskiego (95,2%) i niższy niż średnia w województwie wielkopolskim (96,8%). W przypadku udziału korzystających z instalacji kanalizacyjnej wskaźnik dla Gminy Osieczna osiągnął wynik 70,1% i był wyższy niż wskaźnik dla powiatu leszczyńskiego – 63,8% i niższy niż dla województwa wielkopolskiego – 73,2%. Pod względem dostępu sieci gazowej Gmina osiągnęła najniższy udział spośród analizowanych jednostek, który wynosił 21,2%.



Ryc. 23. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Osieczna w 2020 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i wywóz odpadów komunalnych z terenu Gminy Osieczna jest Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego. Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego został wpisany w dniu 28 listopada 2012 r. do Rejestru Związków Międzygminnych (pozycja 303), prowadzonego przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji. W dniu 12 grudnia 2012 roku, w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego (pozycja 6135) ogłoszono statut Związku. Z tym dniem uzyskał on osobowość prawną.

Celem działania Związku jest wspólne wykonywanie zadań publicznych w zakresie tworzenia warunków niezbędnych do utrzymania czystości i porządku na terenach gmin uczestników Związku, w dziedzinie gospodarki odpadami komunalnymi. Związek tworzy 19 gmin: Bojanowo, Gostyń, Jutrosin, Krobia, Krzemieniewo, Krzywiń, Leszno, Lipno, Miejska Górka, Osieczna, Pakosław, Pępowo, Pogorzela, Poniec, Rawicz, Rydzyna, Śmigiel, Święciewo, Wijewo.



Na terenie Gminy Osieczna w miejscowości Trzebania zlokalizowany jest Zakład Zagospodarowania Odpadów. ZZO Trzebania oraz wszystkie znajdujące się tam instalacje pomimo tego że są zlokalizowane na terenie Gminy nie są przez Gminę zarządzane. ZZO Trzebania powstał w wyniku porozumienia Miasta Leszna oraz kilkunastu sąsiednich gmin: Rawicz, Gostyń, Poniec, Rydzyna, Włoszakowice, Wijewo, Świąciechowa, Lipno, Osieczna, Krzemieniewo, Miejska Górka, Bojanowo, Śmigiel, Krzywiń, Krobia, Pępowo, Pogorzela. Zarządzającym zakładem jest Miejski Zakład Oczyszczania w Lesznie.

W poniżej tabeli przedstawiony został stan gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Osieczna w latach 2017-2021. Na przestrzeni analizowanych lat masa odpadów zbieranych z obszaru Gminy zwiększyła się. Udział odpadów zbieranych w sposób selektywny w całkowitej masie zbieranych odpadów corocznie się zwiększał z poziomu 8% w 2017 roku do poziomu 47% w 2021 roku.

Analizie poddane zostały również poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych, a także poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Gmina Osieczna przewyższa wskaźniki dotyczące poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Natomiast poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania nie przekroczył wymaganego poziomu w analizowanych latach.

Tab. 7. Stan gospodarki odpadami w Gminie Osieczna w latach 2017-2021

		2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		9 148	9 173	9 217	7 969	8 049
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		2 632,08	2 700,97	3 065,78	2 739,52	3 074,07
<i>zmieszane</i>		2 407,90	2 433,38	2 771,14	1 566,90	1 616,19
<i>segregowane</i>		224,18	267,59	294,64	1 172,62	1 457,88
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		9%	10%	10%	43%	47%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,29	0,29	0,33	0,34	0,38
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	gmina	22,81	67,53	24,32	56,34	62,34
	wymagany	20	30	40	50	
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	gmina	100	100	99,06	99,52	100,36
	wymagany	45	50	60	70	70
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulega-	gmina	23,26	16,73	8,19	6,53	16,44
	wymagany	<45	<40	<40	<35	<35



jących biodegradacji przekazywanych do składowania (%)						
--	--	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

Na terenie Gminy Osieczna w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Trzebania funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Zarządzającym zakładem jest Miejski Zakład Oczyszczania w Lesznie. PSZOK czynny jest on poniedziałku do soboty. Mieszkańcy mogą oddać na PSZOK nieodpłatnie:

- odpady biodegradowalne np. trawa, krzewy, liście i inne odpady z ogrodu,
- odpady wielkogabarytowe np. szafa, tapczan, stół, krzesło, dywan i inne wyposażenie domu,
- odpady elektryczne i elektroniczne np. pralka, lodówka, lampa, telewizor i inne urządzenia na prąd,
- odpady budowlane i rozbiórkowe np. gruz ceglany i betonowy, ceramika (sedes, wanna, umywalka), papa, i inne zmieszane odpady budowlane maksymalnie 100 kg na rok na mieszkańca zgłoszonego w Deklaracji złożonej w Komunalnym Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego,
- zużyte opony np. od rowerów, wózków, motocykli oraz pojazdów o masie do 3,5 t jedno-razowo maksymalnie 4 opony z jednej nieruchomości,
- chemikalia np. rozpuszczalniki, farby itp. w oryginalnych opakowaniach i szczelnie zamknięte,
- zużyte baterie i akumulatory, świetlówki,
- przeterminowane i niewykorzystane leki,
- styropian opakowaniowy np. po sprzęcie TV czy lodówce,
- papier i tekturę np. książki, gazety, tektura itp.
- tworzywa sztuczne np. butelki po napojach, folie itp.
- metale,
- szkło kolorowe i bezbarwne.

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne, będące skutkiem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko zmuszają do podejmowania działań ograniczających jego degradację oraz służących poprawie jego składowych. Działania te związane są w szczególności z ochroną powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.

Działalność w zakresie ochrony środowiska prowadzona jest w Gminie Osieczna w oparciu o następujące dokumenty:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osieczna,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Osieczna.



Gmina Osieczna współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE. Na koniec III kwartału 2022 roku w Gminie Osieczna zostały złożone 42 wnioski o dofinansowanie, zrealizowano 10 przedsięwzięć na łączną kwotę 188 242,92 zł.

W 2021 r. na terenie Gminy Osieczna działały cztery sensory, które badały stężenie pyłów zawieszonych drobnymi PM 2,5 i pyłów zawieszonych średnich PM 10 w powietrzu. Dwa sensory działały w Osiecznej i po jednym w Kąkolewie i Świerczynie.

Dążąc do poprawy jakości powietrza na terenie Gminy, w 2021 r. kontynuowano zapoczątkowany w 2018 r. program udzielania dotacji celowych z budżetu Gminy na wymianę źródeł ciepła. W ciągu roku podpisano 177 umów na wymianę starych pieców węglowych na ekologiczne, w tym 110 na piec na paliwo stałe – spełniający wymogi rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 lub 2015/1185 tzw. „ekoprojekt” lub „ecodesign” oraz kotła „5 klasy”, 46 na kocioł gazowy, 4 na systemy lub piece ogrzewania elektrycznego, 7 na pompy ciepła.

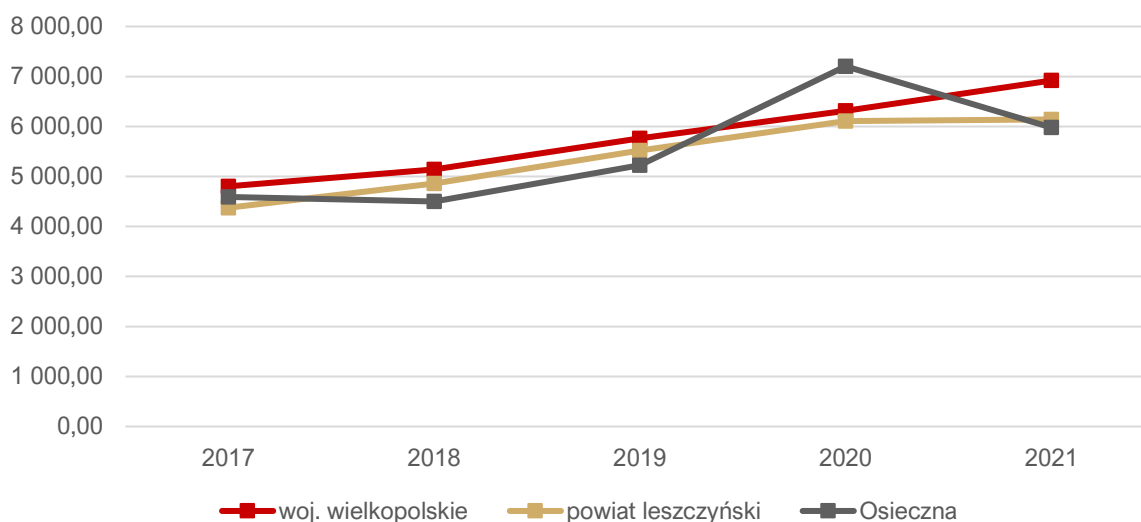
2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

W latach 2017-2021 dochody Gminy Osieczna ulegały corocznemu wzrostowi – z poziomu 41,9 mln zł w 2017 roku do 55,6 mln zł w 2021 roku. Największy wzrost nastąpił w 2020 roku, kiedy dochody zwiększyły się o ponad 18,8 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim, co spowodowane było m.in. wzrostem dochodów majątkowych, z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje.

Poniższy wykres prezentuje kształtowanie się średniego dochodu na jednego mieszkańca Gminy Osieczna na tle porównywanych jednostek. Analizując powyższe dane zauważyć można, że dochód na 1 mieszkańca w Gminie Osieczna stale rósł, osiągając w 2021 roku wielkość 5 977,69 zł. Dodatkowo, wskaźnik ten, od 2017 roku wzrósł nominalnie o 1 384,37 zł.

Wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Osieczna w 2021 roku był niższy od średniej wyznaczonej dla powiatu leszczyńskiego (6 141,11 zł) o 163,42 zł i niższy niż średnia wyznaczona dla województwa wielkopolskiego (6 918,71 zł, różnica 941,02 zł).

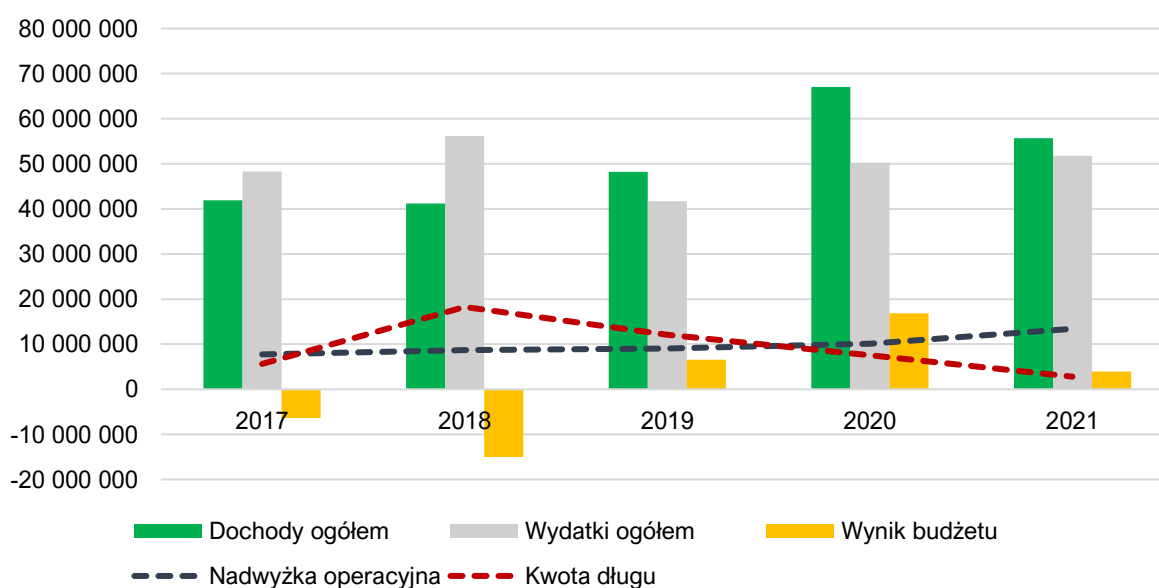


Ryc. 24. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Osieczna na tle powiatu i województwa w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące (średnio 90,3%). Wiodący wpływ na ich kształtowanie ma coroczne i stabilne zwiększanie się udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, subwencji oraz dochodów z tytułu dotacji na cele bieżące oraz pozostałych dochodów bieżących.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące Gminy. W 2017 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 30,8 mln zł i do 2021 roku wzrosły o ponad 9,2 mln zł. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W Gminie Osieczna w latach 2017-2021 dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących była na tyle stabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) corocznie wzrastał z poziomu 7,7 mln zł w 2017 roku do poziomu 13,4 mln zł w 2021 roku, co stanowiło 24% dochodów ogółem. W 2017 i w 2018 roku wydatki ogółem przewyższyły dochody, co skutkowało ujemnym wynikiem budżetu odpowiednio – 6,3 mln oraz –14,9 mln.



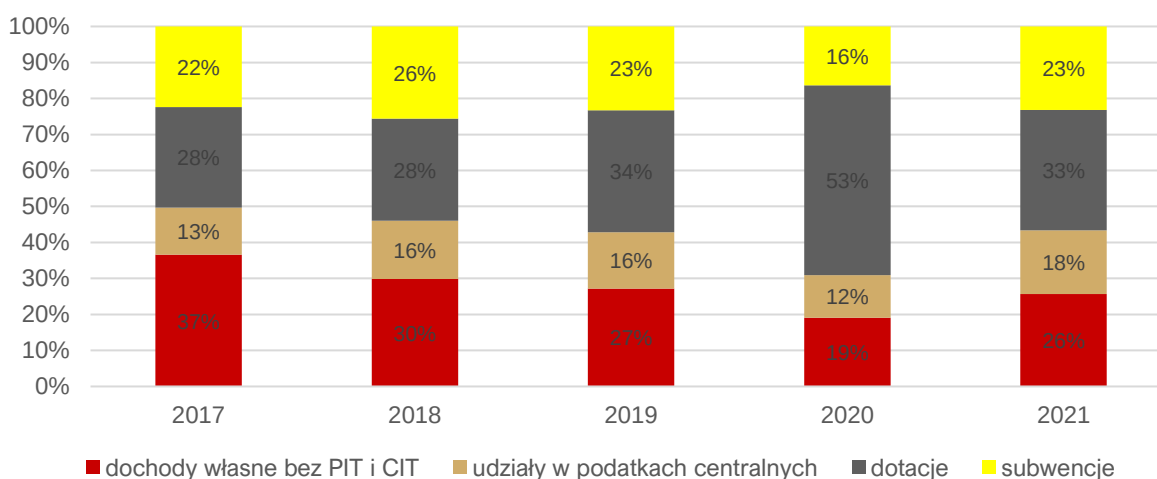
Ryc. 25. Wykonanie budżetu Gminy Osieczna w latach 2017-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów Gmina posiada kompetencje do przyjmowania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.



Ryc. 26. Struktura dochodów Gminy Osieczna w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

W 2017 roku udział dochodów własnych Gminy w ogólnych dochodach stanowił 37%. W latach 2017- 2020 nastąpił spadek do poziomu 19%. Było to związane przede wszystkim ze zwiększeniem się dotacji na cele bieżące przekazywanej z budżetu państwa (przede wszystkim na program „Rodzina 500+”). Nastąpił wzrost udziału dotacji w budżecie Gminy z 26% do 53%. Dodając udziały w podatku PIT i CIT, dochody własne Gminy Osieczna w 2020 roku wynosiły 31%. W roku 2021 sytuacja finansowa Gminy uległa zmianom, dochody własne wzrosły do 26%, a udział dochodów z dotacji zmniejszył się do 33%. Dodając udziały w podatku PIT i CIT, dochody własne Gminy Osieczna w 2021 roku wynosiły 44%, co ograniczało możliwość samodzielnego oddziaływania Gminy na kształt i strukturę dochodów, a tym samym możliwość samodzielnego finansowania inwestycji.

W zakresie dochodów własnych największe znaczenie mają dochody z tytułu udziału w podatku PIT generujące w analizowanym okresie średnio 7,3 mln rocznie, następnie podatek od nieruchomości – 5,9 mln zł i podatek rolny – 680 tys. zł. Z kolei wpływy z podatku CIT w analizowanym okresie wynosiły średnio 105 tys. zł rocznie. Na wzrost dochodów własnych ma wpływ wzrost podatku PIT, który od roku 2017 do 2021 roku wzrósł o ok. 4,2 mln zł, dochody od podatku nieruchomości wzrosły o ok. 1,9 mln zł, z kolei z podatku od czynności cywilnoprawnych dochody wzrosły o ok. 108 tys. zł.

Tab. 8. Dochody podatkowe Gminy Osieczna w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
PIT	5 425 025,00	6 552 504,00	7 408 200,00	7 848 048,00	9 665 030,00



CIT	56 227,56	101 658,20	102 632,09	102 413,63	164 399,32
podatek rolny	632 096,99	644 058,83	667 428,93	718 863,17	738 218,91
podatek od nieruchomości	5 109 799,62	5 404 504,50	5 450 781,55	6 775 913,52	7 030 240,64
podatek leśny	94 507,51	97 714,30	97 403,06	100 074,72	101 102,65
podatek od środków transportowych	204 512,10	178 111,30	226 803,21	177 869,81	223 745,21
karta podatkowa	9 978,42	8 626,12	6 388,58	12 209,10	9 659,56
podatek od czynności cywilnoprawnych	222 166,00	353 156,78	403 522,25	456 597,22	770 947,57
wpływy z opłaty skarbowej	27 412,00	27 881,00	29 584,00	31 845,00	33 551,50
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	157 911,89	29 115,40	34 164,00	45 126,40	40 782,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Należy również mieć na uwadze potencjał finansowy Gminy w zakresie podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych. Wynika to z tego, że Gmina stosuje niższe niż maksymalne stawki podatkowe, a także stosuje ulgi i zwolnienia podatkowe. W efekcie w latach 2017-2021 łączna wartość zmniejszenia wpływów z tytułu podatku od nieruchomości wynosiła 5,1 mln zł (średnio 986 tys. zł rocznie na skutek stosowania niższych niż maksymalne stawek podatkowych oraz 34 tys. zł z tytułu ulg i zwolnień podatkowych) natomiast z tytułu podatku od środków transportowych 559 tys. zł (średnio 111 tys. zł rocznie na skutek stosowania niższych niż maksymalne stawek podatkowych).

Tab. 9. Kwoty stawek podatkowych oraz ulg i zwolnień podatkowych w Gminie Osieczna w latach 2017-2021

		2017	2018	2019	2020	2021
podatek od nieruchomości	skutki obniżenia górnych stawek podatków	824 537,59	889 809,49	990 280,31	985 661,32	1 243 892,87
	skutki udzielonych ulg i zwolnień	29 677,03	29 714,46	34 808,09	37 304,64	42 527,63
	suma	854 214,62	919 523,95	1 025 088,40	1 022 965,96	1 286 420,50
podatek od środków transportowych	skutki obniżenia górnych stawek podatków	100 126,89	106 661,40	117 083,29	114 876,05	120 379,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Analizując zmiany odsetka wydatków pomiędzy rokiem 2017 a 2021 w poszczególnych działach na tle wydatków ogółem największy spadek odnotowano w dziale 900 gospodarka komunalna i ochrona środowiska (z 18,9% do 11,3%) oraz 010 rolnictwo i łowiectwo rodzina (z 12,7 % do 6,3%).

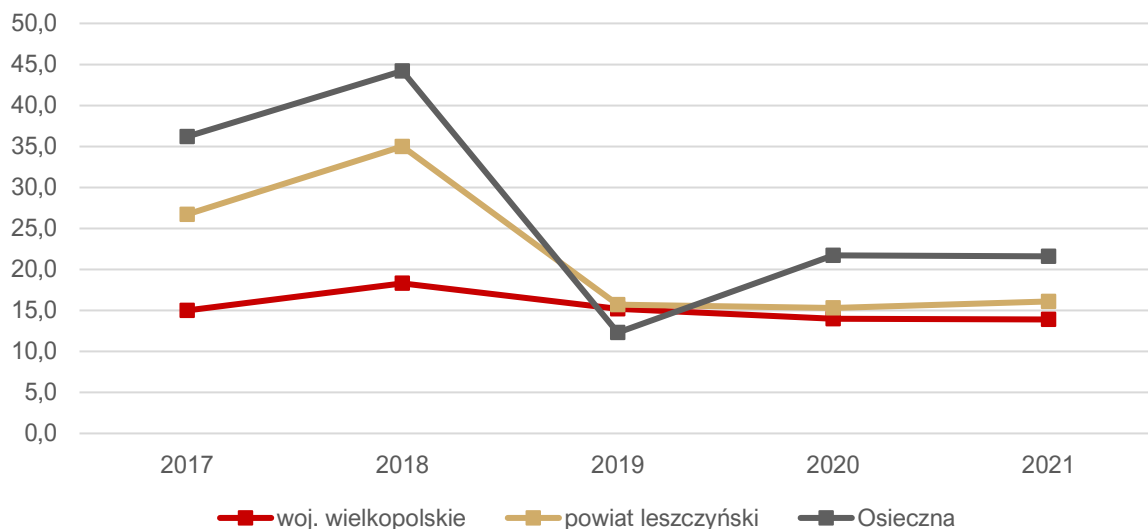
Natomiast najwyższy wzrost odnotowano w działach:

- 855 rodzina (z 21% do 29%);
- 801 oświata i wychowanie (z 23% do 28%).

W okresie 2017-2021 kwota wydatków majątkowych w Gminie Osieczna ulegała dynamicznym zmianom. W 2017 r. wynosiła 17,4 mln zł (36,2% wydatków ogółem), w 2018 r. wzrosła do ponad 24,8 mln zł (44,2% wydatków ogółem) i osiągnęła najwyższą wartość w badanym okresie. Do roku 2021 roku wartość ta spadła do poziomu 11,6 mln zł (21,6% wydatków ogółem). Oznacza to, że



Gmina prowadzi aktywne inwestycje w rozwój infrastruktury, które wynikają z bieżących potrzeb oraz możliwości finansowych.



Ryc. 27. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Osieczna na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Nowe inwestycje publiczne to element sprzyjający nie tylko podnoszeniu jakości życia mieszkańców, ale także poprawiający uwarunkowania dla rozwoju czy budujący przyjazny wizerunek obszaru dla każdego z jego użytkowników.

W 2018 roku w ramach poniesionych wydatków inwestycyjnych w kwocie 21 021 040,48 realizowano między innymi takie zadania jak:

- Przebudowa z rozbudową oczyszczalni ścieków w Osiecznej w kwocie 3 727 809,43 zł, w tym wydatki niewygasające w kwocie 58 056 zł,
- Budowa Centrum Kultury i Biblioteki w Osiecznej w kwocie 2 033 265,54 zł,
- Modernizacja dróg gminnych o nawierzchni asfaltowej w kwocie 1 342 103,26 zł.

W 2019 roku w ramach poniesionych wydatków inwestycyjnych w kwocie 4 598 876,33 realizowano między innymi takie zadania jak:

- Budowa na terenie Gminy Osieczna dróg dla rowerów w ramach zadania ograniczenie niskiej emisji na terenie Aglomeracji Leszczyńskiej w kwocie 1 633 489,04 zł;
- Budowa rurociągu tłoczego sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przebudową istniejącej pompowni ścieków oraz przełożeniem odcinka sieci kanalizacji deszczowej w Osiecznej w kwocie 495 791,00 zł;
- Przebudowa dróg gminnych w kwocie 402 327,74 zł.

W 2020 roku w ramach poniesionych wydatków inwestycyjnych w kwocie 10 170 801,01 zł realizowano między innymi takie zadania jak:

- Budowa na terenie Gminy Osieczna dróg dla rowerów w ramach zadania ograniczenie niskiej emisji na terenie Aglomeracji Leszczyńskiej w kwocie 5 398 435,66 zł (w tym wydatki niewygasające 4 115,51 zł);



- Przebudowa drogi w miejscowości Kąty (Maciejewo) – odcinek od drogi wojewódzkiej nr 432 – Kąty (Maciejewo) w kwocie 1 086 673,94 zł;
- Gminny Żłobek w Osiecznej w kwocie 638 187,64 zł (w tym wydatki niewygasające 902,62 zł);
- Gminny Żłobek w Kąkolewie w kwocie 623 975,77 zł.

W 2021 roku w ramach poniesionych wydatków inwestycyjnych w kwocie 10 163 077,58 zł realizowano między innymi takie zadania jak:

- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łoniewo i Osieczna (Stanisławówka) w kwocie 1 811 440,81 zł;
- Budowa oraz modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy w kwocie 1 575 426,36 zł;
- Przebudowa dróg gminnych w kwocie 1 348 173,60 zł;
- Termomodernizacja ZS w Kąkolewie w kwocie 1 256 548,80 zł;
- Przebudowa ulicy Jabłonkowej w miejscowości Kąkolewo – odcinek od drogi powiatowej 4790P - Kąkolewo w kwocie 1 128 135,41 zł;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Kąkolewie ul. Czereśniowa i Wiśniowa w kwocie 350 345,35 zł;
- Modernizacja drogi gminnej w Świerczynie w kwocie 264 599,09 zł.

Fundusze Europejskie 2014-2020

Gmina Osieczna w latach 2014-2021 pozyskała dofinansowanie ze środków funduszy europejskich na szereg projektów. Zgodnie z serwisem www.mapadotacji.gov.pl łączna wartość dofinansowania projektów wynosiła 18,4 mln zł.

Tab. 10. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość projektu	Wartość dofinansowania
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świerczyna-Grodzisko-Łoniewo wraz z przebudową i rozbudową oczyszczalni ścieków w Osiecznej	Gmina Osieczna	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	28 644 239,02 zł	11 130 847,57 zł
2.	Budowa na terenie Gminy Osieczna dróg dla rowerów w ramach działania ograniczenie niskiej emisji na terenie Aglomeracji Leszczyńskiej	Gmina Osieczna	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	6 971 443,26 zł	5 925 726,76 zł
3.	Utworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w Gminie Osieczna	Gmina Osieczna	Wielkopolski Regionalny Pro-	1 639 323,84 zł	1 393 425,26 zł



			gram Opera- cyjny na lata 2014 – 2020		
--	--	--	---	--	--

Źródło: www.mapadotacji.gov.pl

Rządowy Fundusz Polski Ład

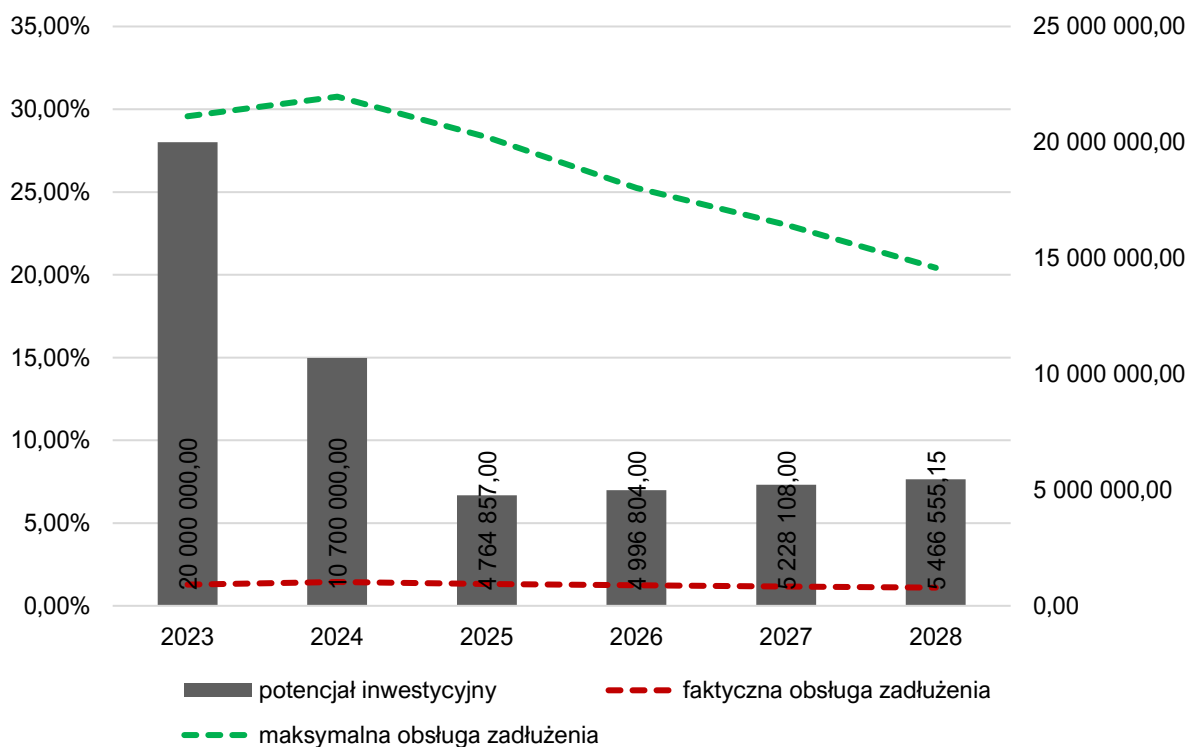
Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK. Gmina Osieczna pozyskała dotacje na inwestycje na łączną kwotę 17,7 mln zł.

Wnioskodawca	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania
Gmina Osieczna	Budowa lokalnej oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną obsługującą miejscowość Ziernice	6 840 000,00 zł
Gmina Osieczna	Budowa lokalnej oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną obsługującą miejscowość Popowo Woneskie	4 465 000,00 zł
Gmina Osieczna	Budowa lokalnej oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną obsługującą miejscowość Drzeczko	2 646 000,00 zł
Gmina Osieczna	Przebudowa ulic dr. Bronisława Świderskiego, Bukowa, Olchowa, Klonowa, Jaworowa, Grabowa, Osiedle Jaworowy Jar w miejscowości Osieczna	4 873 500 zł

Potencjał inwestycyjny

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Osieczna na lata 2023-2028 zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2022-2028 (uchwała Nr XLIV.312.2022 Rady Miejskiej Gminy Osieczna z dnia 27 września 2022 r.). Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Osieczna pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.



Ryc. 28. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Osieczna na lata 2023-2028

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały XLIV.312.2022 Rady Miejskiej Gminy Osieczna z dnia 27 września 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Osieczna na lata 2022-2028.

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2023-2028. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy wyniesie około 51,15 mln zł, z czego 20 mln będzie wydatkowane w 2023 roku i były to dotacje z Rządowego Funduszu Polski Ład.

Zgodnie z rankingiem „Fundusze Europejskie. Ranking wykorzystania środków europejskich przez samorządy 2014–2019” opracowanym przez czasopismo „Wspólnota”² wydatki Gminy Osieczna ze środków UE w latach 2014–2019 per capita wyniosły 735,36 zł, co plasuje Gminę na 344 miejscu spośród 607 miasteczek.

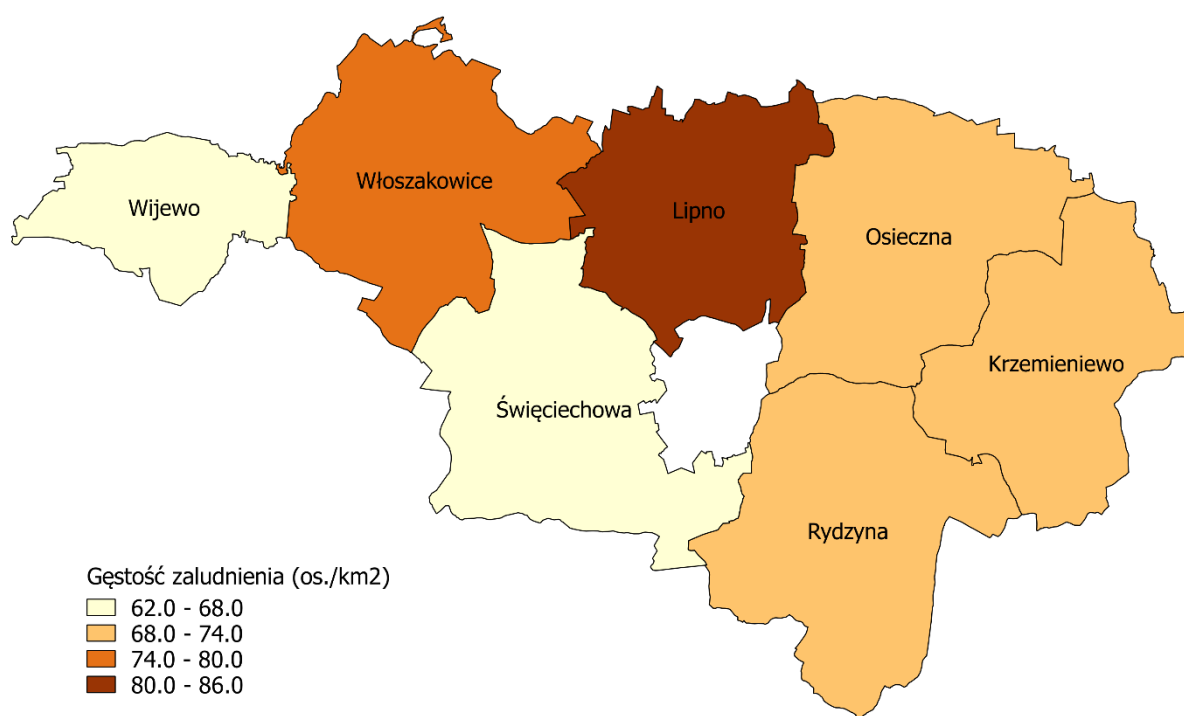
² [Samorządowi liderzy pozyskania środków unijnych 2014-2019 \(wspolnota.org.pl\)](https://wspolnota.org.pl/), z 02.2023 r.



CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

Według danych GUS Gmina Osieczna w roku 2021 liczyła 9 329 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 73 os./km². Z tego względu gęstość zaludnienia w Gminie była jedną z wyższych w powiecie leszczyńskim, gdzie gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 73 os./km². Największa gęstość zaludnienia występowała w Gminie Lipno (86 os./km²), a najniższa w Gminie Święciechowa i Wijewo (62 os./km²).



Ryc. 29. Gęstość zaludnienia w powiecie leszczyńskim w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W poniższej tabeli zestawiono dane dotyczące zmiany liczby ludności w latach 2017-2021 w Gminie Osieczna, powiecie leszczyńskim oraz pozostałych gminach należących do powiatu. Zauważa się wzrost liczby ludności na przestrzeni lat. W Gminie Osieczna w 2021 roku wynosiła ona 9 329 mieszkańców, co daje o 196 mieszkańców więcej niż w pierwszym analizowanym roku. Średnia dynamika zmiany liczby ludności dla Gminy wynosiła 100,5% oraz 101,1% dla powiatu. Liczba ludności w Gminie stanowi 16% mieszkańców powiatu.

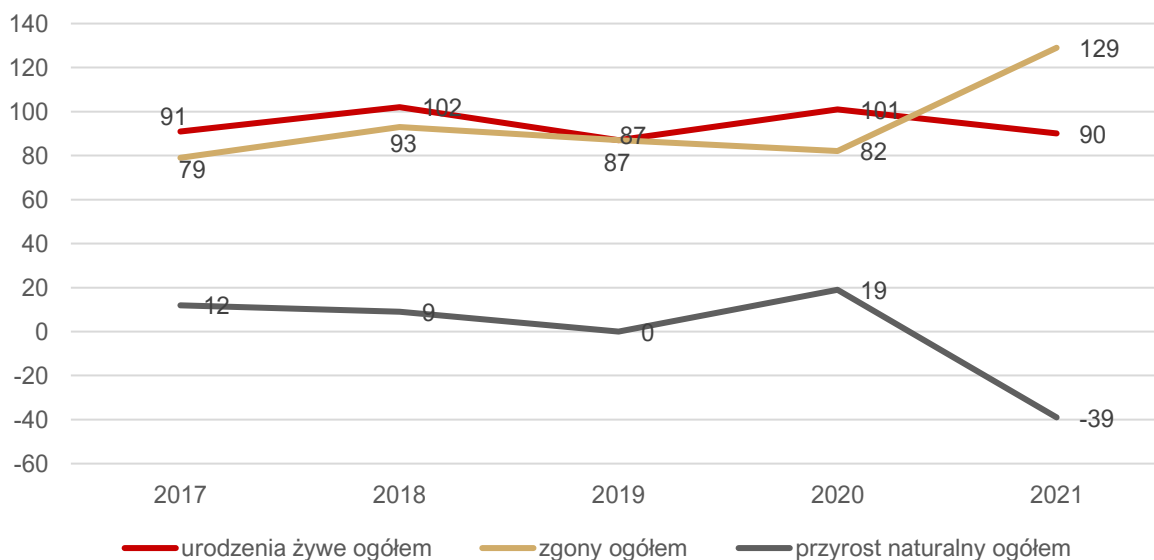


Tab. 11. Zmiany liczby ludności w powiecie leszczyńskim w latach 2017-2021

JST	2017	2018	2019	2020	2021	udział w 2021 r.	średnia dynamika
powiat leszczyński	55 883	56 485	57 201	57 911	58 495	100%	101,1%
Krzemieniewo	8 361	8 332	8 301	8 272	8 184	14%	99,5%
Lipno	7 909	8 124	8 382	8 658	8 941	15%	103,1%
Osieczna	9 133	9 197	9 269	9 314	9 329	16%	100,5%
Rydzyna	9 229	9 437	9 636	9 836	10 046	17%	102,1%
Święciechowa	7 939	8 001	8 108	8 214	8 311	14%	101,2%
Wiejewo	3 806	3 813	3 836	3 863	3 858	7%	100,3%
Włoszakowice	9 506	9 581	9 669	9 754	9 826	17%	100,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zachodzące w Gminie procesy demograficzne uzależnione są od przyrostu naturalnego oraz salda migracji.



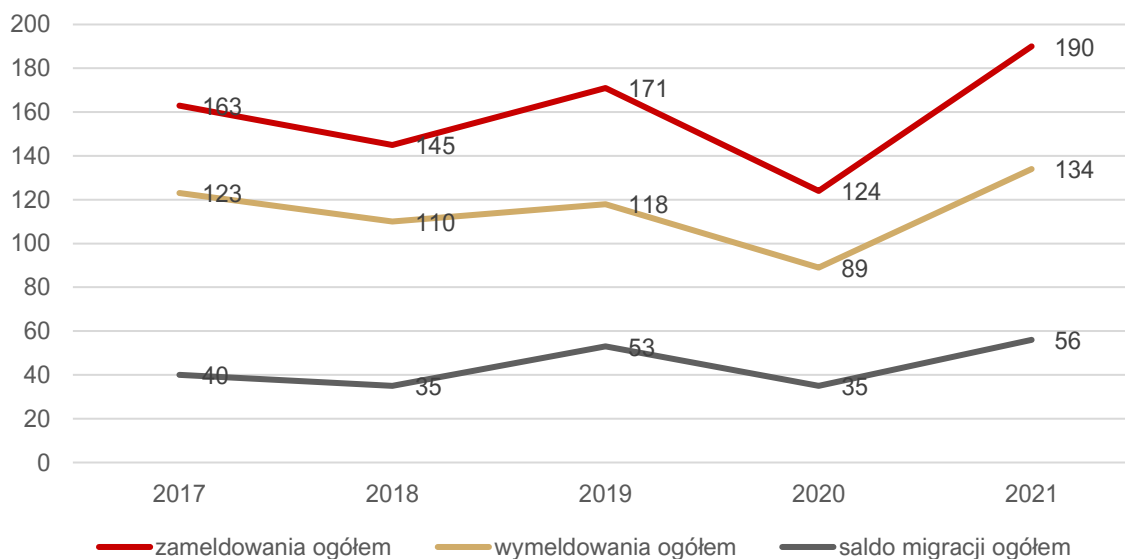
Ryc. 30. Przyrost naturalny w Gminie Osieczna w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2017-2020 przyrost naturalny w Gminie utrzymywał się na dodatnim poziomie. W 2020 roku odnotowano najwyższy przyrost naturalny na poziomie 19, przy urodzeniach żywych 101 i 82 zgonach. W roku 2021 liczba zgonów (129) przewyższyła liczbę urodzeń (90) dając tym samym ujemny wynik (-39) przyrostu naturalnego.

Drugim czynnikiem wpływającym na liczbę mieszkańców w gminie jest saldo migracji, czyli różnica między zameldowaniami i wymeldowaniami.

Saldo migracji w badanym okresie w Gminie Osieczna jest dodatnie. Od roku 2020 obserwowany jest również wzrost liczby zameldowań i wymeldowania w Gminie.



Ryc. 31. . Saldo migracji w Gminie Osieczna w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wskaźnik przyrostu naturalnego w 2021 roku kształtował się na poziomie ujemnym w Gminie Osieczna. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Osieczna był na poziomie -4,19. Korzystnym aspektem jest jednak kształtowanie się współczynnika salda migracji, który w 2021 roku był na poziomie dodatnim, wyższym niż średnia dla województwa. Dodatkowo wskaźnik ten w ostatnich latach wzrastał.

Tab. 12. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Osieczna w latach 2017-2021 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2021 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2017 r.	2021 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2017 r.
woj. wielkopolskie	-2,75	-1,20	0,60	0,08
powiat leszczyński	0,12	-1,15	10,80	1,23
Krzemieniewo	-1,33	-1,52	-9,10	-0,65
Lipno	2,84	-1,57	30,40	3,20
Osieczna	-4,19	-1,38	6,00	0,40
Rydzyna	2,41	-0,57	21,90	1,63
Święciechowa	0,36	-0,45	12,80	1,90
Wijewo	0,52	-1,38	-4,40	-1,03
Włoszakowice	0,31	-1,43	7,40	1,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując wskaźniki demograficzne dla Gminy Osieczna zaobserwować można stopniowe starzenie się społeczeństwa. Wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego przedstawia ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Dynamika wzrostu tego wskaźnika wyniosła dla Gminy 108%. Na tle całego powiatu leszczyńskiego wskaźnik kształtował się na wyższym poziomie.



Pogłębiając analizę struktury demograficznej Gminy Osieczna można zauważyć, że wyraźnie zmniejsza się w niej odsetek mieszkańców w tzw. wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34 lat). Nie jest to pozytywna cecha Gminy, ponieważ ludność w tym wieku jest główną siłą napędową jednostki samorządu terytorialnego. Dynamika spadku tego wskaźnika w latach 2017-2021 była na poziomie 94% – wynika z tego, że udział mieszkańców w wieku kreatywnym spada, jednak wolniej niż ma to miejsce w stosunku do średniej województwa.

Tab. 13. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Osieczna w 2017 i 2021 roku na tle innych jednostek

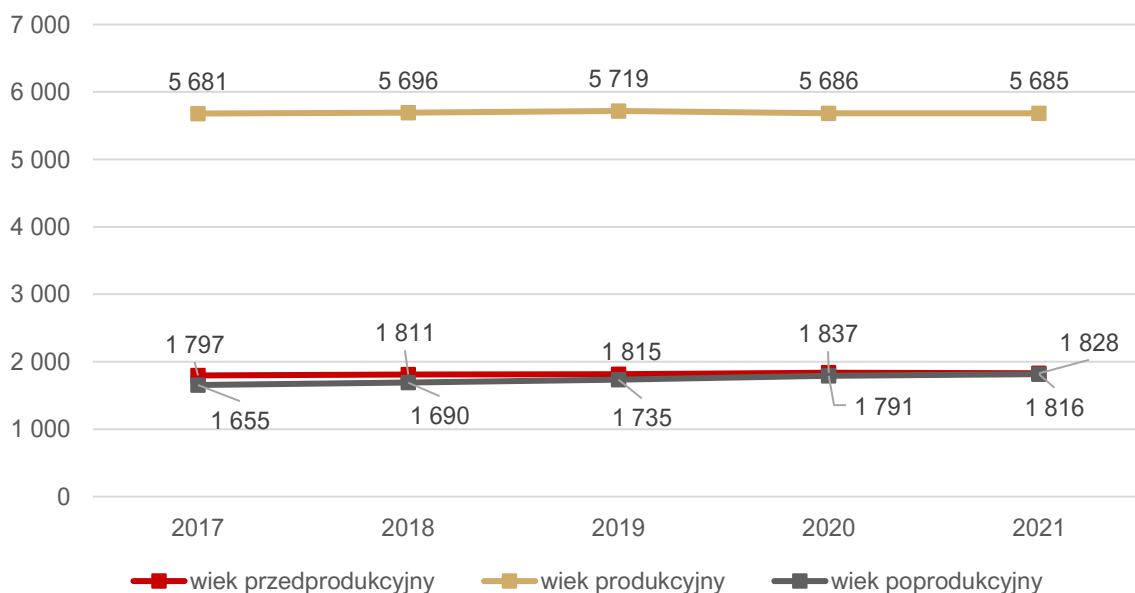
JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym ¹ (%)			senioralne obciążenie demograficzne ² (%)		
	2017	2021	dynamika	2017	2021	dynamika
woj. wielkopolskie	15,54	13,48	87%	23,20	26,90	116%
powiat leszczyński	15,92	14,41	91%	19,00	21,10	111%
Osieczna	15,39	14,43	94%	21,80	23,60	108%

¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższym wykresie przedstawiona została struktura ludności w Gminie Osieczna, poprzez graficzne zestawienie liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2017- 2021. Liczba ludności w wieku produkcyjnym oscyluje w analizowanych latach na podobnym poziomie. Z kolei biorąc pod uwagę liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, zauważalna jest tendencja wzrostu.



Ryc. 32. Struktura ludności w Gminie Osieczna w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.



3.2. Kapitał społeczny

Żłobki i przedszkola

Na terenie Gminy od 2021 roku działają dwa żłobki – w Osiecznej i w Kąkolewie. Każdy z tych żłobków może przyjąć 16 dzieci w wieku od 1. roku życia do 3 lat. Gminne Żłobki czynne są od 6:30 do 16:30. Rodzice ponoszą opłaty za pobyt dziecka oraz płacą za wyżywienie 10 zł. Zainteresowanie wśród rodziców małych dzieci jest bardzo duże. Żłobki zostały zbudowane i wyposażone dzięki wsparciu funduszy unijnych i to wsparcie obejmowało także funkcjonowanie placówek do września 2022 roku. Od września 2022 roku miesięczna opłata za pobyt dziecka w żłobkach wynosi 1 000 zł.

Dzieci powyżej 3 roku życia mają możliwość uczęszczania do przedszkoli publicznych. Na terenie Gminy Osieczna funkcjonują 4 przedszkola publiczne, dla których organem prowadzącym jest Gmina:

- Przedszkole Samorządowe w Drzeczkuwie,
- Przedszkole Samorządowe w Kąkolewie,
- Przedszkole Samorządowe "Akademia Pana Kleksa" w Osiecznej,
- Przedszkole Samorządowe w Świerczynie.

Tab. 14. Przedszkola na terenie Gminy Osieczna

Nazwa przedszkola/oddziału/punktu przedszkolnego	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkole Samorządowe w Drzeczkuwie	19	1	19	8.30-13.30
Przedszkole Samorządowe w Kąkolewie	169	7	24,1	6.45-15.45
Przedszkole Samorządowe "Akademia Pana Kleksa" w Osiecznej	124	5	24,8	6.30-16.00
Przedszkole Samorządowe w Świerczynie	43	2	21,5	7.45-12.45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące sytuacji związanej w upowszechnieniem opieki przedszkolnej na terenie Gminy Osieczna. Poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej w analizowanych latach utrzymywał się na stałym poziomie. Corocznie zwiększa się miesięczny koszt utrzymania dziecka w przedszkolu gminnym. W 2021 roku kwota ta stanowiła 549 zł i była o 109 zł większa niż w pierwszym badanym roku.

Tabela zawiera również informacje o liczbie dzieci zamieszkujących Gminę Osieczna, ale uczęszczających do przedszkola poza jej terenem oraz odwrotnie – o liczbie dzieci zamieszkujących inne gminy, ale zapisanych do placówki na obszarze Gminy Osieczna. Liczby te ulegają niewielkim zmianom na przestrzeni lat. W roku szkolnym 2021/2022 42 dzieci będących mieszkańcami Gminy Osieczna uczęszczało do przedszkoli na terenie gmin sąsiadujących, a 16 dzieci spoza Gminy dowożone były do placówek na jej obszarze.



Tab. 15. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Osieczna

	2017	2018	2019	2020	2021
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną (%)	82%	88%	85%	86%	84%
Liczba dzieci z terenu gminy w przedszkolach na terenie innych gmin (os.)	24	32	41	25	42
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie gminy (os.)	6	10	14	16	16
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym (zł)	440,00	398,00	457,00	539,00	549,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Szkoły

Gmina Osieczna była organem prowadzącym dla:

- Zespołu Szkół w Osiecznej w skład którego wchodzi Przedszkole Samorządowe w Osiecznej, Przedszkole Samorządowe w Drzeczku oraz Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich;
- Zespołu Szkół w Kąkolewie, w skład którego wchodzi przedszkole i szkoła podstawowa;
- Zespołu Szkół w Świerczynie, w skład którego wchodzi przedszkole i szkoła podstawowa.

W szkołach podstawowych w roku 2021 uczyło się łącznie 764 dzieci, a średnia wielkość oddziału wynosiła 18,16. Największą szkołą podstawową na terenie Gminy jest Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Kąkolewie, do której uczęszczało 356 uczniów w 16 oddziałach. W szkole było zatrudnionych 25,46 etatów nauczycielskich. Najmniejszą szkołą natomiast jest Szkoła Podstawowa w Świerczynie, do którego uczęszczało 108 uczniów w 8 oddziałach.

Tab. 16. Szkoły na terenie Gminy Osieczna

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Kąkolewie	356	16	22,25	25,46
Szkoła Podstawowa w Świerczynie	108	8	13,5	18,01
Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Osiecznej	300	16	18,75	31,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

W tabeli poniżej zaprezentowany został stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Osieczna w roku szkolnym 2020/2021. Wskazać można, iż każda ze szkół miała dostęp do obiektów sportowych, które były w stanie dobrym. W każdej ze szkół funkcjonował monitoring, gabinet pielęgniarstwa, świetlica, oraz był parking dla kadry i rodziców. Do użytku nauczycieli oraz uczniów w Szkole Podstawowej w Kąkolewie udostępnionych zostało 71 komputerów oraz 20 projektorów multimedialnych, co stanowi 1 komputer na 5 uczniów oraz 1 projektor na 1 salę lekcyjną. W Szkole Podstawowej w Świerczynie było 17 komputerów i 8 projektów, co stanowi 1



komputer na 6 uczniów i 1 projektor na 1 salę lekcyjną. Natomiast w Szkole Podstawowej w Osiecznej było 70 komputerów i 24 projektory, co stanowiło 1 komputer na 4 uczniów i 1 projektor na 1 salę lekcyjną.

Tab. 17. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Osieczna

Nazwa szkoły:	Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Kąkolewie	Szkoła Podstawowa w Świerczynie	Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Osiecznej
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	20	8	22
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	dobry	dobry	dobry
Pracownie językowe	nie	nie	tak
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	nie	nie	nie
Komputery do użytku uczniów (szt.)	71	17	70
Projektory multimedialne (szt.)	20	8	24
Kamery - monitoring szkolny	tak	tak	tak
Szafki dla każdego ucznia	tak	tak	tak
Świetlice	tak; 7.00-15.30	tak; 12.45-15.20	tak; 6.45-16.10
Parkingi dla kadry / rodziców	tak	tak	tak
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	tak/nie	tak/nie	tak/nie
Liczba stypendystów (os.)	26	8	37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

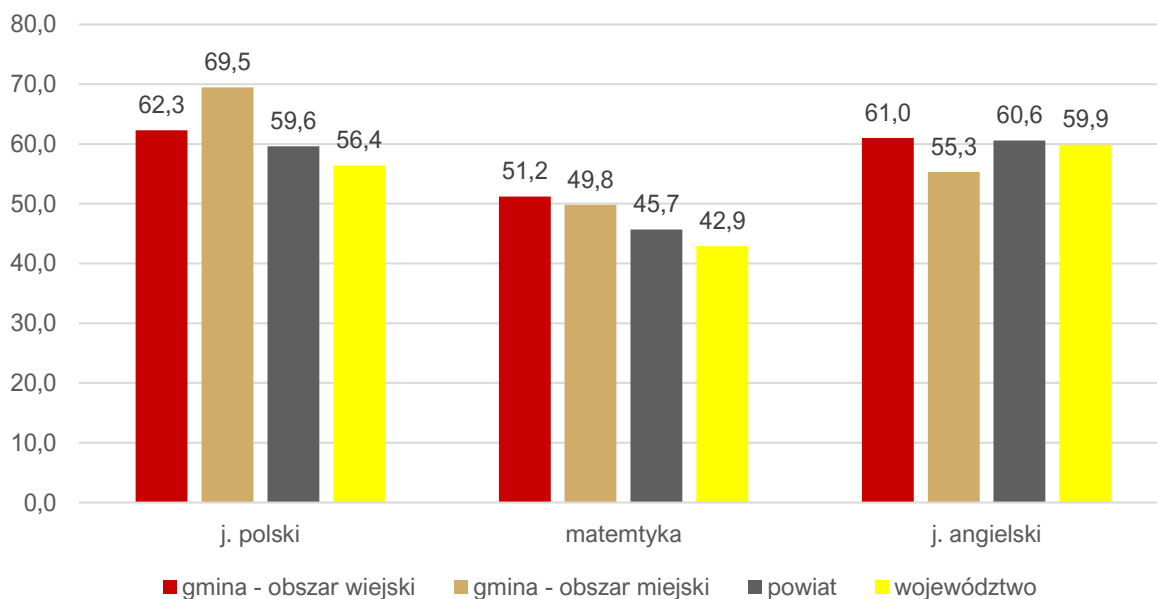
W tabeli poniżej zestawiono całkowitą liczbę uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Osieczna w zestawieniu z liczbą dzieci zamieszkującą teren Gminy, ale dojeżdżającą do szkół poza jej granicami. Zaobserwować można, iż liczby te na przestrzeni analizowanych lat 2017-2021 malały. Do szkół na terenie Gminy w 2021 roku zapisanych było 753 dzieci. Liczba dzieci zamieszkujących Gminę Osieczna, lecz uczęszczających do szkół na terenie innych gmin w 2021 roku wynosiła 83 dzieci.

Tab. 18. Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Osieczna uczęszczająca do szkół na terenie Gminy

	2017	2018	2019	2020	2021
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy wraz z klasami "0" (os.)	895	880	766	750	753
Liczba uczniów z terenu gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin (os.)	116	103	92	94	83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe. Wyniki klas VIII szkół podstawowych z egzaminu na zakończenie szkoły podstawowej w roku szkolnym 2020/2021 obrazuje poniższe zestawienie. Ich analiza wskazuje, że poziom kształcenia ze wszystkich przedmiotów, poza językiem angielskim w Gminie w obszarze miejskim jest znacznie (o kilka punktów %) wyższy niż średnia wyznaczona dla województwa wielkopolskiego i powiatu leszczyńskiego.



Ryc. 33. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Osieczna w roku 2021 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2021.

Tabela poniżej przedstawia dane dotyczące wykonania wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w latach 2017-2021. Można z niej wnioskować, że wydatki bieżące na oświatę corocznie wzrastały. Najwyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne (średnio 77% wydatków bieżących). Pozostałe wydatki bieżące mieściły się w przedziale 2,33-2,96 mln zł rocznie. Najwyższe wydatki majątkowe wystąpiły w 2021 roku (wynosiły 2,26 mln zł).

Tab. 19. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Osieczna w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
WYDATKI OGÓŁEM	11 178 516,52	10 277 330,69	11 166 427,42	11 207 667,67	14 545 392,62
Wydatki bieżące, w tym:	9 914 554,36	10 258 525,19	11 130 567,42	11 207 667,67	12 281 881,90
<i>Wynagrodzenia i pochodne</i>	<i>7 545 007,02</i>	<i>7 921 026,93</i>	<i>8 555 880,52</i>	<i>8 870 633,46</i>	<i>9 311 984,45</i>
<i>Pozostałe wydatki bieżące</i>	<i>2 369 547,34</i>	<i>2 337 498,26</i>	<i>2 574 686,90</i>	<i>2 337 034,21</i>	<i>2 969 897,45</i>
Wydatki majątkowe	1 263 962,16	18 805,50	35 860,00	0,00	2 263 510,72
SUBWENCJA OŚWIATOWA	7 905 985,00	8 149 483,00	8 404 425,00	8 037 645,00	8 322 403,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	3 272 531,52	2 127 847,69	2 762 002,42	3 170 022,67	6 222 989,62
Stopień pokrycia	71%	79%	75%	72%	57%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

W tabeli można również zwrócić uwagę na poziom przyznanej subwencji oświatowej oraz stopień, w jakim pokrywa ona wydatki na oświatę w Gminie. Wynika z niej, że subwencja oświatowa w żadnym z analizowanych lat nie pokrywała w całości wydatków na oświatę. Dodatkowo zauważalny jest również malejący stopień pokrycia wydatków subwencją, co oznacza, że coraz więcej wydatków oświatowych Gmina musi pokrywać z dochodów własnych. W 2017 roku wskaźnik ten wynosił 71%, a w roku 2021 zmniejszył się do 57%.

W 2021 roku w ramach wydatków inwestycyjnych realizowano zadania pn.:

- „Modernizacja boiska rekreacyjnego przy SP w Osiecznej” w kwocie 99 713,46 zł,



- „Rozbudowa Zespołu Szkół w Świerczynie” w kwocie 907 248,46 zł,
- „Termomodernizacja ZS w Kąkolewie” w kwocie 1 256 548,80 zł.

Kultura i sport

Samorządową instytucją kultury na terenie Gminy jest Centrum Kultury i Biblioteka z siedzibą w Osiecznej przy ulicy Krzywińskiej 4. CKiB powstało w 2016 roku po połączeniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej. Centrum prowadzi działalność biblioteczną poprzez wypożyczalnie i czytelnie dla dorosłych i dzieci w: Osiecznej, Kąkolewie oraz Świerczynie.

W 2021 r. biblioteki gminne zorganizowały wydarzenia:

- konkursy plastyczne dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy,
- spotkania promujące czytanie książek oraz spotkania podróżnicze,
- warsztaty plastyczne,
- spotkania tematyczne związane z obchodzonymi świętami, uroczystościami, wydarzeniami historycznymi,
- teatryki dla dzieci,
- wycieczki do biblioteki dla przedszkolaków.

Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2021 r. wynosił 24 188 woluminów, zaś na koniec roku – 25 574 woluminy. W 2021 r. zarejestrowano 925 czytelniczek i czytelników. W ciągu roku w poszczególnych bibliotekach było 10 272 odwiedzin, podczas których skorzystano łącznie z 12 092 woluminów.

W bibliotece mieści się czytelnia internetowa z trzema stanowiskami.

Przy gminnych jednostkach kultury funkcjonują następujące sekcje:

- Orkiestra Dęta Gminy Osieczna,
- Mażoretki REWIA Osieczna,
- Zespół Śpiewaczy WRZOS,
- Koło Śpiewu LUTNIA,
- Chór SENIOR,
- Społeczne Ognisko Muzyczne (nauka gry na instrumentach),
- sekcja plastyczna.

Wśród najważniejszych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie Gminy Osieczna wyróżnia się m.in.: „Noc Świętojańska”, „Dni Osiecznej”, „Wielkopolski Konkurs Młodych Instrumentalistów”.

Na terenie Gminy Osieczna aktywność kulturalną umożliwiają świetlice wiejskie zlokalizowane w każdej wsi. Świetlice wiejskie są wykorzystywane do organizacji wszelkiego rodzaju spotkań mieszkańców sołectwa. W ciągu roku możliwy jest także wynajem sali na imprezy okolicznościowe.

Na terenie Gminy Osieczna funkcjonuje również kompleks sportowo-rekreacyjny „Moje boisko – Orlik 2012” w Osiecznej przy ulicy Ogrodowa 10 oraz działają liczne kluby sportowe, m.in.: GKS Tęcza-Osa, KJ Jezioroki – Osieczna, LKS Burza, KS Błękitni, UKS Spartakus, UKKS Iskra.



Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Na terenie Gminy działa 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Jednostka działająca w Osiecznej jest ujęta w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

Tab. 20. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy

Nazwa jednostki	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
OSP Osieczna	tak
OSP Kąkolewo	nie
OSP Grodzisko	nie
OSP Kąty	nie
OSP Łoniewo	nie
OSP Popowo Wonieskie	nie
OSP Świerczyna	nie
OSP Ziemnice	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Utrzymaniem porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Osieczna, zajmuje się Zespół Dzielnicowych w Osiecznej przy ulicy Leszczyńskiej 5b. W Zespole pracuje 4 policjantów.

W celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców na terenie Gminy zainstalowany został monitoring. Punkt monitoringu znajduje się w budynku Urzędu Gminy.

Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy

Na terenie Gminy Osieczna działalność prowadzą organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje. Działają one w wielu różnych obszarach, m.in. zaspakajając potrzeby mieszkańców w zakresie rozwoju hobby, jak również pomocy potrzebującym.

Na terenie Gminy Osieczna funkcjonują następujące stowarzyszenia, fundacje i organizacje społeczne:

- Centrum Rehabilitacji im. prof. Mieczysława Walczaka w Osiecznej,
- Fundacja „Blisko Ciebie”,
- Fundacja Inicjatyw Społecznych „It's Up To You”,
- Fundacja Progressio. Centrum Edukacji i Rozwoju,
- Klub Jeździecki Jeziorki-Osieczna,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Grodzisku,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kąkolewie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kątach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Łoniewie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Osiecznej,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Popowie Wonieskim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Świerczynie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ziemnicach,



- Stowarzyszenie „Muzyka Dla Wszystkich”,
- Stowarzyszenie „Wschód-Zachód”,
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Uzależnionym Oraz Członkom Ich Rodzin „Otwarte Drzwi”,
- Stowarzyszenie Sportowe Dziewiąta Fala,
- Towarzystwo Ziemi Osieckiej w Osiecznej.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Gmina udziela dotacji na realizację zadań w formie wspierania wykonywania zadań własnych samorządu. Dofinansowania przyznane zostały na drodze rozstrzygnięcia konkursów oraz w trybie 19a, m.in. w zakresie upowszechniania kultury i sportu. W roku 2021 kwota otrzymanego dofinansowania przez organizację wynosiła 117 400 zł.

Tab. 21. Kwoty dotacji przyznawane organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych w Gminie Osieczna w latach 2019-2021

	2018	2019	2020	2021
Małe Granty	3 500 zł	3 500 zł	14 000 zł	4 000 zł
Duże Granty	117 000 zł	122 500 zł	108 000 zł	113 400 zł
Razem	120 500	126 000 zł	124 000 zł	117 400 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy.

W 2020 roku w ramach otwartych konkursów ofert, skierowanych do organizacji pozarządowych, zlecono wsparcie wykonania następujących zadań publicznych: – zadanie „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu”: wpłynęły 4 oferty, z których wybrano oferty 4 organizacji opiewające na kwotę 108 000 zł.

W ramach trybu małych dotacji wsparto wykonanie następujących zadań:

- zadanie o nazwie „Wycieczki o tematyce ekologicznej dla dzieci szkół podstawowych oraz prelekcje połączone z pokazem slajdów”; 1 organizację wsparto kwotą 4 000 zł,
- zadanie o nazwie „Opieka paliatywno – hospicyjna dla mieszkańców Gminy Osieczna”; 1 organizację wsparto kwotą 10 000 zł.

W roku 2021 w ramach otwartych konkursów ofert, skierowanych do organizacji pozarządowych, zlecono wsparcie wykonania następujących zadań publicznych: – zadanie „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu”: wpłynęły 4 oferty, z których wybrano oferty 4 organizacji opiewające na kwotę 113.400 zł.

W ramach trybu małych dotacji wsparto wykonanie następujących zadań: – zadanie o nazwie „Wycieczki o tematyce ekologicznej dla dzieci szkół podstawowych oraz prelekcje połączone z pokazem slajdów”; 1 organizację wsparto kwotą 4 000 zł.

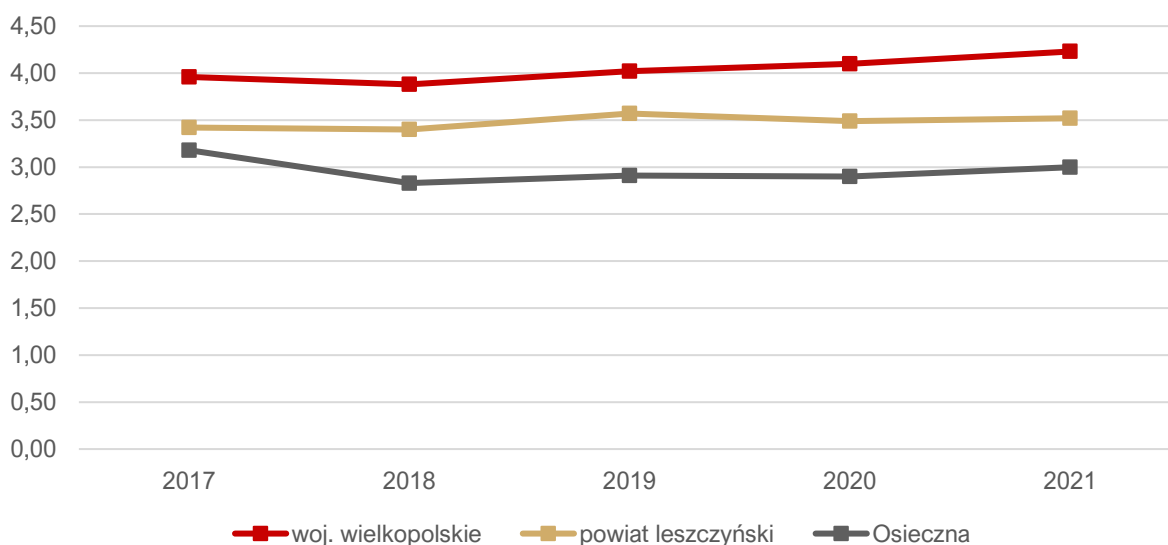
Ponadto, Gmina Osieczna należy do związków i stowarzyszeń:

- Wielkopolskiej Lokalnej Grupy Działania „Kraina Lasów i Jezior” – organizacji zrzeszającej 12 wielkopolskich gmin, zajmującej się wdrażaniem unijnego Programu LEADER, której celem jest aktywizacja społeczności wiejskich poprzez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw,



- Stowarzyszenia Organizacja Turystyczna Leszno-Region, zajmującego się promocją oraz aktywizacją turystyczną powiatu leszczyńskiego, pozyskiwaniem środków na rzecz rozwoju turystyki, prowadzeniem informacji turystycznej, a także aktywizacją samorządów i branży turystycznej,

O aktywności mieszkańców danej gminy oraz ich zaangażowaniu w życie społeczne świadczy m.in. liczba działających na jej terenie organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Zestawiając ten wskaźnik dla Gminy Osieczna, powiatu leszczyńskiego i województwa wielkopolskiego zauważyć można, iż charakteryzuje się on tendencją wzrostową na przestrzeni analizowanych lat. Dodatkowo warto zwrócić uwagę, iż wskaźnik ten w roku 2021 był najniższy dla Gminy, wśród porównywanych jednostek.



Ryc. 34. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Osieczna na tle porównywanych jednostek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Osieczna współpracowała z holenderską gminą Zoeterwoude. Pierwszy dokument dotyczący współpracy międzynarodowej został podpisany 8 kwietnia 1994 roku w klasztorze ojców franciszkanów w Osiecznej. Kontakty partnerskie nawiązano rok wcześniej, bo w 1993 roku. Współpraca obejmuje wszystkie aspekty życia gmin, ze szczególnym uwzględnieniem kultury, oświaty, sportu, rzemiosła, rolnictwa oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Porozumienie gmin uwzględnia również wymianę orkiestr dętych i chórów, współpracę gospodarczą oraz pomoc charytatywną.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Placówki świadczące opiekę zdrowotną na terenie Gminy Osieczna to:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowa Rodzina”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ośrodek Zdrowia”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Kamed”,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ośrodek Zdrowia w Kąkolewie”,



- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo - Rodzinnej i Szkolnej „SALUS s.c.”,
- Usługi Stomatologiczne dla ludności Barbara Kulczak.

Na terenie Gminy funkcjonują również apteki:

- Apteka „Św. Pawła”, ul. Kopernika 8, Osieczna;
- Apteka „Słoneczna”, ul. Rydzyńska 5, Kąkolewo.

Na terenie miasta znajduje się również Centrum Rehabilitacji im. Prof. Mieczysława Walczaka, którego organem prowadzącym jest Województwo Wielkopolskie. Ośrodek ten świadczy usługi w zakresie fizykoterapii i kinezyterapii na oddziale stacjonarnym lub dziennym. Do oddziału rehabilitacji kierowane są osoby w ramach kontynuacji leczenia szpitalnego lub w przypadku zaostrzeń chorób przewlekłych.

Gmina Osieczna realizuje program profilaktyki zdrowotnej pn.: „Rehabilitacja mieszkańców Gminy Osieczna na lata 2021-2023”. Głównym celem programu jest zahamowanie lub ograniczenie skutków procesów chorobowych dotyczących schorzeń układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej wśród mieszkańców Gminy Osieczna. W ramach Programu pacjenci będą mogli skorzystać zgodnie z zaleceniami lekarskimi z następującej bazy zabiegowej:

- kinezyterapii,
- hydroterapii,
- krioterapii,
- magnetoterapii,
- laseroterapii,
- terapii ultradźwiękowej,
- elektrostymulacji,
- światłolecznictwa.

Za realizację zadań dotyczących pomocy społecznej oraz podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem w Gminie Osieczna odpowiedzialny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

M-GOPS realizuje zadania, które zostały określone w art. 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2 268 z późn. zm.). Do zadań tych należy:

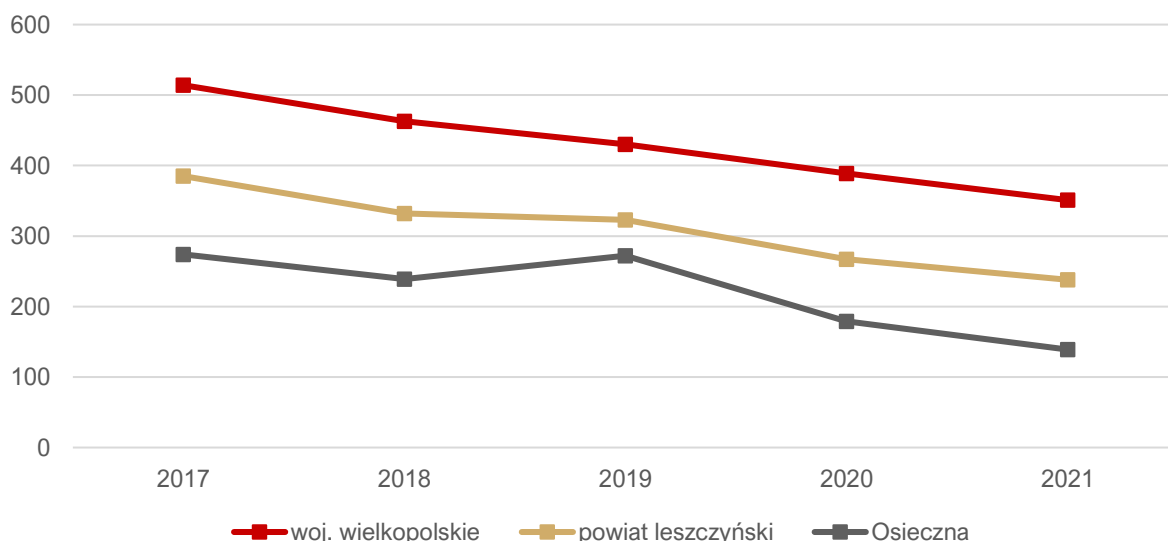
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- praca socjalna;
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacja zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych;
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Na terenie Gminy funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Kąkolewie, której organem prowadzącym jest powiat leszczyński. Placówka dziennego pobytu dorosłych osób chorych psy-



chicznie i upośledzonych umysłowo, które zamieszkują powiat leszczyński. Jest miejscem rehabilitacji i terapii ruchowej, społecznej i zawodowej chorych. Ośrodek stanowi pomoc dla najbliższych członków rodziny i opiekunów osób niepełnosprawnych.

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Osieczna w latach 2017-2021 na tle powiatu i województwa. Liczba beneficjentów przeliczona została na 10 tys. mieszkańców. Zauważyć należy, iż liczba beneficjentów corocznie spada i jest to sytuacja charakterystyczna dla całego kraju. Dla Gminy Osieczna wskaźnik ten w analizowanych latach był niższy niż w powiecie i w województwie.



Ryc. 35. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Osieczna na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba beneficjentów GOPS corocznie się zmniejsza. Beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2021 r. było 115 osób i było to 93 osoby mniej w porównaniu do roku 2018 (208 osób).

Gospodarowanie zasobem mieszkaniowym Gminy oraz kryteria przyznawania mieszkania komunalnego oparte są na uchwale nr XXVI.194.2021 Rady Miejskiej Gminy Osieczna z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Osieczna. W 2021 roku w zasobie Gminy znajdowało się 35 mieszkań komunalnych i 16 mieszkań socjalnych.

Tab. 22. Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie Gminy Osieczna w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkań komunalnych	49	48	41	35	35
Liczba mieszkań socjalnych	16	16	16	16	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Załącznik 2: Wzór ankiety

ANKIETA



Gmina
Osieczna



ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna – konsultacje społeczne

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Osieczna, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Dostęp do żłobków / klubów malucha?						
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy?						
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę? (DPS, Klub Seniora)						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						
Gospodarka						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie Gminy?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie?						
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
Środowisko i przestrzeń						



<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Estetykę swojej gminy?						
Jakość powietrza w gminie?						
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?						
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)?						
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?						
Świadomość ekologiczną mieszkańców?						
System odbioru odpadów na terenie gminy?						
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?						
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?						
Infrastruktura techniczna						
<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Stan dróg w gminie?						
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jakość sieci wodociągowej?						
Jakość sieci kanalizacyjnej?						
Jakość sieci gazowej?						
Dostęp do Internetu w gminie?						
Turystyka i rekreacja						
<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną gminy?						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?						
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?						
Poziom bazy gastronomicznej?						
Wypożyczenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych						
System ścieżek rowerowych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						



Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?							
Edukacja i kultura							
<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5	
Dostęp do edukacji przedszkolnej?							
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?							
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?							
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?							
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?							
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?							
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?							
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?							
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?							
Organizację dowozu dzieci do szkół?							
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?							
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)							
Działalność domu kultury i biblioteki?							
Działalność świetlic wiejskich?							



Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- ☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozwój infrastruktury sportowej
- ☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ rozwój sieci gazowej
- ☐ budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
- ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
- ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych
- ☐ zmniejszenie bezrobocia
- ☐ promocja gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój kultury
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ inne (*jakie?*)



Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

Metryczka

Płeć:

- ☐ kobieta
☐ mężczyzna

Wiek:

- ☐ poniżej 18 lat
☐ 18-25 lat
☐ 26-35 lat
☐ 36-45 lat
☐ 46-55 lat
☐ 56-65 lat
☐ powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- ☐ uczeń/student
☐ rolnik
☐ przedsiębiorca
☐ osoba pracująca
☐ osoba bezrobotna
☐ emeryt / rencista
☐ inne (jakie?)

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem gminy
☐ nie jestem mieszkańcem gminy

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem miasta
☐ jestem mieszkańcem wsi
☐ nie jestem mieszkańcem gminy

Załącznik 3

Tabela ewaluacyjna



Gmina
Osieczna

CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Wzrost dostępności komunikacyjnej	Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej				
	Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.)				
	Zwiększenie dostępności transportu zbiorowego, w tym zwiększenie częstotliwości kursów				
	Współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Zarządem Dróg w zakresie budowy modernizacji i remontów dróg				
1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego	Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości				
	Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody				
	Przejęcie i prowadzenie gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny				
	Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy				
	Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury				
	Zachowanie obszarów chronionych oraz zapewnienie ochrony miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe				



	Ochrona prawna istniejących walorów krajobrazowych Gminy				
1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	Przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego				
	Przekształcanie gruntów charakteryzujących się niską klasą bonitacyjną pod zabudowę mieszkaniową				
	Wyznaczenie stref funkcjonalnych w dokumentach planistycznych na rzecz świadomego rozwoju przestrzennego				
	Zwiększenie pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego				
	Racjonalizacja wykorzystania przestrzeni osadniczej i produkcyjnej				
	Wsparcie działań na rzecz scalania i podziału gruntów				
	Ograniczenie niekontrolowanej i rozproszonej zabudowy				

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Rozwój gospodarczy i wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy	Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych				
	Pozyskiwanie nowych inwestorów skłonnych lokalizować przedsięwzięcia na terenie Gminy				
	Stworzenie spójnego systemu ulg podatkowych i zachęt inwestycyjnych dla istniejących i nowych firm				
	Wspieranie mieszkańców w zakładaniu nowych działalności gospodarczych na terenie Gminy				
	Wsparcie idei przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy, w szczególności z wykorzystaniem istniejącego potencjału rolniczego (rodzinne przetwórnictwo, rolniczy handel detaliczny)				
	Aktywizacja zawodowa osób rezygnujących z prowadzenia działalności rolniczej, m.in. poprzez pomoc w nabywaniu kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych				
	Promocja lokalnej przedsiębiorczości, produkcji, agroturystyki i gastronomii				
	Wsparcie lokalnych przedsiębiorców, ich produktów i usług				
2.2. Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii	Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu)				
	Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych				
2.3. Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy oraz promocja Gminy	Wsparcie inicjatyw zmierzających do utworzenia gospodarstw agroturystycznych i rozwoju agroturystyki w regionie				
	Stworzenie infrastruktury turystycznej promującej lokalne dziedzictwo kulturowe tj. np. tablice informacyjne przy zabytkach, ścieżki lokalne z historycznym opisem danej miejscowości itd.				



	Kształtowanie pozytywnego wizerunku Gminy jako miejsca w którym warto żyć, prowadzić działalność gospodarczą i wypoczywać				
	Prowadzenie kampanii promocyjnych gminy (m.in. filmy promocyjne, wydarzenia, konkursy) pod kątem turystyki krajoznawczej i ekoturystyki				
	Nawiązanie współpracy z gminami partnerskimi, także współpracy międzynarodowej, w celu zwiększenia możliwości promocyjnych oraz poszerzenia oferty kulturalnej gminy (w postaci np. obozów językowych dla młodzieży)				
	Zachowanie obiektów zabytkowych, zwiększenie ich rozpoznawalności oraz zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami				
	Tworzenie zachęt do odnowy zabytków będących w posiadaniu właścicieli prywatnych				

CEL STRATEGICZNY III: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Wzrost jakości systemu oświaty w Gminie.	Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przy-szkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby spor-towe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla miesz-kańców				
	Zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i lokalowej w obsza-rze edukacji i wychowania poprzez rozbudowę, modernizację i dopo-sażenie obiektów				
	Podnoszenie jakości bazy dydaktycznej oraz poziomu nauczania				
	Doskonalenie kadry wychowawczej i oświatowej, np. poprzez kursy i szkolenia dla nauczycieli				
	Zapewnienie opieki psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów i wy-chowanków na każdym etapie nauczania				
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do zainteresowań i potrzeb dzieci i młodzieży				
	Wsparcie uczniów z problemami w nauce, np. poprzez dodatkowe za-jęcia wyrównujące szanse				
	Wsparcie uczniów zdolnych umożliwiające im dalszy rozwój poza pod-stawą programową, np. poprzez program stypendialny				
3.2. Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy	Wspieranie oraz promowanie działań Centrum Kultury i Biblioteki wraz z filiami na terenie Gminy				
	Rozwój oferty kulturalnej i sportowej dostosowanej do potrzeb wszyst-kich grup wiekowych, w tym organizacja zajęć, wydarzeń, imprez				
	Wykorzystanie budynków pełniących rolę świetlic wiejskich w rozwoju kulturalno-sportowym sołectw poprzez organizację zajęć dla dzieci i dorosłych				



	Zachęcanie do uczestnictwa w gminnych wydarzeniach oraz działalności w ramach organizacji pozarządowych				
	Wsparcie organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki zewnętrzne oraz zapewnienie im zaplecza lokalowego, a także powierzanie szerszego spektrum zadań własnych Gminy organizacjom pozarządowym				
3.3. Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej	Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury żłobkowej, w tym zwiększenie dostępu do placówek opieki nad dziećmi do lat 3				
	Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej				
	Zwiększenie dostępu do opieki specjalistycznej, w szczególności usług rehabilitacyjnych, m.in. poprzez organizację dowozu do placówek specjalistycznej opieki zdrowotnej, dedykowanego osobom ze szczególnymi potrzebami				
	Stworzenie oferty lokali do wynajęcia dedykowanych lekarzom specjalistom				
	Wsparcie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia - programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez gminę				
	Zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie walki z uzależnieniami i promocja zdrowia, w tym aktywnego z trybu życia				
	Zwiększenie dostępności mieszkań komunalnych i socjalnych				
	Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług opiekuńczych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin				





Załącznik nr 2 do uchwały nr XVII. .2025
Rady Miejskiej Gminy Osieczna
z dnia 18 września 2025 r.

fol.Tomasz Dębowski

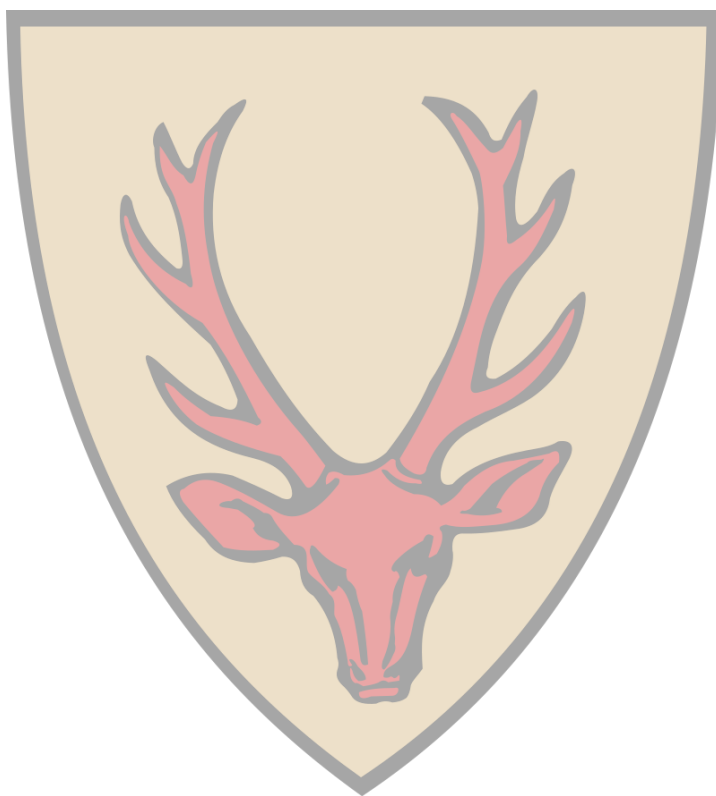


STRATEGIA ROZWOJU GMINY OSIECZNA NA LATA 2023-2030

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO



Gmina
Osieczna



data sporządzenia: 30 maja 2025 r.

Wykonawca prognozy

Weronika Saukens



SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE SPORZĄDZENIA PROGNOZY	5
1.2. ZAKRES I CEL PROGNOZY	5
1.3. METODY OPRACOWANIA PROGNOZY	7
1.3.1. Źródła informacji	8
1.3.2. Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska	8
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STRATEGII ORAZ JEJ POWIĄZANIAMI Z INNYMI DOKUMENTAMI	10
2.1. ZAWARTOŚĆ I CELE STRATEGII ROZWOJU GMINY OSIECZNA NA LATA 2023-2030	10
2.2. POWIĄZANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY OSIECZNA NA LATA 2023-2030 Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI, Z UWZGLĘDNIENIEM ICH CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA I WYZNACZANYCH KIERUNKÓW DZIAŁAŃ	15
3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY OSIECZNA	40
3.1. POŁOŻENIE	40
3.2. DEMOGRAFIA	41
3.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	42
3.3.1. Transport i komunikacja	42
3.3.2. Zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwo gazowe	42
3.4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	43
3.4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza	43
3.4.2. Zagrożenia hałasem	48
3.4.3. Pola elektromagnetyczne (PEM)	54
3.4.4. Gospodarowanie wodami	54
3.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa	65
3.4.6. Zasoby geologiczne	67
3.4.7. Gleby	69
3.4.8. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie ich powstawaniu	70
3.4.9. Zasoby przyrodnicze	72
3.4.10. Zapobieganie poważnym awariom	93
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	94
5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	96
5.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, FAUNA I FLORA, OBSZARY CHRONIONE ORAZ CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000	96
5.2. ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO LUDZI	118
5.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	121
5.4. POWIETRZE I KLIMAT	127
5.5. POWIERZCHNIA ZIEMI, KRAJOBRAZ I GLEBY	130
5.6. KLIMAT AKUSTYCZNY	135
5.7. ZASOBY NATURALNE	138
5.8. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	138
5.9. ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE	139
6. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH	



ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY OSIECZNA NA LATA 2023-2030	141
7. MOŻLIWE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY OSIECZNA NA LATA 2023-2030	146
8. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	149
9. NAPOTKANE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....	150
10. REKOMENDACJE I WNIOSKI DO OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU.....	151
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ PRZEWIDZIANYCH W PROJEKCIE STRATEGII ROZWOJU GMINY OSIECZNA NA LATA 2023-2030...	152
12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	153
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	155
14. SPIS TABEL I RYSUNKÓW	159
15. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2.....	160



1. INFORMACJE O PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1.1. Podstawy formalno-prawne sporządzenia prognozy

Podstawą opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U z 2024, poz. 1112 ze zm.). Według zapisów art. 46 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 3 ww. ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 ustawy, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podlega opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Przedmiotowe dokumenty zostaną także udostępnione społeczeństwu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2. Zakres i cel prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera identyfikację potencjalnych oddziaływań na środowisko, będących wynikiem realizacji *Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* oraz ocenę natężenia tych oddziaływań. Jej celem jest analiza potencjalnego oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz realizacji założeń wskazanego wyżej dokumentu.

Zgodnie z zapisami art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami (o których mowa w art. 57 i 58) zakres i stopień



szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Uzgodnienia dokonuje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o uzgodnienie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu po zapoznaniu się z wnioskiem Burmistrza Gminy Osieczna, w piśmie nr WOO-III.410.659.2023.MM.2 z dnia 06.11.2023 roku uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*. W swym piśmie organ ten wskazał, że prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z 28.05.2025 r., znak: DN-NS.9011.920.2025 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*.

Biorąc powyższe pod uwagę niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko (art. 51 ust. 2):

1. zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2. określa, analizuje, ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i



chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto, zgodnie z art. 52 ust. 1 i 2:

- Prognoza oddziaływania na środowisko, została opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem;
- w Prognozie zostały uwzględnione informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

1.3. Metody opracowania prognozy

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1112 ze zm.). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i



doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono opisowo wraz z merytorycznym uzasadnieniem. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych kierunków działań.

1.3.1. Źródła informacji

Podczas opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* oraz prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano następujące dokumenty stanowiące na szczeblu międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym:

- Traktat Lizboński,
- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030,
- Europejski Zielony Ład,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020),
- Europejska Konwencja Krajobrazowa,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- VI aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Polityka wodna Państwa do 2030 r.,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza,
- Krajowy Program Gospodarki Odpadami,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 r.,
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+,
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej,
- Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego.

1.3.2. Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska

Podczas opracowania prognozy, w celu określenia wpływu i skutków planowanych kierunków działań na stan środowiska, przeprowadzono dokładną analizę wpływu każdego z nich na poszczególne obszary środowiska. Przyjęto, że obszarami tymi są wymienione w art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e ustawy OOS tj. „przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania



bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.”



2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STRATEGII ORAZ JEJ POWIĄZANIAM Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Zawartość i cele Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Gminie Osieczna, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona również wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Prace nad Strategią rozpoczęto w maju 2022 roku, kiedy to Burmistrz Gminy Osieczna podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, którą pogłębiono podczas spotkania z kierownictwem i pracownikami Urzędu oraz badania ankietowego wśród mieszkańców. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe. Następnie wyznaczono cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań, których realizacja wpłynie na osiągnięcie podstawowych celów. W lutym 2023 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie projekt dokumentu strategicznego został poddany konsultacjom społecznym, a w późniejszym etapie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą Gminy. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?



Uwzględniając przyjęte założenia **misja** Gminy Osieczna brzmi:

Misją Gminy Osieczna jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy z jednoczesnym poszanowaniem walorów przyrodniczych

Z kolei wizja to obraz przyszłości Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Gminę Osieczna w perspektywie strategicznej – do 2030 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Uwzględniając przyjęte założenia **wizja** Gminy Osieczna brzmi następująco:

Gmina Osieczna w 2030 roku jest miejscem bezpiecznym i przyjaznym do zamieszkania, z rozwiniętą infrastrukturą techniczną, przestrzegającą zasad zrównoważonego rozwoju. Jest to Gmina wykorzystująca swoje walory przyrodnicze, pamiętająca o lokalnym dziedzictwie historycznym oraz dbająca o środowisko.

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Osieczna, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju określono 3 cele strategiczne, którymi są:

CEL I:	WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ
CEL II:	ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
CEL III:	POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.



Tabela 1. Zestawienie celów strategicznych i celów operacyjnych

CELE STRATEGICZNE:					
WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA DZIĘKI ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE ORAZ PRZESTRZENI GMINNEJ		ROZWÓJ GOSPODARCZY OPARTY NA LOKALNYCH ZASOBACH ŚRODOWISKA I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO		POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ OFERTĘ SPOŁECZNĄ	
CELE OPERACYJNE:					
1.1.	Wzrost dostępności komunikacyjnej	2.1	Rozwój gospodarczy i wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy	3.1	Wzrost jakości systemu oświaty w Gminie
1.2	Poprawa jakości środowiska naturalnego	2.2.	Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii	3.2	Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy
1.3.	Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	2.3.	Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy	3.3.	Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Ponadto, w poniższej tabeli przedstawiono zestawienie celów operacyjnych wraz z kierunkami działań zaplanowanymi w ramach Strategii.

Tabela 2. Zestawienie celów operacyjnych i kierunków działań

Cele operacyjne	Kierunki działań
1.1. Wzrost dostępności komunikacyjnej	— Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej — Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.) — Zwiększenie dostępności transportu zbiorowego, w tym zwiększenie częstotliwości kursów — Współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Zarządem Dróg w zakresie budowy modernizacji i remontów dróg.
1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego	— Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości — Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody



Cele operacyjne	Kierunki działań
	— Przejęcie i prowadzenie gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny — Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy — Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury — Zachowanie obszarów chronionych oraz zapewnienie ochrony miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe — Ochrona prawna istniejących walorów krajobrazowych Gminy
1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	— Przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego — Przekształcanie gruntów charakteryzujących się niską klasą bonitacyjną pod zabudowę mieszkaniową — Wyznaczenie stref funkcjonalnych w dokumentach planistycznych na rzecz świadomego rozwoju przestrzennego — Zwiększenie pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego — Racjonalizacja wykorzystania przestrzeni osadniczej i produkcyjnej — Wsparcie działań na rzecz scalania i podziału gruntów — Ograniczenie niekontrolowanej i rozproszonej zabudowy.
2.1. Rozwój gospodarczy i wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy	— Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych — Pozyskiwanie nowych inwestorów skłonnych lokalizować przedsięwzięcia na terenie Gminy — Stworzenie spójnego systemu ulg podatkowych i zachęt inwestycyjnych dla istniejących i nowych firm — Wspieranie mieszkańców w zakładaniu nowych działalności gospodarczych na terenie Gminy — Wsparcie idei przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy, w szczególności z wykorzystaniem istniejącego potencjału rolniczego (rodzinne przetwórnictwo, rolniczy handel detaliczny) — Aktywizacja zawodowa osób rezygnujących z prowadzenia działalności rolniczej, m.in. poprzez pomoc w nabywaniu kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych — Promocja lokalnej przedsiębiorczości, produkcji, agroturystyki i gastronomii — Wsparcie lokalnych przedsiębiorców, ich produktów i usług.
2.2. Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii	— Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu) — Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych.
	— Wsparcie inicjatyw zmierzających do utworzenia gospodarstw agroturystycznych i rozwoju agroturystyki w regionie — Stworzenie infrastruktury turystycznej promującej lokalne dziedzictwo kulturowe tj. np. tablice informacyjne przy



Cele operacyjne	Kierunki działań
2.3. Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy	zabytkach, ścieżki lokalne z historycznym opisem danej miejscowości itd. — Kształtowanie pozytywnego wizerunku Gminy jako miejsca w którym warto żyć, prowadzić działalność gospodarczą i wypoczywać — Prowadzenie kampanii promocyjnych gminy (m.in. filmy promocyjne, wydarzenia, konkursy) pod kątem turystyki krajoznawczej i ekoturystyki — Nawiązanie współpracy z gminami partnerskimi, także współpracy międzynarodowej, w celu zwiększenia możliwości promocyjnych oraz poszerzenia oferty kulturalnej gminy (w postaci np. obozów językowych dla młodzieży) — Zachowanie obiektów zabytkowych, zwiększenie ich rozpoznawalności oraz zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami — Tworzenie zachęt do odnowy zabytków będących w posiadaniu właścicieli prywatnych.
3.1. Wzrost jakości systemu oświaty w Gminie	— Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców — Zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i lokalowej w obszarze edukacji i wychowania poprzez rozbudowę, modernizację i doposażenie obiektów — Podnoszenie jakości bazy dydaktycznej oraz poziomu nauczania — Doskonalenie kadry wychowawczej i oświatowej, np. poprzez kursy i szkolenia dla nauczycieli — Zapewnienie opieki psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów i wychowanków na każdym etapie nauczania — Organizacja zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do zainteresowań i potrzeb dzieci i młodzieży — Wsparcie uczniów z problemami w nauce, np. poprzez dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse — Wsparcie uczniów zdolnych umożliwiające im dalszy rozwój poza podstawą programową, np. poprzez program stypendialny.
3.2. Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy	— Wspieranie oraz promowanie działań Centrum Kultury i Biblioteki wraz z filiami na terenie Gminy — Rozwój oferty kulturalnej i sportowej dostosowanej do potrzeb wszystkich grup wiekowych, w tym organizacja zajęć, wydarzeń, imprez — Wykorzystanie budynków pełniących rolę świetlic wiejskich w rozwoju kulturalno-sportowym sołectw poprzez organizację zajęć dla dzieci i dorosłych — Zachęcanie do uczestnictwa w gminnych wydarzeniach oraz działalności w ramach organizacji pozarządowych — Wsparcie organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki zewnętrzne oraz zapewnienie im zaplecza lokalowego, a także powierzanie szerszego spektrum zadań własnych Gminy organizacjom pozarządowym.



Cele operacyjne	Kierunki działań
3.3. Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej	— Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury żłobkowej, w tym zwiększenie dostępu do placówek opieki nad dziećmi do lat 3 — Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej — Zwiększenie dostępu do opieki specjalistycznej, w szczególności usług rehabilitacyjnych, m.in. poprzez organizację dowozu do placówek specjalistycznej opieki zdrowotnej, dedykowanego osobom ze szczególnymi potrzebami — Stworzenie oferty lokali do wynajęcia dedykowanych lekarzom specjalistom — Wsparcie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia - programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez gminę — Zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie walki z uzależnieniami i promocja zdrowia, w tym aktywnego trybu życia — Zwiększenie dostępności mieszkań komunalnych i socjalnych — Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług opiekuńczych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin.

Źródło: projekt Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030

2.2. Powiązania Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 z innymi dokumentami strategicznymi, z uwzględnieniem ich celów ochrony środowiska i wyznaczanych kierunków działań

Cele oraz inwestycje zaplanowane w ramach w *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*, są powiązane z ochroną środowiska. Według założeń, podejmowane działania korzystnie wpłyną na poprawę stanu środowiska, racjonalną gospodarkę zasobami, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, a także ochronę walorów przyrodniczych Gminy Osieczna. Wykreowane cele i zadania są także zgodne z celami ochrony środowiska wyznaczanymi przez dokumenty wyższego szczebla.

Traktat Lizboński jest dokumentem, w którym Unii Europejskiej nadano jednolitą strukturę i osobowość prawną. Traktat wyposażył Unię w instrumenty potrzebne do sprostania przyszłym wyzwaniom, z którymi przyjdzie zmierzyć się Wspólnocie, a także te, dzięki którym spełnione mogą zostać oczekiwania społeczeństwa. W dokumencie zawarto kilka priorytetowych zasad funkcjonowania Unii Europejskiej. Podkreślono, że kształtowanie się zjednoczonej Europy musi odbywać się na przejrzystych i demokratycznych zasadach, sprawnie działającej unii państw członkowskich. Zgodnie z treścią traktatu Wspólnotę Europejską należy budować w myśl zasady: „*Europa praw i wartości, wolności, solidarności i bezpieczeństwa*”. Traktat zakłada także zwiększenie się znaczenia Europy na arenie międzynarodowej. Najważniejszym, z perspektywy ochrony środowiska, jest fakt, iż Traktat Lizboński wprowadził specjalną podstawę prawną dotyczącą „solidarności energetycznej” oraz podkreślił konieczność zwalczania zmian klimatycznych (bez konkretnych zobowiązań krajów członkowskich). W świetle Traktatu Lizbońskiego w *Strategii* we właściwy sposób uwzględniono kwestie poruszane w jednym z najważniejszych dokumentów Unii Europejskiej.



Za kluczowy dokument strategiczny na poziomie unijnym uznaje się **Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**. Strategia stanowi odpowiedź na kryzys gospodarczy, jednocześnie uwzględnia nowe wyzwania związane z procesem globalizacji oraz rosnącą potrzebę racjonalnego wykorzystania surowców. W celu osiągnięcia powyższych założeń opracowano trzy podstawowe, powiązane ze sobą priorytety: wzrost inteligentny, zrównoważony rozwój oraz wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. W zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii przyjęto następujące założenia:

- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu emisji z roku 1990;
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym zużyciu energii o 20%;
- poprawa efektywności energetycznej o 20%.

Zadania zaplanowane do realizacji w *Strategii* przyczynią się do osiągnięcia ww. założeń w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii. W *Strategii* zaplanowano następujące zadania oraz realizowane w ramach nich zadania, które mogą przyczynić się do realizacji założeń wymienionych w Strategii Europa 2020:

- Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej,
- Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.),
- Zwiększenie dostępności transportu zbiorowego, w tym zwiększenie częstotliwości kursów,
- Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców,
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu),
- Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych,
- Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy.

Cele polityki energetycznej na szczeblu Unii Europejskiej określają obecnie **Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030**. Najważniejsze z nich to:

- ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.);
- zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii;
- poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 40% jest realizowane za pomocą unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego z



celami redukcyjnymi państw członkowskich i rozporządzenia w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa. Tym sposobem wszystkie sektory przyczynią się do osiągnięcia 40% celu redukcji poprzez zmniejszenie emisji CO₂ i zwiększenie pochłaniania gazów cieplarnianych.

Cele wyznaczone do osiągnięcia w *Strategii* są w pełni zgodne z celami polityki energetycznej wskazanymi w Ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost wykorzystania energii z OZE, poprawa efektywności energetycznej). Należą do nich przede wszystkim kierunki działań dotyczące: poprawy jakości powietrza, rozwoju odnawialnych źródeł energii, poprawy efektywności energetycznej oraz rozwoju systemu dróg rowerowych.

Inicjatywy polityczne, które mają pomóc UE osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. przedstawia z kolei Komunikat Komisji Europejskiej o europejskim zielonym ładzie. UE zobowiązała się osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. Realizacja tego celu będzie wymagała transformacji społeczno-gospodarczej w Europie: racjonalnej kosztowo i sprawiedliwej oraz zrównoważonej społecznie. **Europejski Zielony Ład** (EZŁ, ang. European Green Deal) to strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji środowiska. Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających:

- bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń.

W Komunikacie omówiono konieczne inwestycje i dostępne narzędzia finansowe. Wyjaśniono, w jaki sposób zapewnić transformację, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Do 2050 r. UE chce stać się kontynentem neutralnym dla klimatu. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak:

- inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska;
- wspieranie innowacji przemysłowych;
- wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego;
- obniżenie emisyjności sektora energii;
- zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków;
- współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* oraz osiągnięcie celów nakreślonych w dokumencie przyczynią się do osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 roku (m.in. dzięki obniżeniu emisyjności sektora energii, zapewnieniu większej efektywności energetycznej budynków, wprowadzenie czystszych form transportu publicznego i prywatnego, inwestycje w technologie przyjazne środowisku). W realizacji założeń dokumentu EZŁ mogą pomóc następujące zadania wymienione w *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*:



- Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej,
- Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.),
- Zwiększenie dostępności transportu zbiorowego, w tym zwiększenie częstotliwości kursów,
- Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców,
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu),
- Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych,
- Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy,
- Zachowanie obszarów chronionych oraz zapewnienie ochrony miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe,
- Ochrona prawna istniejących walorów krajobrazowych Gminy.

Głównym celem **Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)** jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Cele szczegółowe i kierunki interwencji Strategii, które odnoszą się do aspektów zmian klimatycznych i są spójne z zapisami *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*:

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

- Kierunek interwencji: 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej.
- Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.
- Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich.

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

- Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki.
- Kierunek interwencji 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych.



- Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Wszelkie działania podejmowane w ramach *Strategii* będą spójne z założeniami SPA2020. Do realizacji zaplanowane zostały zadania, których celem jest przede wszystkim poprawa stanu środowiska, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska czy zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię. W ramach *Strategii* zaplanowano następujące projekty, które wpisują się w założenia SPA2020:

- Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej,
- Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.),
- Zwiększenie dostępności transportu zbiorowego, w tym zwiększenie częstotliwości kursów,
- Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców,
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu),
- Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych,
- Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy,
- Zachowanie obszarów chronionych oraz zapewnienie ochrony miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe,
- Ochrona prawna istniejących walorów krajobrazowych Gminy,
- Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości,
- Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych złóż wody,
- Przejęcie i prowadzenie gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny.

Europejska Konwencja Krajobrazowa została sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. Jest jedynym aktem międzynarodowym w całości dedykowanym tematyce krajobrazu. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a weszła w życie 1 stycznia 2005 r. Celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących w miastach i na wsiach, na obszarach



zdegradowanych, pospolitych, jak również odznaczających się wyjątkowym pięknem, dlatego swoim zasięgiem obejmuje terytorium całej Polski.

W celu realizacji zapisów Konwencji, Strony podejmują działania zmierzające m.in. do:

- prawnego uznania krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi;
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem;
- uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Ponadto Strony Konwencji zobowiązane są do identyfikacji, charakterystyki oraz oceny własnych krajobrazów, określenia dla nich celów jakości, a także podnoszenia świadomości społecznej oraz współpracy transgranicznej.

Wszystkie cele oraz kierunki działań zaplanowane w ramach Strategii będą uwzględniać lokalne warunki krajobrazowe, tak aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu gminy. Zmiany gospodarcze i społeczne, a także środowiskowe to nakładające się na siebie czynniki, których nie da się niekiedy uniknąć, ale powinno się je ograniczyć w stosunku do oddziaływania na krajobraz. W *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* zaplanowano następujące projekty, które są spójne z Europejską Konwencją Krajobrazową:

- Przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- Przekształcanie gruntów charakteryzujących się niską klasą bonitacyjną pod zabudowę mieszkaniową,
- Wyznaczenie stref funkcjonalnych w dokumentach planistycznych na rzecz świadomego rozwoju przestrzennego,
- Zwiększenie pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- Racjonalizacja wykorzystania przestrzeni osadniczej i produkcyjnej,
- Wsparcie działań na rzecz scalania i podziału gruntów,
- Ograniczenie niekontrolowanej i rozproszonej zabudowy,
- Zachowanie obszarów chronionych oraz zapewnienie ochrony miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe,
- Ochrona prawna istniejących walorów krajobrazowych Gminy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy.



Głównym celem Strategii jest *efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym*. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Zadania zaplanowane w *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* wpisują się w cele zaplanowane w KSRR. Spośród wszystkich celów tego dokumentu odniesiono się do nich poprzez zaplanowanie działań związanych z rozwojem infrastruktury komunalnej mającej na celu poprawę jakości środowiska, powietrza, a także z efektywnym wykorzystaniem energii i zmniejszaniem zapotrzebowania na tradycyjne źródła energii:

- Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej,
- Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.),
- Zwiększenie dostępności transportu zbiorowego, w tym zwiększenie częstotliwości kursów,
- Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców,
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu),
- Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych,
- Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy,
- Zachowanie obszarów chronionych oraz zapewnienie ochrony miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe,
- Ochrona prawna istniejących walorów krajobrazowych Gminy,
- Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości,
- Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody,



- Przejęcie i prowadzenie gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny.

Jednym z instrumentów wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG jest **VI aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych**. Celem tego opracowania jest realizacja ujętych w nim inwestycji, co wpłynie na ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków. Realizacja założenia KPOŚK wpłynie pozytywnie na ochronę środowiska wodnego. KPOŚK jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji, o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. W ramach *Strategii* zaplanowano również działania wpływające pozytywnie na ochronę środowiska wodnego poprzez:

- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości,
- Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody,
- Przejęcie i prowadzenie gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny.

Głównym celem **Polityki wodnej Państwa do 2030 r.** jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do czystej i zdrowej wody oraz ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powodzie i susze. Nastąpi to w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych. Działania zaplanowane w ramach *Strategii* są zbieżne z założeniami Polityki wodnej Państwa, ponieważ wpłyną między innymi na zaspokojenie potrzeb ludności w zaopatrzenie w wodę oraz na ograniczenia zagrożeń wywoływanych przez suszę. Następujące kierunki wpisane do *Strategii* są spójne z założeniami Polityki wodnej Państwa do 2030:

- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości,
- Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody,
- Przejęcie i prowadzenie gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny.

Na poziomie ogólnopolskim obowiązuje również **Krajowy Program Ochrony Powietrza**. Głównym celem tego dokumentu jest poprawa jakości powietrza na terenie kraju, w szczególności na obszarach, w których zostały przekroczone standardy emisyjne. W Programie za jeden z kluczowych problemów uznano emisję pyłów zawieszonych PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu. W celu rozwiązania problemów zaproponowano rozwiązania techniczne, finansowe i



organizacyjne. Polityka ochrony powietrza koordynowana będzie za pomocą Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce, która zrzesza organy rządowe i samorządowe. W *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* przewidziano zadania, które mogą przyczynić się do realizacji założeń Krajowego Programu Ochrony Powietrza. Są to następujące działania:

- Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej,
- Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.),
- Zwiększenie dostępności transportu zbiorowego, w tym zwiększenie częstotliwości kursów,
- Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców,
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu),
- Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych,
- Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce. Zawiera strategiczne przesądzenia w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego. Ustawowym celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko.

Cele szczegółowe PEP2040 obejmują cały łańcuch dostaw energii – od pozyskania surowców, przez wytwarzanie i dostawy energii (przesył i rozdział), po sposób jej wykorzystania i sprzedaży. Każdy z ośmiu celów szczegółowych PEP2040 przyczynia się do realizacji trzech elementów celu polityki energetycznej państwa i służy transformacji energetycznej Polski.

Działania zaplanowane w *Strategii* wpisują się przede wszystkim w cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii oraz cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej, w ramach których przewidziano działania polegające na termomodernizacji budynków oraz wyposażenie ich w odnawialne źródła energii. Inwestycje polegające w szczególności na termomodernizacji budynków wpłyną zarówno na zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię oraz poprawę stanu środowiska. W *Strategii* zaplanowano zadania, które wpisują się w założenia Polityki energetycznej Polski do 2040 r:

- Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej,
- Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.),



- Zwiększenie dostępności transportu zbiorowego, w tym zwiększenie częstotliwości kursów,
- Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców,
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu),
- Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych,
- Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy.

Głównym celem **Polityki Ekologicznej Państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej** jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Państwa poprzez stworzenie ram dla zrównoważonego rozwoju. Dokument zakłada trzy etapy zaplanowanych do realizacji celów, od realizacji celów krótkoterminowych poprzedzających ubieganie się o członkostwo w UE aż do realizacji celów długoterminowych obejmujących założenia Strategii zrównoważonego rozwoju Polski do 2025 roku. *Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* wspiera przebudowę modelu produkcji i konsumpcji w kierunku poprawy efektywności energetycznej oraz minimalizacji negatywnego oddziaływania gospodarki na zdrowie i środowisko, co w znacznym stopniu wpływa na realizację założeń Polityki Ekologicznej Państwa. W Strategii zaplanowano następujące kierunki działań, które wpisują się w założenia Polityki ekologicznej Państwa do 2030 r.:

- Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej,
- Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.),
- Zwiększenie dostępności transportu zbiorowego, w tym zwiększenie częstotliwości kursów,
- Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców,
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu),
- Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych,
- Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy,



- Zachowanie obszarów chronionych oraz zapewnienie ochrony miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe,
- Ochrona prawna istniejących walorów krajobrazowych Gminy,
- Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości,
- Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody,
- Przejęcie i prowadzenie gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry uwzględnia uwagi oraz wytyczne Komisji Europejskiej opracowane w ramach Wspólnej strategii wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, a także dokumenty oceny pierwszych planów. Ponadto, dokument ten uwzględnia zintegrowane podejście w zakresie zarządzania wodami, a także powiązania pomiędzy zarządzaniem wodami a celami środowiskowymi ustalonymi zgodnie z RDW. Najważniejszym celem planowania w gospodarce wodnej jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju dla obszaru dorzecza Odry, przy jednoczesnym zabezpieczeniu potrzeb dotyczących gospodarki wodnej. Jedną z priorytetowych kwestii w procesie planowania inwestycji związanych z gospodarką wodną jest implementacja założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r. w celu zagwarantowania ochrony zasobów środowiska naturalnego, a także nie pogorszenie jego stanu.

Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. W Strategii zaplanowano następujące zadania wpisujące się w cele Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry:

- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości,
- Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody,
- Przejęcie i prowadzenie gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku to dokument w większym stopniu niż dotychczas planistyczny, w którym kładzie się nacisk na współzarządzanie i lepszą koordynację polityk publicznych. Strategia jest odpowiedzią na stojące przed Wielkopolską wyzwania. Globalizacja i rewolucja gospodarczo-technologiczna – rozwój technologii przemysłowych i cyfrowych – zmieniają sposób funkcjonowania gospodarek i społeczeństw. Dzięki nowoczesnym technologiom wzrasta wydajność i produktywność gospodarek, ale pojawiają się nowe formy wykluczenia lub marginalizacji jak wykluczenie cyfrowe, „bezrobocie technologiczne”. Wyzwaniem jest podnoszenie jakości i efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego. Kluczowe staje się także przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych i dezintegracji społecznej, konieczność wzmacniania tożsamości regionalnej i dążenie do większej spójności społecznej. Starzenie się społeczeństwa wpływa na stabilność systemów zabezpieczenia społecznego,



poziom popytu i wydatków na świadczenia zdrowotne, których niezaspokojenie nasila napięcia i osłabia spójność społeczną. Niedobór ludności aktywnej zawodowo skłania do podjęcia przemyślanej polityki migracyjnej. Wyzwaniem jest także poprawa warunków życia i warunków dla rozwoju gospodarki, w szczególności zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego. Działania te muszą przebiegać z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu ma uchronić przed niedoborami wody i żywności.

Dokument, jakim jest *Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*, wpisuje się w założenia następujących celów wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego:

Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu,
Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,
Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy,
Cel operacyjny 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie,
Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom,
Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu,
Cel operacyjny 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa,
Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej,
Cel operacyjny 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług,
Cel operacyjny 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030 został sporządzony w celu realizacji polityki ochrony środowiska, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W Programie dokonano diagnozy aktualnego stanu środowiska, infrastruktury ochrony środowiska, analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie strategii województwa w zakresie ochrony środowiska - mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w postaci analizy SWOT. W oparciu o diagnozę stanu środowiska województwa wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz prognozowane zmiany stanu środowiska, cele i kierunki interwencji Programu oraz typy zadań zgłoszonych przez samorządy dla poszczególnych obszarów interwencji. Realizacja zaproponowanych zadań nie dotyczy wszystkich jednostek i będzie uzależniona od uwarunkowań prawnych oraz środowiskowych. Wszystkie programy, projekty oraz zadania zaplanowane w dokumencie pn. „*Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*” są spójne z założeniami Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030.

W dniu 25 marca 2019 r. uchwałą Nr V/70/19, Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+** wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego jest najważniejszym dokumentem Samorządu Województwa Wielkopolskiego określającym politykę przestrzenną w granicach administracyjnych regionu, w tym dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego. Plan określa model rozwoju przestrzennego, cele polityki przestrzennej i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych. *Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* wpisuje się w założenia



Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego dzięki następującym zadaniom:

- Przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- Przekształcanie gruntów charakteryzujących się niską klasą bonitacyjną pod zabudowę mieszkaniową,
- Wyznaczenie stref funkcjonalnych w dokumentach planistycznych na rzecz świadomego rozwoju przestrzennego,
- Zwiększenie pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- Racjonalizacja wykorzystania przestrzeni osadniczej i produkcyjnej,
- Wsparcie działań na rzecz scalania i podziału gruntów,
- Ograniczenie niekontrolowanej i rozproszonej zabudowy,
- Zachowanie obszarów chronionych oraz zapewnienie ochrony miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe,
- Ochrona prawna istniejących walorów krajobrazowych Gminy.

Dokument pn. „**Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej**” został przyjęty na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. (uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego w dniu 20 lipca 2020 r. pod poz. 5954). Dokument opracowano dla substancji zanieczyszczających powietrze, dla których w ocenie rocznej za rok 2018 w strefie wielkopolskiej wskazano przekroczenia norm jakości powietrza i stwierdzono konieczność realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi, czyli: pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu. Program ochrony powietrza jest dokumentem określającym działania, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wartości dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu.

Działania zaplanowane w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* przyczynią się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację zadań dotyczących termomodernizacji budynków, budowy oświetlenia ulicznego, budowy sieci ścieżek rowerowych czy montażu odnawialnych źródeł energii. Zadania określone w *Strategii* będą zgodne z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

W Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej określone zostały kierunki działań, możliwe do podjęcia, szczególnie w obszarach przekroczeń substancji w powietrzu, ale także poza tymi obszarami, które będą skutkować redukcją poziomów substancji w powietrzu.

W programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej wskazano następujące działania naprawcze:

1. Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej - w ramach działania należy systematycznie likwidować stare nisko sprawne kotły, piece i paleniska zasilane paliwem stałym na ogrzewanie proekologiczne w komunalnym zasobie mieszkaniowym i w budynkach użyteczności publicznej we wszystkich gminach strefy wielkopolskiej;



2. Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej. W ramach działania gmina powinna pozyskiwać środki finansowe z programów NFOŚiGW oraz innych. Dodatkowo w miarę potrzeb należy kontynuować sukcesywne udzielanie dotacji końcowym odbiorcom (odpowiednim podmiotom i osobom fizycznym) na wymianę starych mało sprawnych kotłów, pieców i palenisk zasilanych paliwem stałym;
3. Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin;
4. Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych;
5. Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej - Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną przez ograniczenie strat ciepła w wyniku termomodernizacji budynków ogrzewanych indywidualnie oraz obiektów należących do mienia miejskiego ogrzewanych indywidualnie. Termomodernizacja budynków ogrzewanych centralnie ciepłem sieciowym przynosi znikomy efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza;
6. Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich;
7. Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej;
8. Edukacja ekologiczna.

W dniu 4 lutego 2016 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę nr 1575/2016 w sprawie przystąpienia do sporządzenia **Audytu krajobrazowego dla województwa wielkopolskiego** oraz wyznaczenia jednostki odpowiedzialnej za realizację zadania. Dokument ten został przyjęty na podstawie Uchwały nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego to nowe narzędzie ochrony i kształtowania krajobrazu. Wnioski i rekomendacje sformułowane w tym dokumencie będą miały swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych poziomu regionalnego i lokalnego. Wzmocnią one także ochronę krajobrazu w obszarach objętych formami ochrony przyrody i zabytków, a także będą mogły stanowić podstawę do prowadzenia polityki krajobrazowej w województwie.

Obszar Gminy Osieczna położony jest w granicach krajobrazu priorytetowego pn. „Rejon Osiecznej”.

Rejon Osiecznej

Krajobraz jest zlokalizowany w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie leszczyńskim i kościańskim, w gminach: Osieczna, Lipno, Śmigiel. Krajobraz leży około 2 km na północny wschód od Leszna i około 45 km na południowy zachód od Poznania.

Krajobraz to obszar o charakterze wiejskim z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących pola średniej wielkości. W otoczeniu użytków rolnych znajdują się niewielkie miejscowości tworzące skupiska dość zwartej zabudowy wiejskiej. Wśród łąk i pól uprawnych występują niewielkie stawy i rowy melioracyjne, w tym dwa najważniejsze: Rów spod Sulejowa i



Rów spod Wyciążkowa. W części południowej krajobrazu, w kierunku wschód – zachód, przepływa rzeka Samica Leszczyńska.

Rzeźba terenu jest urozmaicona, z charakterystycznymi dla krajobrazu młodo-glacialnego, ciągami wzgórz i pagórków morenowych.

Na obszarze krajobrazu występują stosunkowo słabe warunki glebowe. Występują tu głównie gleby klas IV i V. Jedynie w pobliżu Goniembic i Wyciążkowa występują czarne ziemie o kompleksie zbożowo-pastewnym mocnym i słabym oraz pszennym dobrym. W strukturze zasiewów dominują zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, które łącznie z kukurydzą stanowią około 80% wszystkich zasiewów. Wzdłuż cieków wodnych ciągną się wąskie pasma gleb mułowo-torfowych oraz torfów niskich.

Przez centralny obszar krajobrazu z południowego zachodu na północny wschód przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna 110kV, w okolicy miejscowości Gronówko i Wyciążkowo.

W części południowo-wschodniej krajobrazu w rejonie Trzebani są zlokalizowane regionalne instalacje zagospodarowania odpadów komunalnych: Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani wraz ze składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz instalacja do odzysku i recyklingu odpadów budowlanych i remontowych, instalacja do przetwarzania osadów ściekowych.

Przez południowo-wschodni skraj krajobrazu przebiega droga wojewódzka nr 432.

Do zjawisk zagrażających możliwości zachowania wartości krajobrazu, które mają/mogą mieć niekorzystny wpływ na odbiór tego krajobrazu, zaburzają jego estetykę oraz oddziałują negatywnie na wartości przyrodnicze, kulturowe i estetyczno-widokowe należą:

- 1) Zagrożenia istniejące:
 - a) obiekt wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu:
 - wieża telefonii komórkowej
 - b) element liniowy wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu:
 - napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV i 220 kV,
 - c) obszar wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu:
 - instalacja zagospodarowania odpadów komunalnych w Trzebani,
 - d) obszar wpływający negatywnie na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu:
 - presja inwestycyjna na tereny rolne – rozlewanie się wsi Gronówko (według miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego).
 - e) propagacja zanieczyszczeń i biogenów z pól uprawnych, powodująca eutrofizację okolicznych wód powierzchniowych.
- 2) Obszar o niewykorzystanym potencjale funkcjonalno-przestrzennym i kulturowym krajobrazu:
 - zespół dworski wraz z zabudowaniami folwarcznymi w Gronówku,
 - zespół dworski w Goniembicach,
 - zespół dworski w Żakowie.



3) Zagrożenia potencjalne:

- a) obszar mogący negatywnie wpływać na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu:

— presja inwestycyjna na tereny rolne – rozlewanie się wsi Gronówko (według studium gminy).

W audycie wskazano również rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego, co przedstawiono poniżej.

C. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego

I. Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków²²

1. Obszary do objęcia formami ochrony przyrody (o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody):

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– nie określa się
obszar chronionego krajobrazu	– Obszar Chronionego Krajobrazu Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami Generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra – powiększenie obszaru chronionego krajobrazu (włączenie pod ochronę części wsi: Drzeczkowo, Goniembice i Wyciążkowo)*
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– nie określa się

* Na załączniku graficznym przedstawiono proponowany teren do powiększenia obszaru chronionego krajobrazu. Ostateczna granica zostanie uszczegółowiona na etapie przygotowania uchwały o powiększeniu formy ochrony

2. Obszary objęte formami ochrony przyrody, które ze względu na znaczący spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:

Forma ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski
park krajobrazowy	– nie określa się
obszar chronionego krajobrazu	– nie określa się
zespół przyrodniczo-krajobrazowy	– nie określa się

3. Obszary do objęcia formami ochrony zabytków (o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami):

wpis do rejestru zabytków	– nie określa się
wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa	– nie określa się
uznanie za pomnik historii	– nie określa się
utworzenie parku kulturowego	– nie określa się
ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i innych decyzjach	– ustanowienie strefy ochrony konserwatorskiej dla zespołu budowlanego i układu ruralistycznego w Drzeczkwie

4. Obszary wskazane do uzupełnienia stanu wiedzy:

obszar analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego	– obszar o wysokich wartościach kulturowych i krajobrazowych, związany z kształtowaniem się przestrzeni miasta Osiecznej i jego otoczenia**
--	---

** Na załączniku graficznym i mapie nr 6 przedstawiono obszar analiz, który nie stanowi docelowego zasięgu parku kulturowego

²² Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych – zał. nr 7 ust. 2 pkt 3, 4 i 5



II. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów²³

1. Poziom regionalny

Zadania polityki przestrzennej województwa	Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa
<i>Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej i dbałość o ład przestrzenny</i>	Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z zachowaniem rozwoju zrównoważonego, z uwzględnieniem ochrony i zachowania walorów krajobrazowych
	Racjonalny rozwój zainwestowanych struktur przestrzennych
	Kształtowanie struktur przestrzennych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych wynikających z ukształtowania terenu
	Stosowanie stref buforowych, w tym ochronnych, w postaci pasów zieleni redukujących negatywny wpływ m.in. obiektów związanych ze składowiskiem odpadów komunalnych w Trzebani na walory krajobrazowe
	Wprowadzanie zieleni osłonowej wokół obiektów wpływających na negatywny odbiór krajobrazu
	Zachowanie otwartej przestrzeni pomiędzy jednostkami osadniczymi
	Ograniczanie rozwoju zabudowy w obrębie terenów leśnych i otwartych terenów rolnych
	Zachowanie zwartej charakteru zabudowy poprzez uzupełnianie zabudowy w jednostkach osadniczych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Ograniczanie rozpraszania osadnictwa w krajobrazach otwartych
	Kształtowanie przestrzeni publicznych wysokiej jakości w oparciu o zasady projektowania uniwersalnego
	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
<i>Ochrona walorów przyrodniczych</i>	Zachowanie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną
	Ochrona oraz właściwe kształtowanie ekotonów stref brzegowych cieków i zbiorników wodnych, w postaci pasów zieleni redukujących dopływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego oraz bytowego
	Obejmowanie nowych obszarów ochroną prawną, zmiana rangi ochrony lub granic istniejących form ochrony przyrody, w tym m.in. dążenie do powiększenia granic Obszaru Chronionego Krajobrazu Krzywińsko-Osieckiego wraz z zadrzewieniami Generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra o tereny części wsi: Drzeczkowo, Goniembice i Wyciążkowo
	Kształtowanie przestrzeni w sposób umożliwiający ochronę unikatowych wartości środowiska przyrodniczego
	Dążenie do zachowania dotychczasowej funkcji użytkowania terenów leśnych i rolnych poprzez ograniczanie ich przekształcania na inne cele
	Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i ochrona leśnej różnorodności biologicznej
	Dążenie do rozwoju rolnictwa ekologicznego z odpowiednim ukierunkowaniem produkcji roślinnej i zwierzęcej wykorzystującej specyficzne, lokalne zasoby, ograniczanie niekorzystnych oddziaływań działalności rolniczej na środowisko

²³ Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych – zał. nr 7 ust. 3 pkt 1 i 2



	Zachowanie istniejących ekosystemów łąkowych w obrębie dolin rzecznych i teras zalewowych
	Zachowanie ekosystemów trawiastych i mokradłowych
	Zapewnienie ciągłości i trwałości systemu przyrodniczego województwa, w tym zachowanie i odtwarzanie ciągłości przestrzennej obszarów kluczowych, zapewniających prawidłowe funkcjonowanie przestrzeni przyrodniczej
	Zachowanie drożności korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie zabudowy oraz zainwestowania na ich obszarach
	Zachowanie obszarów wolnych od zabudowy stanowiących naturalne, powiązane ze sobą struktury przyrodnicze (doliny cieków wodnych, tereny łąkowe) oraz stosowanie stref buforowych ograniczających intensyfikację zabudowy wokół cieków i zbiorników wodnych
	Wprowadzanie zieleni osłonowej, szczególnie w strefach przyleśnych, wokół obiektów wpływających na negatywny odbiór krajobrazu
	Przeciwdziałanie fragmentacji ekosystemów, w tym kompleksów leśnych oraz zapewnienie ich łączności ekologicznej
	Rekultywacja i renaturyzacja obszarów zdegradowanych oraz przekształconych antropogenicznie
	Gospodarowanie kopalinami z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Ochrona gleb przed zanieczyszczeniami
	Przeciwdziałanie erozji oraz ochrona przed ruchami masowymi ziemi
	Przeciwdziałanie skutkom suszy na obszarach rolniczych
	Rozwój turystyki krajoznawczej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
Ochrona potencjału kulturowego	Wykorzystanie potencjału kulturowego do kreowania nowych produktów turystycznych
	Utrzymanie ochrony prawnej obiektów i obszarów zabytkowych
	Wzmocnienie działań ochronnych obiektów i obszarów zabytkowych
	Podnoszenie rangi ochrony najcenniejszych obiektów i obszarów zabytkowych
	Obejmowanie ochroną prawną najcenniejszych obszarów i obiektów zabytkowych o wysokich wartościach kulturowych, historycznych i krajobrazowych, w tym poprzez wspieranie działań na rzecz przeprowadzania analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego na obszarze o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związanych z kształtowaniem się przestrzeni miasta Osiecznej i jego otoczenia
	Kształtowanie struktur przestrzennych z zachowaniem zgodności z cechami i wartościami zasobów dziedzictwa kulturowego
	Rewaloryzacja struktur funkcjonalno-przestrzennych, w tym historycznych (ruralistycznych) oraz decydujących o tożsamości i specyfice miejsca
	Rewaloryzacja oraz modernizacja obiektów zabytkowych, w tym adaptacja do nowych funkcji, z zachowaniem walorów krajobrazowych i architektonicznych, w szczególności zespołu dworskiego wraz z zabudowaniami folwarcznymi w Gronówku, zespołu dworskiego w Goniembicach oraz zespołu dworskiego w Żakowie
	Zachowanie historycznego charakteru otoczenia obiektów i zespołów zabytkowych z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
	Kształtowanie nowych struktur przestrzennych z poszanowaniem historycznych układów i zespołów cennych kulturowo
	Ograniczanie przekształceń elementów tradycyjnego krajobrazu wiejskiego, w tym historycznych cech zabudowy regionalnej oraz rozplanowania wiejskich jednostek osadniczych (zagród i podziałów



	gruntów), zieleni przydrożnej, zadrzewień śródpolnych, enklaw leśnych i łąkowych, cieków wodnych oraz malej architektury
	Rozwój turystyki kulturowej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych
<i>Rozwój infrastruktury technicznej i transportowej</i>	Budowa (m.in. budowa obwodnic) i modernizacja układu dróg, w tym krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych oraz rowerowych, wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego
	Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego
	Lokalizowanie instalacji odnawialnych źródeł energii z poszanowaniem walorów krajobrazowych obszaru

2. Poziom lokalny

1) Wytyczne odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania określających dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, w tym wytycznych odnośnie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:

- a) wprowadzanie w dokumentach planistycznych ustaleń dotyczących zasad ochrony zasobów w strefie ochrony konserwatorskiej,
- b) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem funkcji rolniczej jako dominującej,
- c) możliwość lokalizowania nowych obiektów budowlanych w ramach uzupełniania lub kontynuacji zainwestowania w obrębie jednostek osadniczych,
- d) zmiana lub poprawa zagospodarowania i wyglądu obszaru i obiektów, które wpływają negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu – obszaru instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych w Trzebani,
- e) dążenie do zagospodarowania obszarów o niewykorzystanym potencjale funkcjonalno-przestrzennym i kulturowym krajobrazu: zespołu dworskiego wraz z zabudowaniami folwarcznymi w Gronówku, zespołu dworskiego w Goniembicach oraz zespołu dworskiego w Żakowie, z uwzględnieniem zachowanych wartości kulturowych oraz elementów estetyczno-widokowych,
- f) kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem wyróżników kompozycji przestrzennej jako elementów szczególnie odznaczających się w przestrzeni krajobrazu wysokością, gabarytami oraz formą lub sposobem zagospodarowania:

dominanta krajobrazowa – obiekt:

- kościół parafialny pw. św. Mikołaja w Goniembicach,

akcent krajobrazowy – obiekt:

- dwór w Witosławiu,
- kościół pw. MB Wniebowziętej i św. Andrzeja w Drzeczkowie,
- spichrz w Drzeczkowie,
- gorzelnia w Drzeczkowie,
- pałac w Drzeczkowie,
- grodzisko w Drzeczkowie,
- dwór w Koronowie,
- dwór w Żakowie,



- dwór w Goniembicach,
- dwór w Wyciążkowie,
- dwór w Jeziorkach,

akcent krajobrazowy – obszar:

- zespół budowlany i układ ruralistyczny w Drzeczkowie,
 - zespół dworski w Witosławiu,
 - zespół dworski i folwarczny w Jeziorkach,
 - zespół dworsko-parkowy w Koronowie,
 - zespół dworski w Żakowie,
 - zespół dworski w Goniembicach,
 - zespół dworski wraz z zabudowaniami folwarcznymi w Gronówku,
 - park podworski w Sulejewie,
- g) zachowanie i ochrona terenów zielonych, w tym enklaw leśnych, łąk,
- h) ochrona i kształtowanie zewnętrznej granicy lasu jako strefy ekotonowej, z możliwością ograniczania realizacji nowej zabudowy,
- i) zachowanie i ochrona terenów wód,
- j) ograniczenie wpływu intensywnego rolnictwa i jego wzrastającej chemizacji na poziom eutrofizacji i zanieczyszczenia wód,
- k) zachowanie i ochrona oraz sukcesywne uzupełnianie charakterystycznych dla krajobrazu zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- l) zachowanie i ochrona zieleni przydrożnej, skupiskowej i pojedynczej, w tym szczególnie roślinności w parkach dworskich, odtwarzanie i wzbogacanie zadrzewienia oraz stosowanie gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska,
- m) ograniczanie przekształcania terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- n) wykluczanie możliwości realizacji nowej zabudowy wielorodzinnej, za wyjątkiem realizacji zadań własnych gminy z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu,
- o) realizacja zieleni izolacyjnej dla zabudowy przemysłowej i gospodarczej odbiegającej skalą i gabarytami od zabudowy wsi, w celu poprawy jakości odbioru wizualnego obiektów,
- p) ograniczenie realizacji napowietrznej infrastruktury technicznej, w tym elementów wysokościowych telefonii komórkowej, w przypadku istniejącej napowietrznej sieci elektroenergetycznej dążenie do jej skablowania.
- 2) Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalna i minimalna intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:
- a) intensywność zabudowy na obszarach zainwestowanych, w ramach uzupełniania zabudowy, w nawiązaniu do przeważających lub charakterystycznych parametrów, zgodnie z ich przeznaczeniem, z dostosowaniem do funkcji terenu oraz rodzaju zabudowy na działkach sąsiednich,
- b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w nawiązaniu do przeważających lub charakterystycznych parametrów i wskaźników dla poszczególnych ulic.



- 3) Kształtowanie linii zabudowy, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - a) w nawiązaniu do utrwalonych linii zabudowy w jednostkach osadniczych w nawiązaniu do linii zabudowy na działkach sąsiednich, z dostosowaniem do funkcji terenu oraz rodzaju zabudowy, z uwzględnieniem walorów estetyczno-widokowych.
- 4) Zasady kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - a) kompozycja przestrzenna nowej zabudowy w nawiązaniu do zabudowy istniejącej, charakterystycznej dla poszczególnych ulic lub kwartałów zabudowy, z uwzględnieniem w szczególności wysokości budynków i sposobu ich sytuowania względem dróg lub granic działek,
 - b) wysokość zabudowy realizować w odniesieniu do wysokości bazowej charakterystycznej dla poszczególnych miejscowości, z możliwością realizacji elementów wyższych niż wysokość bazowa, stanowiących akcent architektoniczny, dostosowany do skali i proporcji obiektu. Możliwa jest realizacja budynków i budowli wyższych niż wysokość bazowa, związanych z funkcją usług publicznych, sportu lub obsługi produkcji rolniczej, z dostosowaniem wysokości do specyfiki i przeznaczenia obiektu z zachowaniem walorów estetyczno-widokowych.
- 5) Zasady kształtowania form budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - a) formy nowej zabudowy, a także przebudowa i rozbudowa zabudowy istniejącej, w nawiązaniu do kompozycji przestrzennej oraz do form zabudowy istniejącej charakterystycznej dla poszczególnych ulic, w tym bryły budynków oraz specyficznych dla nich cech elementów elewacji, kształtu dachów czy usytuowania głównych wejść do obiektów.
- 6) Zasady stosowania i eksponowania elementów konstrukcyjnych i zdobniczych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - nie określa się.
- 7) Rodzaje i standardy jakościowe stosowanych materiałów wykończeniowych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych:
 - a) stosowanie materiałów wykończeniowych w nawiązaniu do charakterystycznych dla istniejących budynków, specyficznych dla poszczególnych terenów zainwestowanych w danej jednostce osadniczej,
 - b) możliwość stosowania materiałów wykończeniowych o nowoczesnym wyrazie stylistycznym z uwzględnieniem historycznych cech kompozycji przestrzennej miejscowości oraz cech architektonicznych zabudowy sąsiadującej.
- 8) Charakterystyczne cechy elewacji budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
 - a) rekomenduje się zachowanie elewacji ceglanych, a w przypadku ich częściowego uszkodzenia lub zniszczenia zaleca się odtworzenie elewacji np. poprzez wykorzystanie cegły rozbiórkowej,
 - b) lokalizowanie na elewacjach frontowych urządzeń technicznych m.in. urządzeń przesyłowych, klimatyzatorów i urządzeń wentylacyjnych, w sposób niezaburzający estetyki i kompozycji elewacji frontowej budynków oraz



- niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie.
- 9) Charakterystyczne cechy dachów budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy:
- a) dachy budynków realizować w nawiązaniu do charakterystycznych cech dachów (w szczególności cech takich jak: kształt, spadek dachu, układ kalenicy względem drogi, pokrycie) obiektów, w tym obiektów historycznych, występujących przy poszczególnych ulicach,
 - b) przy rozbudowie budynków istniejących kontynuacja kształtu dachu istniejącego lub zmiana kształtu dachu łącznie na całym budynku,
 - c) lokalizowanie urządzeń technicznych, w tym: paneli fotowoltaicznych, klimatyzatorów, urządzeń wentylacyjnych itp. w sposób niezakłócający odbioru wizualnego obiektu z ulic i innych przestrzeni dostępnych publicznie.
- 10) Zasady i warunki dotyczące sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie:
- a) realizacja małej architektury według spójnej koncepcji dla poszczególnych przestrzeni publicznych,
 - b) ograniczanie lokalizowania:
 - wolnostojących: urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na budynkach, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na ogrodzeniach,
 - urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów na terenach zieleni,
 - c) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane na budynkach należy sytuować w sposób niezakłócający estetyki i kompozycji elewacji budynków oraz w sposób nieprzesłaniający istotnych elementów i detali architektonicznych,
 - d) urządzenia i tablice reklamowe oraz szyldy lokalizowane jako wolnostojące nie mogą zakłócać odbioru wizualnego obiektów, w szczególności zabytkowych, z przestrzeni publicznych,
 - e) wykluczanie lokalizowania prefabrykowanych przeszłowych ogrodzeń betonowych lub żelbetowych.
- 11) Zasady dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni dostępnych publicznie:
- a) urządzenia i sytuowania zieleni, w tym struktury przestrzennej nasadzeń, preferowanych lub wykluczonych gatunków roślin, wysokości zieleni i pełnionej funkcji:
 - ochrona i kształtowanie zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych poprzez uzupełnianie brakujących drzew oraz wypełnianie zielenią wysoką i niską powierzchni wolnych od utwardzenia w pasach drogowych, z uwzględnieniem elementów estetyczno-widokowych,
 - dla nowych nasadzeń w parkach oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych stosowanie gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska,



- b) sposobów wykorzystywania terenów przestrzeni publicznych, w tym wykorzystywania tymczasowego:
 - nie określa się,
 - c) powiązań widokowych terenów przestrzeni publicznych z otoczeniem:
 - nie określa się.
- 12) Określanie warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby:
- a) lokalizowanie nowych usług z wykorzystaniem istniejącej zabudowy lub poprzez uzupełnianie zabudowy z dostosowaniem skali nowych budynków usługowych do charakteru miejsca realizacji inwestycji,
 - b) wykluczanie lokalizacji usług handlu o dużej powierzchni sprzedaży.
- 13) Wytyczne odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:
- a) zachowanie otwartej przestrzeni pól, dopuszczenie niewielkich dolesień lub zalesień i nowych zadrzewień w formie enklaw leśnych w celu urozmaicenia krajobrazu rolnego, przy czym działania te nie mogą naruszać przepisów obowiązujących na terenie rezerwatu przyrody Dolinka,
 - b) zachowanie osi i ciągów widokowych, poprzez ograniczenie zainwestowania przesłaniającego widok, przy czym działania te nie mogą naruszać przepisów obowiązujących na terenie rezerwatu przyrody Dolinka,
 - c) w obszarach przedpola ekspozycji rekomenduje się kształtowanie zieleni wysokiej w sposób umożliwiający zachowanie widoku, przy czym działania te nie mogą naruszać przepisów obowiązujących na terenie rezerwatu przyrody Dolinka,
 - d) możliwa korekta wysokości lub kształtu zieleni w celu odsłonięcia widoku na obiekty wyróżniające się w krajobrazie, przy czym działania te nie mogą naruszać przepisów obowiązujących na terenie rezerwatu przyrody Dolinka.

III. Rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu w zakresie²⁴:

1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:
 - 1) Możliwość realizacji nowej zabudowy w obrębie jednostek osadniczych w formie uzupełniania lub kontynuacji zainwestowania z możliwością realizacji zabudowy poza obszarami zainwestowanymi związanej z prowadzeniem gospodarki rolnej.
 - 2) Dla obszaru, który wpływa negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu – instalacja zagospodarowania odpadów komunalnych w Trzebani, w celu poprawy jakości przestrzeni i postrzeganego krajobrazu w danym rejonie, rekomenduje się podjęcie

²⁴ Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych – zał. nr 7 ust. 4 pkt 1-4 oraz ust. 2 pkt 2



- działań przekształceniowych, w tym m.in. zmiany funkcji obszaru, zastosowania niezbędnych działań neutralizujących negatywny odbiór wizualny, w tym zabiegów przesłaniających niekorzystne widoki za pomocą zieleni izolacyjnej.
- 3) Kontynuacja dotychczasowej rolniczej formy gospodarowania terenem.
 - 4) Promowanie dobrej praktyki rolniczej i działań rolnośrodowiskowych, wprowadzanie rolnictwa ekologicznego.
 - 5) W celu ochrony wód powierzchniowych ograniczenie propagacji zanieczyszczeń wnoszonych do wód powierzchniowych w wyniku prowadzonych zabiegów agrotechnicznych, przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód i spływu powierzchniowego poprzez zachowanie i wprowadzanie wzdłuż miedz i rowów zarośli (tarniny, głogu, dzikiej róży).
 - 6) Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu.
2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:
- 1) Zachowanie i ochrona terenów zielonych, w tym łąk i enklaw leśnych.
 - 2) Ochrona oraz kształtowanie zewnętrznej granicy lasu jako strefy ekotonowej.
 - 3) Zachowanie i ochrona zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz w parkach, poprzez odtwarzanie i florystyczne wzbogacanie zadrzewienia z zastosowaniem gatunków rodzimych wprowadzanych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska.
 - 4) Rekomenduje się poprawę lub zmianę zagospodarowania terenu o niewykorzystanym potencjale funkcjonalno-przestrzennym i kulturowym – obszaru zespołu dworskiego wraz z zabudowaniami folwarcznymi w Gronówku, zespołu dworskiego w Goniembicach oraz zespołu dworskiego w Żakowie, w celu przywrócenia ich społeczności lokalnej jako miejsc atrakcyjnych, z wykorzystaniem i podkreśleniem zachowanych wartości kulturowych, w tym wykorzystania zabytkowych obiektów pod nowe funkcje np. z zakresu turystyki i rekreacji, kultury, edukacji, zdrowia.
3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
- 1) Zachowanie i ochrona form ochrony przyrody i pomników przyrody.
 - 2) Korekta granic Obszar Chronionego Krajobrazu Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami Generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra – rekomenduje się włączenie pod ochronę obszaru części wsi: Drzeczkowo, Goniembice i Wyciążkowo.
 - 3) Monitorowanie wskaźników i badanie możliwości zanieczyszczenia środowiska w następstwie składowania odpadów komunalnych oraz przetwarzania osadów ściekowych.
 - 4) Realizacja działań wynikających z planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Zbiornik Wonieś PLB300005 i Zachodnie Pojezierze Krzywińskie PLH300014.
 - 5) Realizacja działań w sposób niepowodujący negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszarów i obiektów chronionych.



4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:
 - 1) Rekomenduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących obszary jeszcze nie objęte planami miejscowymi, które stanowiłyby podstawę dla określenia zasad ochrony historycznie wykształconej struktury przestrzennej poszczególnych wsi w celu zapobiegania rozlewania się zabudowy, zachowania mozaikowego krajobrazu rolniczego i ochrony terenów otwartych oraz zachowania wartości estetyczno-widokowych miejscowości.
 - 2) Podejmowanie działań na rzecz przeprowadzenia analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego na obszarze o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związanych z kształtowaniem się przestrzeni miasta Osiecznej i jego otoczenia.



3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY OSIECZNA

3.1. Położenie

Osieczna to gmina miejsko-wiejska. Jej obszar położony jest w północnej części powiatu leszczyńskiego, w województwie wielkopolskim. W skład Gminy wchodzi miasto Osieczna oraz 17 wsi sołeckich: Dobramyśl, Drzeczkowo, Frankowo, Grodzisko, Jeziorki, Kąkolewo, Kąty, Kleszczewo, Łoniewo, Miąskowo, Popowo Wonieskie, Świerczyna, Trzebania, Witosław, Wojnowice, Wolkowo i Ziemnice.



Rysunek 1. Położenie Gminy Osieczna

Źródło: projekt Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030

Pod względem administracyjnym jednostka graniczy z miastem Lesznom i z pięcioma gminami: Krzemieniewo, Rydzyna, Lipno (pow. leszczyński) oraz Śmigiel i Krzywiń (pow. kościański).

Zgodnie z Regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski wg J. Kondrackiego, obszar Gminy leży na styku dwóch mezoregionów: Pojezierza Krzywińskiego wchodzącego w skład makroregionu Pojezierza Leszczyńskiego i podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich (w części północnej i środkowej) oraz mezoregionu Wysoczyzny Leszczyńskiej, należącej do makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej i podprowincji Niziny Środkowopolskiej (południowo-wschodni fragment Gminy).



3.2. Demografia

Stan ludności Gminy Osieczna w 2023 roku według danych GUS wynosił 9 355 osób (z czego 4 620 mężczyzn i 4 715 kobiet). Na przestrzeni lat 2018-2023 odnotowano wzrost liczby mieszkańców w gminie. Liczba mieszkańców zwiększyła się o 158 osób. Czynniki określające sytuację demograficzną w gminie to przede wszystkim: współczynnik przyrostu naturalnego, saldo migracji, gęstość zaludnienia, współczynnik feminizacji, struktura wieku, migracje. Dane statystyczne w zakresie podstawowych czynników kształtujących lokalną sytuację demograficzną przedstawiono w poniższych zestawieniach.

Tabela 3. Dane demograficzne Gminy Osieczna

Wyszczególnienie	Jednostka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba ludności	osoba	9 197	9 269	9 267	9 282	9 312	9 355
Liczba kobiet	osoba	4 652	4 681	4 688	4 694	4 716	4 715
Liczba mężczyzn	osoba	4 545	4 588	4 579	4 588	4 596	4 620
Gęstość zaludnienia	osoba/km ²	71,5	72,1	72,0	72,2	72,4	72,6
Urodzenia żywe na 1000 ludności	-	11,14	9,43	10,91	9,72	8,19	7,18
Zgony na 1000 ludności	-	10,16	9,43	8,86	13,92	10,99	7,83
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-	0,98	0,00	2,05	-4,21	-2,80	-0,64
Współczynnik przyrostu naturalnego	-	9	0	19	-39	-26	-6
Saldo migracji na 1000 ludności	-	3,8	5,7	3,8	6,0	5,6	4,7
Zameldowania	osoba	145	171	124	190	163	137
Wymeldowania	osoba	110	118	89	134	111	93
Współczynnik feminizacji	osoba	102	102	102	102	103	102

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na podstawie danych demograficznych przedstawionych powyżej wnioskuje się, że w latach 2018- 2020 na terenie Gminy Osieczna występował dodatni przyrost naturalny, natomiast w latach 2021-2023 wskaźnik ten miał wartość ujemną. Gęstość zaludnienia wynosiła w 2023 roku 72,6 osób na km².

Liczba kobiet na przestrzeni analizowanych lat była wyższa niż liczba mężczyzn. Współczynnik feminizacji w ostatnich latach przyjmował wartość od 102 do 103. Saldo migracji na 1000 osób w latach 2018-2023 miało wartość dodatnią.



3.3. Infrastruktura techniczna

3.3.1. Transport i komunikacja

Gminę Osieczna charakteryzuje dobre położenie komunikacyjne. Osieczna położona jest w odległości ok. 12 km (ok. 15 min jazdy samochodem) od Leszna, 28 km (ok. 30 min) od Gostynia, 82 km (ok. 1 h 10 min) od stolicy województwa – Poznania.

Ponadto w odległości 12 km od Osiecznej w Lesznie przebiega droga ekspresowa S5 Poznań – Wrocław, która łączy dwie autostrady A2 i A4, dzięki której dostępność komunikacyjna Gminy jest większa.

Przez obszar Gminy przebiega dwutorowa linia kolejowa nr 14 relacji Łódź Kaliska – Tuplice oraz jednotorowa linia kolejowa nr 360 relacji Leszno-Jarocin, Jarocin-Leszno. Jedyną stacją kolejową na terenie Gminy jest stacja w Kąkolewie, skąd można dojechać m.in. do Leszna i Ostrowa Wlkp.. Jednak głównie mieszkańcy Gminy Osieczna korzystają z dworca w Lesznie. Sieć dróg oraz dostępność komunikacji transportowej z innymi ośrodkami mają duży wpływ na rozwój funkcjonalno-przestrzenny Gminy. Sieć dróg na terenie Gminy Osieczna tworzą drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie oraz krajowe. Główny ciąg komunikacyjny Gminy tworzą drogi:

- droga krajowa nr 12 relacji Łęknica – Dorohusk,
- droga wojewódzka nr 432 relacji Leszno – Krzywiń – Śrem – Środa Wlkp. – Grzymisławice (Września).

Sieć komunikacyjną Gminy uzupełniają drogi powiatowe (nr 4767P, 4779P, 4782P, 4791P, 3898P, 3902P, 3930P, 3931P, 4767P, 4778P, 4779P, 4782P, 4783P, 4787P, 4789P, 4790P, 4791P o łącznej długości 65,14 km). Siatkę połączeń drogowych na terenie Gminy Osieczna uzupełniają drogi gminne o łącznej długości 75,7 km. Ich stan można określić jako dobry. Niektóre fragmenty szlaków komunikacyjnych wymagają jednak rozbudowy lub przebudowy i modernizacji. Gmina robi przeglądy stanu dróg co roku oraz co pięć lat.

Sieć dróg jest rozmieszczona w sposób umożliwiający swobodne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami na terenie Gminy, lecz charakteryzują się one zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, często wymagającym remontu lub rozbudowy.

Transport publiczny autobusowy realizowany jest poprzez firmy prywatne. Prawie wszystkie miejscowości Gminy obsługiwane są przez przewoźników.

3.3.2. Zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwo gazowe

Przez teren Gminy Osieczna przebiegają równolegle trzy gazociągi wysokiego ciśnienia:

- DN 500 relacji Krobia-Grodzisk (Kotowo) o ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 Mpa, eksploatowany przez operatora GAZ-SYSTEM S.A.
- DN 350 relacji Krobia-Grodzisk o ciśnieniu roboczym 6,4 MPa, eksploatowany przez operatora PGNiG S.A,
- DN 1000 relacji Lwówek-Odolanów.

Ponadto, przez teren Gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV relacji SE Leszno Gronowo – GPZ Śrem Helenki oraz SE Leszno Gronowo – GPZ Gostyń.



W 2023 roku odsetek mieszkańców gminy korzystających z infrastruktury gazowej wyniósł 25,8%. Wynik ten również był znacznie niższy od średnich dla gmin powiatu leszczyńskiego (37,2%) oraz województwa wielkopolskiego (54,1%).

Na terenie Gminy Osieczna nie funkcjonuje zintegrowany system ciepłowniczy. Podstawą zaopatrzenia w ciepło są indywidualne instalacje grzewcze oraz lokalne kotłownie.

3.4. Istniejący stan środowiska przyrodniczego

3.4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza

3.4.1.1. Ochrona klimatu

Gmina Osieczna należy do Regionu Śląsko - Wielkopolskiego (podział opracowany przez W. Okołowicza), w którym dominują wpływy klimatu oceanicznego, związanego z ogólną cyrkulacją mas powietrza napływającego głównie z północnego Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego.

Amplitudy temperatur są tutaj mniejsze od przeciętnych w Polsce, zima łagodna i krótka z nietrwałą szatą śnieżną, wiosna i lato wczesne oraz ciepłe. Średnia miesięczna temperatura roczna wynosi ca 8.3oC. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń (-1.2oC), najcieplejszym lipiec (+18,1oC). Wilgotność względna kształtuje się w podobny sposób, jak na całym obszarze kraju. Wartości najwyższe notuje się w okresie od października do stycznia (średnia miesięczna 86-88%), minimum przypada w czerwcu-lipcu (73-74%). Również w przypadku zachmurzenia, najwyższe wartości obserwuje się w okresie jesienno-zimowym (z maksimum 8.2, w skali 11-stopniowej, w grudniu). Najniższym zachmurzeniem charakteryzuje się wrzesień (5.6) i czerwiec (6.0). Dni pochmurnych jest niespełna 140 w roku, najwięcej w grudniu (18.3), najmniej we wrześniu (7.1). Opady atmosferyczne, z roczną sumą około 550mm (tj. od 298 mm w roku „suchym” – 1958 do 741 mm w roku „mokrym” – 1967), kształtują się nieco poniżej średniej krajowej. Maksimum przypada w maju i lipcu, najniższe sumy charakteryzują miesiące zimowe. Dni z pokrywą śnieżną jest średnio nieco ponad 40 w roku. Długość okresu wegetacyjnego wynosi ca 220-230 dni.

Podobnie jak na większości terytorium kraju, przeważają wiatry zachodnie (blisko połowę wszystkich wiatrów stanowią wiatry wiejące z kierunków NW-SW). Potwierdzają to dane podstawowych parametrów meteorologicznych dla stacji IMGW w Lesznie.

W warunkach klimatu lokalnego obserwuje się pewne różnice pomiędzy obszarami wzgórz i pagórków morenowych a użytkowanymi rolniczo powierzchniami wysoczyzny płaskiej czy wilgotnymi i podmokłymi dnami rynien jeziornych. Powodem są przede wszystkim różnice w ukształtowaniu terenu, pokryciu roślinnością, głębokości występowania wód gruntowych oraz wynikające z obecności powierzchni wodnych, zabudowy itp.

Obszary wzgórz i pagórków morenowych charakteryzują się na ogół dosyć specyficznymi warunkami klimatu lokalnego. Są to w większości tereny zalesione, bardzo korzystnie usytuowane na obszarze gminy – przechwytyjące część zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z terenu Leszna. Odznaczają się one na ogół dobrymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi, o zmniejszonych wahaniami dobowych, jednak gorszymi warunkami solarnymi (w części północna ekspozycja i zacienienie). Są to jednocześnie tereny o wzbogaconym składzie fizyko-chemicznym powietrza w



tlen, ozon, olejki eteryczne (fitoncydy) oraz inne substancje śladowe podnoszące komfort bioklimatyczny.

Użytkowane rolniczo obszary wysoczyzny morenowej charakteryzują się wyrównanymi warunkami termicznymi, w miarę równomiernym nasłonecznieniem, małą wilgotnością, korzystną wymianą powietrza.

Nieco inaczej wygląda sytuacja w dnach rynien jeziornych i większych dolin rzecznych. Są to bowiem obszary gromadzenia się i przemieszczania mas wychłodzonego powietrza, odznaczające się większą wilgotnością powietrza, pogłębionymi minimami temperatury oraz skłonnością do mgieł i inwersji temperatur. Duże formy dolinne charakteryzują się wyraźnie ukierunkowanym przewietrzaniem. Ciągami spływu wychłodzonego powietrza są też liczne drobne rozcięcia erozyjno-denudacyjne wysoczyzny morenowej. Swobodny przepływ powietrza w obrębie wszelkich form dolinnych jest niezwykle ważny dla właściwej cyrkulacji i regeneracji powietrza na terenie miasta i gminy¹.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 wskazuje na cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podejmować w następujących sektorach:

- gospodarce wodnej;
- rolnictwie;
- leśnictwie;
- różnorodności biologicznej;
- zdrowiu;
- energetyce;
- budownictwie;
- transporcie;
- gospodarce przestrzennej i obszarach:
 - prawnie chronionych;
 - obszarach górskich;
 - strefie wybrzeża;
 - obszarach zurbanizowanych.

Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA 2020 scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030 oraz innymi strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji.

Do podstawowych działań o charakterze horyzontalnym, tj. takich, które powinny być realizowane we wszystkich województwach kraju należą:

- edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian i ograniczenia ich skutków;
- monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz postępu we wdrażaniu strategii adaptacyjnej;

¹ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osieczna



- planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji;
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów;
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych szkodników i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień;
- właściwe gospodarowanie na obszarach rolnych, chronionych, górskich (wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych);
- modernizacja systemu energetycznego uwzględniająca zwiększone ryzyko występowania zjawisk ekstremalnych;
- uwzględnienie trendów klimatycznych i gospodarczych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej;
- uwzględnienie konieczności zapewnienia korytarzy wentylacyjnych w miastach i kotlinach górskich w celu ograniczenia skutków rozwoju wyspy ciepła i wzrostu koncentracji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększania obszarów wodnych i zieleni w miastach.

Dla Gminy Osieczna nie opracowano Planu adaptacji do zmian klimatu.

3.4.1.2. Jakość powietrza

Uchwałą Nr XXI/391/2020 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku został przyjęty Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do ww. zanieczyszczeń w strefie wielkopolskiej oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 poz. 845).

Ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ocena jakości powietrza prowadzona jest pod kątem ochrony zdrowia i pod kątem ochrony roślin. Ocena jakości powietrza wykonywana jest na obszarze stref. Dla terenu województwa wielkopolskiego obowiązują wymienione niżej strefy:

- strefa aglomeracja poznańska obejmująca Poznań – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- strefa miasto Kalisz – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- strefa wielkopolska obejmująca pozostały obszar województwa.

W województwie wielkopolskim wszystkie strefy stanowią obszary zwykłe, tj. obszary stref nie będące obszarami ochrony uzdrowiskowej.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;



- klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe;
- klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Na terenie Gminy Osieczna nie znajduje się żadna stacja pomiarowa wchodząca w skład systemu monitoringu jakości powietrza w województwie wielkopolskim prowadzonym przez GIOŚ.

Określając stan jakości powietrza na terenie Gminy Osieczna kierowano się wynikami pomiarów dla strefy wielkopolskiej. Oceny przeprowadza się z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych:

- ze względu na ochronę zdrowia ludzi – dla wszystkich stref,
- ze względu na ochronę roślin – dla strefy wielkopolskiej.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ozon O₃, tlenek węgla CO. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃. Pomiary, na podstawie których wykonywane są oceny, prowadzone są metodą automatyczną i manualną, w oparciu o metodyki referencyjne, a urządzenia podlegają stałemu nadzorowi metrologicznemu Centralnego Laboratorium Badawczego. Oceny wspomagane są modelowaniem matematycznym. Dla poziomu dopuszczalnego dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego ozonu, kadmu, arsenu, niklu, pyły PM₁₀ strefę wielkopolską w roku 2024 zaliczono do klasy A. W 2024 roku stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu a strefę wielkopolską zaliczono do klasy C. Dokonując oceny dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego I fazy – wartości obowiązującej dla roku 2024 – strefa wielkopolska uzyskała klasę A1.

Dokonując klasyfikacji dodatkowej:

- w przypadku ozonu odnosząc otrzymane wyniki do poziomu celu długoterminowego strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2;
- w przypadku pyłu PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego I fazy – strefa wielkopolska uzyskała klasę A.

Tabela 4. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (dane za rok 2024)

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
wielkopolska	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A ¹

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024

Ocena pod kątem ochrony roślin prowadzona jest wyłącznie dla strefy wielkopolskiej. Klasyfikację wykonano na podstawie wyników pomiarów automatycznych prowadzonych w stałych punktach



pomiarowych. Jako metodę uzupełniającą na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza w województwie wykorzystano modelowanie jakości powietrza oraz obiektywne szacowanie.

W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2024 roku w zakresie dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. W dodatkowej klasyfikacji w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego strefie przypisano klasę D2.

Tabela 5. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin (dane za rok 2024)

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych substancji		
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆
wielkopolska	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024

Zgodnie z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej wyodrębniono obszary przekroczeń średniorocznego poziomu docelowego B(a)P w strefie wielkopolskiej w 2018 r. Jednym z tym obszarów jest obszar oznaczony kodem Wp18sWpB(a)Pa01 obejmujący między innymi obszar powiatu leszczyńskiego. Maksymalna wartość stężenia z obliczeń dla B(a)P śr. roczna [ug/m³] dla tego obszaru wynosi 10,7, natomiast wartość stężenia B(a)P śr. roczna z pomiaru [ug/m³] wynosiła 2. Jako główną przyczynę zanieczyszczeń wskazano emisję związaną z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

Duże znaczenie w ogólnej emisji posiadają zarówno emisja powierzchniowa, punktowa jak i liniowa. Jakość powietrza w województwie wielkopolskim zależy również od napływów zanieczyszczeń z pozostałego obszaru Polski oraz Europy. Emisję do powietrza powoduje eksploatacja zasobów naturalnych węgla brunatnego, gazu ziemnego i soli kamiennej, a także złóż piasków, żwirów i surowców ilastych ceramiki budowlanej. Wielkopolska jest województwem o dużym udziale rolnictwa w gospodarce, więc i ten sektor gospodarki wpływa znacząco na emisję z obszaru województwa.

Z danych Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) wynika, że największy udział źródeł emisji w poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza należy przypisać emisji komunalno-bytowej w zakresie benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀. Znaczący udział w emisji tlenków siarki ma emisja punktowa, a tlenków azotu transport drogowy. Na terenie województwa wielkopolskiego, jak wcześniej wspomniano, znajdują się wyrobiska i hałdy, które są źródłem emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}.

18 grudnia 2017 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę nr XXXIX/941/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, tzw. Uchwałę Antysmogową. Zgodnie z wyżej wymienioną uchwałą od 1 maja 2018 r. obowiązuje zakaz stosowania najgorszej jakości paliw stałych np. bardzo drobnego mialu lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu. Ponadto, wprowadzone zostały ograniczenia dla kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców. Wszystkie nowe kotły po 1 maja 2018 r. muszą zapewnić możliwość wyłącznie automatycznego podawania paliwa, wysoką efektywność energetyczną oraz dotrzymanie norm emisyjnych. Nie mogą również posiadać rusztu awaryjnego oraz możliwości jego zamontowania. Zgodnie z zapisami uchwały kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające jej wymagań będą musiały być wymienione w 2 etapach:

— do 1 stycznia 2024 r. – w przypadku kotłów bezklasowych,



— do 1 stycznia 2028 r. – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, będą mogły być użytkowane dożywotnio. Ponadto miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki, kozy) zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające ich wymagań będą musiały być wymienione do 1 stycznia 2026 r. Przedmiotowa Uchwała została zmieniona Uchwałą nr XXXVI/700/21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2021 r.

Gmina Osieczna współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE. Na koniec III kwartału 2022 roku w Gminie Osieczna zostały złożone 42 wnioski o dofinansowanie, zrealizowano 10 przedsięwzięć na łączną kwotę 188 242,92 zł.

W 2023 r. na terenie Gminy Osieczna działały cztery sensory, które badały stężenie pyłów zawieszonych drobnymi PM 2,5 i pyłów zawieszonych średnich PM 10 w powietrzu. Dwa sensory działały w Osiecznej i po jednym w Kąkolewie i Świerczynie.

Dążąc do poprawy jakości powietrza na terenie gminy, w 2023 r. kontynuowano zapoczątkowany w 2018 r. program udzielania dotacji celowych z budżetu gminy na wymianę źródeł ciepła. W ciągu roku podpisano 80 umów na wymianę starych pieców węglowych na ekologiczne, w tym 69 na piec na paliwo stałe - spełniający wymogi rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 lub 2015/1185 tzw. „ekoprojekt” lub „ecodesign” oraz kotła „5 klasy”, 6 na kocioł gazowy, 2 na piece ogrzewania elektrycznego i 3 na pompy ciepła. Dwie umowy zostały rozwiązane na wnioski samych dofinansowanych z uwagi na brak technicznej możliwości realizacji zadania.

3.4.2. Zagrożenia hałasem

Pojęcie hałasu definiuje ustawa Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.), za hałas uznaje się wszystkie dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Emisja hałasu jest jednym ze źródeł zanieczyszczeń środowiska, który może być szkodliwy dla zdrowia człowieka oraz stanu środowiska.

Na podstawie definicji hałasu określonej w Dyrektywie 2002/49/WE odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku, hałas w środowisku można podzielić wg źródła powstawania na:

- hałas emitowany przez środki transportu: ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy;
- hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;
- zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Głównym źródłem informacji o hałasie w środowisku jest Państwowy Monitoring Środowiska. Jest to system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia i rozpowszechniania informacji o środowisku, powołany na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska. Innym ze źródeł są Mapy akustyczne przedstawiające oddziaływanie hałasu komunikacyjnego przygotowywane przez zarządców dróg, linii kolejowych i portów lotniczych.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112). Źróżłami hałasu, dla których ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku są:

- drogi lub linie kolejowe, w tym torowiska tramwajowe poza pasem drogowym,
- starty, lądowania i przeloty statków powietrznych,
- linie elektroenergetyczne,
- instalacje i pozostałe obiekty oraz grupy źródeł hałasu.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w latach 2018-2023 przeprowadził na terenie województwa wielkopolskiego monitoring hałasu, jednak na terenie Gminy Osieczna nie zlokalizowano żadnego punktu pomiarowego.

3.4.2.1. Hałas przemysłowy

Zagadnienia dotyczące hałasu przemysłowego są dobrze rozpoznane, istniejące konflikty mają zwykle charakter lokalny, a obowiązujące regulacje prawne oraz dostępne technologie i metody zmniejszania hałasu, umożliwiają na ogół skuteczną eliminację istniejących zagrożeń. Działalność zakładów przemysłowych nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem. W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, powodowanego działalnością zakładu, wydawana jest przez organy ochrony środowiska decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu. W celu przeciwdziałania nadmiernej emisji hałasu do środowiska inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadzają kontrole podmiotów posiadających decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Za przekraczanie poziomów hałasu określonych w wydanych decyzjach Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wymierza w drodze decyzji administracyjne kary pieniężne. Niezależnie od sankcji karnych z tytułu niedotrzymywania dopuszczalnych poziomów hałasu, w przypadku pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska może wstrzymać działalność w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogarszaniu stanu środowiska. Hałas przemysłowy na terenie gminy stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występuje głównie na terenach sąsiadujących z podmiotami gospodarczymi.

3.4.2.2. Hałas komunikacyjny

Głównym źródłem hałasu, który wpływa na klimat akustyczny jest hałas związany z transportem, który jest hałasem typu liniowego. Stanowi on jednocześnie jedno z najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu, ze względu na obszar, na który oddziałuje oraz liczbę



ludności narażoną na jego oddziaływanie. Ponadto wraz ze wzrostem liczby samochodów wzrasta znacznie natężenie ruchu drogowego. Z badań wynika, że narażenie na hałas stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia publicznego oraz wykazuje tendencję wzrostową.

Na poziom hałasu drogowego wpływa przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów,
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112) określono standardy akustyczne dla poszczególnych rodzajów terenów, różniących się sposobem zagospodarowania i pełnionymi funkcjami. W przypadku hałasu drogowego i kolejowego, obowiązujące wartości wskaźników długookresowych określone przywołanym rozporządzeniem Ministra Środowiska, mieszczą się w przedziałach:

- dla poziomu dzienno-wieczorno-nocnego LDWN – 50–70 dB,
- dla długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN – 45–65 dB,
- dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze dnia LAeqD – 50-68 dB,
- dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze nocy LAeqN – 45-60 dB,

Wymagania względem hałasu lotniczego przedstawiają się następująco:

- wartość dopuszczalna poziomu dzienno-wieczorno-nocnego LDWN odpowiada wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu w porze dnia LAeqD – 55–60 dB,
- wartość dopuszczalna długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN odpowiada wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu w porze nocy LAeqN – 45–50 dB.

Na potrzeby oceny stanu klimatu akustycznego środowiska, na obszarach objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku przyjmuje się następującą klasyfikację:

- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu do 10 dB – stan niedobry,
- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 10 dB i do 20 dB – stan zły,
- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 20 dB – stan bardzo zły.

Zachowanie wartości dopuszczalnych poziomu hałasu nie zawsze gwarantuje eliminację uciążliwości akustycznych w środowisku. Ustalone normy są kompromisem pomiędzy potrzebą zachowania komfortu akustycznego a aktualnymi technicznymi, technologicznymi i ekonomicznymi możliwościami ograniczania emisji hałasu.

Gminę Osieczna charakteryzuje dobre położenie komunikacyjne. Osieczna położona jest w odległości ok. 12 km (ok. 15 min jazdy samochodem) od Leszna, 28 km (ok. 30 min) od Gostynia, 82 km (ok. 1 h 10 min) od stolicy województwa – Poznania.



Ponadto w odległości 12 km od Osiecznej w Lesznie przebiega droga ekspresowa S5 Poznań – Wrocław, która łączy dwie autostrady A2 i A4, dzięki której dostępność komunikacyjna Gminy jest większa.

Przez obszar Gminy przebiega dwutorowa linia kolejowa nr 14 relacji Łódź Kaliska – Tuplice oraz jednotorowa linia kolejowa nr 360 relacji Leszno-Jarocin, Jarocin-Leszno. Jediną stacją kolejową na terenie Gminy jest stacja w Kąkolewie, skąd można dojechać m.in. do Leszna i Ostrowa Wlkp.,. Jednak głównie mieszkańcy Gminy Osieczna korzystają z dworca w Lesznie.

W 2022 roku PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wykonały strategiczną mapę hałasu dla odcinków linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie. Badaniem nie objęto jednak żadnej z linii kolejowych przebiegających przez Gminę Osieczna.

Sieć dróg oraz dostępność komunikacji transportowej z innymi ośrodkami mają duży wpływ na rozwój funkcjonalno-przestrzenny Gminy. Sieć dróg na terenie Gminy Osieczna tworzą drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie oraz krajowe. Główny ciąg komunikacyjny Gminy tworzą drogi:

- droga krajowa nr 12 relacji Łęknica – Dorohusk,
- droga wojewódzka nr 432 relacji Leszno – Krzywiń – Śrem – Środa Wlkp. – Grzymisławice (Września).

Sieć komunikacyjną Gminy uzupełniają drogi powiatowe (nr 4767P, 4779P, 4782P, 4791P, 3898P, 3902P, 3930P, 3931P, 4767P, 4778P, 4779P, 4782P, 4783P, 4787P, 4789P, 4790P, 4791P o łącznej długości 65,14 km). Siatkę połączeń drogowych na terenie Gminy Osieczna uzupełniają drogi gminne o łącznej długości 75,7 km. Ich stan można określić jako dobry. Nie-które fragmenty szlaków komunikacyjnych wymagają jednak rozbudowy lub przebudowy i modernizacji. Gmina robi przeglądy stanu dróg co roku oraz co pięć lat.

Sieć dróg jest rozmieszczona w sposób umożliwiający swobodne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami na terenie Gminy, lecz charakteryzują się one zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, często wymagającym remontu lub rozbudowy.

Transport publiczny autobusowy realizowany jest poprzez firmy prywatne. Prawie wszystkie miejscowości Gminy obsługiwane są przez przewoźników.

Zgodnie z art. 118 ustawy Prawo ochrony środowiska strategiczne mapy hałasu stanowią podstawowe źródło danych wykorzystywanych min. do tworzenia i aktualizacji programów ochrony środowiska przed hałasem. Strategiczne mapy hałasu są sporządzane przez zarządzających głównymi drogami, głównymi liniami kolejowymi lub głównymi lotniskami oraz prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, w oparciu o dane dotyczące poprzedniego roku kalendarzowego. Strategiczne mapy hałasu sporządza się co 5 lat, w terminie do dnia 30 czerwca.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) opracowała w ramach IV rundy mapowania strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Badaniem również objęto drogę krajową nr 12 na odcinku przebiegającym przez teren Gminy Osieczna (Leszno /granica miasta/ – Dobramyśl).



Z analizy udostępnionych przez GDDKiA map wynika, że przekroczenie dopuszczalnych standardów akustycznych wyrażonych wskaźnikami długookresowymi występuje na terenach zabudowy mieszkaniowej położonej bezpośrednio przy pasie drogowym. Przekroczenia te mieszczą się w przedziale od 1 do 5 dB oraz w kilku punktach od 5,1 do 10 dB w odniesieniu do wskaźników wyrażonych w LDWN. Natomiast jeśli chodzi o wskaźnik LN maksymalne przekroczenia mieszczą się w większości w przedziałach od 1-5 dB, w jednym punkcie (dz. 1107 obręb geodezyjny Kąkolewo) wskaźnik ten mieści się w przedziale od 5,1 do 10 dB. Tereny, na którym występują przekroczenia nie są chronione ekranami akustycznym.

W 2022 r. Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu opracował strategiczną mapę hałasu dla odcinków dróg wojewódzkich na terenie województwa wielkopolskiego. Jednak jak wynika z przedmiotowego opracowania, badaniem objęto drogę wojewódzką nr 432, jednak nie na odcinkach przebiegających przez teren Gminy Osieczna ani powiatu leszczyńskiego. Badaniem objęto odcinek tej drogi na terenie powiatu średzkiego (Środa Wielkopolska Gnieźnieńska 24A) oraz śremskiego (Śrem, ul. Długa 42). Jak wynika z map terenów zagrożonych LDWN i LN na analizowanych odcinkach zmierzone poziomy wyniosły odpowiednio 68,8 dB i 64,5 (LDWN) oraz 63,6 dB i 59,1 dB (LN).

Warto również wskazać, że pomiary poziomu hałasu były wykonywane również przez MZDiL w Lesznie w 2022 r. w otoczeniu głównych dróg na terenie Leszna. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki.

Tabela 6. Wyniki pomiarów poziomu hałasu i natężenia ruchu pojazdów wykonanych w otoczeniu drogi krajowej nr 12 w Lesznie w roku 2022

Nr drogi	Lokalizacja punktu pomiarowego	Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} [dB]	Odległość od zabudowy [m]	Natężenie ruchu [pojazdy/h]	
				Ogółem	Pojazdy ciężkie
DK12	Leszno, ul. Szybowników 71, w odległości 10 m od drogi, zabudowa mieszkaniowo-usługowa	64,8	17	575,8	29,5
	jw. pora nocy	56,6	-	78,5	4,5

Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2022

Warunki akustyczne w wybranym punkcie w porze dnia odpowiadają obowiązującym standardom, natomiast w porze nocy równoważny poziom hałasu kształtuje się na granicy wartości dopuszczalnej.

Generalny Pomiar Ruchu 2020/21 na sieci dróg krajowych przeprowadzono na sieci drogowej o długości 18 256 km, podzielonej na 2289 odcinków pomiarowych. Generalny Pomiar Ruchu 2020/21 na sieci dróg wojewódzkich został przeprowadzony według metody zapewniającej porównywalność wyników z drogami krajowymi. Pomiary przeprowadzono na sieci drogowej o długości 27 678 km, podzielonej na 3111 odcinków pomiarowych. Poniżej przedstawiono wyniki pomiaru ruchu dla drogi krajowej nr wojewódzkiej nr 432 dla punktów pomiarowych przebiegających przez teren Gminy Osieczna.



Tabela 7. Ruch kołowy na drodze wojewódzkiej przebiegającej przez Gminę Osieczna

Opis odcinka			SDRR poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
Dł. (km)	Nazwa	Nr drogi		Motocykle	Sam. osob. mikrobus	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
							bez przycz.	z przycz.		
8,271	LESZNO /GR. MIASTA/ - DOBRAMYŚŁ	DK12	8215	33	6739	792	145	470	21	15
15,626	DOBRAMYŚŁ - GOSTYŃ	DK12	5850	20	4461	678	151	492	25	23
3,811	LESZNO /GR. MIASTA/ - OSIECZNA	DW432	6687	122	5828	396	140	153	24	24
14,253	OSIECZNA - JERKA /DW308/	DW432	3070	30	2374	317	110	202	17	20

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021

Średni dobowy ruch roczny (SDRR) pojazdów silnikowych w GPR 2020/21 na drodze krajowej nr 12 we wskazanych punktach pomiarowych przebiegających przez teren Gminy Osieczna wynosił około 7033 poj./dobę. W rodzajowej strukturze ruchu, droga ta jest w znacznie większym stopniu wykorzystywana przez samochody osobowe. Ich udział w strukturze ruchu na analizowanym odcinku wyniósł 79,63%. Na drugim miejscu znajdują się lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 10,45%, a następnie samochody ciężarowe z przyczepą – 6,84%.

Średni dobowy ruch roczny (SDRR) pojazdów silnikowych w GPR 2020/21 na drodze wojewódzkiej nr 432 we wskazanym punktach pomiarowych przebiegających przez teren Gminy Osieczna wynosił około 4879 poj./dobę. W rodzajowej strukturze ruchu, droga ta jest w znacznie większym stopniu wykorzystywana przez samochody osobowe. Ich udział w strukturze ruchu na analizowanym odcinku wyniósł 84,06%. Na drugim miejscu znajdują się lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 7,30%, a następnie samochody ciężarowe z przyczepą – 3,63%.



3.4.3. Pola elektromagnetyczne (PEM)

Zagadnienia związane z ochroną przed polami elektromagnetycznymi reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.), która definiuje pola elektromagnetyczne jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Zgodnie z zapisami ww. ustawy ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymywane.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448).

Na terenie Gminy Osieczna w ostatnich latach pomiary natężenia pól elektromagnetycznych były przeprowadzone w 2021 roku w miejscowości Osieczna, ul. Ojca Edwarda Frankiewicza 1. Zmierzony maksymalny poziom osiągnął wartość $< 0,5$ V/m, zatem nie wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Pomiary pól elektromagnetycznych wykonywane na terenie województwa wielkopolskiego przez GIOŚ w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm. Mierzone wartości natężenia PEM są dużo niższe od poziomów dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. W roku 2023 średnie natężenie pola elektromagnetycznego w województwie wielkopolskim wyniosło 0,87 V/m.

3.4.4. Gospodarowanie wodami

Gmina Osieczna położona jest w zlewni Odry. Sieć hydrograficzną badanych terenów należy do jej dwóch dużych dopływów: Warty i Baryczy. Przeważająca część gminy odwadniana jest przez płynące na północ dopływy Obry – Samicę i Kanał Wonieść a w północno-wschodniej części terenu nieliczne, krótkie cieki uchodzące do Kościańskiego Kanału Obry. Wody powierzchniowe zajmują ponad 6% powierzchni gminy. Reprezentowane są przez różnej wielkości jeziora (naturalne i sztuczne), połączone siecią kanałów i cieków. Większość jezior znajduje się w obrębie tzw. rynny okólnej, w centralnej części gminy. Największym jest Jezioro Łoniewskie (powierzchnia 102.0 ha, max. głębokość 5.5 m). Jeziora: Drzeczowskie, Witosławskie i Woinowickie wchodzi obecnie w skład największego sztucznego zbiornika wodnego Ziemi Leszczyńskiej. Zbiornik retencyjny „Wonieść”, o powierzchni około 755 ha i całkowitej pojemności rzędu 13.4 mln m³, zbudowany dla poprawy bilansu wodnego terenów rolniczych tej części województwa obejmuje ponadto, Jez. Jezierzyskie i Jez. Wonieskie (Wonieść), oba położone poza rynną okólną i poza obszarem gminy Osieczna. Maksymalny poziom piętrzenia – 70,25 m n.p.m., średni około 69,0 m n.p.m.



Wody podziemne występują w kilku poziomach wodonośnych i najczęściej ujmowane są z dwóch pięter: trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Gmina Osieczna położona jest poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych w strukturach czwarto- i trzeciorzędowych. Wody podziemne w utworach czwartorzędowych tworzą układ piętrowy, na który składają się:

- poziom gruntowy,
- poziomy wgłębne: międzyglinowy górny, międzyglinowy dolny i podglinowy.

Wody wolne podlegające krążeniu występują w piaskach i żwirach: rzecznych, wodnolodowcowych, spiaszczonych partiach glin morenowych oraz piaszczystych mułkach. Jednocześnie na obszarze gminy występują tereny pozbawione wody w osadach czwartorzędowych, położone po zachodniej stronie rynny Zbiornika Wonieś oraz na południe od Jeziora Łoniewskiego (Grodzisko-Łoniewo-Dobramyśl).

Poziom gruntowy zalega płytko i z uwagi na silne zanieczyszczenie nie jest eksploatowany. Poziom międzyglinowy górny ma ograniczone występowanie a jego wydajność jednostkowa jest zmienna, od około 0.2-8 m³/hm.

Poziom międzyglinowy dolny związany jest występowaniem na obszarze gminy doliny kopalnej, rozciągającej się w przybliżeniu wzdłuż linii: Kąty-Ziemnice-Świerczyna-Garzyn. Wody podziemne tego poziomu charakteryzują się na ogół znaczną wydajnością jednostkowa, rzędu 7-22 m³/hm i są powszechnie eksploatowane.

Wody czwartorzędowe poziomów wgłębnych charakteryzują się na ogół dobrą jakością a jeśli nawet miejscami występują jakieś zanieczyszczenia, po przeprowadzeniu prostych zabiegów uzdatniających wody nadają się do picia.

W obrębie piętra trzeciorzędowego występują dwa poziomy wodonośne: mioceni i oligoceni, przy czym ten drugi ma jedynie lokalne znaczenie. W obrębie poziomu mioceni wyróżnia się trzy warstwy wodonośne, przy czym podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę, tam gdzie brak poziomów czwartorzędowych, stanowi warstwa górna o miąższości około 20 m, zbudowana z piasków drobnych i pylastych przewarstwionych mułkami lub piasków średnich. Generalnie wody te charakteryzują się dobrą jakością, choć niemal wszędzie występują zwiększone ilości żelaza, najczęściej do 1.5 mg Fe/dm³.

3.4.4.1. Charakterystyka JCWPd i JCWP

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) jest dokumentem, który porządkuje i nadzoruje istniejące europejskie przepisy prawne w zakresie wód oraz ma na celu ochronę wszystkich wód przed zanieczyszczeniami u źródła. Na jej podstawie wyznaczone zostały jednolite części wód: powierzchniowych (JCWP) oraz podziemnych (JCWPd), które stanowią podstawowe jednostki gospodarki wodnej. JCWP obejmuje wody powierzchniowe, takie jak: rzeki, jeziora, wody przybrzeżne i przejściowe. Głównym celem wyodrębnienia tych jednostek jest ocena stanu jakościowego i ilościowego wód w obszarze danej JCW.

Według tego podziału Gmina Osieczna położona jest w obrębie jednej JCWPd nr 79 i 70. Krótką charakterystykę tego obszaru przedstawia poniższa tabela.



Tabela 8. Charakterystyka JCWPd na obszarze Gminy Osieczna

Lp.	Numer JCWPd	Kod UE	Stan	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Cel dla stanu chemicznego	Cel dla stanu ilościowego	Termin osiągnięcia celów środowiskowych	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Aktualna jakość wód podziemnych w punkcie pomiarowym położonym najbliżej Gminy Osieczna
1.	79	GW600079	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	po 2027	zagrożona ilościowo i chemicznie	wody dobrej jakości (badanie w 2024 r. na terenie woj. wielkopolskiego, pow. leszczyński, gm. Rydzyna w m. Kąkolewo ID punktu pomiarowego 3434)
2.	70	GW600070	słaby	słaby	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	po 2027	zagrożona chemicznie	wody zadawalającej jakości (badanie w 2024 r. na terenie woj. wielkopolskiego, pow. leszczyński, gm. Osieczna w m. ID punktu pomiarowego 8501)

Źródło: karty.apgw.gov.pl oraz Raport o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2022 (Załącznik 22. Podsumowanie wyników oceny stanu JCWPd za rok 2022)

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), implementowaną ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, jednolite części wód podziemnych są jednostkami wydzielonymi dla potrzeb zarządzania wodami, w tym planowania w gospodarowaniu wodami. Dla tych jednostek w kolejnych cyklach planistycznych sporządzane są programy działań, służące osiągnięciu ustalonych dla nich celów środowiskowych. W odniesieniu do wód podziemnych (art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne) celem środowiskowym jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Monitoring jakości wód podziemnych jest częścią Państwowego Monitoringu Środowiska, koordynowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Na terenie Gminy Osieczna znajduje się jeden punkt pomiarowy w ramach prowadzonych badań wód podziemnych.



Strefę ochronną ujęcia wody podziemnej ustanawia się w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładu wymagającego wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych. Strefa ochronna stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody.

Strefa ochronna obejmuje:

- 1) teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej,
- 2) wyłącznie teren ochrony bezpośredniej.

Strefę ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej i pośredniej ustanawia wojewoda, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody lub z urzędu, jeżeli z przeprowadzonej analizy ryzyka wynika potrzeba jej ustanowienia. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej, wraz z propozycją granic terenu wskazując zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują (art. 130 ust. 1 ustawy Prawo wodne).

W Gminie Osieczna funkcjonuje dziewięć komunalnych ujęć wody, w tym pięć ujęć wód czwartorzędowych i cztery ujęcia wód trzeciorzędowych:

- 1) Komunalne ujęcie wody **Trzebania**. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=57,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Lesznie, Wydz. Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Geologii z dnia 9.11.1984 r. znak OSGW-IV-8530/26/84. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6223-6/09 z dnia 16.03.2009 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $395 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $40 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z czterech czynnych studni SW-1, SW-2, SW-3 i SW-4, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $70,2 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 30/1, 30/2, 30/3, 30/4 i 30/6 ark. 1 obręb Trzebania. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 2) Komunalne ujęcie wody **Świerczyna**. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=60,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu, Wydział Geologii z dnia 19.09.1972 r. znak G-423-15/72. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6223-8/09 z dnia 5.06.2009 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $210 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $25 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z trzech studni nr 1, 2a, 3 w tym dwóch czynnych studni 2a i 3, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $60,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 490/10 ark.3 obręb Świerczyna. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 3) Komunalne ujęcie wody **Wolkowo**. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=47,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Wydz. Geologii z dnia 5.07.1974 r. znak G-423-93/74. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.41.2015 z dnia 12.11.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $140 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $21 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z dwóch czynnych studni nr 1 nr 2,



których max. wydajność eksplo-atacyjna wynosi łącznie 42 m³/h. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 29/1 i 29/3 ark.1 obręb Drzeczkowo. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.

- 4) Komunalne ujęcie wody **Wojnowice**. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą Q=36,0 m³/h – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Wydz. Geologii z dnia 12.11.1974 r. znak G-423-161/74. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.45.2015 z dnia 9.11.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może 110 m³/d (Q_{śrd}) i 16 m³/h (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z dwóch czynnych studni nr 1 i nr 1a, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie 40 m³/h. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 419 ark.2 obręb Wojnowice. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 5) Komunalne ujęcie wody **Kąty – Maciejewo**. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą Q=23,0 m³/h – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Lesznie , Wydz. Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Geologii z dnia 25.04.1988 r. znak OSGW-IV-8530/14/88. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.50.2015 z dnia 7.12.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może 120 m³/d (Q_{śrd}) i 16,20 m³/h (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z jednej czynnej studni nr 1A, której max. wydajność eksploatacyjna wynosi 35 m³/h. Studnia zlokalizowana jest na dz. ewid. nr 467/4 ark.1 obręb Kąty . Dla ww. studni wyznaczono strefę ochrony bezpośredniej w granicach istniejącego ogrodzenia. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 6) Komunalne ujęcie wody **Dobramyśl**. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą Q=15,0 m³/h – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Wydz. Geologii z dnia 16.02.1975 r. znak G-423-20/75. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.42.2015 z dnia 12.11.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może 65 m³/d (Q_{śrd}) i 15 m³/h (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z dwóch czynnych studni nr 1 i nr 1A, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie 35 m³/h. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 42/2 ark.1 obręb Dobramyśl. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 7) Komunalne ujęcie wody **Ziemnice – Górka**. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą Q=31,0 m³/h – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Lesznie , Wydz. Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 16.11.1981 r. znak GT-IV-8530/56/80/81. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.50.2015 z dnia 7.12.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może 120 m³/d (Q_{śrd}) i 16,20 m³/h(Q_{maxh}). Ujęcie składa się z jednej czynnej studni nr 2, której max. wydajność eksploatacyjna wynosi 21 m³/h. Studnia zlokalizowana jest na dz. ewid. nr 172/1 ark.1 obręb Ziemnice . Dla ww. studni wyznaczono strefę ochrony bezpośredniej w granicach istniejącego ogrodzenia. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.



- 8) Komunalne ujęcie wody **Grodzisko**. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=20,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Wydz. Geologii z dnia 14.11.1974 r. znak G-423-160/74. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.58.2015 z dnia 29.12.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $120 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $18 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z dwóch czynnych studni nr 1 i nr 1A, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $42 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 258/1 obręb Grodzisko. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 9) Komunalne ujęcie wody **Łoniewo**. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=15,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 27.01.1967 r. znak PL.G.P.I.b.7/67. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.61.2015 z dnia 30.12.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $270 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $15 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z dwóch czynnych studni nr 1 i nr 2, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $30 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 57/3 obręb Łoniewo. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.

Na terenie ochrony bezpośredniej należy:

1. odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
2. zagospodarować teren zielenią,
3. odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
4. ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Jednolita część wód powierzchniowych to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zarówno stan ekologiczny naturalnych jednolitych części wód oraz potencjał ekologiczny silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz na podstawie wyników badań elementów wspierających, czyli elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się nadając im jedną z pięciu klas jakości.

Stan chemiczny określany jest na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń chemicznych, prowadzonych w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w odniesieniu do środowiskowych norm jakości określonych aktualnym rozporządzeniem Ministra Środowiska.



Zgodnie z danymi PGW Wody Polskie Gmina Osieczna położona jest w obrębie 10 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Wykaz tych JCWP przedstawiono w poniższej tabeli.



Tabela 9. Charakterystyka JCWP w obszarze Gminy Osieczna

Lp.	Jednolita Część Wód Powierzchniowych		Typ JCWP	Status	Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczone cele środowiskowe
	Nazwa	Kod							
1.	Polski Rów od Kaczowskiego Rowu do Baryczy	RW6000111489	Rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
2.	Kanał Wonieść	RW600018185669	Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	silnie zmieniona część wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
3.	Rów Polski od źródła do Kaczowskiego Rowu	RW60001014853	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
4.	Kanał Mosiński od Kani do Obrzańskiego Kanału Południowego	RW600016185675	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny
5.	Jezierzyckie	LW10119	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	silnie zmieniona część wód	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny
6.	Łoniewskie	LW10113	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	silnie zmieniona część wód	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w) benzo(k)fluoranten (w) rtęć (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
7.	Drzeczkowskie	LW10115	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości	silnie zmieniona część wód	brak danych	stan chemiczny dobry	brak danych	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny



Lp.	Jednolita Część Wód Powierzchniowych		Typ JCWP	Status	Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczone cele środowiskowe
	Nazwa	Kod							
			współczynnika Schindlera, polimiktyczne						
8.	Witosławskie	LW10116	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	silnie zmieniona część wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny
9.	Wojnowickie	LW10117	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	silnie zmieniona część wód	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w) benzo(b)fluoranten (w) fluoranten (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
10.	Świerczyńskie Wielkie	LW10112	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	naturalna część wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny

Źródło: karty.apgw.gov.pl, Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela oraz Ocena stanu jednolitych części wód jezior w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela

W oparciu o obowiązujący Plan dla obszaru Ordy w regionie wodnym Warty wszystkie wymienione jednolite części wód powierzchniowych charakteryzuje zły stan wód (oprócz Drzeczkowskiego LW10115, dla którego nie ma danych pomiarowych), w związku z czym są one zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Dla większości jednolitych części wód poza Drzeczkowskim (LW10115) i Witosławskim (LW10116) ustalono derogacje z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych. Ponadto dla czterech jednolitych części wód (Kanał Wonieś RW600018185669, Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu RW60001014853, Łoniewskie LW10113 i Wojnowickie LW10117), wprowadzono derogacje z art. 4. Ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych. Dodatkowo dla jednolitej części wód Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu RW60001014853 ustalono także odstępstwo z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej z uwagi na planowane inwestycje. W ocenie stanu JCWP uwzględnia się wyniki klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego (stan ekologiczny – dla wód naturalnych, potencjał ekologiczny – dla wód sztucznych i silnie zmienionych) oraz stanu chemicznego.



W celu prawidłowego gospodarowania wodami tworzy się Plany gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza. Gmina Osieczna położona jest na obszarze dorzecza Odry. Obowiązujący obecnie zaktualizowany Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) został zatwierdzony przez Radę Ministrów i opublikowany w dniu 23 lutego 2023 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalnie ekologicznym, utrzymanie tego stanu/potencjału;
- dla naturalnych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

3.4.4.2. Zagrożenia powodziowe

Powódź to w rozumieniu art. 16 pkt. 43 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.) czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) to dokumenty planistyczne, których obowiązek opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa). Za sporządzenie projektów map zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego odpowiedzialne jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Mapy zagrożenia powodziowego sporządza się dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, tj. obszarów, na których stwierdza się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne. Mapy ryzyka powodziowego określają wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiają obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Są to obiekty, które pozwalają na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej, czyli grupy, dla których należy ograniczyć negatywne skutki powodzi zgodnie z celami Dyrektywy Powodziowej.

Gmina Osieczna znajduje się:

- a) na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $p=1\%$,
- b) na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi $p=0,2\%$,
- c) poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który



wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,

- d) poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Zgodnie z art. 172 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) na podstawie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego przygotowuje się – z uwzględnieniem podziału kraju na obszary dorzeczy oraz regiony wodne – plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP). Dokumenty te obejmują wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, określone w art. 163 ust. 6 przedmiotowej ustawy, w szczególności działania służące zapobieganiu powodzi, ochronie przed powodzią oraz informacji na temat stanu należytego przygotowania w przypadku wystąpienia powodzi. Głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i obniżeniu strat powodziowych.

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym zostają przyjęte w drodze rozporządzenia wydanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Podlegają one przeglądowi co 6 lat, a w razie potrzeby zostaje dokonana ich aktualizacja.

Aktualnie do przedmiotowego terenu odnosi się Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, zawierający w treści Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Warty, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r., opublikowany w dniu 22 grudnia 2022 r.

3.4.4.3. Susze

Susza to zjawisko naturalne, wywołane przez długie okresy bez opadów deszczu lub śniegu. Jest jednym z ekstremalnych zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych i obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Zjawisko to może prowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obszarze dorzecza. Jednym z jej skutków może być ograniczenie dostępu ludzi do wody pitnej, a także przesuszenie gleb. Podczas trwania suszy z uwagi na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wydziela się cztery etapy jej rozwoju: suszę atmosferyczną, glebową, hydrologiczną i hydrogeologiczną.

Dnia 3 września 2021 roku, Minister właściwy ds. gospodarki wodnej opublikował rozporządzenie w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy. (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Dz. U. z 2021 r. poz. 1615). PPSS opracowywany został na okres od 2021 do 2027 r. Zgodnie z ustawą Prawo Wodne dokument ten podlega nie rzadziej niż raz na 6 lat aktualizacji. Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest głównym dokumentem planistycznym, którego celem jest wskazanie najistotniejszych kierunków działań, które pomogą zapobiec kryzysowi wodnemu w Polsce. Główny cel zawiera się już w samej nazwie Planu, jako przeciwdziałanie skutkom suszy. Cel główny PPSS doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,



- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Zgodnie z obowiązującym Planem przeciwdziałania skutkom suszy Gmina Osieczna położona jest:

- w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej,
- w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej,
- w większości na terenie ekstremalnie oraz w niewielkim stopniu na terenie silnie i słabo zagrożonym występowaniem suszy rolniczej,
- w części południowej na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej, północna część gminy położona jest na terenie słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej.

W łącznym zestawieniu Gmina Osieczna klasyfikuje się w większości jako obszar silnie zagrożony suszą, niewielka część gminy klasyfikuje się jako obszar umiarkowanie zagrożony suszą.

Wszelkie działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

W Planie przeciwdziałania skutkom suszy nie wskazano żadnych zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji na terenie Gminy Osieczna.

3.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2023 rok, łączna długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Osieczna wynosiła 83,8 km, natomiast liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 2167 szt. Stopień zwodociągowania Gminy Osieczna w 2023 r. wynosił 93,5%. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na terenie gminy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, wynosiło w 2023 roku 47,2 m³.

Łączna długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Osieczna w 2023 r. wynosiła 71,6 km, natomiast liczba przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych wynosiła 1599 szt. Stopień skanalizowania Gminy Osieczna w 2023 r. wynosił 71,1%. Łącznie z kanalizacji sanitarnej w 2023 r. korzystało 6638 osób.

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie (pobór, uzdatnianie, dystrybucję) mieszkań-ców Gminy w wodę jest Zakład Usług Wodnych we Wschowie. Natomiast odprowadzaniem ścieków komunalnych z terenu Gminy jest Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Osiecznej.

Aglomeracja Osieczna wyznaczona została na podstawie uchwały Nr XXIII.167.2020 Rady Miejskiej Gminy Osieczna. W skład aglomeracji Osieczna weszły następujące miejscowości: Osieczna, Jeziorki, Kąkolewo, Łoniewo, Grodzisko, Świerczyna, Wojnowice.

Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji (RLM) dla aglomeracji Osieczna wynosi 7 089 RLM i obejmuje:



- 6 566 RLM pochodzących od stałych mieszkańców aglomeracji korzystających z istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- 28 RLM pochodzące od mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych,
- 445 RLM pochodzących od przemysłu odprowadzającego ścieki do istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- 50 RLM pochodzących od przemysłu planowanego do podłączenia do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

Wskaźnik wyposażenia aglomeracji w sieć kanalizacyjną wynosi 99,58% biorąc pod uwagę wyłącznie mieszkańców stałych i osób czasowo przybywających oraz 98,9% biorąc pod uwagę oprócz RLM mieszkańców stałych i czasowo przebywających również RLM przemysłu.

Aglomeracja posiada biologiczną oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w miejscowości Osieczna, ul. Polna o przepustowości $Q_{srd} = 636,00 \text{ m}^3/\text{d}$. Przepustowość projektowa średnio dobowa wynosi $1\,015 \text{ m}^3/\text{d}$. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych są rowy melioracji szczegółowej a następnie rz. Samica. Ustabilizowane tlenowo osady ściekowe są wywożone do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Trzebani.

Gmina Osieczna otrzymała ponad 11 mln dofinansowania z UE na zadanie tj.: Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świerczyna-Grodzisko-Łoniewo wraz z przebudową i rozbudową oczyszczalni ścieków w Osiecznej. Przedsięwzięcie swym zakresem obejmowało roboty związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świerczyna, Grodzisko i Łoniewo. Docelowo w ramach projektu w latach 2015-2018 w trzech miejscowościach wybudowano 25,524 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz 15 przepompowni ścieków w tym 6 lokalnych. Ścieki z tych miejscowości trafiają do gminnej oczyszczalni, która w ramach przebudowy i rozbudowy w latach 2017-2018 została rozbudowana o nowy ciąg technologiczny oraz nowe elementy niezbędne do jej sprawnego funkcjonowania. Zwiększona została także jej docelowa przepustowość. Natomiast istniejące elementy oczyszczalni zostały w ramach inwestycji unowocześnione w celu zapewnienia lepszego oczyszczania ścieków.

Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków. Dla tych mieszkańców przewidziane i przyznawane są dotacje na zakup urządzeń.

Na terenie wyznaczonej aglomeracji Osieczna nie znajdują się planowane do budowy odcinki sieci kanalizacyjnej, natomiast Gmina Osieczna posiada plany budowy kilku odcinków na nowo powstających osiedlach na terenie Gminy, których realizacja nie została jeszcze rozpoczęta.

Gmina otrzymała ponad 11,3 mln zł dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na budowę lokalnej oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną obsługującą miejscowość Popowo Wonieskie oraz budowę lokalnej oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną obsługującą miejscowość Ziemnice.

Na terenach pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej lub tam, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest niekorzystna ekonomicznie, wykorzystywane są zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023



roku na terenie Gminy Osieczna funkcjonowało 403 zbiorników bezodpływowych oraz 189 przydomowych oczyszczalni ścieków.

3.4.6. Zasoby geologiczne²

Pod pojęciem kopaliny rozumie się naturalnie nagromadzone surowce mineralne, skały oraz inne substancje (np. gazowe, ciekłe), których wydobycie może przynieść korzyści gospodarcze (ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze [t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1290]). Wśród nich wyróżnić można kopaliny główne oraz towarzyszące, których nie eksploatuje się samodzielnie, a jedynie równocześnie z kopalinią główną. Kopaliny to nieodnawialne zasoby przyrody. Ich ochrona jest niezbędna nie tylko ze względów środowiskowych, ale również dla zabezpieczenia potrzeb gospodarczych i bytowych oraz dla zachowania zrównoważonego rozwoju, który polega na zapewnieniu dostępu do surowców mineralnych kolejnym pokoleniom.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) definiuje ochronę złóż kopaliny, która polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz ich kompleksowym wykorzystaniu. Według zapisów ustawy eksploatację złoża powinno prowadzić się w przypadku gospodarczo uzasadnionym, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Wydobywający kopaliny jest zobowiązany m.in. do rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Budowa geologiczna jest dobrze rozpoznana. Gmina Osieczna położona jest w środkowej części Monokliny Przedśudeckiej. Głębokie podłoże tworzy tzw. platforma paleozoiczna, na której spoczywa późniejsza pokrywa osadowa zbudowana głównie z utworów permu i triasu. Z utworami permu związane są złoża gazu ziemnego, stawiające Ziemię Leszczyńską w rzędzie najbogatszych w tę kopalinę regionów kraju. Prawie nie ma ich jednak na obszarze gminy Osieczna. Na utworach mezozoiku, wykształconych głównie w postaci anhydrytów, gipsów, mułowców i iłowców, zalegają trzeciorzędowe osady oligocenu, miocenu i we fragmentach pliocenu. Podłoże podczwartorzędowe jest dobrze udokumentowane. Strop utworów trzeciorzędowych, reprezentowanych przez ility, niekiedy z wkładkami węgla brunatnego, występuje na głębokości od kilku, kilkunastu do ponad 60 m p.p.t., tj. od około 20 do ponad 90 m n.p.m.. Ich miąższość przekracza 140 m.

Występujące od powierzchni utwory czwartorzędowe odznaczają się zmienną miąższością, od kilku do kilkudziesięciu metrów. Południowa część gminy (obszar Wysoczyzny Leszczyńskiej) została ukształtowana głównie w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Warstwa glin, silnie spiaszczonych w swej górnej części na skutek procesów peryglacjalnych ma zmienną grubość, około 20-40 m. Miąższość glin morenowych na obszarze zlodowacenia bałtyckiego (Pojezierze Krzywińskie) jest na ogół mniejsza, rzędu 5-10 m, choć niekiedy dochodzi do 25 m. W rynnach glacialnych i dolinach cieków miejsce wyerodowanych glin zajmują piaski, żwiry i mułki. W dnach rynien, dolin i większych zagłębień terenowych występują holocenijskie osady akumulacji jeziorno- i rzeczno-bagiennej o zmiennej miąższości – torfy, gytie, kreda jeziorna, namuły, mady. Warunki geologiczno-gruntowe gminy są charakterystyczne dla obszarów rzeźby glacialnej. W podłożu obszarów wysoczyznowych dominują grunty spoiste i mało-spoiste, głównie gliny i piaski gliniaste, lokalnie przykryte cienką warstwą osadów piaszczysto-żwirowych. Jedynie w obrębie równiny

² Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osieczna



sandrowej oraz na obszarze teras akumulacyjnych miąższość piasków i żwirów wzrasta do kilku, niekiedy nawet kilkunastu metrów. Dna rynien glacialnych wyścielają grunty organiczne (torfy, gytie, kreda jeziorna, namuły piaszczyste i pylaste) oraz próchniczne (piaski i żwiry z wyraźnymi domieszkami części humusowych, muły). Utworami podścielającymi są najczęściej wodnolodowcowe piaski i żwiry, czasem lodowcowe gliny a niekiedy grunty organiczne spoczywają bezpośrednio na cokole wyciętym w ile poznańskim. Obszary wysoczyznowe odznaczają się zatem korzystnymi warunkami budowlanymi a pewne ograniczenia wynikają jedynie z możliwości okresowego pogarszania się parametrów geotechnicznych gruntów spoistych wskutek ich uplastyczniania, występującego wraz ze wzrostem wilgotności gruntów. Niekorzystne warunki budowlane dotyczą głównie den rynien, dolin cieków i zagłębień terenowych (słabonośne grunty) oraz silnie nachylonych zboczy (czynne procesy morfo- i geodynamiczne). Tereny położone w obrębie wzgórz i pagórów morenowych, strefach krawędziowych wypsów wysoczyznowych oraz rynien jeziornych są szczególnie narażone na procesy erozyjne i osuwiskowe.

Gmina Osieczna jest obszarem dosyć zasobnym w surowce mineralne. W skrajnie zachodniej części jej obszaru zaznacza się obecność złoża gazu ziemnego „Żakowo” (nr złoża: 4715), zajmujące blisko połowę powierzchni sąsiedniej gminy Lipno (łącznie 2057 ha). Natomiast w części południowej, niedużą powierzchnię 205 ha, zajmuje złożo „Kąkolewo” (nr złoża: 4702). W złożu „Żakowo”, odkrytym w utworach dolomitu głównego (na głębokości ca 1679-1740 m p.p.t.), średnia miąższość serii gazonośnej wynosi 23,5 m. Gaz z cechsztyńskiego dolomitu głównego zawiera bardzo dużo azotu (ca 75%) i około 20-35% węglowodorów, wśród których dominuje metan. Ponadto złożo zawiera siarkowodor, co w obecnych warunkach (ze względów ekonomicznych i środowiskowych) wyklucza jego eksploatację.

Złożo „Kąkolewo”, występuje na nieco mniejszej głębokości (1627-1670 m p.p.t.) a seria gazonośna ma średnią miąższość 24,75 m. Spośród kopalin pospolitych występują na obszarze gminy złoża kruszywa naturalnego, surowców ilastych, torfów oraz kredy jeziornej. Złoża surowców okruchowych (głównie piasków, rzadziej pospólek), na skalę przemysłową eksploatowane są w rejonie Osiecznej - na NE od miasta, w strefie krawędziowej rynny Jeziora Drzeczowskiego. Piaski różnej granulacji z domieszką żwiru występują tu pod niewielką warstwą nadkładu. W tej części gminy eksploatowanych jest lub było łącznie dziewięć złóż. Złoża mają średnią miąższość około 8-14 m - do zwierciadła wody gruntowej. Według inwentaryzacji surowców gminy z 1991 r. duże złoża piasku o zasobach rzędu 2 046,8 tys. t udokumentowano w 1983 r. w Kąkolewie. Część złoża (około 20%) została wyeksploatowana przez RDP w Lesznie – odkrywka została zrehabilitowana i przekazana Lasom Państwowym. Dalsze wydobywanie wstrzymano, bowiem złożo znajduje się na terenach leśnych, położonych w obrębie obszaru chronionego krajobrazu. Kilka lat później udokumentowano znacznie mniejsze złożo piasków i żwirów w Trzebani, o zasobach rzędu 200 tys. t. Ponadto, w oparciu o niewielkie wyrobiska, eksploatowane na potrzeby lokalne wyznaczono dwa obszary perspektywiczne – w miejscach, w których można spodziewać się występowania znacznej domieszki żwiru: na N od Berdychowa i NE od Ustronia. Obecnie intensywna eksploatacja kruszywa prowadzona jest w obrębie wsi Wojnowice, gdzie obok działających żwirowni dokumentowane są następne złoża.

Surowce ilaste ceramiki budowlanej udokumentowano w kilku rejonach gminy: Ziemnice (IB 2114), Jeziorki (IB 2115), Kąkolewo (IB 3090). Wstępnie rozpoznane złoża w Jeziorkach i



Ziemnicach to złoża ilów płoceńskich, odpowiednio: 4-pokładowe i 2-pokładowe o zasobach w kat. C2, odpowiednio: 6 045 tys. i 4 969.4 tys. m³. Surowiec w 15-25% wymaga schudzenia, ale nadaje się do produkcji pełnego asortymentu ceramiki budowlanej. W przypadku zwiększonego zapotrzebowania na surowce ilaste, należy uruchomić złoża Ziemnice (mimo nieco gorszych parametrów górniczych), gdyż Jezioraki leżą w zasięgu złoża gazu ziemnego Żakowo. W 1-pokładowym złożu Kąkolewo zasoby surowców ilastych ceramiki budowlanej są niewielkie i zalegają pod dużym nadkładem a w pobliżu brak cegielni, dlatego złoża zostały skreślone z bilansu zasobów. Ponadto na obszarze gminy znajduje się złoża surowców ilastych do produkcji kruszywa lekkiego Drzeczkowo II (IK 1137), poprzednia nazwa Drzeczkowo. Wszystkie ww. złoża położone są w granicach OCHK.

Złoża torfu i kredy jeziornej udokumentowano wstępnie przed ponad półwieczem. Tylko w części uzyskano pozytywne wyniki. Najbardziej perspektywicznymi wydają się być dna rynien jeziornych pomiędzy Osieczną i Trzebanią oraz wokół Jeziora Świerczyńskiego. W pierwszym z ww. rejonów zasoby torfu oszacowano na około 2.7 mln m³ przy średniej miąższości złoża rzędu 3.2 m. W drugim, pod warstwą torfu o średniej grubości 1.7 m przewiduje się występowanie kredy jeziornej i gytii (o miąższości do 7 m) o zasobach około 5 mln m³. Badań jakości kopalin nie przeprowadzono.

3.4.7. Gleby³

Warunki glebowe gminy są przeciętne lub nawet słabe. Ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej, według klasyfikacji IUNG w Puławach wynosi 64.3, przy średniej krajowej rzędu 66.6 pkt.

Użytki rolne zajmują około 2/3 powierzchni terenu, przy czym charakterystyczny dla gminy jest niezbyt duży (około 10%) odsetek użytków zielonych, mimo obecności licznych i dużych form dolinnych.

Gleby wysokich klas bonitacyjnych, kl. II-IIIb zajmują ca 17.5% powierzchni gruntów ornych, ale łącznie z glebami kl. IVa już połowę ich areалу. W większości są to lekkie gleby bielcowe oraz brunatne właściwe, względnie wylugowane, wytworzone z piasków gliniastych na glinie, bądź gliny, zaliczane do kompleksów: pszenno-żytniego (4) oraz sporadycznie pszenno dobrego (2). Ich uzupełnieniem są gleby bielcowe (niekiedy brunatne) wytworzone z piasków gliniastych lekkich lub słabogliniastych na glinie, kompleksu żytniego dobrego (5). Rzadko jednak ww. gleby zajmują tak duże i zwarte powierzchnie, jak np. w rejonie Kąkolewo-Łoniewo-Dobramyśl czy Miąskowo-Górka (gdzie szczególnie duży udział mają gleby kompleksu pszenno dobrego). Na pozostałym obszarze gminy występują one w postaci niewielkich płatów (około Drzeczkowa, Wolkowa, Jeziorak, Trzebani, Świerczyny), rozdzielonych napiaskowymi glebami kl. V i VI, kompleksów żytnich: słabego (6) i bardzo słabego (7), które zajmują około 37 % gruntów ornych. Znaczne powierzchnie terenu gminy (około 9%) zajęte są przez gleby z niedoborem wilgoci, szczególnie zagrożone erozją, tj. gleby kompleksu pszenno wadliwego (3), niezwykle częstego na zboczach rynien jeziornych oraz wzgórz i pagórków morenowych. Na terenach nisko położonych lub charakteryzujących się nadmiernym uwilgoceniem dominują gleby kompleksu zbożowo-pastewnego słabego (9) i nieco rzadziej zbożowo-pastewnego mocnego (8). Zajmują one łącznie ponad 4% powierzchni gruntów ornych.

³ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osieczna



Dna rynien jeziornych, dolin i obniżeń terenowych wypełniają użytki zielone, w przewadze średnie, wytworzone na torfach, glebach mułowo-torfowych, ale też czarnych ziemiach, glebach murszowo-mineralnych i murszowatych a nawet madach rzecznych.

3.4.8. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie ich powstawaniu

Odpady komunalne, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.) to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Odpady komunalne wytwarzane są przede wszystkim przez gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury (handel, usługi i rzemiosło, targowiska, szkolnictwo itp.).

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399 ze zm.) gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkaniowie/ właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne.

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i wywóz odpadów komunalnych z terenu Gminy Osieczna jest Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego. Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego został wpisany w dniu 28 listopada 2012 r. do Rejestru Związków Międzygminnych (pozycja 303), prowadzonego przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji. W dniu 12 grudnia 2012 roku, w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego (pozycja 6135) ogłoszono statut Związku. Z tym dniem uzyskał on osobowość prawną.

Celem działania Związku jest wspólne wykonywanie zadań publicznych w zakresie tworzenia warunków niezbędnych do utrzymania czystości i porządku na terenach gmin uczestników Związku, w dziedzinie gospodarki odpadami komunalnymi. Związek tworzy 19 gmin: Bojanowo, Gostyń, Jutrosin, Krobia, Krzemieniewo, Krzywiń, Leszno, Lipno, Miejska Górka, Osieczna, Pakosław, Pępowo, Pogorzela, Poniec, Rawicz, Rydzyna, Śmigiel, Świąciechowa, Wijewo.

Na terenie Gminy Osieczna w miejscowości Trzebania zlokalizowany jest Zakład Zagospodarowania Odpadów. ZZO Trzebania oraz wszystkie znajdujące się tam instalacje pomimo tego że są zlokalizowane na terenie Gminy nie są przez Gminę zarządzane. ZZO Trzebania powstał w wyniku porozumienia Miasta Leszna oraz kilkunastu sąsiednich gmin: Rawicz, Gostyń, Poniec, Rydzyna, Włoszakowice, Wijewo, Świąciechowa, Lipno, Osieczna, Krzemieniewo, Miejska Górka, Bojanowo, Śmigiel, Krzywiń, Krobia, Pępowo, Pogorzela. Zarządzającym zakładem jest Miejski Zakład Oczyszczania w Lesznie.

W poniżej tabeli przedstawiony został stan gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Osieczna w latach 2017-2021. Na przestrzeni analizowanych lat masa odpadów zbieranych z obszaru Gminy zwiększyła się. Udział odpadów zbieranych w sposób selektywny w całkowitej masie zbieranych odpadów corocznie się zwiększał z poziomu 8% w 2017 roku do poziomu 47% w 2021 roku.



Analizie poddane zostały również poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych, a także poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Gmina Osieczna przewyższa wskaźniki dotyczące poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Natomiast poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania nie przekroczył wymaganego poziomu w analizowanych latach.

Tabela 10. Stan gospodarki odpadami w Gminie Osieczna w latach 2019-2023

		2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		9 148	9 173	9 217	7 969	8 049
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		2 632,08	2 700,97	3 065,78	2 739,52	3 074,07
<i>zmieszane</i>		2 407,90	2 433,38	2 771,14	1 566,90	1 616,19
<i>segregowane</i>		224,18	267,59	294,64	1 172,62	1 457,88
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		9%	10%	10%	43%	47%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,29	0,29	0,33	0,34	0,38
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	gmina	22,81	67,53	24,32	56,34	62,34
	wymagany	20	30	40	50	
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	gmina	100	100	99,06	99,52	100,36
	wymagany	45	50	60	70	70
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	gmina	23,26	16,73	8,19	6,53	16,44
	wymagany	<45	<40	<40	<35	<35

Źródło: projekt Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030

Odpady zawierające azbest, jako odpady niebezpieczne, wymagają szczególnego sposobu postępowania i dlatego powinny być objęte programem likwidacji azbestu i odpadów zawierających azbest. Jeśli włókna azbestu nie są uwalniane do powietrza minerał ten nie stanowi zagrożenia zdrowotnego dla ludzi. W czasie obróbki mechanicznej (np. kruszenie, cięcie itp.) następuje uwalnianie się włókien azbestowych do powietrza i zachodzi niebezpieczeństwo ich wchłaniania, dlatego też proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być przeprowadzony ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy. Azbest wprowadzony do środowiska utrzymuje się w nim bardzo długo dzięki swoim właściwościom. Podstawowymi źródłami przedostawania się azbestu do środowiska w wyniku działalności człowieka jest transport, a także usuwanie oraz przeróbka odpadów przemysłowych. Obowiązek inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest ciąży na właścicielu nieruchomości.



Narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” jest prowadzona przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii Baza Azbestowa.

Baza Wyrobów Azbestowych pozwoliła zweryfikować ilość azbestu na terenie Gminy Osieczna. Do maja 2025 roku unieszkodliwiono 174 799 kg azbestu, natomiast do unieszkodliwienia zostało jeszcze 2 207 460 kg.

3.4.9. Zasoby przyrodnicze

Powierzchnia lasów na terenie Gminy Osieczna wynosi 3030,11 ha (wg danych GUS stan na 31.12.2023 r.). Stopień lesistości Gminy Osieczna wynosi 23,0 %. Jest to wartość niższa niż stopień lesistości w Polsce (29,6%), w województwie wielkopolskim (25,80%) oraz w powiecie leszczyńskim (24,7%).

Szata roślinna gminy Osieczna jest bogata i zróżnicowana. Naturalne zespoły roślinne zajmują około 34% powierzchni gminy. Większość stanowią lasy i zadrzewienia, zajmujące blisko 1/4 jej obszaru. W większości są to lasy państwowe administrowane przez Nadleśnictwo Karczma Borowa. Nie odbiegają one wiele od potencjalnej roślinności naturalnej, którą stanowią na obszarze gminy:

- siedliska grądów środkowoeuropejskich (Galio silvatici-Carpinetum) ubogich lub żyznych, odmiany śląsko-wielkopolskiej, formy niżowej – najbardziej przekształcone antropogenicznie, o dogodnych warunkach dla rozwoju rolnictwa i osadnictwa, obejmujące głównie powierzchnie wysoczyznowe S i NW części gminy, obszar ostańca wysoczyznowego Osiecznej itp.,
- kontynentalne bory mieszane (Pino-Quercetum auct. Polon.), obecne głównie w obrębie wzgórz i pagórów morenowych SW części gminy, zalesionych pagórków na E od Grodziska i na zachodnich obrzeżach rynny Jeziora Drzeczowskiego,
- świetlista dąbrowa (Potentillo albae-Quercetum typicum), występująca na północnych obrzeżach rynny Jeziora Łoniewskiego,
- niżowe dąbrowy acidofilne typu środkowoeuropejskiego (Calamagrostio-Quercetum petraeae), obecne lokalnie na obszarze wzgórz morenowych w SW części gminy
- suboceaniczne śródlądowe bory sosnowe w kompleksie boru świeżego (Leucobryo-Pinetum), boru suchego (Cladonio-Pinetum) i boru wilgotnego (Molinio-Pinetum), występujące lokalnie na W od Trzebani i S od Wojnowic,
- niżowe łęgowe lasy wiązowo-dębowe siedlisk wodogruntowych poza strefą zalewów rzecznych (Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum ewentualnie Violo-Ulmetum), występujące głównie we wschodniej części rynny Jeziora Łoniewskiego i Jeziora Świerczyńskiego Małego,
- niżowe łęgi olszowe, jesionowo-olszowe (Circaeo-Alnetum) i olsy (Ribo nigri-Alnetum) siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych, typowe dla większości obniżów dolinnych (den rynien jeziornych i Kościańskiego Kanału Obry).

Wprowadzenie nadmiernej ilości sosny na żyzne siedliska, które najbardziej odpowiadają zbiorowiskom grądów i dąbrów spowodowało, że większość kompleksów leśnych gminy



charakteryzuje małym stopniem naturalności. Dotyczy to nawet dużych obniżeń dolinnych, gdzie uregulowanie stosunków wodnych, w wielu miejscach, przyczyniło się do zaniku naturalnej zieleni łąkowej.

Występujące na obszarze gminy Osieczna lasy ochronne grupy I to: lasy tzw. strefy zieleni wysokiej oraz lasy wodochronne.

Lasy strefy zieleni wysokiej w miastach i wokół dużych miast mają na celu poprawę warunków bioklimatycznych (ochrona przed emisjami atmosferycznymi, hałasem, zapewnienie wymiany powietrza itp.) oraz podnoszenie walorów krajobrazowych i rekreacyjnych terenów przekształconych działalnością gospodarczą człowieka.

Lasy wodochronne mają oddziaływać na zmniejszenie spływu powierzchniowego, sprzyjać retencji wód, hamować wymywanie gleby na zboczach.

Lasy gminy Osieczna charakteryzują się zatem dość dużym zróżnicowaniem siedlisk borowo-lasowych i urozmaiconym drzewostanem. Najślabiej wypadają pod tym względem zespoły boru świeżego, w którego drzewostanie dominuje sosna a w warstwie runa występują głównie borówki i mchy.

Większym zróżnicowaniem drzewostanu, w którym obok sosny rosną brzoza, dąb, świerk, modrzew, olcha i inne charakteryzują się bory mieszane świeże. W warstwie podszytu borów pojawia się głównie jarzębina, głóg jednoszyjkowy a wśród charakterystycznych roślin runa najczęściej spotykane są: borówka czarna, pszeniec gajowy, konwalia majowa, kokoryczka wonna, barwinek pospolity i mchy (zwłaszcza rokitnik, gajnik i widłoząb).

Niezwykle urozmaicony drzewostan wyróżnia lasy mieszane świeże i lasy świeże, zajmujące żyzne, bądź ubogie siedliska grądowe. Wiele występujących tu gatunków drzew (dąb, grab, buk, klon, wiąz, lipa, modrzew, świerk i in.), bujny podszyt z leszczyny, trzmieliny, czeremchy amerykańskiej, kaliny i tarniny oraz urozmaicone runo (śnieżyczka przebiśnieg, zawilec gajowy i żółty, ziarnopłon, żółć złota, kokorycz pusta, czyściec leśny, konwalia majowa, niecierpek itp.) sprawia, że są to zespoły niezwykle atrakcyjne krajobrazowo i turystycznie, urokliwe zwłaszcza jesienią.

Zgoła odmienny charakter mają lasy siedlisk wilgotnych oraz podmokłych dolnej części zboczy rynien jeziornych i niskich teras nadzalewowych. Ich drzewostan tworzą głównie olchy, jesiony, brzozy, ale miejscami występują również wierzby, wiązy, topole, dęby, klony a nawet sosny. Podszyt stanowi na ogół kruszyna a runo składa się m.in. z kępy torfowców, welnianki pochwowatej i bagna zwyczajnego.

Znaczne powierzchnie zajmują olsy właściwe i olsy jesionowe, towarzyszące często na długich odcinkach korytom cieków oraz wypełniające liczne zagłębienia terenu. W drzewostanie największy udział ma olcha, ale obok niej występuje jesion, brzoza i topola. Z krzewów występuje m.in. porzeczka czarna. W runie spotyka się paprocie, turzyce, irysy itp.

Duża część kompleksów występujących na obszarze gminy to lasy siedlisk mało wilgotnych o dużej przydatności dla rekreacji. Ich atrakcyjne położenie, na obszarach wzgórz i pagórów morenowych, często w sąsiedztwie rynien jeziornych nie oznacza niestety dobrej dostępności do płytkich, silnie zarastających jezior (zarówno od strony lądu, jak i wody).



Uzupełnieniem dużych kompleksów leśnych są liczne, małe zespoły leśne, często o charakterze ostojowym i zadrzewieniowe, m.in. skupiska urządzonej zieleni wysokiej reprezentowane przez dziewiętnastowieczne parki podworskie, zadrzewione cmentarze, sady, ogrody działkowe. Duże znaczenie ekologiczne i krajobrazowe mają obsadzenia dróg (często efektowne, choć rzadko są to aleje o charakterze zabytkowym) i cieków czy zadrzewieniowe pasy zieleni śródpolnej.

Zabytkowe parki oraz parki wiejskie zachowały się w Osiecznej oraz we wsiach: Jeziorki, Popowo Wonieskie, Witosław, Drzeczkowo, Wolkowo, Wojnowice, Świerczyna, Łoniewo, Kąkolewo i Dobramyśl. Śladów dawnego założenia parkowego doszukać się można również w Miąskowie. Pierwotnie wszystkie parki miały charakter krajobrazowy. Obecnie zadbane są tylko niektóre z nich.

Ważną częścią powierzchni biologicznie czynnych są rozległe powierzchnie łąkowo-pastwiskowe, trzcinowiska, turzycowiska oraz powierzchnie wodne i podmokłości wypełniające dna rozbudowanego systemu rynien jeziornych i dolin. W krajobrazie rolniczym gminy zieleń ta pełni nie tylko funkcję krajobrazowo-estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływając na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego.

Według Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osieczna roślinami objętymi ochroną całkowitą są na badanym obszarze:

- bluszcz pospolity – m.in. Witosław i lapidarium w Osiecznej
 - grąźel żółty – jeziora Drzeczowskie, Witosławskie, Wojnowickie i Kanał Obra – Samica (Zb. Wonieść) oraz jeziora: Łoniewskie, Świerczyńskie, Góreckie
 - linia złotogłów – rejon Osiecznej
 - pełnik europejski – rejon Wojnowic
 - stoplamek szerokolistny – rejon Osiecznej
 - śniedek baldaszkowaty – rejon Wojnowic,
 - ochroną częściową:
 - grzybień białe – jeziora: Świerczyńskie, Seweryńskie
 - kalina koralowa – w zadrzewieniach nad strumieniami
 - kruszyna pospolita – w zadrzewieniach
- a roślinami rzadkimi i zagrożonymi w Wielkopolsce:
- klon polny – w Osiecznej
 - złoć polna – rejon Witosławia i Drzeczkowa.

Świat zwierzęcy jest typowy dla nizinnych obszarów kraju. W lasach żyją jelenie, sarny i dziki. Z kolei wody Zbiornika Wonieść i jego niektórych dopływów zasiedlone zostały przez bobry, pozostawiające coraz liczniejsze ślady swej obecności w postaci ściętych i objedzonych z kory drzew oraz wydry. Przeważają jednak zwierzęta, które potrzebują do bytowania pól uprawnych, najlepiej z małymi kępami lasów i zadrzewień (sarny, lisy, zające, bażanty, kuropatwy, przepiórki), a takich drobnych ekosystemów ostojowych na obszarze gminy nie brakuje. Z drapieżników występują borsuki, lisy, kuny, tchórze i norki amerykańskie. Spośród innych ssaków najczęściej spotykane to: zając, dziki królik, wiewiórka. Owadożerne reprezentowane są przez objęte ochroną: jeże, krety, ryjówki i nietoperze (nocki, gacki, mroczki, mopki i karliki). Spośród



chronionych gatunków kręgowców występuje na obszarze gminy: żółw błotny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec i zaskroniec. Dostatecznie bogata jest fauna płazów, reprezentowana m.in. przez ropuchę zieloną, ropuchę paskówkę, kumaka nizinny, grzebiuszkę ziemną, rzekotkę drzewną, traszkę grzebieniastą i traszkę zwyczajną. Fauna ryb nie ogranicza się wyłącznie do gatunków pospolitych, obok nich występują tu bowiem m.in.: miętus, piskorz, różanka, sielawa, słonecznica. Bogaty i zróżnicowany jest świat owadów, wśród których wymienić należy jelonka rogacza, pazia królowej czy mieniaka tęczowca. Ochroną objęty jest też jeden gatunek pajaków - tygrzyk paskowany.

Najlepiej poznana jest fauna ptaków, jedyna gromada świata zwierzęcego niemal w całości podlegająca w Polsce ochronie gatunkowej. Wiele z niżej wymienionych to gatunki rzadkie, umieszczone Polskiej Czerwonej Księdze (PCK) lub zagrożone: bąk, bączek, bielik, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, bocian biały, bocian czarny, derkacz, dudek, dzierlatka, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, gąsiorek, jarzębatka, kania ruda, lelek, podgorzałka, podróżniczek, remiz, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, świergotek polny, wąsatka, zielonka, zimorodek, żuraw.

Dla wszystkich gatunków ssaków i ptaków największym zagrożeniem jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych, kłusownictwo, płoszenie zwierzyny (wjeżdżające do lasów samochody, quady, motocykle), tępienie niektórych z nich jako szkodników itp. W przypadku ptaków, ich liczebność gwałtownie spada również na skutek zmiany reżimu wód rzek i cieków, umocnienia i obwałowania kanałów oraz niektórych jezior, wycinania odnawiającej się roślinności łąkowej, procederu wiosennego wypalania traw i trzcinowisk oraz innych czynników antropogenicznych, np. postępu technicznego w rolnictwie oraz używania pestycydów. Prawie te same czynniki stanowią istotne zagrożenie dla gadów i płazów.

Dzięki temu, że poprawia się stan wód powierzchniowych, nieco lepiej wygląda sytuacja ichtiofauny. Mimo to, nadal zagrożonymi i rzadkimi są gatunki wymienione wcześniej. Skuteczność ochrony gatunkowej uzależniona jest zatem w dużej mierze od stanu siedlisk przyrodniczych, ważnych dla życia tych gatunków.

Na terenie Gminy Osieczna znajdują się obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego (Obszar nr 40 Zbiornik Wonieść, Obszar 43 Jezioro Łoniewskie oraz Obszar 44 Jezioro Świerczyńskie Wielkie) wyznaczone na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008).

Zbiornik Wonieść to lęgownisko rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków wodnych i błotnych: podgorzałka (2–3 pary), bączek (12–13 par), bąk (9–10 par), kania czarna (1 para), błotniak stawowy (15–16 par), żuraw (7–8 par), rybitwa rzeczna 16–17 par). Ponadto: perkoz dwuczuby (113–115 par), perkoz rdzawoszyi (1–2 pary), łabędź niemy (10–12 par), gęgawa (70–80 par), krakwa (27–30 par), gągoł (14–15 par), rybitwa czarna (20–25 par). Miejsce żerowania i odpoczynku ptaków migrujących. W czasie wędrówek na zbiorniku i na okolicznych polach gromadzi się do 10 100 gęsi zbożowych, białoczelnych i gęgaw, 1200 świstunów, 300 rożeńców, 1000–1500 siewek złotych, 1500 czajek. Pierzowisko do 300 łabędzi niemych, cyraneczek i krzyżówek. Noclegowisko gęsi, do 300 żurawi, kulików wielkich, kilku tysięcy dymówek i szpaków oraz kilkuset pliszek siwych i pliszek żółtych. Zimowisko ok. 300 łabędzi niemych i krzykliwych.



Jezioro Łoniewskie to łęgowski bąk (2 pary), bączka (6–8 par), gęgawy (kilka par), kani rudej (2 pary), błotniaka stawowego (4–5 par), żurawia (3 pary). Jedno z największych w Wielkopolsce łęgówisk wąsatki.

Jezioro Świerczyńskie Wielkie to łęgowski bąk (4 pary), bączka, gęgawy, żurawia (3–4 pary), błotniaka stawowego (3–5 par), noclegowisko gęsi (1500 os.) i żurawi (150 os.).

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia. Na obszarze Gminy Osieczna znajduje się jeden korytarz ekologiczny: Legi Obrzańskie - Dolina Odry KPdC-21A.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) reguluje kwestie związane z ochroną przyrody, która według ustawowej definicji polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, m.in. roślin, zwierząt, siedlisk ich bytowania, krajobrazu, tworów przyrody nieożywionej, czy zieleni miejskiej i wiejskiej. Celem ochrony przyrody jest m.in. zachowanie bioróżnorodności, utrzymanie właściwego stanu siedlisk i ekosystemów, ochrona walorów krajobrazowych, czy kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, na terenie Gminy Osieczna znajdują się: 1 obszar chronionego krajobrazu (Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra (woj. wielkop.)), 2 Obszary Natura 2000 (Zachodnie Pojezierze Krzywińskie oraz Zbiornik Wonieść), 2 rezerваты przyrody (Ostoja żółwia błotnego oraz Czarne Doły), 1 użytek ekologiczny (Trzciniowisko) oraz 22 pomniki przyrody.

Szczegółową charakterystykę poszczególnych form ochrony przyrody znajdujących się na terenie Gminy Osieczna przedstawiono w dalszej części rozdziału.

Tabela 11. Charakterystyka obszarów chronionego krajobrazu znajdujących się na terenie Gminy Osieczna

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU KRZYWIŃSKO-OSIECKI WRAZ Z ZADRZEWIENIAMI GENERAŁA DEZYDEREGO CHŁAPOWSKIEGO I KOMPLEKSEM LEŚNYM OSIECZNA-GÓRA (WOJ. WIELKOP.)	
Data wyznaczenia	1992-08-18
Obecnie obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa leszczyńskiego.
Powierzchnia	71425,0000 ha
Położenie (powiaty)	gostyński, kościański, leszczyński, rawicki, górowski, śremski
Położenie (gminy)	Osieczna (gmina miejsko-wiejska), Góra (gmina miejsko-wiejska), Święciechowa (gmina wiejska), Krzemieniewo (gmina wiejska), Piaski (gmina wiejska), Śmigiel (gmina miejsko-wiejska), Borek Wielkopolski (gmina miejsko-wiejska), Lipno (gmina wiejska), Krzywiń (gmina miejsko-wiejska), Gostyń (gmina miejsko-wiejska), Dolsk (gmina miejsko-wiejska), Kościan (gmina wiejska), Bojanowo (gmina miejsko-wiejska), Rydzyna (gmina miejsko-wiejska)



Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Obszar wyznaczony w celu zachowania i ochrony obszarów o cechach środowiska zbliżonego do naturalnego oraz zapewnienia społeczeństwu niezbędnych warunków do wypoczynku i korzystania z walorów krajobrazowych.
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl>

Na obszarze chronionego krajobrazu zgodnie z ustawą o ochronie przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych,
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego,

Na obszarze chronionego krajobrazu, dla terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1 (ustawy o ochronie przyrody), wprowadza się zakazy: lokalizowania nowych obiektów budowlanych, zalesiania oraz nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy: lokalizowania nowych obiektów budowlanych, lokalizowania nowych obiektów



budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej, lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m, zalesiania.

Na terenie OChK zakazuje się niszczenia i uszkodzania obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w uchwale, o której mowa w art. 23a ust. 1.

Tabela 12. Charakterystyka Obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie Gminy Osieczna

OBSZAR NATURA 2000 ZBIORNIK WONIEŚĆ			
Kod obszaru	PLB300005		
Data wyznaczenia	2004-11-05		
Rodzaj ochrony	Dyrektywa ptasia		
Powierzchnia	2802,1300 ha		
Plan zadań Ochronnych (cele działań ochronnych oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zbiornik Wonieść PLB300005		
	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000		
	Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
	1.	A022 Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Istniejące: – nie zidentyfikowano (X) Potencjalne: – drapieżnictwo norki amerykańskiej i jenota (K03.04) – niepokojenie ptaków w szuwarze przez wędkarzy, w szczególności używających sprzętu pływającego (F02.03) – konserwacja zbiornika retencyjnego Wonieść i innych zbiorników wodnych oraz dokonywanie zmian w sposobie eksploatacji tych zbiorników, nieuwzględniające potrzeb przedmiotów ochrony obszaru (J02.05.03) – sportowe i rekreacyjne wykorzystanie zbiorników wodnych, w szczególności w zakresie motorowych sportów wodnych oraz użytkowania plaż i kąpielisk (G01) – zabudowa brzegów jeziora Witosławskiego (E01) – nadmierne zmniejszenie powierzchni szuwaru na zbiorniku Wonieść i jeziorach Jezierzyskim, Wojnowickim, Witosławskim, Drzeczowskim oraz na stawach hodowlanych koło Zglińca, a także na stawie pomiędzy Jeziorem Drzeczowskim i Jeziorem Witosławskim (J03.01)
	2.	A039 Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> (populacja migrująca)	Istniejące: – nie zidentyfikowano (X) Potencjalne: – polowania (F03.01) – niepokojenie ptaków w szuwarze przez wędkarzy, w szczególności używających sprzętu pływającego (F02.03) – rezygnacja z rolniczego wykorzystania gruntów (A06.04)
3.	A043 Gęgawa <i>Anser anser</i> A051 Krakwa <i>Anas strepera</i>	Istniejące: – nie zidentyfikowano (X)	



Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		Potencjalne: – drapieżnictwo norki amerykańskiej i jenota (K03.04) – polowania (F03.01) – niepokojenie ptaków w szuwarze przez wędkarzy, w szczególności używających sprzętu pływającego (F02.03) – konserwacja zbiornika retencyjnego Wonieś i innych zbiorników wodnych oraz dokonywanie zmian w sposobie eksploatacji tych zbiorników, nieuwzględniające potrzeb przedmiotów ochrony obszaru (J02.05.03) – sportowe i rekreacyjne wykorzystanie zbiorników wodnych, w szczególności w zakresie motorowych sportów wodnych (G01) – zabudowa brzegów jeziora Witosławskiego (E01) – nadmierne zmniejszenie powierzchni szuwaru na zbiorniku Wonieś i jeziorach Jezierzycim, Wojnowickim, Witosławskim, Drzeczowskim oraz na stawach hodowlanych koło Zglińca, a także na stawie pomiędzy Jeziorem Drzeczowskim i Jeziorem Witosławskim (J03.01)
4.	A060 Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	Istniejące: brak informacji o zagrożeniach (U) Potencjalne: – drapieżnictwo norki amerykańskiej i jenota (K03.04) – niepokojenie ptaków w szuwarze przez wędkarzy, w szczególności używających sprzętu pływającego (F02.03) – konserwacja zbiornika retencyjnego Wonieś i innych zbiorników wodnych oraz dokonywanie zmian w sposobie eksploatacji tych zbiorników, nieuwzględniające potrzeb przedmiotów ochrony obszaru (J02.05.03)
5.	A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	Istniejące: – brak informacji o zagrożeniach (U) Potencjalne: – polowania (F03.01) – niepokojenie ptaków przez wędkarzy, w szczególności używających sprzętu pływającego (F02.03)

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		– sportowe i rekreacyjne wykorzystanie zbiorników wodnych, w szczególności w zakresie motorowych sportów wodnych (G01)
6.	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	Istniejące: – brak informacji o zagrożeniach (U) Potencjalne: – konserwacja zbiornika retencyjnego Wonieś i innych zbiorników wodnych oraz dokonywanie zmian w sposobie eksploatacji tych zbiorników, nieuwzględniające potrzeb przedmiotów ochrony obszaru (J02.05.03)



	Cele działań ochronnych <table><tr><th>Lp.</th><th>Przedmiot ochrony</th><th>Cele działań ochronnych</th></tr><tr><td>1.</td><td>A022 Bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A039 Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> A043 Gęgawa <i>Anser anser</i> A051 Krakwa <i>Anas strepera</i></td><td>Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony</td></tr><tr><td>2.</td><td>A060 Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> A127 Żuraw <i>Grus grus</i> A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i></td><td>Uzupełnienie stanu wiedzy o populacji gatunku i uwarunkowaniach jego ochrony</td></tr></table>	Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych	1.	A022 Bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A039 Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> A043 Gęgawa <i>Anser anser</i> A051 Krakwa <i>Anas strepera</i>	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony	2.	A060 Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> A127 Żuraw <i>Grus grus</i> A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o populacji gatunku i uwarunkowaniach jego ochrony
Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych								
1.	A022 Bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A039 Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> A043 Gęgawa <i>Anser anser</i> A051 Krakwa <i>Anas strepera</i>	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony								
2.	A060 Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> A127 Żuraw <i>Grus grus</i> A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o populacji gatunku i uwarunkowaniach jego ochrony								
Charakterystyka obszaru	Zbiornik retencyjny (powierzchnia określona zasięgiem rzędnej maksymalnego piętrzenia – 777 ha, 12,8 km długi, 200-300 m szeroki) powstały w wąskiej dolinie Kanału Wonieść, na obszarze zajęтым między innymi przez pięć jezior i kompleks stawów hodowlanych. Brzegi zbiornika zajęte przez bardzo rozległe pasy eutroficznych szuwarów, głównie – trzcinowych. Obszary przyległe stanowią mozaikę lasów, pól uprawnych i łąk, na których prowadzona jest intensywna gospodarka rolna. W południowo-zachodniej części obszaru niewielki kompleks lasów grądowych i łęgów jesionowo-olszowych oraz sztucznych drzewostanów sosnowych na siedliskach wymienionych zespołów leśnych.									
Przedmioty ochrony	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG: — <i>Alcedo atthis</i>, — <i>Anas clypeata</i>, — <i>Anas crecca</i>, — <i>Anas penelope</i>, — <i>Anas platyrhynchos</i>, — <i>Anas strepera</i>, — <i>Anser anser</i>, — <i>Anser fabalis</i>, — <i>Anthus campestris</i>, — <i>Aythya nyroca</i>, — <i>Botaurus stellaris</i>, — <i>Bucephala clangula</i>, — <i>Calidris alpina</i>, — <i>Calidris ferruginea</i>, — <i>Calidris minuta</i>, — <i>Charadrius dubius</i>, — <i>Chlidonias hybridus</i>, — <i>Chlidonias Niger</i>, — <i>Ciconia ciconia</i>, — <i>Circus aeruginosus</i>, — <i>Crex crex</i>, — <i>Cygnus cygnus</i>, — <i>Cygnus olor</i>, — <i>Dendrocygna media</i>, — <i>Emberiza hortulana</i>, — <i>Gallinago gallinago</i>, — <i>Grus grus</i>,									



	— <i>Haliaeetus albicilla</i>, — <i>Ixobrychus minutus</i>, — <i>Lanius collurio</i>, — <i>Luscinia svecica</i>, — <i>Milvus migrans</i>, — <i>Milvus milvus</i>, — <i>Panurus biarmicus</i>, — <i>Philomachus pugnax</i>, — <i>Podiceps cristatus</i>, — <i>Podiceps grisegena</i>, — <i>Podiceps nigricollis</i>, — <i>Porzana parva</i>, — <i>Porzana porzana</i>, — <i>Sterna albifrons</i>, — <i>Sterna hirundo</i>, — <i>Sylvia nisoria</i>, — <i>Tachybaptus ruficollis</i>, — <i>Tringa erythropus</i>, — <i>Tringa glareola</i>, — <i>Tringa stagnatilis</i>, — <i>Tringa totanus</i>.
OBSZAR NATURA 2000 ZACHODNIE POJEZIERZE KRZYWIŃSKIE	
Kod obszaru	PLH300014
Data wyznaczenia	2008-01-15
Rodzaj ochrony	Dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	5494,8300
Plan zadań Ochronnych (cele działań ochronnych oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zachodnie Pojezierze Krzywińskie PLH300014. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 10 grudnia 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zachodnie Pojezierze Krzywińskie PLH300014. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 8 listopada 2021 r. w sprawie zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zachodnie Pojezierze Krzywińskie PLH300014.



Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz żółwia błotnego i jego siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	Istniejące: – Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (H01). Potencjalne: – Obecne gatunki ryb (I01).
2.	1340 Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały (<i>Glaucio-Puccinietalia</i> – część zbiorowiska śródlądowe); 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne; 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>); 6410 Zmienno wilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Nie zidentyfikowano w związku z brakiem siedlisk w obszarze Natura 2000
3.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Istniejące: – Obecność nierodzimych gatunków synantropijnych (I01). – Odpady (gruz, ziemia) (H05). – Fragmentacja siedliska (J03.02). Potencjalne: – Melioracje odwadniające (J02.01).
4.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Istniejące: – Intensyfikacja użytkowania rolniczego (A02.01). – Fragmentacja siedliska (J03.02). – Intensywne koszenie – zubożenie składu gatunkowego łąki (A03.01). – Nawożenie nawozami sztucznymi (A08). – Dosiewanie traw (A11). – Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – obniżenie poziomu wód gruntowych (J02) Potencjalne: – Zaprzestanie koszenia (A03.03). – Zmiana łąk na grunty orne (A02.03).



Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		– Wypas (A04). – Zabudowa rozproszona (E01.03). – Zalesianie terenów otwartych (B01)
5.	7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Istniejące: – Fragmentacja siedliska (J03.02). Potencjalne: – Ekspansja trzciny i drzew (I02).
6.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Istniejące: – Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – obniżenie poziomu wód gruntowych (J02). – Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) (K02.01) Potencjalne: – Zaniechanie/brak koszenia (A03.03). – Ekspansja drzew i krzewów (I02). – Wypas (A04). – Zmiana łąk na grunty orne (A02.03). – Dosiewanie traw (A11)
7.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum alba-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Istniejące: – Obec gatunki inwazyjne, zwłaszcza niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> (I01). – Fragmentacja siedliska (J03.02). Potencjalne: – Wycinanie drzew w obrębie płatów siedliska (B02.02).
8.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Istniejące: – Fragmentacja siedliska (J03.02). – Mała ilość martwego drewna (B02.04). – Obec gatunki inwazyjne, w warstwie drzew świerk pospolity <i>Picea abies</i>, w runie niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> (I01). – Nadmierny rozwój warstwy krzewów, zwłaszcza leszczyny <i>Corylus avellana</i> i bzu czarnego <i>Sambucus nigra</i> (I02). Potencjalne: – Wycinka lasu (B02.02).
9.	1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Istniejące: – Zarastanie zbiorników wodnych w toku sukcesji (K02.01). – Mała liczebność populacji (M02.03). – Brak dostatecznej ilości siedlisk legowych (J03.01). Potencjalne: – Nie zidentyfikowano (X).



Cele działań ochronnych		
Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	1340 Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały (<i>Glauco-Puccinellietalia</i> – część zbiorowiska śródlądowe) 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne; 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculum fluitantis</i>) 6410 Zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Nie określono ze względu na brak siedlisk w obszarze Natura 2000
2.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku oraz zaplanowanie działań ochronnych
3.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostyion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska
4.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Poprawa niezadowalającego stanu ochrony siedliska poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze
5.	7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska
6.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Wzrost pokrycia gatunków charakterystycznych w połowie płatów do poziomu > 50% poprzez odpowiednie użytkowanie rolnicze
7.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	Poprawa niezadowalającego stanu ochrony poprzez zmianę struktury gatunkowej drzewostanu oraz zwiększenie zasobów martwego drewna
8.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Poprawa niezadowalającego stanu ochrony poprzez zmianę struktury gatunkowej drzewostanu oraz zwiększenie zasobów martwego drewna
9.	1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Poprawa złego stanu ochrony poprzez zapewnienie odpowiedniej powierzchni miejsc lęgowych oraz polepszenie stanu zachowania potencjalnych lęgowisk
Charakterystyka obszaru	Obszar obejmuje niewielki fragment Pojezierza Krzywińskiego, położonego na wschód od Pojezierza Sławskiego i graniczącego od północy z Równiną Kościańską, od południa z Wysoczyzną Leszczyńską, a od wschodu z Wałem Żerkowskim. Projektowany obszar rozciąga się od południowo-wschodnich brzegów zbiornika Wonieść (ważnej ostoi ptasiej) w kierunku wschodnim do Krzywina. Teren ostoi pokrywa mozaika lasów, jezior, pól uprawnych i łąk. Znajdują się tu duże cenne kompleksy łąk i torfowisk na kredzie jeziornej z interesującą roślinnością kalcyfilną (m.in. <i>Cladietum marisci</i> i <i>Juncetum subnodulosi</i>). Głównym walorem obszaru są cenne kompleksy łąkowo-torfowiskowe z bogatą florą higrofilną, kalcyfilną i haloofilną, skupiającą wiele osobliwości florystycznych w skali Wielkopolski. Zidentyfikowano tu 11 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W Drzeczku występuje żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>. Obszar stanowi część Ostoi Ptaków o randze europejskiej E035.	
Przedmioty ochrony	Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk: — 1340 Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały (O. <i>Glauco-Puccinellietalia</i> część – zbiorowiska śródlądowe) — 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z All. <i>Nymphaeion</i>, All. <i>Potamion pectinati</i>	



	— 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne — 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (All. Ranunculion fluitantis) — 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (All. Molinion) — 6430 Ziołorośla górskie (All. Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (O. Convolvuletalia sepium) — 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (All. Arrhenatherion elatioris) — 7210 Torfowiska nakredowe (Ass. Cladietum marisci, Ass. Caricetum buxbaumii, Ass. Schoenetum nigricantis) — 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk — 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Ass. Galio sylvatici-Carpinetum betuli, Ass. Tilio cordatae-Carpinetum betuli) — 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Ass. Salicetum albae, Ass. Populetum albae, subAll. Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe). Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków: Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>.
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie Standardowych Formularzy Danych dla obszarów Natura 2000

Tabela 13. Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie Gminy Osieczna

REZERWAT PRZYRODY OSTOJA ŻÓŁWIA BŁOTNEGO	
Data uznania	1974-07-04
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Nr 10/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 8 marca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Ostoja Żółwia Błotnego"
Powierzchnia	4,4200 ha
Położenie	Osieczna (gmina miejsko-wiejska)
Rodzaj rezerwatu	faunistyczny
Typ ekosystemu	leśny i borowy
Plan ochrony	Brak
Opis celów ochrony	Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie stanowiska żółwia błotnego <i>Emys orbicularis</i> L.
REZERWAT PRZYRODY CZARNE DOŁY	
Data uznania	2022-12-31
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie uznania za rezerwat Czarne Doły
Powierzchnia	135,3300 ha
Położenie	Osieczna (gmina miejsko-wiejska)
Rodzaj rezerwatu	faunistyczny
Typ ekosystemu	różnych ekosystemów



Plan ochrony

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 4 stycznia 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Czarne Doły.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 20 grudnia 2023 zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Czarne Doły.

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Poznaniu
z dnia 04. STY. 2023... r.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych
i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków

Lp.		Zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczania
Wewnętrzne	Istniejące	Wysychanie zbiorników wodnych	Ograniczenie odpływu wody z terenu rezerwatu poprzez zwiększenie możliwości retencyjnych
		Niszczenie łęgów żółwia błotnego przez drapieżniki	Zabezpieczanie komór łęgowych, odstrzał redukcyjny
		Zarastanie ekosystemów otwartych: łąk, muraw, okrajków, upraw leśnych	Hamowanie sukcesji poprzez wypas, koszenie oraz usuwanie drzew i krzewów
		Zabijanie dorosłych żółwi błotnych przez szopa pracza	Odlów szopa pracza
		Nielegalne składowiska odpadów stanowiące niebezpieczeństwo dla żółwi błotnych	Wywóz odpadów
		Barlery ekologiczne na trasie migracji żółwi błotnych	Demontaż ogrodzenia upraw leśnych
		Ekspansja obcych inwazyjnych gatunków roślin	Usuwanie inwazyjnych gatunków obcych, zwiększanie konkurencyjności poprzez dosadzanie rodzimych gatunków drzew i krzewów
Zewnętrzne	Potencjalne	Długotrwałe upały i susze powodujące wysychanie zbiorników wodnych	Brak
		Spyły nawozów z pól znajdujących się w otoczeniu rezerwatu	Ograniczenie wykorzystania nawozów, tworzenie stref buforowych ograniczających spyły powierzchniowe
		Penetracja rezerwatu przez ludzi	Szlabany, tablice informujące o zakazach
	Istniejące	Obecność obcych gatunków żółwi (konkurencja, patogeny)	Odlowy obcych gatunków żółwi



Sposoby ochrony czynnej ekosystemu i gatunków, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań

Lp.	Rodzaj zadania	Rozmiar zadania	Lokalizacja zadania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1.	Utrzymanie łęgowskiego żółwia błotnego poprzez wypas	Na powierzchni do 40 ha	Działki ewid. o nrach: 192/1, 193, 194, obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
2.	Koszenie ekstensywne maksymalnie dwa razy w roku oraz usunięcie skoszonej biomasy z wykoszonej powierzchni	Na powierzchni do 40 ha	Działki ewid. o nrach: 192/1, 193, 194, obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
3.	Utrzymanie łąk przez ekstensywne koszenie maksymalnie dwa razy w roku oraz usunięcie skoszonej biomasy z wykoszonej powierzchni	Na powierzchni do 0,1 ha	Fragment uprawy leśnej na działce ewid. o nrze 5021/3, obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna (adres leśny: 09-08-2-06-21-j-00)	Nadleśniczy Nadleśnictwa Karczna Borowa
		Na powierzchni do 0,88 ha	Kserotermiczne zbocze o wystawie południowej na działkach ewid. o nrach 5020/4 oraz 5021/3, obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna (adres leśny: 09-08-2-06-20-k-00; 09-08-2-06-20-i-00 oraz 09-08-2-06-21-b-00)	
		Na powierzchni do 0,38 ha	Kserotermiczne zbocze o wystawie południowej na działce ewid. o nrze 5017/2 (adres leśny: 09-08-2-06-17-g-00)	
	Poprawa warunków łęgowych poprzez tworzenie piaszczystych powierzchni	Na powierzchni do 0,70 ha	Działka ewid. o nr 194, obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska



				w Poznaniu
5.	Utrzymanie kserotermicznego charakteru dawnych gruntów ornych poprzez wysiew nasion lub sadzenie rodzimych gatunków roślin zielnych zwiększających bioróżnorodność terenów otwartych	Na powierzchni do 40 ha	Działki ewid. o nrach: 192/1, 193, 194, obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
6.	Usuwanie niepożądanych drzew i krzewów	W zależności od potrzeb	Działki ewid. o nrach: 192/1, 193, 194, 195/1 obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
7.	Sadzenie rodzimych gatunków drzew w celu zwiększenia bioróżnorodności otwartego krajobrazu	W zależności od potrzeb	Działki ewid. o nrach: 192/1, 194 obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
8.	Tworzenie stref buforowych poprzez sadzenie szpalerów drzew i krzewów oraz pielęgnacja nasadzeń	Granica rezerwatu oraz odcinek wzdłuż rowu o łącznej długości 1350 m	Działki ewid. o nrach: 192/1, 193, 194, 5012, 5017/2 obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
9.	Ochrona fragmentów pastwiska przed zgryzaniem zwierząt poprzez budowę tymczasowych ogrodzeń	W zależności od potrzeb	Działki ewid. o nrach: 192/1, 193, 194 obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
10.	Budowa lub remont obiektów małej retencji, utrzymanie drożnego systemu melioracji	W zależności od potrzeb	Działki ewid. o nrach: 192/1, 193, 194, 195/1, 5012, 5015, 5016, 5019/3, 5020/4 obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Nadleśniczy Nadleśnictwa Karczma Borowa
11.	Budowa infrastruktury	Wiata na siano, przyłącze do prądu, studnia głębinowa, ogrodzenie	Działki ewid. o nrach: 192/1, 194, nrach 5016 oraz 5017/2 obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
12.	Obsługa i konserwacja infrastruktury	Wiata na siano, przyłącze do prądu, studnia głębinowa, ogrodzenie	Obszar rezerwatu	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu



13.	Zabezpieczanie komór łęgowych	W zależności od potrzeb – wszystkie lub wybrane gniazda	Obszar rezerwatu	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
14.	Kontrola łęgów oraz przenoszenie wykłutych żółwi z komór łęgowych do zbiorników wodnych	W zależności od potrzeb	Zbiorniki wodne na terenie rezerwatu	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
15.	Odlowy obcych gatunków drapieżnych, w szczególności szopa pracza <i>Procyon lotor</i>	W zależności od potrzeb	Obszar rezerwatu	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
16.	Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów oraz utrzymanie czystości	W zależności od potrzeb	Obszar rezerwatu	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Nadleśniczy Nadleśnictwa Karczma Borowa
17.	Usuwanie owocujących osobników klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> poprzez ścięcie żeńskich osobników i pozostawienie biomasy, usuwanie odrostów w celu uniemożliwienia ponownego owocowania	W zależności od potrzeb	Obszar rezerwatu	Nadleśniczy Nadleśnictwa Karczma Borowa
	Trwałe usunięcie powojnika pnącego <i>Clematis vitalba</i> poprzez wykopywanie kłaczy i ścinanie pędów w celu powstrzymania przed kwitnieniem	Wszystkie egzemplarze	Działka ewid. o nrze 5021/3 obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna (adres leśny: 09-08-2-06-21-j-00)	Nadleśniczy Nadleśnictwa Karczma Borowa
18.	Dosadzanie rodzimych gatunków drzew i krzewów w bliskim sąsiedztwie miejsca usuwania klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i>	W zależności od potrzeb	Obszar rezerwatu	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Nadleśniczy Nadleśnictwa Karczma Borowa
19.	Montaż szlabanu	1 szlaban	Droga leśna na granicy działek ewid. o nrach 5019/3 i	Regionalny Dyrektor Ochrony



			5020/4 obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Środowiska w Poznaniu
20.	Montaż tablic informacyjnych o zakazach obowiązujących na terenie rezerwatu	W zależności od potrzeb	Obszar rezerwatu	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
21.	Demontaż ogrodzenia uprawy leśnej	851 m	Działka ewid. o nrze 5021/3 obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna (adres leśny: 09-08-2-06-21-j-00)	Nadleśniczy Nadleśnictwa Karczna Borowa
22.	Demontaż ambon myśliwskich	Wszystkie ambony na terenie rezerwatu	Obszar rezerwatu	Polski Związek Łowiecki
23.	Monitoring populacji żółwia błotnego, odłowy wybranych osobników oraz montaż nadajników	W zależności od potrzeb	Obszar rezerwatu	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
24.	Monitoring terenów nieleśnych pod kątem wnikania obcych inwazyjnych gatunków roślin oraz ich zwalczanie	Na powierzchni do 40 ha	Obszar dawnych gruntów omych na działkach ewid. o nrach: 192/1, 193, 194, 195/1 obręb Drzeczkowo, gmina Osieczna	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
25.	Wykonanie badań terenowych i sporządzenie dokumentacji do planu ochrony rezerwatu	Obszar rezerwatu	Obszar rezerwatu	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
Opis celów ochrony	Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie stanowiska żółwia błotnego Emys orbicularis (L).			

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl>

Na terenie Gminy Osieczna znajduje się użytek ekologiczny o nazwie „Trzcinowisko”, który został utworzony na podstawie Uchwały Nr XII/76/95 z dnia 9 listopada 1995 r. Rady Miasta i Gminy w Osiecznej w sprawie uznania za użytek ekologiczny "Trzcinowisko", następnie zmieniony Uchwałą nr XXXIV/183/98 w sprawie zmiany w uchwale Nr XII/76/95 z dnia 9 listopada 1995 r. Rady Miasta i Gminy w Osiecznej w sprawie uznania za użytek ekologiczny "Trzcinowisko" oraz Uchwałą Nr XI/74/2004 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 26 lutego 2004 r. w sprawie zmiany w uchwale Nr XII/76/95 z dnia 9 listopada 1995 r. Rady Miasta i Gminy w Osiecznej w sprawie uznania za użytek ekologiczny "Trzcinowisko", uchwałą nr XXXIV/183/98 z dnia 29 kwietnia 1998 roku Rady Miejskiej w Osiecznej. Użytek ekologiczny ma powierzchnię 41,2600 ha. Stanowi siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków. Celem ochrony jest ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

Na terenie Gminy Osieczna znajdują się również **22** pomniki przyrody. Informacje na ich temat przedstawiono w poniższej tabeli.



Tabela 14. Wykaz pomników przyrody ustanowionych na terenie Gminy Osieczna

Lp.	Typ	Rodzaj twor	Gatunek	Obwód pnia na wys. 1,3 m [cm]	Lokalizacja
1.	Wieloobiekowy	grupa drzew	Dąb szypułkowy - Quercus robur	371 371	rosną w parku Jeziorki
2.	Jednoobiekowy	drzewo	Wierzba krucha - Salix fragilis	333	rośnie w parku Jeziorki, na terenie ogrodzonego wybiegu dla koni
3.	Jednoobiekowy	drzewo	Lipa srebrzysta - Tilia tomentosa	481	rośnie w parku Jeziorki
4.	Jednoobiekowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	440	rośnie w parku Jeziorki
5.	Wieloobiekowy	grupa drzew	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica (W terenie pomierzono 5 obiektów i 1 obiekt nie odnaleziono - lokalizacja orientacyjna obok istniejących 4 drzew)	456 415 496 289 333 -	oddz. 141 b oraz 141 g-ctwo Karczma Borowa
6.	Wieloobiekowy	grupa drzew	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	295 283	oddz. 131a I-ctwo Karczma Borowa
7.	Jednoobiekowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur (Pierwotnie grupa 3 dębów, Uchwała z 2020 roku znosi ochronę z 2 obiektów. Pozostaje 1 drzewo (formalnie, w terenie prawdopodobnie brak obiektu))	bd	oddz. 128I, I-ctwo Kąkolewo, n-ctwo Karczma Borowa
8.	Wieloobiekowy	grupa drzew	Dąb szypułkowy - Quercus robur	424 349 635	oddz. 103h I-ctwo Kąkolewo, n-ctwo Karczma Borowa
9.	Wieloobiekowy	grupa drzew	Dąb szypułkowy - Quercus robur (W terenie pomierzono 4 drzewa żywe i 2 obiekty martwe (obiekt zniszczony, pień))	424 600 371 390 - -	



Lp.	Typ	Rodzaj twor	Gatunek	Obwód pnia na wys. 1,3 m [cm]	Lokalizacja
10.	Jednoobiektowy	drzewo	Wiśnia ptasia (Wiśnia dzika, Czereśnia, Trześnia) - Prunus avium (Cerasus avium)	280	rośnie w oddz. 26b, l-ctwa Karczma Borowa
11.	Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	390	rośnie w oddz. 74a, l-ctwo Górzno
12.	Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	520	rośnie w oddz. 2m, l-ctwo Kąkolewo
13.	Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	490	rośnie w lesie, oddz. 64d, l-ctwo Górzno, przy linii gazociągu
14.	Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	bd	rośnie w lesie, w oddz. 13x leśnictwa Kąkolewo, N-ctwo Karczma Borowa
15.	Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	421	oddz. 116b, L-ctwo Kąkolewo, N-ctwo Karczma Borowa
16.	Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	423	oddz. 108g, L-ctwo Kąkolewo, N-ctwo Karczma Borowa
17.	Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	432	oddz. 108g, L-ctwo Kąkolewo, N-ctwo Karczma Borowa
18.	Jednoobiektowy	krzew	Głóg dwuszyjkowy	254	oddz. 90Af, L-ctwo Karczma Borowa
19.	Jednoobiektowy	krzew	Głóg dwuszyjkowy	156	oddz. 90A f, L-ctwo Karczma Borowa
20.	Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	450	rośnie w oddz. 1d, l-ctwo Nowy Świat
21.	Jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	530	rośnie w oddz. 43h, l-ctwo Górzno, m. Świerczyna
22.	Wieloobiektowy	inny	Bluszcz pospolity, 2 osobniki	Obwód na wys. 40-50 cm, wysokość 11-13 m	rośnie w oddz. 61f, l-ctwo Górzno, m. Świerczyna

Źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl>

Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;



- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

3.4.10. Zapobieganie poważnym awariom

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi rejestr zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu na terenie Gminy Osieczna nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) oraz zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR). Generalny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr poważnych awarii. Zgodnie z nim, w latach 2010-2023 na terenie województwa wielkopolskiego doszło do 10 poważnych awarii przemysłowych. Na terenie Gminy Osieczna nie doszło do żadnej awarii mającej znamiona poważnej awarii przemysłowej.



4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Na podstawie powyższego opisu stanu środowiska określono najważniejsze zagrożenia środowiska mogące mieć charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno-geograficznymi. Główne zagrożenia środowiska na terenie Gminy Osieczna związane są z działalnością człowieka oraz z wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów przyrody. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców.

Tabela 15. Zagrożenia/problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska występujące na terenie Gminy Osieczna

OBSZAR	ZAGROŻENIE/PROBLEM
Ochrona klimatu i jakość powietrza	Przekroczenia poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza (benzo(a)pirenu) - głównym źródłem jest spalanie w indywidualnych systemach grzewczych paliw stałych (węgla, koksy, drewna) oraz odpadów (kartony, odpady organiczne, butelki PET), a także niezadawalający stan techniczny tychże kotłów. Dodatkowo ww. problem potęguje wzmożony ruch samochodowy, z którego wynika również uciążliwość dla mieszkańców w postaci hałasu drogowego.
Zagrożenie hałasem	Hałas komunikacyjny, który wpływa nie tylko na degradację środowiska naturalnego, ale również negatywnie oddziałuje na zdrowie i komfort życia ludzi (głównie hałas drogowy – droga krajowa nr 12 oraz wojewódzka nr 432 oraz linie kolejowe nr 14 i 360).
Pola elektromagnetyczne	Zwiększenie ilości źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji - rozwój telekomunikacji i zwiększająca się liczba stacji bazowych telefonii komórkowej (w tym wprowadzanie technologii 5G).
Gospodarowanie wodami	Zła jakość wód powierzchniowych – wszystkie wymienione jednolite części wód powierzchniowych charakteryzuje zły stan wód (oprócz Drzeczkowskiego LW10115, dla którego nie ma danych pomiarowych), w związku z czym są one zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Dla większości jednolitych części wód poza Drzeczkowskim (LW10115) i Witosławskim (LW10116) ustalono derogacje z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych. Ponadto dla czterech jednolitych części wód (Kanał Wonieś RW600018185669, Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu RW60001014853, Łoniewskie LW10113 i Wojnowickie LW10117), wprowadzono derogacje z art. 4. Ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych. Dodatkowo dla jednolitej części wód Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu



	RW60001014853 ustalono także odstępstwo z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej z uwagi na planowane inwestycje. Zagrożenie powodzią – obszar Gminy Osieczna znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $p=1\%$, na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi $p=0,2\%$. Zagrożenie suszą oraz degradacja ilościowa zasobów wodnych - Gmina Osieczna klasyfikuje się w większości jako obszar silnie zagrożony suszą, niewielka część gminy klasyfikuje się jako obszar umiarkowanie zagrożony suszą.
Gospodarka wodno-ściekowa	Stopień zwodociągowania gminy wynosi 93,5%, co oznacza, że nie wszyscy mieszkańcy mają dostęp do sieci wodociągowej. Gmina Osieczna jest skanalizowana w 71,1%, co może przyczynić się do nielegalnego zrzutu ścieków. Duża ilość zbiorników bezodpływowych na terenie gminy – 403 szt.
Gospodarowanie odpadami	Wysoka ilość wyrobów zawierających azbest – pomimo działań zmierzających do ich likwidacji, w dalszym ciągu na terenie Gminy odnotowano dużą ilość wyrobów do unieszkodliwienia (do maja 2025 roku unieszkodliwiono 174 799 kg azbestu, natomiast do unieszkodliwienia zostało jeszcze 2 207 460 kg.).
Zasoby przyrodnicze	Presja turystyczna i rekreacyjna na obszary cenne przyrodniczo. Presja urbanizacyjna na obszary cenne przyrodniczo.
Zagrożenie poważnymi awariami	Na terenie Gminy Osieczna nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) oraz zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR). Awarie są zdarzeniami trudnymi do przewidzenia, stąd konieczne jest doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego, wpojenie zasad postępowania mieszkańcom na wypadek wystąpienia awarii oraz utrzymanie infrastruktury umożliwiającej podjęcie działań w przypadku zaistnienia awarii.

Źródło: opracowanie własne



5. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

Realizacja działań zaplanowanych w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* wiąże się z przejściowym i krótkotrwałym negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Po realizacji inwestycji teren zostanie uprzątnięty. Pozytywny wpływ na elementy środowiska przyrodniczego zaobserwuje się po zakończeniu prac budowlanych. Ocenę wpływu poszczególnych działań na elementy środowiska przyrodniczego wykonano w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem.

Zadania zaplanowane w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* zostały przeanalizowane w aspekcie oddziaływania na następujące komponenty środowiska: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat (w tym mikroklimat), klimat akustyczny, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary chronione, cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Szczegółową analizę przedstawiono poniżej.

5.1. Różnorodność biologiczna, fauna i flora, obszary chronione oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000

W ramach dokumentu zaplanowano działania dotyczące rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej nie będzie negatywnie oddziaływać na gatunki dziko żyjących zwierząt, oddziaływanie takie może wystąpić jedynie na etapie prowadzenia prac budowlanych. Będzie to jednak oddziaływanie chwilowe i odwracalne. Negatywne oddziaływanie o charakterze krótkoterminowym związane będzie z koniecznością przekształcenia powierzchni ziemi. Z uwagi na konieczność prac ziemnych wystąpić może bezpośrednio, krótkoterminowe, negatywne oddziaływanie na roślinność występującą w rejonie inwestycji (głównie na strefę korzeniową drzew). Oddziaływanie na środowisko związane z realizacją inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wystąpi na etapie budowy i wykonania obiektów i urządzeń. Z uwagi na charakter działań, wystąpić mogą chwilowe, negatywne oddziaływania na elementy biotyczne (np. niszczenie siedlisk roślin i zwierząt). W ogólnym rozrachunku, korzyści wynikające z uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej są o wiele większe.

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 przewiduje do realizacji działanie pn. „Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury”.

Jednym ze sposobów na uczynienie gminy przyjaznej dla mieszkańców jest zielona infrastruktura. Zieleń aktualnie określana jest często mianem „zielonej infrastruktury”, ponieważ dokładnie tak jak infrastruktura techniczna, pełni bardzo istotną rolę dla poprawy warunków życia, podnosząc jego komfort. Zieleń pełni także funkcję klimatyczną, bowiem duże powierzchnie terenów zieleni wysokiej, parkowej, a także lasy miejskie ograniczają efekt „wyspy ciepła”, który bywa szczególnie uciążliwy w trakcie letnich upałów. Wówczas różnica temperatur między centrami miast, gdzie tej zieleni jest stosunkowo mało, a przedmieściami, gdzie jest jej więcej, może dochodzić nawet do 4



st. C. Kluczowe są również drzewa – będące jednym z głównym elementów zielonej infrastruktury. Stanowią one nie tylko schronienie przed promieniami słonecznymi, ale także ochładzają. Drzewa produkują tlen, obniżają temperaturę, nawilżają i oczyszczają powietrze, a także ułatwiają retencjonowanie wody. Pozytywnie wpływają też na nasze samopoczucie.

Zielono-niebieska infrastruktura to koncepcja wykorzystania terenów zieleni i zasobów wodnych w obszarach miejskich do łagodzenia negatywnych skutków urbanizacji oraz zmian klimatycznych. Zieleń i woda traktowane są jako infrastruktura, ponieważ są projektowane jako system, który ma użytkowy charakter i jest niezbędny do prawidłowego funkcjonowania współczesnych terenów zurbanizowanych. Koncepcja polega na zastępowaniu terenów utwardzonych w przestrzeni miasta wielofunkcyjnymi rozwiązaniami bazującymi na elementach przyrodniczych oraz wodnych. W zielono-niebieskiej infrastrukturze powierzchnie biologicznie czynne w mieście stanowią system rozwiązań technologicznych, który wspomaga tradycyjne rozwiązania infrastruktury miejskiej (np. kanalizacji deszczowej) – a z czasem może je zastępować. Najważniejsze funkcje obiektów zielono-niebieskiej infrastruktury to zatrzymywanie wody deszczowej, oczyszczanie, nawilżanie i ochładzanie powietrza. Dodatkowymi zaletami tych rozwiązań są niskie koszty utrzymania, możliwość dopasowania ich do zróżnicowanych funkcji miejskich oraz walory estetyczne⁴.

Celem zarówno małej jak i dużej retencji jest zachowanie wody opadowej w miejscu, gdzie ona spadła. Zbiorniki retencyjne gromadzą ją w okresie nasilonych opadów i stanowią rezerwuuar wody na czas suszy. To pozwala na przetrwanie wodnym ekosystemom, znacznie spowalnia również procesy suszowe. Zbiorniki retencyjne zmniejszają także ryzyko powodziowe. Budowa małych i dużych zbiorników wodnych ma kluczowe znaczenie dla zmniejszenia skutków skrajnych zjawisk hydrologicznych, jakich obecnie doświadczamy na skutek zmian klimatu. Działania małej retencji mają na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych poprzez spowalnianie odpływu wody na terenie całego kraju, minimalizację skutków suszy, przeciwdziałanie powodzi i odtworzenie lub zachowanie istniejących obszarów wodno-błotnych m.in. poprzez wspieranie prośrodowiskowych metod retencjonowania wody tj. zachowanie naturalnych „zbiorników retencyjnych”, renaturyzacja siedlisk podmokłych, czy integracja działań różnych podmiotów pozwalająca na uzyskanie efektu ekologicznego. W obrębie terenów użytkowanych rolniczo (zwykle w obrębie różnego rodzaju użytków zielonych) istnieje gęsta sieć rowów i kanałów, będących składnikami rozwiniętej sieci melioracyjnej. Prace obejmujące kanały i rowy podlegające stałemu, regularnemu utrzymaniu nie powinny powodować z reguły drastycznych zmian w warunkach wodnych otoczenia, ich wpływ na otoczenie generalnie jest umiarkowany. Dotyczy to przypadków kiedy działania służą utrzymaniu pewnego poziomu drożności cieków, zapobiegają nadmiernemu zabagnianiu otoczenia, ale uwzględniają jednocześnie potrzebę retencjonowania wody w ich obrębie, tzn. nie służą wyłącznie do ukierunkowanego, jak najszybszego odprowadzenia wody. W większości przypadków oddziaływania na obszary chronione i ekosystemy zależne od wód obejmują także strefę przyległą do koryta rzeki, tj. siedliska przyrodnicze w obrębie których warunki wodne powiązane są z korytem cieku. Wszystkie działania mają na celu służyć ochronie przyrody, nawet jeżeli będzie konieczne krótkotrwale przekształcenie jednego z komponentów środowiska, np. podczas prac inwestycyjnych, budowlanych. Będą one przeprowadzane z uwzględnieniem wszystkich zasad ustawy o ochronie przyrody.

⁴ <https://ade.niaiu.pl/archipediapl/zielono-niebieska-infrastruktura> (data dostępu: 11.05.2025 r.)



W dokumencie przewidziano do realizacji działania polegające na modernizacji i budowie dróg oraz ścieżek rowerowych. Tego typu działania wiążą się ze znaczącym oddziaływaniem o charakterze lokalnym, powodującym zaburzenia stosunków wodnych (melioracja, budowa systemów odwadniających), przekształcenia powierzchni ziemi, degradację krajobrazu oraz emisję hałasu. Emisja substancji z silników pojazdów jest znaczna i oddziałuje na stan czystości powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, jednak ich wpływ maleje wraz z odległością. Oprócz tego, zarówno podczas budowy, jak i eksploatacji, istnieje wysokie ryzyko znacznej fragmentacji przestrzeni, czego jednym z elementów może być przerwanie szlaków migracyjnych zwierząt. Fragmentacja przestrzeni przyrodniczej wiąże się także z niekorzystnymi skutkami m. in. dla ochrony siedlisk i gatunków, ochrony lasów i gospodarki wodnej. Na etapie samej eksploatacji dróg przewiduje się wystąpienie zmian mikroklimatu, degradację krajobrazu oraz emisję zanieczyszczeń do atmosfery i pogorszenie klimatu akustycznego. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie drogi mogą wystąpić zanieczyszczenia gleb i wód związane ze spływami powierzchniowymi substancji chemicznych stosowanych przy ich utrzymaniu, wyciekami z pojazdów. Zagrożenie stanowią także wytwarzane odpady (remonty dróg, ale też ich eksploatacja, np. zmiotki z oczyszczania ulic, odpady powstałe w wyniku zdarzeń losowych, w tym wypadków i kolizji drogowych). Rozbudowa układu komunikacyjnego może wpłynąć na zwiększenie natężenia ruchu, a przez to na wzrost emisji spalin. Rozwój sieci drogowej sprzyjać będzie rozrastaniu się terenów zurbanizowanych, a także zwiększonej presji na tereny cenne przyrodniczo w związku z łatwiejszą dostępnością do nich. Uciążliwości pochodzenia komunikacyjnego mogą wpływać na obniżenie jakości warunków zamieszkiwania na terenach mieszkaniowo-usługowych i komfortu wypoczynku na terenach rekreacyjnych (hałas, emisje, rozczłonkowanie terenów zieleni). Biorąc pod uwagę zadania wyznaczone w projekcie Strategii polegające na rozbudowie i przebudowie dróg, ze względu na istniejące zadrzewienia przydrożne należy wziąć pod uwagę, że drzewa wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa).

Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54, ze zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do



oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji. Drogi, podobnie jak linie kolejowe, są przedsięwzięciami liniowymi, które mogą przecinać trasy migracyjne zwierząt. Tym samym pojawia się możliwość wtargnięcia zwierzęcia przed samochód, co może prowadzić do jego śmierci, a jednocześnie jest niebezpieczne dla kierowcy i pasażerów samochodu. Aby zmniejszyć śmiertelność zwierząt, często instaluje się siatki zabezpieczające przy drogach, szczególnie o większych dopuszczalnych maksymalnych prędkościach poruszania się pojazdów. Instalowanie siatek i innych zabezpieczeń uniemożliwia migrację zwierząt. Dlatego budując drogi, należy zaplanować miejsca, w których zwierzęta będą mogły bezpiecznie pokonywać taką przegrodę liniową. Dla małych zwierząt i płazów mogą być stosowane przepusty.

W ramach dokumentu zaplanowano zadanie pn. Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu” oraz „Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych”. Z treści projektu dokumentu wynika, że Gmina Osieczna planuje budowę instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy. Wobec powyższego, poniższa analiza będzie obejmowała możliwości w zakresie budowy paneli fotowoltaicznych, elektrowni wiatrowych oraz biogazowni.

Elektrownie fotowoltaiczne służą do bezpośredniej konwersji energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną. Jest to jedyna technologia konwersji energii, która jest w pełni pasywna. Zjawisko konwersji fotowoltaicznej jest bezgłośnie, bezwibracyjne oraz nie posiadające skutków ubocznych. Praca paneli fotowoltaicznych w fazie eksploatacji nie zanieczyszcza powietrza oraz nie wytwarza odpadów. Poza okresową obsługą konserwacyjną oraz pracami pobocznymi (koszenie traw wokół paneli), praca farmy fotowoltaicznej odbywa się bezobsługowo, bez udziału człowieka. Oddziaływanie może powstawać jednak poprzez wprowadzenie nowego elementu do krajobrazu, co spowoduje zmniejszenie niewielkiej powierzchni. Może to być również bariera migracyjna dla zwierząt. W celu ograniczenia takiego oddziaływania zakłada się lokalizację inwestycji związanych z panelami fotowoltaicznymi w postaci punktowych urządzeń na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych. Kluczowy w tym przypadku może być wpływ na ptaki. Jednym ze skutków oddziaływania paneli fotowoltaicznych na ptaki, mogą być liczne kolizje z takimi instalacjami. Panele odbijają nieboskłon lub imitują wodę, co prowadzi do masowego zderzenia przy próbie lądowania lub lotu. Zdarza się również, że ptaki drapieżne w pogoni za ofiarą, wlatują z dużą prędkością w panele, które imitują niebo. Innym zagrożeniem ze strony energetyki słonecznej jest przypadkowe wlatywanie ptaków w strefy przepływu energii słonecznej. W takich strefach, temperatura może sięgać nawet 500-800°C, przy czym pióra ptaków ulegają zniszczeniu już w temperaturze 160°C. W wyniku tak wysokich temperatur następuje śmierć lub trwała niezdolność do lotu. Panele w przeciwieństwie do turbin wiatrowych nawet, gdy w danej chwili nie są używane – generują ciepło i zagrażają ptakom. Problem odbicia może również dotyczyć owadów składających jaja w wodzie (np. jętki, widelnice), które również mogą traktować kolektory jako obiekty wodne i składać na nich jaja, co w efekcie może oznaczać znaczny spadek sukcesu rozrodczego owadów, a co za tym idzie ograniczenie zasobów pokarmowych dla ptaków.



W związku z powyższym zaleca się stosowanie powłok antyrefleksyjnych, które zmniejszą współczynnik odbicia światła od powierzchni ogniw, jednocześnie zwiększając absorpcję promieniowania słonecznego i poprawiając parametry elektryczne ogniw. Powłoka antyrefleksyjna eliminuje efekt tafla wody. W celu zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej oddziaływań na środowisko zaleca się także zastosowanie proekologicznej technologii prac budowlanych, dobór technologii oraz parametrów technicznych planowanych elektrowni ograniczający wpływ na środowisko. Wprowadzenie odnawialnych źródeł energii mimo wprowadzenia w teren nowych instalacji i powstanie hałasu przy pracach budowlanych w konsekwencji przyczyni się do zmniejszonego zapotrzebowania na energię z konwencjonalnych źródeł energii. Zmniejszy się więc emisja zanieczyszczeń do atmosfery szkodliwych substancji powstałych np. przy spalaniu węgla kamiennego.

W ramach kierunków działań zaplanowano rozwój odnawialnych źródeł energii, do czego może zaliczyć się również energetyka wiatrowa. Powszechnie uważa się, że turbiny elektrowni wiatrowych mogą być poważnym zagrożeniem dla ptaków i nietoperzy. Z tego względu zaleca się dokonać rocznej inwentaryzacji przyrodniczej w miejscu planowanego przedsięwzięcia. Elektrownie wiatrowe stwarzają dwa główne zagrożenia populacji ptaków – utratę siedlisk oraz śmiertelność w wyniku kolizji z elementami turbin wiatrowych, głównie łopat. Negatywne oddziaływanie elektrowni wiatrowych na nietoperze jest podobne jak w przypadku ptaków. Następuje albo utrata siedlisk albo śmierć w kolizji z wiatrakami. Nietoperze giną wskutek bezpośrednich kolizji z elementami ruchomymi turbiny wiatrowej, a także z powodu szoku ciśnieniowego, który powoduje pękanie ich pęcherzyków płucnych, gdy dostają się w obszar obniżonego ciśnienia za obracającą się łopata wirnika. Szczególnie niebezpieczne dla nietoperzy są wiatraki w okolicy zalesionej i na grzbiecie wzniesienia, ale zdarzają się elektrownie wiatrowe z wysoką śmiertelnością nietoperzy zlokalizowane na obszarze nizinnym, pozbawionym otoczenia drzew. Z tych względów ważna jest wcześniejsza ocena terenu planowanej lokalizacji masztu elektrowni wiatrowej pod kątem możliwości występowania nietoperzy.

Realizacja projektów wiatrowych może powodować:

- a) śmiertelność ptaków w wyniku kolizji z pracującymi siłowniami i/lub elementami infrastruktury towarzyszącej, w szczególności napowietrznymi liniami energetycznymi;
- b) zmniejszanie liczebności ptaków wskutek utraty i fragmentacji siedlisk spowodowanej odstraszeniem z okolic siłowni i/ lub w wyniku rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej energetycznej związanej z obsługą elektrowni wiatrowych,
- c) zaburzenia funkcjonowania populacji, w szczególności zaburzenia krótko- i długodystansowych przemieszczeń ptaków (efekt bariery).

Zasadnicze znaczenie z uwagi na możliwe negatywne skutki dla populacji ptaków mają dwa pierwsze rodzaje oddziaływań – śmiertelność w wyniku kolizji oraz utrata siedlisk. Wpływ na rodzaj i skalę oddziaływania ma również typ turbin wiatrowych wykorzystywanych w projekcie (wysokość wieży, średnica wirnika, oświetlenie, osiągnięta prędkość liniowa wierzchołków śmigieł), liczba turbin w ramach parku i powierzchnia zajmowana przez projekt, lokalizacja turbin w ramach projektu (turbin względem siebie i wobec elementów środowiska), czy występowanie w sąsiedztwie innych parków wiatrowych (oddziaływania skumulowane). Ten ostatni element będzie nabierał znaczenia wraz z zagęszczaniem lokalizacji farm wiatrowych. ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania na ptaki jest wyższe w przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach intensywnie wykorzystywanych przez ptaki. Inwestycje lokalizowane na takich



obszarach, w szczególności terenach o wysokim natężeniu przemieszczeń ptaków w przestrzeni powietrznej, mają większy potencjał negatywnego oddziaływania niż przedsięwzięcia realizowane w lokalizacjach o małym natężeniu wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki. I odwrotnie – tereny o niskim natężeniu przemieszczeń cechuje niższe ryzyko negatywnego oddziaływania. Znaczenie ma jednak również sposób wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki (pułapy przelotów, czas i sposób użytkowania terenu - np. czy jest to noclegowisko, żerowisko, teren lęgowy) oraz skład gatunkowy ptaków występujących na obszarze lokalizacji (badania wykazują, iż ryzyko kolizji z elektrowniami wiatrowymi jest różne dla poszczególnych gatunków). Podstawowe znaczenie dla minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań elektrowni wiatrowych na ptaki ma właściwy wybór lokalizacji, w szczególności unikanie lokalizowania elektrowni wiatrowych:

- a. na obszarach użytkowanych intensywnie przez ptaki,
- b. w miejscach koncentracji występowania gatunków znanych ze swej kolizyjności, takich jak np.: ptaki drapieżne (szponiaste), mewy i rybitwy, ptaki migrujące nocą, sowy oraz wybrane gatunki wykonujące w powietrzu pokazy godowe,
- c. w miejscach koncentracji ptaków blaskodziobych oraz siewkowych, w odniesieniu do których stwierdzono silne reakcje unikania elektrowni wiatrowych, prowadzące do utraty siedlisk tych ptaków,
- d. na obszarach wyjątkowo cennych dla awifauny lęgowej⁵.

Aby ograniczyć wpływ elektrowni wiatrowej na nietoperze zaleca się następujące działania zapobiegawcze i łagodzące:

- 1) wyłączanie turbin w pewnych okresach w czasie aktywności nietoperzy przy prędkościach wiatru poniżej 6 m/s;
- 2) niezalesianie terenów, na których staną turbiny, i niewprowadzanie ciągów zieleni w ich pobliże (dotyczy głównie prognoz dla zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a w raportach może dotyczyć terenów zarządzanych przez inwestora – np. dróg dojazdowych);
- 3) unikanie oświetlania turbin światłem białym – zastrzeżenie to nie dotyczy oświetlenia wynikającego z przepisów dotyczących bezpieczeństwa ruchu powietrznego;
- 4) zachowanie co najmniej 200 m odległości elektrowni wiatrowych od ważnych żerowisk i miejsc zwiększonej aktywności nietoperzy, przy czym przyjęta odległość powinna być uzależniona od stwierdzonych gatunków, rodzaju siedliska i innych okoliczności;
- 5) zachowanie co najmniej 200 m odległości elektrowni wiatrowych od liniowych elementów krajobrazu (np. alei, szpalerów drzew, innych zadrzewień i zakrzewień), których wykorzystywanie przez nietoperze potwierdzono w wyniku badań;
- 6) rezygnacja z części elektrowni wiatrowych na farmie lub zmiana ich umiejscowienia, w celu uniknięcia lokalizacji elektrowni wiatrowych na przecięciu istotnych szlaków migracji lub w innych miejscach o wysokiej aktywności nietoperzy⁶.

Dla każdej planowanej inwestycji konieczne jest przeprowadzenie całorocznych lub zbliżonych do całorocznych badań (obejmujących co najmniej okres od kwietnia do października). Dla każdej planowanej farmy wiatrowej (zwarłego kompleksu elektrowni wiatrowych lub pojedynczych elektrowni wiatrowych posadowionych w znacznym oddaleniu od innych) konieczne są osobne

⁵ PSEW (2008). Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki. Szczecin.

⁶ Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (wersja II, grudzień 2009), Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” oraz Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy



badania. Niedopuszczalne jest określanie aktywności nietoperzy na podstawie analogii z innym, nawet bardzo podobnym siedliskowo obszarem⁷.

Powstanie farmy wiatrowej na terenie dotychczas niezainwestowanym może skutkować obniżeniem zagęszczeń lęgowych ptaków w sąsiedztwie takiej inwestycji (Pearce-Higgins i in. 2009). Szerokość takiego buforu spadku może wynosić od 500-800 m dla mniejszych ptaków gniazdujących w siedliskach pól uprawnych, a także podmokłych łąk. Przejawia się to zmniejszeniem sukcesu lęgowego, co w efekcie prowadzi do obniżenia przeżywalności populacji i ograniczenia jej rozwoju. Dla większych gatunków negatywny wpływ, jaki może wywierać powstanie zespołu turbin wiatrowych może sięgać kilku kilometrów (Sikora i in., 2008, Chylarecki 2009). W związku z tym, w cytowanym powyżej opracowaniu proponuje się następujące szczegółowe zasady lokalizacji elektrowni wiatrowych ze względu na ochronę ptaków: efekt odstraszący pracujących siłowni wiatrowych na ptaki lęgowe stwierdzono w odległości do 200 m od siłowni. Wielkość tę (200 m) należy więc przyjąć jako wielkość graniczną odległości lokalizacji elektrowni wiatrowej od atrakcyjnych lęgowisk ptaków; efekt odstraszący pracujących siłowni wiatrowych na ptaki nieęgowe - żerujące lub odpoczywające na terenach otwartych ustępuje zazwyczaj w odległości 200-500 m, zaś wyjątkowo może się on pojawiać aż do odległości 800 m. Dla bezpieczeństwa projektowego jako wielkość graniczną odległości lokalizacji elektrowni wiatrowej od miejsc liczego przebywania ptaków niełgowych należy przyjąć 800 m; pracujące siłownie wiatrowe działają odstrasząco na ptaki przelatujące, mogą więc zakłócać przemieszczanie się ptaków wzdłuż korytarzy ekologicznych. Dla bezpieczeństwa projektowego jako wielkość graniczną odległości lokalizacji elektrowni wiatrowej od korytarzy ekologicznych należy przyjąć 800 m.

Biomasa używana jest na cele energetyczne w procesach bezpośredniego spalania biopaliw stałych (np. drewno, słoma, osady ściekowe, odpady spożywcze) lub też spalania przetworzonej biomasy na paliwa ciekłe (np. sekty oleju rzepakowego, alkohol), bądź gazowe (np. biogaz rolniczy, biogaz z oczyszczalni ścieków, gaz wysypiskowy, gaz drzewny). Obecnie głównym źródłem biomasy stosowanej do fermentacji metanowej są odpady pochodzenia zwierzęcego, roślinnego i przemysłowego. Odpady te charakteryzują się niską wydajnością metanu z tony suchej masy (ts), która wynosi poniżej 300 m³/ts, a często poniżej 100 m³/ts. Wykorzystanie takiej biomasy do produkcji biogazu charakteryzuje się niską opłacalnością a ich ilość liczona w skali kraju nie pokryje zapotrzebowania na energię odnawialną przez bioekoenergetykę. Dlatego odpady tego typu mogą być stosowane jako dodatkowe źródło biomasy. Podstawowym źródłem biomasy dla potrzeb bioekoenergetyki powinny być celowe uprawy roślin charakteryzujących się dużą wydajnością wytwarzania biometanu z jednej tony suchej masy dochodzącą nawet do 840 m³. Do takich roślin należą np. buraki pastewne czy trawy. Drugim, dużym źródłem biomasy mogą być produkty uboczne produkcji roślinnej tj. liście, łęty ziemniaczane, słomy zbóż i innych roślin lub też odpady poprodukcyjne z buraków cukrowych ziemniaków itp. Zastosowanie energii ze źródeł odnawialnych niesie ze sobą wiele korzyści, w tym zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, dywersyfikację dostaw energii czy zmniejszoną zależność od rynków paliw kopalnych (w szczególności węgla, ropy naftowej i gazu). Budowa oraz eksploatacja biogazowni

⁷ Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (wersja II, grudzień 2009), Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” oraz Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy



może wpływać na stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego (powodować przekroczenia m.in. dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla czy substancji odorowych), środowisko gruntowo-wodne (pobór wody, zanieczyszczenia wód ściekami i wodami opadowymi) oraz klimat akustyczny (emisja hałasu).

Aby ograniczyć oddziaływanie biogazowni na ww. elementy środowiska należy budować takie obiekty w odpowiedniej odległości od siedlisk ludzkich, z uwzględnieniem występowania przeważających kierunków wiatrów, tak żeby przez jak najdłuższą część roku znajdowała się po stronie zawiętrznej względem obiektów mieszkalnych. Wskazane jest również eliminowanie transportu surowców i odpadów pofermentacyjnych przez tereny zabudowane. Zaleca się również odizolowanie biogazowni od przyległych terenów zamieszkałych ogrodzeniem systemowym np. metalowym oraz pasami zieleni średnio- i wysokopiennej. Istotne jest również osiągnięcie i utrzymanie właściwej stabilności procesu fermentacji; odpowiednie uszczelnienie urządzeń, a w szczególności komór fermentacyjnych m.in. poprzez zastosowanie betonu, materiałów uszczelniających oraz zabezpieczających ścian zbiorników o odpowiedniej klasie.

Wprowadzenie odnawialnych źródeł energii mimo wprowadzenia w teren nowych instalacji i powstanie hałasu przy pracach budowlanych w konsekwencji przyczyni się do zmniejszonego zapotrzebowania na energię z konwencjonalnych źródeł energii. Zmniejszy się więc emisja zanieczyszczeń do atmosfery szkodliwych substancji powstałych np. przy spalaniu węgla kamiennego.

Dla obszarów najbardziej cennych pod względem bioróżnorodności konieczne jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych dokumentów planistycznych, które w szczególności będą określać wymogi zagospodarowania terenu względem wymogów ochrony środowiska (doliny rzeczne, tereny leśne). Zatem w ramach przedmiotowego dokumentu zaplanowano do realizacji zadania polegające na:

- Przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- Wyznaczenie stref funkcjonalnych w dokumentach planistycznych na rzecz świadomego rozwoju przestrzennego,
- Zwiększenie pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- Ograniczenie niekontrolowanej i rozproszonej zabudowy.

Strategia przewiduje również realizację przedsięwzięć, które wpłyną na zwiększenie bioróżnorodności oraz liczby terenów zielonych na terenie Gminy poprzez realizację działania polegającego na rozwoju działań adaptacyjnych do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury.

Zwraca się też uwagę na właściwy dobór roślinności podczas prowadzenia jakichkolwiek nasadzeń, gdyż gatunki obce mogą się rozsiewać poza teren inwestycji i zagrażać gatunkom rodzimym i chronionym. W związku z tym zaleca się stosowanie wyłącznie gatunków rodzimych np. klon polny, klon zwyczajny, klon jawor, olsza czarna, olsza szara, brzoza brodawkowata, topola biała, dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, lipa szerokolistna.

W ostatnich latach wskazuje się na efekty globalnego ocieplenia, dlatego w planowanych działaniach Strategii należy uwzględnić również zachodzące zmiany klimatu. Nie są one obojętne



dla bioróżnorodności. Zmiany klimatu zachodzące w strefie klimatu umiarkowanego przejawiają się przyspieszeniem wiosny i zmianami rozkładu temperatur latem. Wcześniej kwitną wiosenne kwiaty, przyspieszona jest pora godów ptaków, ptaki zakładają gniazda o kilkanaście dni wcześniej. Zauważalne jest przyspieszenie wegetacji wczesną wiosną, a następnie jej wcześniejsze zamieranie jesienią. Zmiany klimatyczne wpływają i wpływać będą, na zasięg i rozmieszczenie gatunków, ich cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska różnie reagują na zmiany klimatyczne – niektóre europejskie gatunki mogą na nich skorzystać, inne – mogą znacznie ucierpieć. Większość prognoz zmian klimatu opiera się o zmiany średnich wartości parametrów klimatycznych tj.: opady, temperatura, kierunek wiatru. Warto jednak zaznaczyć, że często zmiany w zasięgu, wielkości populacji, parametrach rozrodu, a w konsekwencji – całej bioróżnorodności, wynikają ze zmiany frekwencji i amplitudy zjawisk ekstremalnych, takich jak powodzie, wichury, ulewy. Zjawiska ekstremalne wpływające na parametry biologiczne populacji, a w konsekwencji na bioróżnorodność, mogą oddziaływać znacznie intensywniej niż przewiduje to większość współczesnych modeli.

Wszystkie działania proponowane w ramach dokumentu mają na celu służyć ochronie przyrody, nawet jeżeli będzie konieczne krótkotrwałe przekształcenie jednego z komponentów środowiska, np. podczas prac inwestycyjnych, budowlanych. Będą one przeprowadzane z uwzględnieniem wszystkich zasad ustawy o ochronie przyrody.

Działania inwestycyjne prowadzone na terenach objętych formami ochrony przyrody muszą być tak prowadzone, aby nie naruszać przedmiotu ich ochrony oraz nie wpływać znacząco negatywnie na integralność tych obszarów, także w skali ponadregionalnej. Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Nawet w razie stwierdzenia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary chronione nie wyklucza się w bezwzględny sposób możliwości zrealizowania przedsięwzięcia czy przyjęcia planu. Odpowiednie władze mogą zezwolić na takie przedsięwzięcie lub plan, jeśli realizuje on wymogi nadrzędnego interesu publicznego, a interes ten nie może być osiągnięty w inny sposób. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań kompensacyjnych lub przynajmniej działania mające zminimalizować to oddziaływanie.

Dla przedstawienia obszarów, które należy w szczególności chronić, ze względu na występującą w ich rejonie faunę i florę oraz ze względu na to, że stanowią cenne siedliska (np. kompleksy leśne, doliny cieków), żerowiska lub trasy przelotów. Wszelkie inwestycje na tych terenach powinny być szczegółowo przeanalizowane pod kątem ich wpływu na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

Przedsięwzięcia zaplanowane w Strategii prowadzone będą głównie na terenach zurbanizowanych. W przypadku realizacji zadań inwestycyjnych na obszarach Natura 2000 konieczne jest rozważenie czy planowana inwestycja może znacząco wpłynąć na ekosystem terenów chronionych. Zgodnie z art. 96 ust. 1 ustawy o oś, to organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia, o którym mowa w art. 72 ust. 1a, oraz do wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, innego niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000



lub nie wynika z tej ochrony, jest obowiązany do rozważenia, przed wydaniem tej decyzji oraz przed przyjęciem tego zgłoszenia, czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

Nie przewiduje się zmniejszenia liczebności populacji, kurczenia się siedlisk niezbędnych do ich prawidłowego funkcjonowania lub ograniczenia zasięgu występowania gatunków objętych ochroną. Przy ocenie potencjalnego negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na siedliska przyrodnicze należy przede wszystkim ocenić je pod kątem wymagań poszczególnych siedlisk. W kontekście stanu ochrony zaniechanie dotychczasowej działalności może być również traktowane jako działanie potencjalnie negatywnie oddziałujące na siedliska. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac dokonać obserwacji lokalizacji inwestycji pod kątem występowania gatunków chronionych. Dla złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym. W miarę posiadanych możliwości powinno się umożliwić ptakom gniazdowanie np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd. Wskazanych powyżej danych nie można jednak traktować jako wytycznych do obszarów koniecznych do wyłączenia z jakiegokolwiek zainwestowania. Zwraca się jedynie uwagę na tereny, które charakteryzują się dużą bioróżnorodnością i dlatego każde działanie w ich rejonie musi być dokładnie przeanalizowane pod kątem oddziaływań środowiskowych.

Uwzględniając wskazania w formularzu danych dla obszarów Natura 2000 Zbiornik Wonieść PLB300005 oraz Zachodnie Pojezierze Krzywińskie PLH300014 zlokalizowanych na terenie Gminy Osieczna stwierdzono iż, założenia *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* nie wpłyną na cele ochrony oraz integralność tego obszaru. W planach zadań ochronnych dla ww. obszarów jako zagrożenia wskazuje się m.in. konserwację zbiornika retencyjnego Wonieść i innych zbiorników wodnych oraz dokonywanie zmian w sposobie eksploatacji tych zbiorników, nieuwzględnionych potrzeb przedmiotów ochrony obszaru, sportowe i rekreacyjne wykorzystanie zbiorników wodnych, w szczególności w zakresie motorowych sportów wodnych oraz użytkowania plaż i kąpielisk, rezygnacja z rolniczego wykorzystania gruntów, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, odpady, fragmentacja siedlisk, nawożenie nawozami sztucznymi intensyfikacja użytkowania rolniczego, obniżenie poziomu wód gruntowych, zabudowa rozproszona.

Jednak po analizie zaplanowanych przedsięwzięć w ramach niniejszego dokumentu stwierdzono, że realizowane zadania nie stanowią zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000. Działania przewidziane do realizacji w ramach niniejszego dokumentu nie stanowią zagrożeń ani zakazów ustanowionych dla tych obszarów. Wobec powyższego, działania przewidziane do realizacji w ramach *Strategii* nie wpłyną negatywnie na środowisko w tym obszar Natura 2000.

W przypadku obszarów Natura 2000 mogą one być chronione w różny sposób – gospodarka człowieka nie musi być w ogóle ograniczana, a niekiedy nawet dla zachowania ekosystemów półnaturalnych, wspiera się pewne jej formy. Ochrona musi być po prostu skuteczna, co jest weryfikowane w ramach obowiązkowego monitoringu. Zgodnie z zapisami art. 33, ust. 1 ustawy o ochronie przyrody na obszarach Natura 2000 są zabronione działania, które mogą w istotny



sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób mogą wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Realizacja założeń Strategii odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy oraz uwzględniane istniejące i potencjalne zagrożenia oraz cele ochrony. Wobec powyższego nie stwierdza się, aby przewidziane do realizacji przedsięwzięcia znacząco oddziaływały na liczne obszary chronione występujące na terenie gminy.

Wpływ działań wyznaczonych w *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* na obszary objęte ochroną na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) będą oceniane zgodnie z zapisami określonymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Na terenie Gminy Osieczna większa część objęta jest obszarową formą ochrony przyrody – obszarem chronionego krajobrazu „Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra (woj.wielkop.)”. Obszar chronionego krajobrazu: „Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna Góra” został wyznaczony Rozporządzeniem Nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa leszczyńskiego. Zakazy wymienione w ww. akcie prawnym utraciły moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21), zgodnie z którym przepisy wykonawcze wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 114, poz. 492), zachowują moc do czasu wejście w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnień ustawowych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w zakresie, w jakim nie są z nią sprzeczne, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Obszary te jednak, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz na podstawie art. 153 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zachowały byt prawny, lecz z braku wydania nowej uchwały pozbawiony jest ram prawnych. Ww. obszary chronionego krajobrazu nadal funkcjonują jako formy ochrony przyrody, jednak nie obowiązują w stosunku do nich żadne zakazy z katalogu określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Wpływ realizacji zadań zawartych w projekcie Strategii na ww. obszary chronionego krajobrazu odnoszą się do celu ochrony zawartego w art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z którym obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Realizacja Strategii nie przyczyni się do degradacji obszaru chronionego krajobrazu. Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji nie będą negatywnie oddziaływać na środowisko, ponieważ ich głównym celem jest poprawa jego jakości. Jedynie część z zaplanowanych inwestycji może ewentualnie oddziaływać na obszary chronionego krajobrazu położone na terenie gminy (przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o



środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Ponadto, na terenie Gminy Osieczna znajdują się 2 rezerваты przyrody, których celem jest zachowanie stanowiska żółwia błotnego *Emys orbicularis*. Dla rezerwatu przyrody pn. „Ostoja żółwia błotnego” nie ustanowiono zadań ochronnych. Zadania te ustanowiono jednak dla rezerwatu pn. „Czarne doły”. Jako zagrożenia dla tego rezerwatu przyrody w zadaniach ochronnych wymienia się m.in. nielegalne składowiska odpadów stanowiące niebezpieczeństwo dla żółwi błotnych, bariery ekologiczne na trasie migracji, penetracja rezerwatu przez ludzi, czy ekspansja obcych inwazyjnych gatunków roślin. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektu *Strategii* nie będą realizowane na terenie rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie Gminy Osieczna, zatem planowane inwestycje nie wpłyną negatywnie na stan i perspektywy populacji żółwia błotnego.

Na terenie Gminy Osieczna znajduje się użytek ekologiczny o nazwie „Trzcinowisko”. Użytek ekologiczny ma powierzchnię 41,2600 ha. Stanowi siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków. Celem ochrony jest ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk. Działania realizowane w ramach dokumentu *Strategii* będą realizowane w taki sposób, aby nie wpłynąć negatywnie na cele ochrony użytku ekologicznego znajdującego się na terenie Gminy Osieczna.

Ustawodawca określił zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478 ze zm.) katalog zakazów. Może nastąpić sytuacja, że przeprowadzenie planowanych czynności będzie mogło być zrealizowane dopiero po uzyskaniu stosownego odstępstwa od generalnej reguły, jaką jest ochrona gatunkowa. Realizacja zadań przewidzianych w dokumencie będzie miała pośredni, neutralny oraz długoterminowy pozytywny wpływ na różnorodność występujących na tym terenie organizmów żywych. Na etapie realizacji inwestycji zwłaszcza liniowych potencjalne zagrożenie dla chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne może być związane z zajęciem terenu pod inwestycję, robotami ziemnymi, składowaniem materiałów budowlanych, budową dróg dojazdowych, jak również rozjeżdżaniem terenu przez ciężkie maszyny. Należy pokreślić, że tego rodzaju oddziaływania mają charakter odwracalny i krótkookresowy. Miejsca występowania cennych roślin, zwierząt i grzybów należy chronić przed zainwestowaniem. Zmiany te mogą być uzależnione od możliwości uzyskania ewentualnych odstępstw od obowiązujących zakazów, przy czym należy dążyć do maksymalnej ochrony tych siedlisk. Należy w dalszym ciągu chronić i pielęgnować różnorodność biologiczną gminy poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych. Należy uwzględniać potrzeby rozwoju obszarów zurbanizowanych przy jednoczesnym poszanowaniu przyrody, różnorodności biologicznej i krajobrazu. Należy chronić już istniejące formy ochrony przyrody przed ich degradacją lub przed zmniejszeniem obszaru objętego ochroną. Pomniki przyrody powinny być pielęgnowane zgodnie z podjętą uchwałą rady gminy. Przed podjęciem uchwały uzgadniającej zakres i warunki przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych muszą zostać przeprowadzone oględziny drzewa pomnikowego. Działania te będą mieć długoterminowy pozytywny wpływ na liczebność zwierząt, różnorodność roślin, zachowanie spójności krajobrazu. Pośrednio wpłynie to także na jakość powietrza – pochłanianie



nadmiaru dwutlenku węgla przez rośliny, na jakość gleb oraz zasoby i jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Na etapie realizacji działań przewidzianych w projekcie dokumentu, należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej (w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia siedlisk i miejsc związanych z rozrodem gatunków chronionych, umyślnego zabijania, okaleczania lub chwytania oraz przypadkowego płoszenia i niepokojenia), określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), a także określonych w ustawie o ochronie przyrody. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków płazów i gadów. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków płazów i gadów termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów ich migracji i rozrodu. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą pod kątem występowania chronionych gatunków zwierząt w tym ptaków i nietoperzy, na drzewach i krzewach, które przewidziane będą do wycinki. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków zwierząt termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji, a w przypadku naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną zwrócić się do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o uzyskanie zezwolenia na odstępstwa od obowiązujących zakazów. Zgodnie z art. 56 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych z uwzględnieniem art. 56 ust. 4, 4a, 4b, 4c, 4d i 5 ustawy o ochronie przyrody.

Z uwagi na prawdopodobieństwo konieczności usuwania drzew i krzewów w związku z realizacją planowanych zadań, należy wziąć pod uwagę, że drzewa oraz krzewy wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa).



Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 54, ze zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

Na obszarze Gminy Osieczna znajduje się jeden korytarz ekologiczny: Legi Obrzańskie - Dolina Odry KPdC-21A. W związku z planowanymi w ramach dokumentu działaniami w zakresie infrastruktury liniowej istnieje ryzyko zagrożenia dla zachowania łączności ekologicznej. Spośród licznych form oddziaływań największe znaczenie w skutkach ekologicznych mają:

- Tworzenie barier ekologicznych uniemożliwiających lub utrudniających przemieszczanie się zwierząt - efekt barierowy w przypadku dróg związany jest z natężeniem ruchu pojazdów – drogi o natężeniu ruchu zaledwie 1000 pojazdów/dobę powodują utrudnienie w przemieszczaniu się zwierząt, drogi o natężeniu ruchu >10.000 pojazdów/dobę stanowią już nieprzekraczalną barierę dla większości lądowych gatunków zwierząt. Konstrukcja techniczna drogi decyduje o obecności fizycznych barier dla przemieszczania się zwierząt – np. zastosowanie ogrodzeń ochronnych całkowicie uniemożliwia przemieszczanie się gatunków naziemnych, a prowadzenie dróg w nasypach i wykopach znacznie je utrudnia. W efekcie istnienia barier ekologicznych następuje izolacja populacji i siedlisk, ograniczenie możliwości wykorzystania arealów osobniczych (do zdobywania pożywienia, szukania schronienia, dostępu do miejsc rozrodu). Z powodu zahamowania lub ograniczenia migracji i wędrówek gatunki nie mogą kolonizować nowych siedlisk, ograniczony zostaje zasięg przepływu genów, obniżeniu ulega zmienność genetyczna lokalnych populacji, co prowadzi do ich osłabienia i stopniowego wymierania.
- Utrata i degradacja siedlisk - ze względu na wysoki poziom emisji fizykochemicznych związanych z ruchem pojazdów zasięg oddziaływania infrastruktury znacząco wykracza poza obszar zajęty przez drogę. Emisje akustyczne, świetlne, chemiczne oraz zmiany stosunków wodnych powodują degradację siedlisk flory i fauny nawet w odległości > 500 m od źródła. Budowa dróg powoduje dodatkowo szereg negatywnych oddziaływań na siedliska przyrodnicze o charakterze wtórnym, takich jak: rozwój zabudowy kubaturowej (przemysłowej, usługowo-handlowej) wzdłuż nowych traktów, poprawa dostępności terenu i wzrost penetracji obszarów cennych przyrodniczo przez ludzi.
- Zabijanie zwierząt gatunków dzikich i domowych w wyniku wypadków i kolizji - śmiertelność zwierząt na drogach zależy przede wszystkim od obecności ogrodzeń ochronnych i ich parametrów, natężenia ruchu pojazdów oraz charakteru obszarów przecinanych przez drogę. Najczęstsze ofiary kolizji to płazy, ptaki, małe i średnie ssaki leśne i polno-leśne, rzadziej giną duże ssaki kopytne i drapieżne. Śmiertelność zwierząt zmienia się sezonowo – najwyższa jest zwykle w okresie nasilonych migracji wiosennych i jesiennych oraz dobowo – większość wypadków zdarza się przy zapadającym zmroku i w nocy.

Najpowszechniejszą i najskuteczniejszą metodą ograniczenia śmiertelności zwierząt na drogach są właściwie zaprojektowane i wykonane ogrodzenia ochronne. Rodzaj ogrodzenia musi być



dobrany do wymiarów ciała gatunków występujących w sąsiedztwie drogi oraz dostosowany do ich umiejętności pokonywania przeszkód (przeskakiwanie, przeciskanie, wspinanie). Ogrodzenia powinny dodatkowo skutecznie naprowadzać zwierzęta do powierzchni przejść. W przypadku dróg niższych kategorii, gdy nie wprowadzono ogrodzeń ochronnych, powinno się stosować szereg rozwiązań, które ułatwiają zwierzętom bezpieczne przekraczanie dróg:

- Kształtowanie otoczenia drogi. Otoczenie dróg bez ogrodzeń ochronnych powinno być kształtowane w taki sposób by zapewnić możliwie najwyższy poziom bezpieczeństwa zarówno dla kierowców, jak i zwierząt przemieszczających się w poprzek jezdni. Kluczowe jest zapewnienie odpowiedniej widoczności z poziomu jezdni i otoczenia drogi oraz unikanie tworzenia wszelkich barier, które mogą utrudniać zwierzętom dojście do drogi i swobodne jej przekraczanie. W przypadku, gdy droga nie posiada typowych przejść dla zwierząt i ich ruch odbywa się po powierzchni, w otoczeniu dróg nie powinny znajdować się obiekty ograniczające widoczność i utrudniające zwierzętom dojście, w szczególności: głębokie rowy, wysokie nasypy, obiekty odwodnieniowe (zbiorniki, osadniki etc.), bariery energochłonne.
- Ograniczanie barierowego oddziaływania umocnień (ubezpieczeń) koryt cieków wodnych. Budowa i przebudowa dróg wiąże się zazwyczaj ze znaczącą ingerencją w sieć hydrologiczną w ich otoczeniu, w szczególności dotyczy to przebudowy i umacniania koryt cieków. Koryta cieków (o nachyleniu skarp $> 1 : 2$), jak również umocnienia przy użyciu gabionów, narzutu kamiennego o grubej frakcji lub płyt betonowych stanowią przeszkodę fizyczną dla zwierząt utrudniając przechodzenie w poprzek cieku i wychodzenie po wpadnięciu zwierzęcia. Niewłaściwie umocnione koryta powodują ukierunkowanie ruchu wzdłuż cieku, zmieniając przebieg tradycyjnych szlaków migracji oraz blokując dojście do przejść (także po powierzchni drogi). Rowy umocnione przy użyciu prefabrykowanych korytek betonowych o stromych ściankach („korytka krakowskie”) stanowią pełną barierę dla przemieszczania się płazów, gadów i niektórych małych ssaków; zwierzęta uwięzione w korytkach przemieszczają się wzdłuż umocnionych rowów i giną z wycieńczenia lub wpadają do studni wpadowych/kanalizacyjnych.
- Roślinność osłonowa. Rzędowe nasadzenia drzew i wysokich krzewów wzdłuż krawędzi dróg lub ogrodzeń ochronnych ograniczają kolizje z udziałem nietoperzy i ptaków, poprzez ukierunkowanie ich przelotów wzdłuż i w poprzek drogi. Przy doborze gatunków należy wybierać takie, które nie stanowią atrakcyjnej bazy żerowej i nie powodują tym samym nadmiernego wabienia ptaków w sąsiedztwo drogi. W przypadku nietoperzy nasadzenia dodatkowo powinny spełniać funkcje naprowadzające do obiektów zapewniających im bezpieczne przeloty w poprzek drogi (np. przejścia dla zwierząt, wiadukty)⁸.

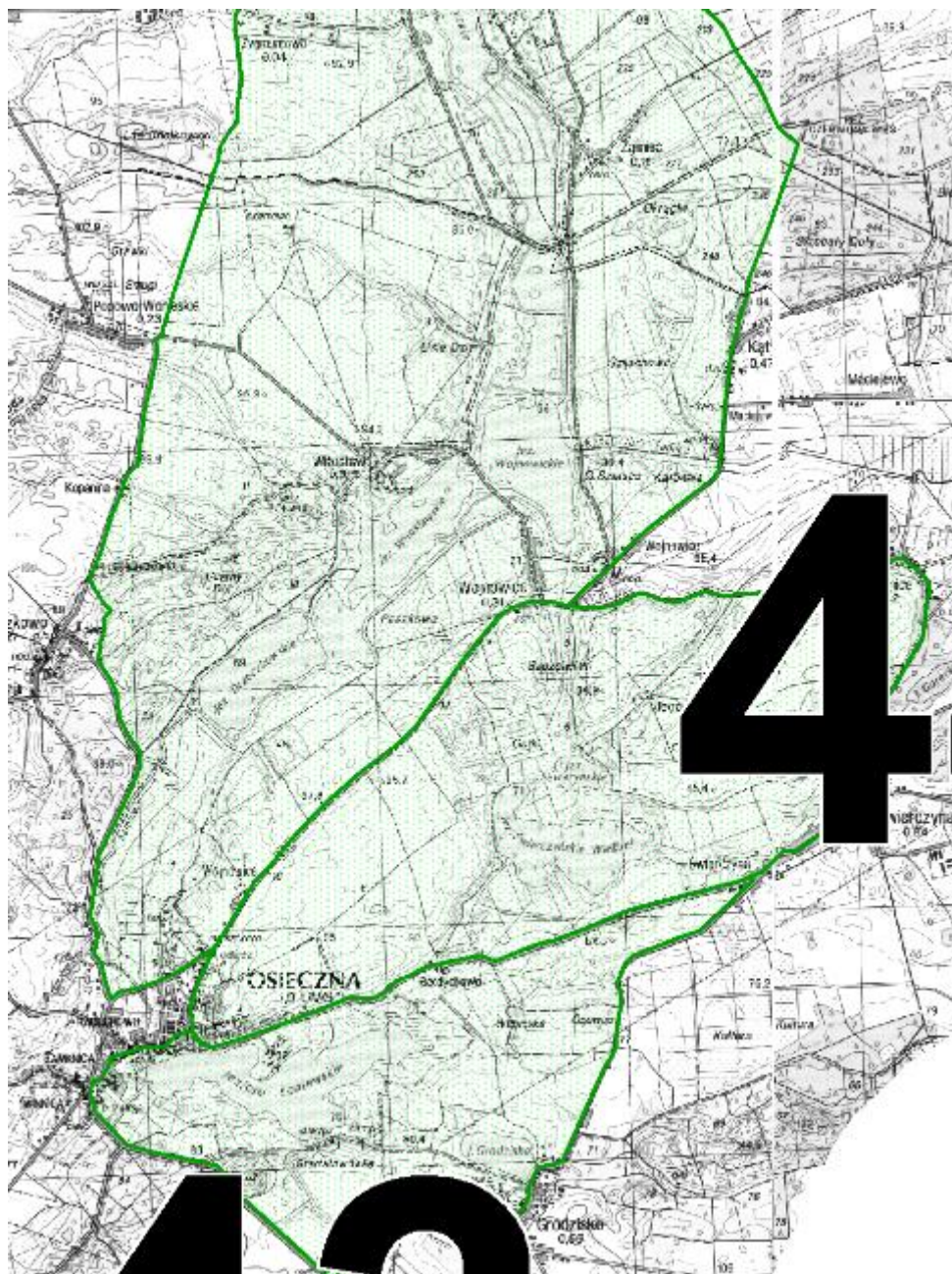
W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac dokonać obserwacji lokalizacji inwestycji pod kątem występowania gatunków chronionych. Dla złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym. W miarę posiadanych możliwości powinno się umożliwić ptakom gniazdowanie np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd.

⁸ <https://korytarze.pl> (dostęp: 11.05.2025 r.)



Wskazanych powyżej danych nie można jednak traktować jako wytycznych do obszarów koniecznych do wyłączenia z jakiegokolwiek zainwestowania. Zwraca się jedynie uwagę na tereny, które charakteryzują się dużą bioróżnorodnością i dlatego każde działanie w ich rejonie musi być dokładnie przeanalizowane pod kątem oddziaływań środowiskowych.

Na terenie Gminy Osieczna znajdują się obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji wyznaczona na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008), zostały one opisane szerzej w rozdziale „Zasoby przyrodnicze”. Jak wskazano w tym opracowaniu obszary ważne dla ptaków w województwie wielkopolskim zostały wyznaczone na podstawie dostępnych danych literaturowych, niepublikowanych informacji oraz wiedzy autorów opracowania. Ze względu na wzmożone wykorzystywanie przez ptaki przestrzeni powietrznej wokół miejsc, w których się gromadzą (miejsca odpoczynku, żerowiska, noclegowiska) wyznaczono wokół nich strefy buforowe o szerokości do około 2 km. W sytuacji, w której lokalizacja żerowisk ptaków została dobrze rozpoznana i stwierdzono, że znajduje się ona dalej niż 2 km od zbiornika wodnego będącego noclegowiskiem, wyznaczono strefę o większej szerokości obejmującej także żerowiska. Zasadniczo strefy buforowe wyznaczano w przypadku zbiorników wodnych. W niektórych przypadkach dla zabezpieczenia miejsc dolotowych bądź żerowisk ptaków, wyznaczano je również wokół obszaru Natura 2000 (najczęściej tylko w przypadku jego fragmentu). Dotyczy to głównie fragmentów, gdzie granica obszaru biegnie po zbiornikach wodnych bądź po granicy lasu. Ostoje ptaków wyznaczano niezależnie od istniejących już obszarowych form ochrony przyrody. Wyznaczona sieć ostoj powinna być uwzględniana przy planowaniu inwestycji, mogących negatywnie oddziaływać na ptaki, głównie farm wiatrowych oraz inwestycji liniowych (np. linie energetyczne). Na poniższym rysunku przedstawiono zasięg występowania obszaru ważnego dla ptaków znajdującego się na terenie Gminy Osieczna.



Rysunek 2. Lokalizacja występowania obszarów ważnych dla ptaków na terenie Gminy Osieczna

Źródło: <https://wbpp.poznan.pl/128/obszary-wazne-dla-ptakow-w-okresie-gniazdowania-oraz-migracji-na-terenie-województwa-wielkopolskiego.html>

Jednym z innych obiektów są linie energetyczne, które mogą być zagrożeniem dla ptaków, jednak przede wszystkim dla gatunków o dużej rozpiętości skrzydeł, podobnie jak elektrownie wiatrowe. Najczęściej obserwowanymi ptakami wpadającymi w kolizje z liniami elektroenergetycznymi są pustułki, myszolowy, orły, sępy, gołębie, szpaki, bociany, kruki i sowy. Narażone są w szczególności ptaki migrujące dalekodystansowo, ponieważ wielokrotnie mijają one linie energetyczne w czasie wiosennych i jesiennych migracji (Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, Strasburg, 2003). Ptaki lęgowe, będące głównie ptakami osiadłymi potrafią przystosować się do przeszkód, jakie napotykają w swoich siedliskach w przeciwieństwie do ptaków migrujących lub zatrzymujących się na postój, ponieważ te ostatnie



pozostają na danym obszarze jedynie przez krótki okres czasu. Manewry, które mogą prowadzić do kolizji z kablami i przewodami energetycznymi w czasie lotu obserwuje się częściej u ptaków wędrownych, niż u osiadłych. Ponadto, linie energetyczne czy też elektrownie wiatrowe mogą stanowić pośrednie zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków występujących na innych obszarach chronionych poza terenem Gminy oraz bezpośrednie zagrożenie dla nietoperzy.

Wykorzystując jednak nowoczesne urządzenia ochronne można zredukować w znaczny sposób, zarówno obrażenia zwierząt, jak i uszkodzenia zasilania powstające na skutek kolizji. W tym celu można stosować zabezpieczenia linii energetycznych, kulowe oznaczniki linii (oznakowanie dzienne i nocne światła ostrzegawcze) lub odstraszacze, które obniżają liczbę ginących ptaków. Można również budować tzw. podesty, które zapewniają bezpieczeństwo dla korzystających ze słupów elektrycznych ptaków i jednocześnie eliminują przyczynę awarii i zakłóceń w przepływie prądu.

W trakcie realizacji inwestycji powinny być zastosowane odpowiednie, skuteczne rozwiązania zabezpieczające wykopy i studzienki przed dostawaniem się do nich zwierząt, szczególnie płazów, gadów i drobnych ssaków. Wskazane jest zasypywanie wykopów każdego dnia, w przypadku konieczności pozostawienia otwartego wykopu zostanie on zabezpieczony ogrodzeniem lub przykryty siatką tak, aby uniemożliwić wpadanie do niego drobnych zwierząt. Zamontowane studzienki rewizyjne powinny być zamykane pokrywami uniemożliwiającymi dostanie się zwierząt do wnętrza budowanej sieci kanalizacyjnej. Rozpoczęcia prac w terenach nieurbanizowanych (cieki, nieużytki, grunty orne, tereny zadrzewione) dokonać należy poza głównym okresem lęgowym zwierząt. W celu ograniczenia ryzyka związanego z bezpieczeństwem pracy oraz zabezpieczeniu przed możliwością uwięzienia zwierząt w wykopach przy większości prac Wykonawca powinien wykonywać dziennie tyle wykopów ile jest w stanie zasypać. Wykopy podlegające długotrwałemu odkryciu wykonywane w szczególnie trudnych warunkach gruntowo-wodnych można zabezpieczyć, np. poprzez zastosowanie płotków foliowych, a w przypadku długotrwałego odkrycia wykopów krat zabezpieczających wykop, umożliwiających migrację zwierząt. Przed zasypaniem wykopów należy dokładnie sprawdzić jego dno i ściany pod kątem obecności w nich zwierząt i umożliwić ich ewakuację. Zaplecze budowy zlokalizowane będzie na wyznaczonych placach (przystosowanych do stacjonowania sprzętu), wyposażonych w urządzenia zabezpieczające przed szkodliwym oddziaływaniem na grunty i wody. Wszelkie prace związane z naprawą lub konserwacją sprzętu będą dokonywane poza terenem inwestycji. Roboty ziemne w pobliżu drzew i krzewów mogą być prowadzone wyłącznie w sposób najmniej szkodzący drzewom i krzewom. Warunki wykonywania prac ziemnych w pobliżu drzew uzależnione są od odległości i przebiegu projektowanego przedsięwzięcia w stosunku do istniejącego drzewostanu, jego wieku, gatunków i obwodu pni. Należy unikać manewrowania sprzętem ciężkim w pobliżu drzew, składowania materiałów ziemnych w obrębie koron i korzeni drzew, w obrębie korzeni zaniechać zagęszczania gruntu. Należy dokonać przywrócenia do stanu pierwotnego trawników, na których prowadzone będą ewentualne prace, w przypadku uszkodzeń korzeni lub gałęzi i pni należy zlecić specjalistycznej firmie usunięcie szkód, w celu niedopuszczenia do przesuszenia systemu korzeniowego, wykopy przy drzewach należy zasypywać w jak najkrótszym czasie. W przypadku prowadzenia robót w okresie wegetacyjnym, drzewa po zasypaniu wykopów należy obficie podlać, zaś w przypadku prowadzenia robót w okresie jesienno-zimowego spoczynku



drzew, korzenie podczas wykopów należy owinać jutą lub matami w celu ochrony przed niską temperaturą.

Teren położony w granicach dorzecza Odry i tzw. prace utrzymaniowe wykonywane w obrębie jego wód mają istotne znaczenie w kontekście zapewnienia odpowiedniej ochrony w obszarowych formach ochrony przyrody, jak i zachowania ekosystemów zależnych od wód występujących poza jego granicami. Cały obszar dorzecza Odry odznacza się bardzo wysokim udziałem różnego rodzaju siedlisk przyrodniczych, czy też szerzej ekosystemów w różnym stopniu powiązanych z wodami. Wynika to głównie z gęstej sieci rzecznej oraz topografii terenu: w większości płaskie obszary posiadają naturalne predyspozycje do zabagniania i retencjonowania wody. Cały rejon cechuje się także wysokim udziałem użytków zielonych, które najczęściej znajdują się właśnie w dolinach rzek. Tego rodzaju obszary są miejscem koncentracji cennych siedlisk przyrodniczych, a także gatunków roślin i zwierząt. Rolę pewnej grupy wskaźnikowej w ocenie stanu obszarów mogą pełnić gatunki ptaków, w szczególności tworzące grupę tzw. ptaki wodno-błotne. Jest to grupa ptaków powiązana ze szczególnie wrażliwymi na zmiany poziomu wód gruntowych (zwykle obniżenie i przesuszenie siedlisk) siedliskami. Obszar dorzecza Odry odznacza się dużymi walorami i potencjałem, jeśli chodzi o tę grupę ptaków. W dorzeczu Odry większość rzek, na których zlokalizowane są obszarowe formy ochrony przyrody, znajduje się w ogólnym dobrym stanie, na co wskazuje obecność istotnych populacji gatunków zależnych od obecności naturalnego charakteru dna cieków i funkcjonowania procesów hydromorfologicznych w korycie (m.in. obecność gatunków takich jak: minóg rzeczny, różanka, głowacz białopłetwy, koza), a także siedlisk przyrodniczych powiązanych z mało przekształconymi korytami rzek. Analizy dostępnych ortofotomap regionu i rozpoznanie takich parametrów jak krętość rzeki, czy też ogólne rodzaje pokrycia brzegów rzek, wskazują, iż ekosystemy bezpośrednio z nimi powiązane są dość powszechnie reprezentowane w regionie i pozostają nadal w dobrym stanie zachowania.

Działania przewidziane do realizacji w ramach dokumentu nie będą stanowiły zagrożenia dla gatunków roślin, zwierząt i siedlisk, dla których ochrony zostały one powołane.

Na terenach chronionych wszelkie działania podporządkowane są ochronie przyrody. Działania *Strategii Rozwoju* nie wpłyną na zakłócenie integralności i funkcjonowania ekosystemów obszarów chronionych. Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Zachodzi konieczność wykonania inwentaryzacji chronionych gatunków w miejscu prowadzenia inwestycji, a w przypadku ich stwierdzenia konieczne jest przeniesienie gatunków lub ich siedlisk po uprzednim uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia w myśl art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* uwzględnia zakazy, jakie obowiązują w stosunku do poszczególnych form ochrony przyrody, wynikające z ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) oraz aktów ustanawiających te obszary, w związku z tym nie planuje się działań, które mogłyby naruszać cele ochrony określone dla tych terenów.

W ramach *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* nie planuje się zadań, które mogłyby wpłynąć negatywnie na cele ochrony obszarów chronionych występujących na terenie Gminy Osieczna. Zaplanowane do realizacji zadania nie wpłyną negatywnie na liczebność i



kondycję populacji, na niższą ekologiczną gatunku, siedliska przyrodnicze, fragmentację siedlisk, izolację siedlisk, zaburzenia funkcji pełnionych przez siedlisko.

Wszelkie przedsięwzięcia podejmowane w celu realizacji założeń dokumentu muszą uwzględniać właściwe prowadzenie prac infrastrukturalnych, aby w skali regionu nie powodować negatywnych zmian, w tym zmian stosunków wodnych, żyzności siedliska, warunków siedliskowych na obszarach chronionych położonych też poza terenem danej inwestycji (oddziaływania skumulowane i pośrednie).

Strategia uwzględnia zakazy, jakie obowiązują w stosunku do poszczególnych form ochrony przyrody, wynikające z ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) oraz aktów ustanawiających te obszary, w związku z tym nie planuje się działań, które mogłyby naruszać cele ochrony określone dla tych terenów. Dotyczy to zarówno obszarów chronionych występujących na terenie Gminy Osieczna oraz obszarów chronionych występujących w najbliższym sąsiedztwie.

Realizacja inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej spowoduje pozytywny wpływ na środowisko. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie Gminy spowoduje zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych i w efekcie będzie korzystna dla środowiska. Uporządkowanie gospodarki ściekowej w wymiarze długofalowym przyczyni się do poprawy jakości wód podziemnych i powierzchniowych, a tym samym wpłynie pozytywnie na stan środowiska siedlisk obszarów będących pod ochroną. Negatywne oddziaływanie może jedynie występować na etapie budowy, jednak będą to oddziaływania krótkoterminowe i odwracalne, związane z pracami budowlanymi. Na etapie eksploatacji inwestycji negatywne oddziaływanie może być związane z ewentualnymi wykopami związanymi z usuwaniem potencjalnych awarii.

W przypadku inwestycji na obszarze chronionym zagrożenie dla świata przyrody stanowi bezpośrednio, fizyczne oddziaływanie człowieka na florę i faunę poprzez fragmentację jednorodnych obszarów przyrodniczych (np. zwartych kompleksów leśnych), powodując m.in. izolację niektórych gatunków zwierząt oraz populacji, ograniczenie lub zahamowanie migracji. W przypadku budowy nowych dróg może wystąpić negatywne oddziaływanie na świat roślin, zwierząt i grzybów w wyniku emisji spalin i hałasu oraz oddziaływanie związane z potencjalnym skażeniem wód i gleby. Dodatkowo funkcjonowanie dróg potencjalnie może przyczynić się do wzrostu presji urbanizacyjnej oraz nasilenia presji turystycznej na obszar chroniony. Poprawa stanu technicznego dróg spowoduje upłynnienie ruchu samochodowego, a w efekcie ograniczenie emisji spalin i pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego oraz na stan klimatu akustycznego i w sposób pośredni pozytywnie wpłynie na organizmy żywe. Ponadto podobnie jak w przypadku działań w zakresie budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej negatywne, krótkotrwałe, odwracalne oddziaływanie wystąpi tylko i wyłącznie na etapie budowy.

W obrębie terenów użytkowanych rolniczo (zwykle w obrębie różnego rodzaju użytków zielonych) istnieje gęsta sieć rowów i kanałów, będących składnikami rozwiniętej sieci melioracyjnej. Prace obejmujące kanały i rowy podlegające stałemu, regularnemu utrzymaniu nie powinny powodować z reguły drastycznych zmian w warunkach wodnych otoczenia, ich wpływ na otoczenie generalnie



jest umiarkowany. Dotyczy to przypadków, kiedy działania służą utrzymaniu pewnego poziomu drożności cieków, zapobiegają nadmiernemu zabagnianiu otoczenia, ale uwzględniają jednocześnie potrzebę retencjonowania wody w ich obrębie, tzn. nie służą wyłącznie do ukierunkowanego, jak najszybszego odprowadzenia wody.

W większości przypadków oddziaływania na obszary chronione i ekosystemy zależne od wód obejmują także strefę przyległą do koryta rzeki, tj. siedliska przyrodnicze, w obrębie których warunki wodne powiązane są z korytem cieku. Wszystkie działania mają na celu służyć ochronie przyrody, nawet jeżeli będzie konieczne krótkotrwale przekształcenie jednego z komponentów środowiska, np. podczas prac inwestycyjnych, budowlanych. Będą one przeprowadzane z uwzględnieniem wszystkich zasad ustawy o ochronie przyrody.

Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Nawet w razie stwierdzenia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary chronione nie wyklucza się w bezwzględny sposób możliwości zrealizowania przedsięwzięcia czy przyjęcia planu. Odpowiednie władze mogą zezwolić na takie przedsięwzięcie lub plan, jeśli realizuje on wymogi nadrzędnego interesu publicznego, a interes ten nie może być osiągnięty w inny sposób. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań kompensacyjnych lub przynajmniej działania mające zminimalizować to oddziaływanie. W takiej sytuacji konieczne jest jednak skompensowanie szkód poniesionych przez przyrodę tak, aby utrzymać spójność i integralność sieci (np. poprzez stworzenie w innym miejscu siedlisk dogodnych dla chronionych gatunków). Jeśli negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk lub gatunków priorytetowych, zgoda może być wydana tylko, jeżeli nadrzędny interes publiczny wiąże się z ochroną zdrowia i życia ludzi, zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego albo uzyskaniem korzystnych następstw o pierwszorzędnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego. W innych, wyjątkowych przypadkach przed udzieleniem zgody, państwo członkowskie musi wystąpić o opinię do Komisji Europejskiej. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od zasięgu zmian stosunków wodnych, dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk. Skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin,
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami,
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi,
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg),
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Proponowane działania minimalizujące oddziaływania na człowieka, ale również na środowisko, można pogrupować na następujące części: ekrany akustyczne, urządzenia podczyszczające wody opadowe, ogrodzenia, przejścia dla zwierząt, przekrycia ochronne, pasy zieleni izolacyjnej.

Dla przedstawienia obszarów, które należy w szczególności chronić, ze względu na występującą w ich rejonie faunę i florę oraz ze względu na to, że stanowią cenne siedliska (np. kompleksy leśne, doliny cieków), żerowiska lub trasy przelotów. Wszelkie inwestycje na tych terenach powinny być



szczegółowo przeanalizowane pod kątem ich wpływu na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

W planach nie ma budowy dróg, które negatywnie oddziaływałyby na gatunki, siedliska gatunków lub siedliska przyrodnicze, stanowiące przedmioty ochrony obszarów chronionych ani na ich integralność lub ich powiązania z innymi obszarami. Aby uniknąć ewentualnych negatywnych oddziaływań inwestycji zawartych w harmonogramie Strategii na zwierzęta należy budować przejścia dla zwierząt: małych (przepusty), średnich (przejścia dolne – np. zespolone i przejścia górne) i dużych (przejścia górne - wiadukty ekologiczne), wprowadzać ograniczenia ostrzegające kierowców przed możliwością wystąpienia kolizji ze zwierzętami, a także tworząc nowe miejsca siedliskowe i żerowiskowe (nasadzenia krzewów i drzew, zbiorniki wodne). Negatywny wpływ inwestycji drogowych na grzyby, rośliny, tereny zieleni i zadrzewienia przydrożne można ograniczyć poprzez odpowiednie prowadzenie dróg, tak by nie dochodziło do fragmentaryzacji siedlisk. Częstsze kontrole na drogach (w tym także kontrole stanu pojazdów, które mogą zanieczyszczać środowisko) ograniczą możliwość wystąpienia poważnej awarii (w razie wycieku substancji do środowiska).

Budowa infrastruktury związanej z odprowadzaniem ścieków komunalnych oraz wód opadowych i roztopowych niewątpliwie będzie miała pozytywny wpływ na bioróżnorodność zwłaszcza organizmów żyjących w glebie, ponieważ mniejszy udział zanieczyszczeń kierowanych bezpośrednio do gleb to większy udział organizmów w glebie, co za tym idzie lepsza żyzność gleb i jej urodzajność. Gleba o bogatej różnorodności biologicznej pozwala na lepsze kontrolowanie szkodników, ponieważ zawiera cały szereg gatunków drapieżników oraz różne zasoby składników pokarmowych. Niektóre z nich mogą stanowić źródło pożywienia dla szkodników, lecz inne będą dla nich szkodliwe.

W Strategii nie wspomina się o konieczności zaprzestania produkcji rolniczej na analizowanym terenie, tak więc następować będzie dalszy rozwój funkcji rolniczej. Zgodnie z aktualnym sposobem użytkowania gruntów ornych należy dążyć do utrzymania mozaikowego charakteru w strukturze pól uprawnych, łąk, zadrzewień. Pod kątem wpływu rolnictwa zachowanie mozaikowości użytkowania stworzy warunki ostojowe dla zwierząt i roślin. Zaleca się wręcz zachowanie rolniczego charakteru wsi szczególnie na obszarach o korzystnych uwarunkowaniach środowiskowych. Należy podkreślić, że w ramach realizacji działań zaplanowanych w Strategii nie przewiduje się negatywnego wpływu na zadrzewienia śródpolne. W przypadku wycinki drzew i krzewów, tworzących aleje o dużych walorach krajobrazowych, realizacja inwestycji będzie sprzeczna z celami ochrony obszarów i wpłynie na obniżenie ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Konieczne jest zastosowanie wariantu technologicznego umożliwiającego pozostawienie alei przydrożnych. Na etapie prowadzenia robót należy zabezpieczyć drzewa (pnie oraz bryły korzeniowe) przed uszkodzeniami. Istotne znaczenie ma również zachowanie i popularyzacja zrównoważonego krajobrazu rolniczego oraz zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz ich siedlisk.

W ramach zaplanowanych działań nie przewiduje się naruszenia przepisów obowiązujących na terenie obszarów chronionych. Zaplanowane działania będą realizowane tylko i wyłącznie w przypadku, jeśli będą wynikać z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia



bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*, dla której wykonywana jest prognoza oddziaływania na środowisko ma z zasady charakter proekologiczny. Nie zakłada się zatem realizacji przedsięwzięć, których skutkiem czy efektem byłoby występowanie znaczących negatywnych oddziaływań na wybrane komponenty środowiska, lub pogorszenie zasobów przyrodniczych, jako koszt rozwoju gospodarczego jednostki.

5.2. Zdrowie i bezpieczeństwo ludzi

Zaplanowane działania będą wpływały pozytywnie i długoterminowo na mieszkańców Gminy Osieczna. Inwestycje polegające na budowie i przebudowie infrastruktury przyczynią się do poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na terenie Gminy, dzięki zwiększeniu jej dostępności komunikacyjnej. Przedsięwzięcia te wpłyną bezpośrednio na poprawę standardu życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności terenów inwestycyjnych oraz poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych.

Ponadto zwiększy się również dostępność do obiektów użyteczności publicznej w związku z poprawą stanu technicznego bazy istniejącej oraz poprawa bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców. Realizacja wskazanych działań nie tylko wzmocni atrakcyjność Gminy, ale także podniesie jakość życia mieszkańców. Działania z zakresu rozbudowy i modernizacji oświetlenia ulicznego przyczynią się do redukcji zużycia energii elektrycznej, a w konsekwencji do zmniejszenia pośredniej emisji gazów cieplarnianych. Dodatkowo redukcji ulegną także koszty eksploatacji i utrzymania infrastruktury oświetleniowej. Działania w zakresie montażu paneli fotowoltaicznych wpłyną pozytywnie na efektywność energetyczną budynków, zmniejszając tym samym konieczne koszty ich eksploatacji. Pomimo ewentualnych, krótkoterminowych, lokalnych uciążliwości na etapie realizacji planowanych zadań infrastrukturalnych, ich realizacja będzie mieć pozytywny wpływ na życie ludzi.

Teren Gminy powinien zostać pokryty opracowanymi MPZP. W MPZP powinny zostać określone warunki dotyczące minimalizacji hałasu, co będzie ograniczało powstawanie obiektów, które mogłyby ponadnormatywnie oddziaływać na obszary wymagające ochrony pod kątem narażenia na emisję hałasu, czy też innych emisji i czynników negatywnie wpływających na zdrowie i bezpieczeństwo człowieka.

Modernizacja ciągów komunikacyjnych (oraz wszelkie prace związane z budową), o ile, lokalnie i w krótkim okresie czasu, może negatywnie wpływać na jakość środowiska, w tym na człowieka, mieszkańca Gminy, to w efekcie ma doprowadzić również do zmniejszenia natężenia hałasu na drogach. Nie ulega jednak wątpliwości, że hałas komunikacyjny będzie wzrastał, ponieważ na drogach pojawia się coraz więcej samochodów. Rozprzestrzenianie się zabudowy na tereny wiejskie będzie powodować konieczność rozbudowy dróg lokalnych, wprowadzanie w dalszej kolejności ograniczeń w prędkości (ze względów bezpieczeństwa), czy modernizacji układów komunikacyjnych w celu upłynnienia ruchu na odcinkach, gdzie będą występować korki. W



związku z powyższym promocja transportu publicznego jest jak najbardziej zasadna, aby ułatwić i usprawnić komunikację pomiędzy największymi miejscowościami Gminy.

Obecnie na terenie Gminy nie planuje się inwestycji, które mogą doprowadzić do wystąpienia poważnej awarii, jednak nie można wykluczyć, że zamierzenia inwestycyjne nie ulegną zmianie. W tej sytuacji dokument, z braku potrzeby, nie określa ewentualnych, niezbędnych działań zapobiegawczych. Proponuje się natomiast, aby wzmożyć kontrolę transportu substancji niebezpiecznych przez teren Gminy, tak aby zapobiegać awariom. Zapisy dotyczące modernizacji dróg niewątpliwie wpłyną także na poprawę bezpieczeństwa na drogach, a tym samym na bezpieczeństwo transportowanych substancji i materiałów.

Uciążliwości dla ludzi na etapie budowy związane będą z zanieczyszczeniami atmosfery wynikającymi z emitowanych, przez środki transportu, spalin, pyleniem z dróg oraz emisją hałasu. Oddziaływanie to będzie ograniczone jednak do miejsca lokalizacji inwestycji, a w czasie - do etapu budowy. Biorąc pod uwagę przejściowy charakter prowadzonych prac oraz niewielką ich skalę, czas ich trwania oraz odległość od głównych skupisk zabudowy, można uznać, że etap budowy nie wpłynie trwale na negatywne zmiany w środowisku oraz nie będzie źródłem poważnych i nieodwracalnych oddziaływań dla ludzi.

Jedną z uciążliwości dla ludzi, wynikającą z prowadzenia prac budowlanych, może być hałas wydobywający się od pracujących urządzeń oraz środków transportu przemieszczających się na lub z terenu placu budowy.

Na etapie budowy może również wystąpić zapylenie i zanieczyszczenie powietrza przez pracujące maszyny i pojazdy. Czynniki te również występują okresowo i nie wpłyną na pogorszenie jakości środowiska, fauny oraz flory w przedziale czasowym wykraczającym poza fazę budowy.

Biorąc pod uwagę rozpatrywany zakres robót ich skalę i czas trwania, można ocenić, iż nie wystąpią odczuwalne i negatywne oddziaływania fazy budowy na zdrowie okolicznych mieszkańców. Hałas, pylenie i lokalna (punktowa) emisja substancji szkodliwych (farby, lakiery, powłoki antykorozyjne, itp.) mogą być dokuczliwe dla pracowników wykonujących prace budowlano-montażowe, instalacyjne i malarskie. Niedogodności te należy zminimalizować poprzez stosowanie odpowiednich zabezpieczeń zgodnych z przepisami BHP (w tym sprzętu ochrony osobistej) i właściwej organizacji robót.

Brak realizacji działań związanych z wdrażaniem założeń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, może spowodować, iż woda, która jest użytkowana przez społeczeństwo, nie będzie spełniała odpowiednich wymagań. Nie będzie też możliwości odpowiedniej reakcji na skażenie, czy jego zapobieganie, co może przyczynić się do zatrucia bądź zachorowań.

Poprawa warunków środowiska wpłynie pozytywnie na krajobraz, walory turystyczne, co wymiennie przełoży się na poprawę warunków życia oraz zdrowie ludzi.

Przeprowadzona ocena wykazała, że praktycznie wszystkie działania wskazane w Strategii mające na celu poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, będą pośrednio, pozytywnie i



długotrwale wpływać na jakość życia i zdrowie ludzi. Potencjalny, pośredni, negatywny wpływ działań obejmujących budowę nowych obiektów infrastruktury technicznej, związany ze wzrostem zapylenia powietrza i hałasem występującym na etapie budowy obiektów, będzie nieznaczny, lokalny i ustąpi wraz z zakończeniem realizacji inwestycji.

Ze względu na walory przyrodnicze Gminy jedną z coraz ważniejszych jej funkcji staje się turystyka i rekreacja. Jest to funkcja mająca wpływ na samopoczucie mieszkańców i ich zadowolenie z funkcjonowania na danym terenie, ale z drugiej strony mająca wpływ na środowisko przyrodnicze. Rozwój usług rekreacji powinien być zrównoważony i zharmonizowany ze środowiskiem przyrodniczym, ponieważ rekreacja rozwija się głównie w oparciu o zasoby przyrodnicze. Każda forma zagospodarowania turystycznego oraz zaplanowanie wykorzystania konkretnych miejsc pod rekreację musi być szczegółowo ocenione pod kątem wpływu na środowisko. Obszary chronione są często narażone na wydeptywanie, niszczenie roślinności, co powoduje cofanie się lub zanikanie siedlisk, przebywanie turystów w niewłaściwych miejscach również może negatywnie wpływać na tereny cenne pod względem przyrodniczym, a położone w miejscach o największych walorach.

W ramach Strategii zaplanowano szereg działań polegających na poprawie dostępności infrastrukturalnej i administracyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami (np. osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym).

Jak wskazano w Wytycznych w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych (Stryjecki M., Mielniczuk K., GDOŚ, Warszawa 2011), elektrownie wiatrowe, z racji charakteru pracy i wymogów odnośnie odpowiedniej siły wiatru, są niewątpliwie również źródłem hałasu infradźwiękowego, który według wielu obiegowych opinii osiąga duże poziomy i stanowi zagrożenie dla otoczenia. Infradźwięki mogą wystąpić w środowisku nawet w znacznych odległościach od źródeł. Podstawową drogą percepcji infradźwięków są receptory czucia wibracji człowieka. Energia towarzysząca infradźwiękom może wywoływać zjawisko rezonansu narządów wewnętrznych człowieka, odczuwalne już od 100 dB. Poziom ciśnienia akustycznego 162 dB, przy częstotliwości 2 Hz, wywołuje ból ucha środkowego. W kwestii dźwięków emitowanych przez turbiny wiatrowe, większość naukowców jest zgodnych – nie ma przekonywujących dowodów na to, by hałas czy infradźwięki, których źródłem są elektrownie wiatrowe, wywierały negatywny wpływ na zdrowie lub samopoczucie człowieka, o ile turbiny nie są zlokalizowane zbyt blisko miejsc stałego przebywania ludzi. Należy również mieć na uwadze, że w przypadku realizacji inwestycji w zakresie budowy elektrowni wiatrowych mogą występować konflikty społeczne, zatem na każdym etapie planowania i projektowania takiego zadania należy zapewnić możliwość udziału społeczeństwa.

Przeprowadzona ocena wykazała, że praktycznie wszystkie działania wskazane w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* będą pośrednio, pozytywnie i długotrwale wpływać na jakość życia i zdrowie ludzi. Potencjalny, pośredni, negatywny wpływ działań obejmujących budowę nowych obiektów infrastruktury technicznej, związany ze wzrostem zapylenia powietrza i hałasem występującym na etapie budowy obiektów, będzie nieznaczny, lokalny i ustąpi wraz z zakończeniem realizacji inwestycji.



5.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Rozbudowa i prawidłowe utrzymanie systemów melioracji na terenie Gminy to inwestycje służące technicznemu zabezpieczeniu przeciwpowodziowemu. Należy mieć na uwadze, że ewentualna powódź (poza nielicznymi wyjątkami) stanowi zagrożenie dla środowiska przyrodniczego – skażenie terenów zalanych.

Dla właściwej ochrony zasobów i stosunków wodnych istotne są zatem wszystkie ustalenia projektu dokumentu, których realizacja pozwoli ograniczyć spływ powierzchniowy wód opadowych i roztopowych w obrębie analizowanych terenów. Z ekologicznego punktu widzenia za najbardziej korzystne uznaje się rozwiązania sprzyjające możliwie maksymalnemu utrzymaniu wód opadowych i roztopowych w granicach poszczególnych terenów, a tym samym i danej zlewni. Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie jest szczególnie korzystne w przypadku terenów charakteryzujących się dużym udziałem powierzchni zagospodarowanych zielenią i niewielkim udziałem powierzchni trwale uszczelnionych. Odprowadzania wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej umożliwia natomiast właściwe gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi na terenach, w obrębie których możliwości ich zagospodarowania na terenie są ograniczone (np. istnieje duży udział powierzchni trwale uszczelnionych, warunki gruntowe uniemożliwiające szybką infiltrację wód, płytkie zaleganie zwierciadła wód gruntowych).

Dlatego mając na uwadze konieczność ograniczenia negatywnych oddziaływań na zasoby wodne, zwłaszcza w kontekście obecnie już obserwowanych zmian klimatu i coraz częściej obserwowanych zjawisk ekstremalnych, np. deszczy nawalnych, należy dołożyć wszelkich starań aby część wód z opadu została zagospodarowana w granicach działek budowlanych. Niezbędne jest zatem zachowanie powierzchni biologicznie czynnych, chłonnych, które będą w stanie opóźnić odpływ wód, odciążyć system kanalizacji deszczowej i częściowo zredukować przepływ w przypadku opadów ekstremalnych. Należy jednocześnie podkreślić, że zachowanie powierzchni przepuszczalnych dla wód z opadów stanowi obecnie jeden z podstawowych działań planistycznych służących adaptacji do zmian klimatu w obrębie terenów zurbanizowanych, ponieważ to właśnie od rodzaju pokrycia powierzchni ziemi zależy wielkość spływu wód opadowych i roztopowych.

Pozytywnie ocenia się również wszystkie ustalenia projektu dokumentu w zakresie ochrony istniejącej w granicy planu zieleni i kształtowania jej nowych elementów. Roślinność odgrywa ważną rolę w cyklu hydrologicznym terenów, pozwala na zwiększenie powierzchni chłonnej dla wód opadowych i roztopowych, a w konsekwencji również na ograniczenie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk takich jak deszcze nawalne. Zieleń zapobiega erozji gleby, a przez to spowalnia odpływ powierzchniowy. Dodatkowo dzięki temu, że pobiera i magazynuje wilgoć, wspomaga też retencję gruntową i glebową i uczestniczy w procesie infiltracji wody opadowej do wód gruntowych. Poza tym, woda zatrzymuje się na powierzchni roślin, co pozwala w pewnym stopniu zmniejszyć wielkość opadu, który następnie albo spada na ziemię z opóźnieniem, albo wchłaniany jest częściowo przez samą roślinę albo z niej odparowuje.



Rozbudowa sieci wodociągowej oraz modernizacja urządzeń wodociągowych przełoży się na poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, a przez to bezpośrednio i długoterminowo na zdrowie mieszkańców oraz ogólne podniesienie standardu życia. Dzięki realizacji zadań modernizacyjnych możliwe będzie ograniczenie strat wody na sieci, a tym samym ograniczenie zużycia wody.

Zadania związane z rozbudową systemu kanalizacyjnego przyczynią się do ograniczenia niekontrolowanej emisji zanieczyszczeń do wód, ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych, a tym samym do poprawy jakości tych wód. Generalnie realizacja zadań i inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej będzie miała bezpośredni, długoterminowy, pozytywny wpływ na środowisko wodne m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych, a pośrednio również na zdrowie ludzi. Realizacja tych działań jest niezbędna i w efekcie korzystna dla środowiska.

Na etapie robót budowlanych ścieki bytowe będą gromadzone w przenośnych kontenerach sanitarnych zlokalizowanych na zapleczu socjalnym. Będą one systematycznie wywożone i opróżniane zgodnie z obowiązującymi zasadami. W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko wodne. Pozytywny wpływ na jakość wód mogą mieć działania związane z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz zwiększenie retencji. Podniesie się komfort życia mieszkańców Gminy, a rozbudowa sieci kanalizacyjnej wpłynie na minimalizację niekontrolowanego odprowadzania ścieków z gospodarstw domowych. Modernizacja tej infrastruktury ma z kolei na celu zwiększenie bezpieczeństwa funkcjonowania całej gospodarki wodno-ściekowej w Gminie, co pozwoli na zminimalizowanie ryzyka wystąpienia szkód dla środowiska i mieszkańców, na terenie gdzie występują obszary cenne pod względem przyrodniczym. W ostatnich pięciu latach w Polsce wystąpiły niekorzystne zjawiska pogodowe i zmiany w klimacie, które obserwuje się na całym świecie. Wielkopolska jest regionem, który odczuwa największe deficyty wodne w kraju. Susza, która jest największym wyzwaniem dla Wielkopolski, osiągnęła maksymalny zasięg i intensywność od 2015 roku. Od tego czasu występuje niedobór wody. Na systematyczne obniżenie poziomu wody w rzekach całego kraju ma wpływ przede wszystkim niedobór opadów.

Realizacja inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej może skutkować krótkotrwałym negatywnym wpływem na środowisko. Podczas realizacji przedsięwzięcia wody opadowe z rejonu budowy mogą być odprowadzane bezpośrednio do wód powierzchniowych, co może wiązać się z negatywnym na nie wpływem ze względu na zawartość substancji biogenych i ksenobiotycznych. Brak realizacji działań służących osiągnięciu celów środowiskowych będzie przyczyniać się do nieprawidłowego korzystania z wód, co z kolei przyczyni się do pogorszenia jakości wód np. na skutek wzrostu ich eutrofizacji. Będzie to niosło za sobą szereg konsekwencji np. w postaci niepożądanego zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie wielu parametrów oceny wód powierzchniowych.

Ponadto należy stwierdzić, że działania przewidziane w Strategii nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na jednolite części wód. Obowiązujący obecnie zaktualizowany Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) został zatwierdzony przez Radę



Ministrów i opublikowany w dniu 23 lutego 2023 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Przy ustalaniu celów środowiskowych dla JCWP brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. Biorąc powyższe pod uwagę, następujące zadania podjęte w ramach Strategii przyczynią się do realizacji celów określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry:

- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości,
- Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody,
- Przejęcie i prowadzenie gospodarki zaopatrzenia mieszkańców w wodę przez samorząd bądź jednostkę podległą tj. Gminny Zakład Komunalny.

Działania podejmowane w ramach Strategii przyczynią się do realizacji celów określonych w ww. Planie, ponieważ ograniczone zostanie m.in. przedostawanie się zanieczyszczeń do wód i gleb, co również wpłynie pozytywnie na stan JCWP.

Powołując się na zapisy prognozy oddziaływania na środowisko dla PGW wskazuje się najważniejsze oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne. Wdrożenie działań na szczeblu krajowym dla wszystkich jednolitych części wód ma zapewnić osiągnięcie założonych celów środowiskowych oraz wpływać będzie w sposób pozytywny na komponenty środowiska, w tym na stan różnorodności biologicznej, flory i fauny poprzez ochronę siedlisk oraz gatunków. Realizacja zapisów prawa umożliwi wskazanie potencjalnych źródeł oddziaływań planowanej inwestycji na bioróżnorodność, florę i faunę oraz wdrożenie działań minimalizujących negatywny wpływ na środowisko bądź też wykonanie inwestycji w wariancie mniej uciążliwym. Ponadto realizacja działań przyczyni się do ograniczenia wprowadzanych do wód ścieków komunalnych oraz zanieczyszczeń pochodzących z terenów rolniczych, jak również z innych źródeł związanych z działalnością antropogeniczną. Na obszarze dorzecza Odry wskazuje się do realizacji m.in. działania z kategorii: gospodarka komunalna, rolnictwo czy działania organizacyjno-prawne i edukacyjne. Realizacja tych działań w głównej mierze przyczyni się do ograniczenia dopływu do wód zanieczyszczeń w tym substancji biogenych z różnych źródeł. Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń pozytywnie wpłynie na stan wód, a pośrednio na siedliska oraz organizmy wodne. Realizacja działań z kategorii monitoring pozwoli na śledzenie zmian w wodach i w razie konieczności, dobór odpowiednich działań w celu poprawy stanu omawianego komponentu. W



przypadku realizacji działań zmierzających do udrożnienia cieków w zakresie ciągłości morfologicznej oddziaływania będą miały charakter pozytywny głównie na ichtiofaunę i bezkręgowce. Główne pozytywne oddziaływanie będzie skupione wśród gatunków ryb dwuśrodowiskowych oraz reofilnych.

Przeprowadzenie działań zaplanowanych w dokumencie *Strategii* może wpłynąć pozytywnie na stan wód powierzchniowych na obszarze dorzecza Odry, zarówno w sposób bezpośredni poprzez ograniczenie emisji substancji biogennych i ksenobiotycznych, zachowanie naturalnej bioróżnorodności, jak i w sposób pośredni poprzez ograniczenie spływu powierzchniowego substancji biogennych ze źródeł rolniczych, zapobieganie eutrofizacji zbiorników. Należy zauważyć, iż przy zastosowaniu działań minimalizujących oraz biorąc pod uwagę pozytywne aspekty realizacji tych działań, możliwe negatywne oddziaływanie można uznać za pomijalne. Utrzymanie bioróżnorodności cieków decyduje o ich naturalnej pojemności samooczyszczania, w związku z tym planowane inwestycje wpłyną pozytywnie na stan/potencjał ekologiczny udrożnionych cieków.

Jednolite części wód, dla których w Planie gospodarowania wodami określono zły stan lub wskazano jako zagrożone osiągnięciem celów środowiskowych, należy traktować jako szczególnie wrażliwe w kontekście generowanych przez poszczególne przedsięwzięcia oddziaływań. Należy podkreślić, że ocena wpływu konkretnego przedsięwzięcia na jcw jest dokonywana na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Prawdłowo przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko skutecznie wskazuje możliwości eliminacji potencjalnych negatywnych oddziaływań na cele ochrony jcw.

Na terenie gminy Osieczna znajduje się 9 ujęć wód podziemnych. Strefę ochronną ujęć stanowią tereny ochrony bezpośredniej. Tereny ochrony bezpośredniej dotyczą bezpośredniego otoczenia studni i są ogrodzone. Teren ochrony pośredniej wyznaczono dla studni ujmujących czwartorzędowy poziom gruntowy. Zakazy i nakazy występujące w obrębie strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej dla tych ujęć zostały wskazane w rozdziale 3.4.4.1 niniejszej prognozy. Zadania zaplanowane w ramach dokumentu *Strategii* nie stanowią zakazów obowiązujących w obszarze ww. stref. Realizacja zaplanowanych działań poprzez ich charakter nie wpłynie negatywnie na stan ujęcia wód podziemnych zlokalizowanych na terenie Gminy Osieczna. Wręcz przeciwnie, działania przewidziane w ramach dokumentu przyczynią się do poprawy jakości zasobów wód podziemnych poprzez realizację zadań w zakresie rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej co z kolei przyczyni się do likwidacji zbiorników bezodpływowych zlokalizowanych na terenie gminy.

Ekosystem, który obejmuje wszystkie żyjące organizmy (ludzi, rośliny, zwierzęta oraz mikroorganizmy) i ich naturalne siedliska (glebę, wodę, powietrze) potencjalnie może ulec degradacji z powodu nadużycia przez turystów i prowadzących działalność turystyczną. Istnieje wiele różnych dróg prowadzących do degradacji, włączając w nie zanieczyszczenia, hałas, zabrudzenia, niewłaściwy sposób odprowadzania ścieków czy zanieczyszczenie krajobrazu (drastyczna zmiana krajobrazu naturalnego wywołana budową ośrodków czy dróg). Proces degradacji gleb wskutek wydeptania rozpoczyna się od zmiany ich struktury mechanicznej, przesuszenia wierzchnich warstw, zmiany temperatury, wypłukania soli mineralnych. Dalszymi konsekwencjami bezpośrednich oddziaływań są m.in.: zmiana pojemności sorpcyjnej gleby,



ograniczenie przepływu wody i obniżenie wilgotności gleby, co nieuchronnie prowadzi do erozji gleb. Zmiany właściwości gleby mają ogromny wpływ na szatę roślinną, ograniczają możliwości rozwoju warstwy korzeniowej roślin, a następnie powodują stopniowe niszczenie drzewostanu i przekształcenie całego ekosystemu. Duże zagrożenie dla zasobów wody stanowią odpady wytwarzane zarówno przez organizatorów ruchu turystycznego, powstające w prowadzonych przez nich obiektach turystycznych, jak i pozostawiane przez samych turystów. Odpady dryfujące w wodzie i zanieczyszczenia płynne to bardzo poważny problem dla zwierząt i całego ekosystemu. Unoszone z prądem kawałki plastiku, nakrętki, torby foliowe, mogą być przyczyną śmierci zwierząt, które mylą je z pokarmem roślinnym lub zwierzęcym. Z kolei wodę zanieczyszczają wycieki benzyny lub ropy z łodzi wyposażonych w silniki, ale też ścieki z toalet. Obiekty produkują niebezpieczne ścieki i często zrzucają je jako nieoczyszczane, zawierające duże ilości związków azotu i fosforu, chlorków, substancji organicznych oraz bakterii. Tego typu zanieczyszczenia prowadzą do tak zwanego „zakwitu” wody, czyli eutrofizacji – procesu, który powoduje obniżenie dostępności tlenu dla organizmów żyjących w zanieczyszczonych zbiornikach. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na realizację działań w obrębie zbiornika wodnego, aby zminimalizować wpływ na środowisko przyrodnicze należy:

- zamontować odpowiednią ilość pojemników na odpady,
- wyznaczyć miejsca przeznaczone do kąpieli oraz wędkowania czy innej formy wypoczynku,
- prowadzić akcję i kampanie promocyjne zwiększające świadomość ekologiczną użytkowników,
- ograniczyć liczbę łodzi korzystających z silników spalinowych na traktach wodnych i udzielając wolnego dostępu dla łodzi bezsilnikowych (na przykład tradycyjnych tratw i kajaków, by zachęcić do ochrony krajobrazu),
- gromadzić ścieki w szczelnych pojemnikach, aby ograniczyć przedostawanie się ich do środowiska.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych.

Bezpośrednio największe korzyści dla stanu wód powierzchniowych przyniesie realizacja działań polegających na budowie, rozbudowie i modernizacji sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, jak również infrastruktury towarzyszącej, które służą ochronie wód. Podobne oddziaływanie niosą ze sobą działania, związane z racjonalnym zużyciem wody. Pozytywnie oddziaływać na wody będą działania związane z przeciwdziałaniem występowania powodzi i suszy. Swobodny przepływ rzeki możliwość meandrowania sprzyja naturalnemu oczyszczaniu się wód płynących, a okresowe zalewanie dolin rzecznych sprzyja rozwojowi naturalnych siedlisk nadrzecznych, tj. lasy łęgowe, które charakteryzują się bogactwem flory i fauny.

Planowane działania w ramach gospodarki wodnej oraz ochrony będą więc prowadziły nie tylko do ograniczenia ryzyka oraz skutków wywołanych ponadnormatywnymi wezbrzeniami prowadzącymi do powodzi, ale także do poprawy jakości wód. Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziało występowaniu i negatywnym skutkom suszy.

Etap wykonawczy planowanych inwestycji związany jest z intensyfikacją ewentualnych oddziaływań planowanych działań na środowisko. Odnosi się to przede wszystkim do inwestycji budowlanych. Oddziaływania te będą krótkotrwałe i ograniczone do ściśle wyznaczonego



obszaru, na którym dana inwestycja ma być realizowana. Etap wykonawczy związany jest zwykle z prowadzeniem prac z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu budowlanego oraz specjalistycznych maszyn. W związku z tym największy wpływ na środowisko na etapie budowy będą miały:

- emisja zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliwa w silnikach spalinowych pojazdów mechanicznych używanych w trakcie prac budowlanych,
- hałas spowodowany pracą sprzętu mechanicznego,
- oddziaływanie na środowisko glebowe ciężkiego sprzętu poprzez nadmierne ugniatanie,
- odpady powstające w czasie wykonywania robót ziemnych i budowlanych.

Etap wykonawczy to również moment występowania największego zagrożenia w odniesieniu do ewentualnych awarii, szczególnie sprzętu mechanicznego, co może skutkować np. wyciekami substancji ropopochodnych do środowiska gruntowego i wodnego. Większość działań, które na etapie wykonawczym mogą prowadzić do powstania nieznacznych, oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, będzie ostatecznie pozytywnie, choć pośrednio wpływać na zasoby wodne. Pozytywny wpływ na wody wykazują wszelkie działania wpływające na minimalizację zanieczyszczeń powietrza. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, co za tym idzie poprawa stanu jakości powietrza wpływa na poprawę stanu jakości wody.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych gminy to:

- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- wszystkie działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej, pośrednio, wpłyną pozytywnie na wody poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię, a tym samym na ograniczenie zużycia zasobów wodnych przez energetykę do celów chłodzenia.

Aby zapobiec zanieczyszczeniu gruntu i wód podziemnych substancjami ropopochodnymi pojazdy i maszyny pracujące na placu budowy będą sprawne, a zaplecze budowy zostanie umiejscowione na szczelnym i utwardzonym podłożu. Substancje ropopochodne (oleje, smary, paliwa, itp.) przechowywane będą w szczelnych, zamkniętych zbiornikach. Z uwagi na możliwość naruszenia lub czasowego usunięcia warstw ochronnych wód podziemnych w czasie budowy, wszystkie roboty wgłębne będą wykonywane z odpowiednią starannością.

Przy realizacji Inwestycji wykonywane będą prace polegające m.in. na: prowadzeniu robót ziemnych dla fundamentów i infrastruktury podziemnej, transporcie materiałów i elementów budowlanych, które mogą spowodować okresowe zwiększenie ruchu pojazdów na drodze dojazdowej na teren działki.

Używane w czasie budowy pojazdy i sprzęt budowlany będą sprawne technicznie i będą posiadać szczelne układy paliwowe i olejowe co uniemożliwi przedostawanie się substancji ropopochodnych do środowiska gruntowo-wodnego. Wyznaczone zostaną utwardzone miejsca postoju sprzętu budowlanego i odpowiednio będą przechowywane wszelkie substancje mogące szkodliwie oddziaływać na środowisko gruntowo-wodne. Maszyny będą podlegały okresowym przeglądom technicznym i codziennemu sprawdzeniu wizualnemu.

Prace związane z budową Inwestycji i uzbrojeniem terenu oraz budową źródeł zasilania i dróg oraz parkingów okresowo mogą powodować naruszenie i zmianę lokalnych stosunków wodnych.



Powstające lokalnie zastoiska wody w wykopach nie wpłyną na jakość wód, zjawisko to będzie miało charakter odwracalny i nie wykraczający poza obszar działki przewidzianej pod inwestycję.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych przez sektor energetyczny. Pozytywny wpływ na wody wykazują także działania zmniejszające zanieczyszczanie powietrza poprzez ograniczenie ich depozycji w wodach.

5.4. Powietrze i klimat

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 przewiduje realizację szeregu zadań. W trakcie prac budowlanych należy spodziewać się okresowych emisji pyłów i gazów, spowodowanych pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (wykopy, wzmożony ruch pojazdów itp.). Uciążliwości z nimi związane ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

Część działań przewidzianych w *Strategii* ukierunkowana jest bezpośrednio lub pośrednio na poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz minimalizację emisji gazów cieplarnianych, a także przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Szczególną rolę w tym zestawieniu pełnią projekty obejmujące termomodernizację budynków, montaż odnawialnych źródeł energii, modernizację oświetlenia oraz rozbudowę sieci ścieżek rowerowych oraz tworzenie warunków do rozwoju sieci transportu publicznego wewnątrz Gminy oraz na zewnątrz, w tym współpraca z podmiotami zewnętrznymi w tym zakresie. Pozwoli to na ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną dla potrzeb tych budynków, a także zwiększy wykorzystanie transportu niezmotoryzowanego i publicznego, co za tym idzie ograniczy niską emisję.

Zaplanowana budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Pozwoli na wyemitowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z zanieczyszczeniem powietrza. Działania te mają charakter pozytywny i długotrwały. Polegają na zmniejszeniu emisji niezorganizowanej z systemu transportowego poprzez zwiększenie płynności ruchu, poprawę stanu technicznego nawierzchni dróg. Poprawa stanu technicznego dróg spowoduje upłynnienie ruchu samochodowego oraz redukcję pracy przewozowej, a w efekcie ograniczenie emisji spalin i pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego i klimat. W sposób pośredni pozytywnie wpłynie to na zdrowie ludzi i na organizmy żywe. W przypadku realizacji inwestycji takich, jak budowa nowych dróg istnieje ryzyko wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Rozwój infrastruktury drogowej w niesprzyjających warunkach atmosferycznych może powodować okresowy wzrost poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i w trakcie warunków inwersyjnych. Realizacja inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej, jeżeli jest ona wymagana przepisami ustawy ooś, zostanie poprzedzona procedurą oddziaływania na środowisko, w ramach której zostaną przeprowadzone obliczenia prognozowanej emisji zanieczyszczeń powietrza, a decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach będzie określać warunki korzystania ze środowiska uwzględniając obowiązujące normy. Mając



powyższe na uwadze, zakłada się, że realizacja inwestycji nie spowoduje przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 poz. 845).

Przewiduje się również rozwój infrastruktury rowerowej, w tym zwiększenie liczby i długości ścieżek rowerowych, jak i rozbudowę infrastruktury wspierającej przy ścieżkach rowerowych (np. modernizacja oświetlenia ulicznego). Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wpłynie pozytywnie na stan zdrowia mieszkańców, stan fauny i flory, a także na dobrą kondycję dóbr materialnych i kulturowych. Ścieżki rowerowe wzbogacą ponadto estetykę krajobrazu. Z uwagi na charakter prac wykonawczych możliwe jest wystąpienie także negatywnych, krótkoterminowych i odwracalnych oddziaływań bezpośrednich na powierzchnię ziemi oraz elementy biotyczne.

Pozytywny wpływ na jakość powietrza mają działania edukacyjne. Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy, na tematy związane z emisją zanieczyszczeń, doprowadzi do zmniejszenia się ilości zanieczyszczeń przedostających się do powietrza atmosferycznego. Podobny będzie efekt działań edukacyjnych związanych z popularyzacją OZE.

Realizacja zaplanowanych inwestycji w znacznym stopniu przyczyni się do poprawy jakości powietrza na obszarze, na którym zdiagnozowano występowanie przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (strefa wielkopolska).

Szczególną rolę pełnią projekty obejmujące rozwój odnawialnych źródeł energii. Zaplanowane zadania mają na celu poprawę efektywności energetycznej procesów technologicznych i redukcję zużycia energii pierwotnej, co spowoduje zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych emitowanych w procesie wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej opartym na wykorzystaniu nieodnawialnych paliw kopalnych. Oddziaływanie zadania będzie pozytywne, długoterminowe, pośrednie na klimat, ponieważ przyczyni się do zmniejszenia efektu cieplarnianego oraz bezpośrednio na surowce naturalne, ponieważ spowoduje ograniczenie ich zużycia.

Wprowadzanie ustaleń dokumentu nie będzie negatywnie oddziaływać na klimat lokalny tych terenów, może jednak nieco je modyfikować, ze względu na rozwój zabudowy, rozwój obszarów leśnych, zielonych. Rozwój obszarów biologicznie czynnych wpływa na kształtowanie się specyficznych topoklimatów, zmienia się wilgotność powietrza, a także wartość prędkości wiatru. Natomiast występowanie przeszkód w postaci zabudowy, powoduje problemy z nawietrzaniem i przewietrzaniem obszaru. Pozytywnie na klimat (podobnie jak na powietrze) wpłynie także promocja alternatywnych dla spalania źródeł energii, gdyż zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pośrednio wpływa na ograniczenie zmian klimatu. Poza tym rodzajem planowanych działań nie przewiduje się zmian klimatu lokalnego.

W związku jednak z szeroko rozwiniętymi pracami nad analizą działań inwestycyjnych, rozwojem gospodarczym na zmianę klimatu i adaptację do zmian klimatu, konieczne staje się zwrócenie uwagi na kompleksowe podejście nie tylko do inwestycji związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń powietrza, rozwojem terenów czynnych biologicznie, ale do każdego rodzaju



zainwestowania i rozwoju infrastruktury, przestrzeni i wynikających z tych działań długofalowych działań, jakie będą wynikać z adaptacji do zmian klimatu. Perspektywiczne zmiany klimatu i ich skutek mający swoje odzwierciedlenie w jakości powietrza mają swój wpływ na całą działalność przemysłową i sektor komunalny. Głównie należy zwrócić uwagę na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. W przyszłości będzie zachodzić konieczność intensyfikacji działań w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji (ze względu na coraz częstsze okresy upalne). Ze względu na przekroczenia emisji zanieczyszczeń i ich kumulację konieczne jest szersze stosowanie w nowym budownictwie źródeł ciepła opartych na innych nośnikach niż węgiel.

Adaptacja przestrzeni do warunków dużego wzrostu temperatury i jej wpływu na hałas to jedno z kolejnych wyzwań współczesnej gospodarki przestrzennej. Wysoka temperatura generuje rozwój i zwiększenie ilości urządzeń mających na celu minimalizację zagrożeń termicznych, czyli urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych, co w zwartej zabudowie może generować nadmierną emisję hałasu.

Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, typu huragany czy intensywne burze, może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia elektrowni wiatrowych, masztów telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców. Zmiany klimatyczne będą miały swoje odzwierciedlenie w konieczności konserwacji infrastruktury mogącej emitować pola elektromagnetyczne i zapewnienia bezpieczeństwa jej funkcjonowania, w kontekście zamarzających i ulegających przerwaniu linii energetycznych w okresie zimowym).

Zmiany klimatu, wzrastająca temperatura oraz zwiększenie intensywności deszczy nawalnych będzie skutkować koniecznością dostosowania infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w obszarach zabudowanych, w odniesieniu do rozwoju sieci kanalizacji deszczowej. Sieć musi zostać przygotowana do odbioru gwałtownie przybierającej ilości wody opadowej, aby nie doprowadzać do lokalnych podtopień. Ponadto urbanizacja powoduje, że nowe osiedla powstają bez wyposażenia w sprawny system odwodnienia. Najgroźniejsza w skutkach jest ich lokalizacja na terenach bezodpływowych, przy braku systemu odwadniania. Ważne są bieżące prace odwodnieniowe w trakcie prowadzenia innych robót drogowych.

W związku z przewidywanym ociepleniem klimatu, nowego znaczenia nabierze problem oddziaływania wysokich temperatur na nawierzchnie powierzchni komunikacyjnych. Zmiany klimatyczne mogą spowodować konieczność reorganizacji gminnych systemów odbioru odpadów komunalnych, zwiększenia częstotliwości odbioru odpadów zmieszanych czy biodegradowalnych.

Spodziewane ocieplenie się klimatu spowoduje migrację gatunków, w tym obcych inwazyjnych wraz z równoczesnym wycofywaniem się tych gatunków, które nie są przystosowane do wysokich temperatur i suszy latem, a dobrze znoszą ostre mrozy. W kontekście pojawiającego się zjawiska suszy wystąpi ograniczenie powierzchni terenów wodno-błotnych, w tym stopniowe wysychanie i zanik torfowisk, wilgotnych lasów i borów.

Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami na jesieni z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać



wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrołomów. W warunkach oczekiwanych zmian klimatu, które przyczynią się do migracji i zmian zasięgów występowania poszczególnych gatunków, zachowanie drożności korytarzy ekologicznych postrzegane jest jako czynnik pozwalający łagodzić antropopresję. Sieci ekologiczne, stanowiąc mogą ważny element adaptacji do zmian klimatu. Zmianom klimatu wywołanym ocieplaniem się klimatu będą towarzyszyły zmiany, które powinny być uwzględniane w gospodarowaniu przestrzenią w kontekście mogącej się pojawić poważnej awarii lub nadzwyczajnego zagrożenia środowiska. Dotyczą one wielu aspektów o charakterze horyzontalnym, od gospodarki rolnej, leśnej i wodnej (niszczące susze, pożary, powodzie i podtopienia, itd.), przez przemysł i energetykę (zmiany technologii), bezpieczeństwo ludzi i mienia (ekspozycja na powodzie i podtopienia, osuwiska i pożary) po infrastrukturę (ekspozycja na nadmiar lub niedobór wód, wichury). Na możliwość wystąpienia poważnych awarii ma wpływ występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, typu huragany czy intensywne burze co może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców.

Transformacja energetyczna w kierunku gospodarki zeroemisyjnej jest kluczowym elementem mającym na celu ograniczenie dalszych zmian klimatu i związanych z tym konsekwencjami.

5.5. Powierzchnia ziemi, krajobraz i gleby

W wyniku realizacji założeń *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* nastąpi lokalne przekształcenie powierzchni ziemi oraz zmiana struktury. Wszelkie przekształcenia prowadzące do realizacji nowego zainwestowania wiążą się z trwałym oddziaływaniem na powierzchnię terenu.

Należy mieć na uwadze, że krajobraz jak i powierzchnia ziemi są elementami antropogeniczne przekształconymi, a więc realizacja działań zapisanych w dokumencie w głównej mierze dotyczyć będzie terenów już przekształconych.

Budowa nowych elementów infrastruktury oddziałuje w sposób znaczący na powierzchnię ziemi, ponieważ następuje zmiana ukształtowania terenu oraz zmniejsza się powierzchnia biologicznie czynna, zmieniają się stosunki gruntowo-wodne oraz sposób odpływu i retencjonowania wód opadowych i roztopowych. Modernizacja (przebudowa) dróg, budowa sieci kanalizacyjnych, uzbrojenie nowych terenów będą prowadzone głównie na terenach zurbanizowanych, gdzie pokrywa glebowa jest już przekształcona.

Rozwój gospodarczy i społeczny Gminy musi być spójny z założeniami polityki przestrzennej oraz nie powodować negatywnych oddziaływań w przestrzeni. Gospodarowanie przestrzenią będzie oparte o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiące akty prawa miejscowego.

Nie przewiduje się możliwości powstania zasadniczych zmian czy przekroczeń określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów chronionych oraz ich integralności w związku z opracowywaniem dokumentu.



Planowane zmiany użytkowania terenu polegać będą na przekształceniu części przestrzeni zielonej w zurbanizowaną. W miejscu powierzchni porośniętej roślinnością niską pojawią się obszary obiekty kubaturowe, elementy sieci infrastruktury technicznej i tereny komunikacji. Przekształcenia w rzeźbie terenu będą miały charakter miejscowy. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej i wzrostem zużycia energii elektrycznej. Powstałe odpady oraz ścieki będą stanowiły obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji.

Podczas realizacji inwestycji należy zatem w szczególny sposób zachować ostrożność podczas realizacji działań budowlanych, aby nie spowodować degradacji krajobrazu. W rozdziale 5.1 prognozy wskazano działania, które należy podjąć, aby uniknąć degradacji środowiska oraz krajobrazu. Należy również wskazać, że wszelkie inwestycje zaplanowane w ramach dokumentu będą realizowane zgodnie z przepisami prawa, przy zastosowaniu technologii prac przyjaznej środowisku, aby uniknąć niekorzystnych zmian w krajobrazie.

Przedmiotowy dokument jest zgodny również z rekomendacjami zawartymi w Audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego. Jak wskazano w rozdziale 2.2 niniejszej prognozy, obszar gminy Osieczna jest położony w granicach krajobrazu priorytetowego: „Rejon Osiecznej”. Ustalenia projektu dokumentu są zgodne z wnioskami i rekomendacjami dotyczącymi kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych. Realizowane inwestycje będą wykonywane zgodnie z rekomendacjami dotyczącymi kształtowania i ochrony krajobrazu, zawartymi w audycie. Ponadto, po przeprowadzonej analizie działań planowanych do realizacji w ramach Strategii stwierdzono, iż nie stanowią one zagrożeń określonych w audycie dla wskazanych wyżej krajobrazów priorytetowych. Dla przedmiotowych krajobrazów priorytetowych wskazano zagrożenia:

1) Zagrożenia istniejące:

- a) obiekt wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu:
 - wieża telefonii komórkowej
- b) element liniowy wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu:
 - napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV i 220 kV,
- c) obszar wpływający negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu:
 - instalacja zagospodarowania odpadów komunalnych w Trzebani,
- d) obszar wpływający negatywnie na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu:
 - presja inwestycyjna na tereny rolne – rozlewanie się wsi Gronówko (według miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego).
- e) propagacja zanieczyszczeń i biogenów z pól uprawnych, powodująca eutrofizację okolicznych wód powierzchniowych.

2) Zagrożenia potencjalne:

- b) obszar mogący negatywnie wpływać na zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu:
 - presja inwestycyjna na tereny rolne – rozlewanie się wsi Gronówko (według studium gminy).



Podczas realizacji inwestycji należy zatem w szczególny sposób zachować ostrożność podczas realizacji działań budowlanych, aby nie spowodować degradacji krajobrazu priorytetowego. W rozdziale 5.1 prognozy wskazano działania, które należy podjąć, aby uniknąć degradacji środowiska oraz krajobrazu. Należy również wskazać, że wszelkie inwestycje zaplanowane w ramach dokumentu będą realizowane zgodnie z przepisami prawa, przy zastosowaniu technologii prac przyjaznej środowisku, aby uniknąć niekorzystnych zmian w krajobrazie. W ramach dokumentu Strategii zaplanowana zadania w zakresie wdrożenia zmian wynikających z nowego systemu planowania przestrzennego w celu poprawy ładu przestrzennego gminy, gdzie uwzględnione zostaną rekomendacje dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych.

Szczególnie ważnym elementem jest ochrona krajobrazu w myśl ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774). W myśl powyższego dokumentu należy dążyć do takiego ustalania lokalizacji, aby ograniczyć do minimum negatywny wpływ nie tylko na zdrowie ludzi, ale także na krajobraz przyrodniczy i kulturowy. Szczegóły lokalizacji tego typu obiektów ustalane będą w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływanie przyjętych w dokumencie rozwiązań na krajobraz w aspekcie środowiskowym opiera się na ocenie stopnia naturalności krajobrazu, jego struktury i zniekształceń. Krajobraz, jako komponent wielu czynników, ulega przemianom pod wpływem naturalnych procesów zachodzących w środowisku biotycznym i abiotycznym oraz oddziaływań antropogenicznych. Działalność człowieka jest czynnikiem, który najsilniej ingeruje w struktury przyrodnicze, a więc i krajobraz. Zmiany użytkowania terenów doprowadzają do poważnych i nieodwracalnych przekształceń krajobrazu. Prognozuje się jednak, że istniejący krajobraz w szczególności terenów wiejskich zmieni się w małym zakresie, tylko w okolicach wprowadzenia nowej zabudowy, bądź budowy dróg. Założenia ochrony krajobrazu wynikają z Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Dz. U. z 2006 r., nr 14, poz. 98), która wskazuje na potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu. Stąd też wszystkie działania inwestycyjne powinny uwzględniać lokalne warunki krajobrazowe tak, aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu Gminy. Zmiany gospodarcze i społeczne, a także środowiskowe to nakładające się na siebie czynniki, których nie da się niekiedy uniknąć, ale powinno się je ograniczyć w stosunku do negatywnego oddziaływania na krajobraz.

Dzięki planowanym działaniom znacznie poprawi się krajobraz obszaru, który zdecydowanie zyska na wartości. Zachowane zostaną jednak dotychczasowe, charakterystyczne cechy krajobrazu Gminy Osieczna. Dodatkowo znaczna część działań dotyczy obiektów umieszczonych pod powierzchnią ziemi, a wszelkie powstałe z tym niegodności zostaną natychmiastowo usunięte, nie powodując zmian w krajobrazie. Teren, na którym zadanie będzie realizowane zostanie uporządkowany. Realizacja zaplanowanych działań nie będzie zakłócała postanowień Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Wśród wszystkich działań zaplanowanych w Strategii należy wskazać takie, dzięki którym znacznie poprawi się krajobraz gminy. Należą do nich m.in.:

- Przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,



- Przekształcanie gruntów charakteryzujących się niską klasą bonitacyjną pod zabudowę mieszkaniową,
- Wyznaczenie stref funkcjonalnych w dokumentach planistycznych na rzecz świadomego rozwoju przestrzennego,
- Zwiększenie pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- Racjonalizacja wykorzystania przestrzeni osadniczej i produkcyjnej,
- Wsparcie działań na rzecz scalania i podziału gruntów,
- Ograniczenie niekontrolowanej i rozproszonej zabudowy,
- Zachowanie obszarów chronionych oraz zapewnienie ochrony miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe,
- Ochrona prawna istniejących walorów krajobrazowych Gminy.

Ochrona krajobrazu Gminy Osieczna winna obejmować działania, polegające na świadomym kształtowaniu przestrzeni gminy poprzez eksponowanie obszarów atrakcyjnych krajobrazowo. Należy również systemowo włączać je w pozostałą przestrzeń gminy, by tworzyły harmonijną całość i nadawały lub prezentowały charakterystyczny krajobraz gminy.

W ramach *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* istnieje możliwość realizacji działań dotyczących budowy farm wiatrowych. Jak wskazano w Wytycznych w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych (Stryjecki M., Mielniczuk K., GDOŚ, Warszawa 2011), negatywny wpływ farmy wiatrowej na otaczający ją krajobraz maleje wraz ze wzrostem odległości od inwestycji. Posiłkując się następującym uproszczonym schematem podziału na strefy tzw. „wizualnego oddziaływania” elektrowni wiatrowych dla terenu płaskiego wyróżnić można:

1. Strefa I (w odległości do 2 km od farmy wiatrowej) – farma wiatrowa jest elementem dominującym w krajobrazie. Obrotowy ruch wirnika jest wyraźnie widoczny i dostrzegany przez człowieka.
2. Strefa II (w odległości od 2 do 4,5 km od farmy wiatrowej) – elektrownie wiatrowe wyróżniają się w krajobrazie i łatwo je dostrzec, ale nie są elementem dominującym. Obrotowy ruch wirnika jest widoczny i przyciąga wzrok człowieka.
3. Strefa III (w odległości od 4,5 do 7 km od farmy wiatrowej) – elektrownie wiatrowe są widoczne, ale nie są „narzucającym się” elementem w krajobrazie. W warunkach dobrej widoczności można dostrzec obracający się wirnik, ale na tle swojego otoczenia same turbiny wydają się być stosunkowo niewielkich rozmiarów.
4. Strefa IV (w odległości powyżej 7 km od farmy wiatrowej) – elektrownie wiatrowe wydają się być niewielkich rozmiarów i nie wyróżniają się znacząco w otaczającym je krajobrazie. Obrotowy ruch wirnika z takiej odległości jest właściwie niedostrzegalny.

Należy zaznaczyć, że powyższe wartości są orientacyjne i mogą bardzo często przyjmować daleko odmienne parametry. W terenie pagórkowatym te odległości mogą być znacząco niższe, lub wyższe w zależności od położenia punktu obserwacyjnego oraz lokalizacji elektrowni. Elektrownie



położone poza wzniesieniami znajdującymi się na linii obserwacyjnej mogą być niewidoczne, pomimo bliskiej odległości. Jeśli jednak umiejscowione są na szczytach wzniesień, ich widzialność będzie znacząco wzrastać. Przy niektórych lokalizacjach może ona sięgnąć wartości nawet 20 km. Biorąc powyższe pod uwagę, opracowano szereg wytycznych, których uwzględnienie na etapie projektowania farmy może znacząco ograniczyć jej potencjalny negatywny wpływ na otaczający ją krajobraz oraz negatywne podejście ze strony społeczeństwa, w tym m.in.:

- stosowanie w obrębie jednej farmy wiatrowej lub kilku sąsiadujących ze sobą farm wiatrowych elektrowni wiatrowych o tej samej wielkości,
- jasne kolory wież i łopat wirnika (np. szary, beżowy, ewentualnie biały) lub kolor elektrowni wiatrowych dopasowany do otoczenia,
- wybór elektrowni wiatrowych, których wirniki składają się z trzech łopat,
- farma wiatrowa jest bardziej „przyjazna”, gdy składa się na nią mniejsza liczba turbin, ale o większej mocy niż większa liczba turbin o małej mocy,
- należy unikać lokalizowania elektrowni wiatrowych w pobliżu miejsc, dla których wyznaczono normy w zakresie klimatu akustycznego i w miejscach gdzie będą dominującym składnikiem w krajobrazie przedstawiającym szczególne walory widokowe.

Istotne jest również unikanie lokalizowania elektrowni wiatrowych na terenach o wybitnych walorach krajobrazowych, ze szczególnym wyróżnieniem parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu⁹.

W określeniu stopnia zagrożenia gleb, związanego z planowanymi inwestycjami w zakresie sieci infrastruktury technicznej, istotne znaczenie mają: tracona powierzchnia gleb, ich wartość bonitacyjna oraz wrażliwość na zmiany spowodowane modernizacją. Przy wykonywaniu prac ziemnych, w czasie pracy maszyn budowlanych nastąpi silne przekształcenie gleb w pasie technicznym robót budowlanych, obejmujące:

- usunięcie wierzchniej warstwy humusowej (o znacznej zawartości próchnicy) staje się to często przyczyną zniszczenia głębiej leżących warstw geologicznych;
- zniekształcenie struktury gleby wskutek jej zagęszczania i ugniatania, spowodowanego pracą ciężkiego sprzętu zmechanizowanego; prace te mogą spowodować poprzez ugniatanie części stałych gleby, zmniejszenie jej porowatości i usunięcie gładów (powietrza glebowego);
- lokalne przesuszenie lub zawodnienie gleb spowodowanych zaburzeniem stosunków wodnych przy wykonywaniu wykopów lub w czasie ich odwadniania;
- zanieczyszczenie gruntu substancjami ropopochodnymi w wyniku wycieków z maszyn drogowych i taboru samochodowego;
- narażenie zwałowanej ziemi na przesuszenie, przemarznięcie i inne wpływy środowiska zależnie od warunków pogodowych.

⁹ Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych (Stryjecki M., Mielniczuk K., GDOŚ, Warszawa 2011)



Bezpośrednie oddziaływanie w czasie realizacji inwestycji na powierzchnię ziemi i glebę będzie lokalne i ograniczy się praktycznie do pasa o wielkości kilku metrów.

Aby zapobiec zanieczyszczeniu gruntu i wód podziemnych substancjami ropopochodnymi, pojazdy i maszyny pracujące na placu budowy będą sprawne. Zaplecze budowy umiejscowione zostanie na szczelnym i utwardzonym podłożu (np. przy zastosowaniu płyt drogowych), dodatkowo stosowane będą maty chłonne pod maszyny w trakcie postojów. Na terenie placu budowy nie będzie miało miejsce tankowanie pojazdów.

Wytwórca odpadów odpowiadający za budowę (zgodnie z art. 27 ust. 2 Ustawy o odpadach z dnia 14.12.2012r.) będzie zlecał wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami wyłącznie podmiotom, które posiadają zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów, a transport odpadów będzie prowadzony zgodnie z zapisami z art. 24 ustawy z dnia 14.12.2012 r. o odpadach, lub będzie samodzielnie gospodarował wytworzonymi przez siebie odpadami (zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o odpadach z dnia 14.12.2012r.).

Wytwórca odpadów zobowiązany jest do stosowania takich metod i technologii prowadzenia prac, które zapobiegają powstawaniu odpadów lub pozwalają utrzymać na możliwie najniższym poziomie ich ilość, a także ograniczyć negatywne oddziaływanie na środowisko lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi. Sposób zbierania odpadów (miejsce, kontenery, częstotliwość odbioru, selektywność zbiórki) będą uzgodnione z odbiorcami odpadów z budowy na etapie organizacji placu budowy.

Odpady z budowy będą gromadzone selektywnie, w sposób uniemożliwiający ich niekontrolowane rozprzestrzenienie lub wyciek i będą zabezpieczone przed działaniem czynników atmosferycznych, dostępem osób trzecich oraz możliwością wymieszania poszczególnych grup i rodzajów odpadów.

Powstające odpady będą przekazywane firmom posiadającym stosowne zezwolenia i środki techniczne, a dokumentem poświadczającym przekazanie będzie karta przekazania odpadu. Gospodarka odpadami na terenie budowy prowadzona będzie w oparciu o bazę BDO.

5.6. Klimat akustyczny

Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych obiektów użyteczności publicznej, infrastruktury technicznej, może wystąpić krótkoterminowe zwiększenie się poziom hałasu, a także pojawić się mogą wibracje i drgania. Zmiany te będą miały jednak charakter przejściowy i krótkotrwały.

Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej może oddziaływać na klimat akustyczny. Dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A [dB], zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112) dla dróg i linii kolejowych wynosi:

- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej i terenów szpitali w miastach – 64 dB dla wszystkich dób w roku, 59 dB dla wszystkich pór nocy;



- dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów mieszkaniowo-usługowych, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych – 68 dB dla wszystkich dób w roku, 59 dB dla wszystkich pór nocy.

Określając przewidywane znaczące oddziaływania na klimat akustyczny, należy zwrócić uwagę głównie na przebiegające przez jednostkę ciągi komunikacyjne, gdyż klimat akustyczny na tym terenie kształtują przede wszystkim źródła komunikacyjne - głównie trasy ruchu samochodowego. Głównym powodem uciążliwej emisji hałasu, ogólnie, obok stosunkowo wysokiego natężenia ruchu pojazdów, jest wysoki udział w potoku ruchu pojazdów ciężkich, który w szczególności negatywnie oddziałuje na terenach zwartej zabudowy miejscowości.

W ramach działań mających poprawić klimat akustyczny na terenie Gminy Osieczna, można wyróżnić działania administracyjne oraz inwestycyjne. Te pierwsze polegają na wprowadzaniu standardów akustycznych w planach zagospodarowania przestrzennego, co ma na celu zmniejszenie uciążliwości związanych z hałasem, poprzez odpowiednie planowanie, np. ciągów komunikacyjnych. Działania inwestycyjne obejmują modernizację dróg oraz instalację urządzeń ograniczających hałas. Modernizacja nawierzchni dróg zmniejsza ilość hałasu i wibracji przedostających się do otoczenia, co ma korzystny wpływ na organizmy żywe jak i budynki.

Podsumowując, polepszenie stanu klimatu akustycznego, jak również zmniejszenie obszarów narażonych na hałas powinno nastąpić głównie poprzez:

- odciążanie ciągów komunikacyjnych (budowa alternatywnych odcinków dróg),
- metody organizacyjne (np. kontrole i/lub ograniczanie prędkości pojazdów),
- stosowanie nawierzchni SMA (Stone Mastic Asphalt),
- wprowadzenie ekranów akustycznych (w ostateczności),
- strefy ograniczonego użytkowania (Jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu, to dla oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej, obiektów sieci gazowej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej tworzy się obszar ograniczonego użytkowania).

Oddziaływania na klimat akustyczny mogą być również notowane podczas prowadzenia prac budowlanych, nie tylko przy budowie i modernizacji ciągów komunikacyjnych. Uciążliwości dla środowiska mogą być powodowane także przez proces budowy systemów kanalizacyjnych i wodociągowych. Niemniej jednak, wszystkie prace budowlane powinny być prowadzone z zastosowaniem najlepszych dostępnych technik (BAT).

Uciążliwość ze strony zakładów produkcyjnych czy usługowych może wynikać z braku zachowania standardów i dopuszczalnych norm, odpowiedzialność za negatywne oddziaływania należy przede wszystkim do użytkowników urządzeń, instalacji będących źródłami hałasu. Źródła te nie mogą powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny.



Projekt Strategii przewiduje podejmowanie działań, które będą wpływały na środowisko. Działania te, to przede wszystkim działania inwestycyjne, które będą ingerować w środowisko głównie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości. W wyniku realizacji ustaleń *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* na terenach, na których wprowadzone zostanie nowe zainwestowanie, dojdzie do przekształceń w środowisku, typowych dla terenów nowych inwestycji w zakresie powierzchni biologicznie czynnych, roślinności, krajobrazu, zagrożeń hałasem. Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko, na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawców i dotyczy sprzętu (hałas, emisja spalin), organizacji prac (unikanie prac będących źródłem hałasu w porze nocnej).

Wg Wytycznych w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych (Stryjecki M., Mielniczuk K., GDOŚ, Warszawa 2011), turbina wiatrowa jest źródłem dwóch rodzajów hałasu:

- hałasu mechanicznego, emitowanego przez przekładnię i generator,
- szumu aerodynamicznego, emitowanego przez obracające się łopaty wirnika, którego natężenie jest uzależnione od „prędkości końcówek” łopat (tzw. tip speed).

Dzięki zaawansowanym technologiom izolacji gondoli, hałas mechaniczny został w stosowanych obecnie modelach turbin ograniczony do poziomu poniżej szumu aerodynamicznego. Wynika to również z faktu, iż poziom emitowanego hałasu mechanicznego nie wzrasta wraz ze wzrostem wielkości turbiny w takim tempie, jak obserwuje się to w przypadku szumu aerodynamicznego. W związku z tym, że źródłem szumu aerodynamicznego jest przepływające przez łopaty wirnika powietrze, hałas ten jest nieunikniony i dominuje w bezpośrednim sąsiedztwie farmy wiatrowej. Pomimo zmian konstrukcyjnych, mających na celu obniżenie natężenia szumu aerodynamicznego poprzez obniżenie „prędkości końcówek” (najlepiej tak, by nie przekraczała ona 65 m/s [W specyfikacji technicznej turbin wiatrowych producenci podają zakres „prędkości końcówek”. O ile dolna granica jest dość niska, górna granica zwykle przekracza próg 65 m/s, np. Enercon E-70: 22-80 m/s, Enercon E-82: 25-80 m/s]) czy też wprowadzenie regulacji ustawienia kąta łopat (tzw. pitch control system), hałas ten został już w znacznym stopniu ograniczony, ale niestety nie udało się go całkowicie wyeliminować. Natężenie emitowanego przez farmę hałasu uzależnione jest od wielu czynników, przede wszystkim od:

- sposobu rozmieszczenia turbin w obrębie farmy oraz ich modelu,
- ukształtowania terenu,
- prędkości i kierunku wiatru oraz
- rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu.

Przykładowo, wraz ze wzrostem prędkości wiatru wzrasta poziom szumu aerodynamicznego emitowanego przez turbinę. Jednocześnie jednak wzrasta natężenie szumu wiatru, który w dużym stopniu maskuje dźwięki emitowane przez turbinę. To, w jaki sposób człowiek będzie odbierać dźwięki emitowane przez turbiny (czy będą one dla niego uciążliwe czy nie), w głównej mierze uzależnione jest od poziomu tzw. hałasu tła oraz od odległości od farmy. Jeżeli natężenie hałasu tła jest zbliżone do poziomu hałasu emitowanego przez pracującą turbinę, dźwięki emitowane przez farmę wiatrową stają się właściwie „nierozróżnialne” od otoczenia. Należy zatem na terenie, na którym planowana jest FW wykonać pomiary tła akustycznego. Podstawowym sposobem na ograniczenie uciążliwości hałasu generowanego przez elektrownie wiatrowe jest utrzymanie



odpowiedniej odległości tych instalacji od terenów, dla których wyznaczono normy w zakresie klimatu akustycznego. Odległość ta powinna wynikać z przeprowadzonych przez ekspertów analiz.

Analiza działań zaplanowanych w Strategii pozwoliła stwierdzić, że nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na pogorszenie stanu klimatu akustycznego. Krótkotrwałe negatywne oddziaływania mogą pojawić się jedynie na etapie realizacji inwestycji (np. przebudowy drogi). Jednak w konsekwencji prowadzonych prac (np. modernizacji nawierzchni) osiągnięta zostanie trwała poprawa jakości klimatu akustycznego.

Oddziaływanie na środowisko budowy nowych dróg jest odmienne od realizacji prac modernizacyjnych na istniejących już drogach i zwykle powoduje przeniesienie negatywnego oddziaływania akustycznego, w tym stałego z jednego miejsca w inne.

Realizacja inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej zostanie poprzedzona procedurą oddziaływania na środowisko, jeżeli jest ona wymagana przepisami ustawy ooś, w ramach której zostaną przeprowadzone obliczenia prognozowanej emisji hałasu, a decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach będzie określać warunki korzystania ze środowiska uwzględniając obowiązujące normy. Zakłada się, że uciążliwość inwestycji realizowanych w ramach Strategii ograniczać się będzie do uciążliwości w granicach władania poszczególnych inwestycji i nie będzie przekraczać dopuszczalnych norm określonych ww. rozporządzeniem.

Przygotowanie i promocja oferty inwestycyjnej Gminy pozwoli na skoncentrowanie zabudowy przemysłowej w obrębie terenów inwestycyjnych, co spowoduje lokalny wzrost poziomu hałasu, jednakże pozwoli na zmniejszenie uciążliwości akustycznej na obszarach mieszkaniowych lub innych terenach chronionych.

5.7. Zasoby naturalne

Realizacja wskazanych działań w ramach niniejszego obszaru będzie miała w większości pozytywny wpływ na zasoby naturalne Gminy. Nastąpi poprawa stanu środowiska naturalnego, a tym samym warunków i jakości życia. W ramach planowanych działań nie planuje się realizacji jakichkolwiek zadań lub wytworzenia infrastruktury, które mogłyby negatywnie wpływać na stan zasobów naturalnych. Odstąpienie od realizacji założeń dokumentu byłoby utratą szansy na realizację działań sprzyjających rozwojowi gospodarki niskoemisyjnej i gospodarki o obiegu zamkniętym. Wynika to z tego, że w wyniku realizacji kierunków wskazanych w dokumencie możliwe będzie:

- 1) zmniejszenie zapotrzebowania na nieodnawialne surowce energetyczne i mineralne,
- 2) wspieranie projektów z dziedziny gospodarki o obiegu zamkniętym,
- 3) wspieranie projektów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

5.8. Zabytki i dobra materialne

Działania wyznaczone w *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* w większości mają charakter neutralny lub pozytywny. Do działań tych zaliczyć należy wszelkie projekty obejmujące modernizację obiektów użyteczności publicznej, infrastruktury technicznej.



Oczywiste pozytywne oddziaływanie będą miały projekty bezpośrednio ukierunkowane na ochronę i popularyzację dziedzictwa kulturowego Gminy Osieczna, a także tworzenie poczucia wspólnoty i tożsamości lokalnej, dbanie o lokalne dziedzictwo historyczne i tradycje.

Z uwagi na występowanie obiektów zabytkowych na obszarze gminy, należy każdorazowo stosować przepisy odrębne dotyczące ich ochrony, a w przypadku prowadzenia robót budowlanych przy obiektach lub na obszarach wpisanych do rejestru zabytków uzyskać pozwolenie konserwatorskie (art. 36 pkt. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292).

5.9. Oddziaływania skumulowane

Oddziaływania skumulowane są definiowane jako zmiany w środowisku, wywołane wpływem danego rodzaju działalności, w połączeniu z innymi przeszłymi, obecnymi lub realnymi przyszłymi działaniami¹⁰. W związku z tym oddziaływanie na środowisko, należy rozpatrywać nie tylko w kontekście poszczególnych jego komponentów, ale także w kontekście środowiska jako całości, biorąc pod uwagę sumę oddziaływujących na nie jednocześnie czynników. Kumulacja oddziaływań następuje w wyniku jednoczesnego oddziaływania kilku czynników lub różnych działań oraz kumulacji oddziaływań skutków w czasie.

Analiza potencjalnego oddziaływania skumulowanego wskazuje, że niebezpieczna jest kumulacja oddziaływania przede wszystkim następujących kierunków działań:

- Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej,
- Współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Zarządem Dróg w zakresie budowy modernizacji i remontów dróg,
- Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości
- Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody
- Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury
- Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych,
- Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu),
- Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych,
- Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców.

¹⁰ Gerlée A., Kaim K. (2011), *Metody oceny oddziaływań skumulowanych w procedurze OOS – wybrane zagadnienia*, „Czasopismo Techniczne. Architektura”, nr 108(6-A), s. 107-111



W celu minimalizacji tego oddziaływania zaleca się aby nowe strefy aktywizacji gospodarczej były lokalizowane na obszarach już zagospodarowanych/zabudowanych. Ponadto w przypadku realizacji obu kierunków w tych samych lub sąsiadujących ze sobą obszarach należy tak zaplanować inwestycje aby były realizowane w tym samym lub następującym po sobie czasie. Pozwoli to uniknięcia np. wjeżdżania ciężkim sprzętem dwa razy w ten sam teren. Nie może być tak, że realizacja jednego z tych kierunków, będzie degradowała powierzchnię ziemi już uporządkowaną po realizacji innego z ww. kierunków. Ponadto, duże znaczenie ma unikanie lokalizacji tego rodzaju inwestycji zarówno na obszarach, jak i w sąsiedztwie obszarów o najlepszych glebach, o wysokiej przydatności rolniczej. Ważne jest też prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami w czasie realizacji oraz eksploatacji inwestycji.

Ponadto, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji. Wykonywane prace muszą być poprzedzone szczegółową inwentaryzacją przyrodniczą.

Skumulowane oddziaływania planowanych inwestycji nie powinny powodować znaczących niekorzystnych oddziaływań w środowisku. Kumulacja oddziaływań w środowisku związana będzie przede wszystkim ze wzmocnieniem działań budowlanych i związanych z tym procesem oddziaływań.

Uporządkowanie terenu z ukierunkowaniem przyrostu zabudowy, określenie zasad kształtowania nowego zainwestowania wykorzystującego walory kulturowe i przyrodnicze terenu inwestycji i terenów sąsiednich spowoduje podniesienie rangi obszaru.

Na tą chwilę przewiduje się, że zakres i skala planowanych w Strategii inwestycji nie powoduje ryzyka skumulowania oddziaływań – realizacja zadań będzie rozłożona w czasie, także ze względu na ograniczone środki finansowe.

Realizacja zadań, w wyniku których nastąpi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i ich prekursorów wpłynie pozytywnie na łagodzenie zmian klimatu. Nie przewiduje się również negatywnego oddziaływania zadań na różnorodność biologiczną. W wyniku realizacji zadań ujętych w Strategii siedliska występujące na analizowanym obszarze oraz objęte ochroną gatunki flory i fauny nie zostaną poddane negatywnym oddziaływaniom.

Inwestycje będą prowadzone przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa i minimalizacji uciążliwości ich prowadzenia. W celu uniknięcia uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi należy dokładnie zaplanować harmonogram prac oraz na bieżąco informować interesantów z określonym wyprzedzeniem o zamiarze i harmonogramie prowadzenia prac budowlanych. Zaplanowanie zadania nie będą oddziaływały w sposób skumulowany na środowisko.

Jednocześnie należy podkreślić, iż w niektórych sytuacjach korzystne dla poszczególnych komponentów środowiska oraz dla ludzi jest łączenie realizacji niektórych przedsięwzięć, np. budowa sieci kanalizacyjnej i budowa ścieżek rowerowych. Pozwoli to na zmniejszenie negatywnego oddziaływania w trakcie prowadzonych prac (skrócenie okresu uciążliwości).



6. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030

Większość z wyznaczonych działań zakłada poprawę stanu środowiska oraz warunków życia mieszkańców analizowanego obszaru. Zaplanowane do realizacji działania cechuje uwzględnienie aspektów środowiskowych oraz wspieranie idei zrównoważonego rozwoju. W ramach *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* nie przewidziano kierunków działań ani inwestycji, które mogłyby negatywnie oddziaływać na środowisko. Realizacja przede wszystkim działań o charakterze infrastrukturalnym może czasowo negatywnie wpływać na środowisko, co wiąże się z prowadzeniem robót budowlanych. Jednakże oddziaływania te będą miały charakter odwracalny i będą występowały krótkoterminowo.

Możliwe negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez podjęcie wszelkich możliwych działań łagodzących, zapobiegających już na etapie planowania negatywnym oddziaływaniom na środowisko. Poniższej przedstawiono propozycje działań łagodzących dla poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.

Tabela 16. Propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko

ELEMENT ŚRODOWISKA PRZYRODNNICZEGO	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ ŁAGODZĄCYCH
Różnorodność biologiczna/rośliny /zwierzęta	➤ inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania ptaków czy innych zwierząt oraz cennych gatunków roślin, szczególnie objętych ochroną; przeprowadzanie wszelkich prac poza okresem lęgowym ptaków czy okresem godowym innych zwierząt; ➤ zapewnienie stałego monitorowania wpływu inwestycji na różnorodność biologiczną, faunę i florę; ➤ wprowadzenie dodatkowych nasadzeń drzew i zieleni urządzonej (gatunków rodzimych) w celu ewentualnej kompensacji przyrodniczej,
Ludzie	➤ oznakowanie obszarów w miejscach prowadzenia robót budowlanych; ➤ realizacja robót zgodnie z zasadami BHP i PPOŻ; ➤ wykorzystywanie wyłącznie sprawnych maszyn i urządzeń; ➤ wykonywanie działań inwestycyjnych tylko w dozwolonych godzinach w celu minimalizacji emisji zanieczyszczeń i uciążliwego hałasu; ➤ stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych; ➤ stosowanie roślinności izolacyjnej.
Woda	➤ odpowiednie zabezpieczenia terenów przed przedostaniem się niepożądanych substancji do wód dbałość o szczelność zbiorników paliw w maszynach wykorzystywanych podczas prac; ➤ zachowanie szczególnej ostrożności podczas prowadzenia prac w bezpośrednim sąsiedztwie rzek czy zbiorników wodnych; ➤ zapewnienie pracownikom dostępu do przenośnych toalet; ➤ ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych;



Powietrze	➤ tworzenie pasów zieleni izolacyjnej; ➤ propagowanie alternatywnych form transportu (ruch pieszy, rowerowy, komunikacja zbiorowa); ➤ przeprowadzanie termomodernizacji budynków na terenie Gminy; ➤ promowanie odnawialnych źródeł energii;
Powierzchnia ziemi	➤ odpowiednie przechowywanie/składowanie materiałów budowlanych; ➤ kontrolowanie szczelności zbiorników paliwowych w pojazdach wykorzystywanych przy pracach; ➤ odpowiednie składowanie odpadów powstałych podczas pracy;
Krajobraz	➤ tworzenie miejsc z zielenią urządzoną;
Klimat	➤ stosowanie nasadzeń drzew i krzewów oraz zieleni urządzonej; ➤ dbałość o przestrzeganie zasad ochrony środowiska naturalnego; ➤ promowanie niezmotywowanych form transportu;
Zabytki i dobra materialne	➤ odpowiednie planowanie realizacji projektów, tak by nie zakłócić istniejącego układu przestrzeni publicznej; ➤ szczegółowe uzgadnianie przeprowadzania działań inwestycyjnych w obiektach o szczególnym znaczeniu historycznym lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
Obszary objęte ochroną, w tym Obszary Natura 2000	➤ przestrzeganie przepisów ochrony przyrody na tych terenach i ustanowionych planów zadań ochronnych; ➤ wzmocnienie kontroli realizacji danego przedsięwzięcia, szczególnie w zakresie możliwego wpływu na stan środowiska; ➤ uwzględnienie okresów lęgowych i rozrodczych ptaków, nietoperzy i zwierząt; ➤ prawidłowe zabezpieczenia terenów prowadzenia inwestycji oraz pracujących, maszyn i urządzeń; ➤ selektywne gromadzenie wszelkich powstających odpadów; ➤ systematyczne prowadzenie prac porządkowych.

Źródło: opracowanie własne

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko zaplanowanych w dokumencie działań można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. W poniższej tabeli zestawiono zadania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska i ludzi oraz przedstawiono sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań.



Tabela 17. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach dokumentu

ZADANIA ZAPLANOWANE W STRATEGII	SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ
Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacja do zmian klimatu poprzez zachowywanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów, promowanie i wspieranie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury	➤ uwzględnianie zakazów jakie zostały ustanowione na obszarach prawnie chronionych (jeżeli dana inwestycja będzie realizowana na tego typu obszarze), ➤ uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji, ➤ wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, ➤ ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, ➤ odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych, ➤ prowadzenie prac budowlanych w określonym czasie – poza okresem lęgowym i tarła ryb, ➤ kompensacja przyrodnicza – nasadzenia drzew i krzewów, ➤ wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione), ➤ stosowanie nowoczesnego i sprawnego sprzętu budowlanego, w celu uniknięcia wycieków substancji ➤ toksycznych i ograniczenia nadmiernej emisji hałasu, ➤ po zakończeniu prac zadbać o przywrócenie stanu powierzchni ziemi, dna czy brzegu rzeki do stanu sprzed prowadzenia prac, co ułatwi reintrodukcję gatunków
Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacyjnej oraz poprawa jej jakości Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej i poprawa jakości systemu uzdatniania wód, w tym m.in. poprzez poszukiwania nowych źródeł wody	➤ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➤ sprawne przeprowadzenie prac, ➤ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, ➤ ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemi i warstwy humusu, ➤ w przypadku kolizji z terenami zieleni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, ➤ odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych, ➤ nasadzenie drzew w celu kompensacji przyrodniczej, ➤ przeprowadzenie prób szczelności nowej sieci wod-kan, ➤ budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tylko na terenach, gdzie nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej i gdzie budowa sieci kanalizacyjnej nie ma ekonomicznego uzasadnienia.
Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju OZE (np. w zakresie wykorzystywania biomasy, biogazu) Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych	➤ szczegółowa analiza lokalizacji przedsięwzięcia – różne warianty lokalizacyjne, ➤ wybór optymalnej lokalizacji z dala od zabudowań mieszkalnych, ➤ uwzględnienie opinii społeczeństwa w trakcie planowania inwestycji i przeprowadzenie rzetelnych kampanii informacyjnych, ➤ przeprowadzenie monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego, ➤ wyłączanie turbin wiatrowych w newralgicznych okresach nasilonej ekspozycji ptaków narażonych na wysokie ryzyko kolizji (np. szczyt przelotu gęsi, szczyt aktywności ptaków szponiastych przypadający na okres toków oraz karmienia piskląt itd.), ➤ zastosowanie powłoki antyrefleksyjnej na panelach fotowoltaicznych, która ma za zadanie niwelowanie efektu odbicia promieni słonecznych oraz poprawia ich pochłanianie, zwiększając wydajność urządzenia; powłoka minimalizuje ewentualny efekt oślepiania ptaków oraz mylenia powierzchni paneli jako powierzchni wody, co może powodować kolizje ptaków z panelami, ➤ w przypadku gdy na etapie funkcjonowania elektrowni fotowoltaicznych planuje się koszenie terenu, to dla ochrony ptaków lęgowych należy planować koszenia poza okresem lęgowym ptaków, który dla większości gatunków ptaków krajobrazu rolniczego przypada przeciętnie od 1 marca do 31 sierpnia; ➤ w przypadku planowanego koszenia terminy należy dostosować także do okresów migracji płazów, który dla większości gatunków płazów w Polsce przypada przeciętnie od 15 lutego do końca maja (migracja wiosenna) oraz od 15 sierpnia do końca października (migracja jesienna), ➤ stosowanie paneli fotowoltaicznych posiadających białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych,



ZADANIA ZAPLANOWANE W STRATEGII	SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ
	➤ wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeb ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, ➤ zabezpieczenie w trakcie robót budowlanych warstwy humusowej ziemi, i wykorzystanie jej po zakończeniu robót budowlanych na terenie inwestycji, ➤ prowadzenie prac tylko w porze dziennej, ➤ odpowiednie odsunięcie lokalizacji poszczególnych urządzeń od zadrzewień i kompleksów leśnych, ➤ odtworzenie ewentualnych strat w roślinności powstałych w trakcie prac budowlanych ➤ zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, ➤ prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów (jeżeli jest wskazane), ➤ maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu, ➤ prowadzenie monitoringu poinwestycyjnego.
Poprawa jakości i dostępu do infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą przydrożną, w tym chodników, poboczy, przejść dla pieszych, oświetlenia, w szczególności w Osiecznej w ramach rewitalizacji centrum Osiecznej Współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Zarządem Dróg w zakresie budowy modernizacji i remontów dróg	➤ ograniczenie propagacji hałasu poprzez zastosowanie obudów, ekranów akustycznych, wałów z ziemi itp., ➤ stosowanie materiałów dźwiękochłonnych w celu zmniejszenia odbić dźwięku, ➤ organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas, ➤ stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas lokalnych mieszkańców, ➤ polewania placu budowy wodą w celu zmniejszenia pylenia z dróg, ➤ stosowanie tzw. cichych nawierzchni, ➤ ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, ➤ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➤ sprawne przeprowadzenie prac, ➤ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, ➤ wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione), ➤ w przypadku kolizji z terenami zielni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, ➤ ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją, ➤ wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, ➤ prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów (tam, gdzie zidentyfikowano ich obecność i takie działania są uzasadnione), ➤ zaplanowanie optymalnej organizacji ruchu na czas prac, ➤ prowadzenie prac w porze dziennej, ➤ stosowanie zieleni izolacyjnej - nasadzenia drzew i krzewów wzdłuż ciągów komunikacyjnych, które stanowią skuteczny środek ograniczający niekorzystny wpływ szlaków komunikacyjnych w zakresie emisji substancji do powietrza, ➤ tam, gdzie to konieczne należy budować przejścia dla zwierząt w celu ochrony korytarzy ekologicznych i umożliwienia migracji zwierząt.
Stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne itp.) Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska,	➤ w przypadku kolizji z terenami zielni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, ➤ ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją, ➤ ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, ➤ racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, ➤ sprawne przeprowadzenie prac, ➤ stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, ➤ wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione),



ZADANIA ZAPLANOWANE W STRATEGII	SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ
korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców	
Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej (boiska, korty, ścieżki biegowe, ścieżki rowerowe, kluby sportowe,) oraz zapewnienie ich jak największej dostępności dla mieszkańców	➤ inwentaryzacja przyrodnicza przed wykonaniem prac, ➤ wykonywanie prac poza okresem lęgowym i rozrodczym, ➤ wybór najkorzystniejszego wariantu lokalizacyjnego dla danej inwestycji, ➤ minimalizacja strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, ➤ stosowanie nowoczesnego sprzętu budowlanego, ➤ ograniczanie do minimum powstawania odpadów i eliminacja ewentualnych wycieków z maszyn budowlanych, ➤ w przypadku kolizji z drzewami niezbędne jest zabezpieczenie ich wraz z bryłą korzeniową przed ich ewentualnym uszkodzeniem, ➤ w przypadku konieczności wycinki drzew i krzewów stosowanie kompensacji przyrodniczej, ➤ zabezpieczenie wód jeziora i rzeki przed nadmiernym zamuleniem oraz zmianą struktury i kształtu nabrzeża, ➤ wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione)

Źródło: opracowanie własne



7. MOŻLIWE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY OSIECZNA NA LATA 2023-2030

W przypadku braku realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji założeń tego dokumentu najprawdopodobniej przyczyniać się będzie do utrwalania i występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska zależą od:

- czasu,
- nakładów finansowych, jakimi dysponują: budżet państwa, samorządy i podmioty gospodarcze,
- aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska.

Brak realizacji założeń *Strategii* przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości wód podziemnych i powierzchniowych, jakości powietrza, terenów pozostających pod presją szkodliwego oddziaływania ruchu komunikacyjnego, zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną.

Nie bez znaczenia są również oddziaływania inne niż środowiskowe, choć jednak mające wpływ na stan ochrony środowiska w sposób pośredni. Przewiduje się, iż w przypadku braku realizacji omawianego dokumentu może dojść do następujących skutków:

- niezgodność z przepisami krajowymi i międzynarodowymi, skutkująca, m.in. konsekwencjami finansowymi,
- konieczność ponoszenia wysokich (i stale wzrastających) opłat za korzystanie ze środowiska,
- uniknięcie zysków możliwych do osiągnięcia w wyniku stosowania nowoczesnych i odnawialnych technologii,
- dalsze pobłażliwe traktowanie obowiązujących przepisów o ochronie środowiska,
- postępujący zanik świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Ocenia się, że w wariancie braku realizacji ustaleń *Strategii*, w szczególności dotyczących określenia kierunków ochrony cennych zasobów przyrodniczych oraz kierunków rozwoju infrastruktury technicznej, poprawa stanu środowiska oraz utrzymanie i ochrona walorów przyrodniczych byłaby trudna do realizacji. Zaniechanie realizacji zapisów dokumentu, w odniesieniu do zaniechania realizacji planowanych inwestycji spowoduje dalszy rozwój i miejscowe zanieczyszczanie środowiska, co najmniej na poziomie takim, jaki to ma miejsce obecnie.

O ile w efekcie długofalowym planowane działania mają na celu poprawę stanu środowiska, to w skali krótkoterminowej mogą zachodzić pewne negatywne oddziaływania i uciążliwości związane z realizacją inwestycji, które mogą w pewnym stopniu pogarszać stan środowiska w stosunku do jego stanu obecnego, przed realizacją zapisów *Strategii* (dotyczy to prowadzenia robót budowlanych). Mając jednak na uwadze efekt ekologiczny planowanych działań, ocenia się, że brak realizacji zapisów *Strategii* spowoduje pogorszenie lub co najmniej utrzymywanie się stanu



środowiska na obecnym poziomie, co w niektórych przypadkach oznacza utrzymywanie się stanu środowiska i jakości poszczególnych komponentów na niskim poziomie.

Zaniechanie realizacji założeń „Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030” tj. zaplanowanych działań wypracowanych w ramach projektów i programów, a także zaplanowanych inwestycji, mogłoby przyczynić się do zakłócenia dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Osieczna oraz wywołać niekorzystne zmiany środowiska przyrodniczego m.in.:

- pogorszenie klimatu akustycznego Gminy;
- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej na terenie Gminy;
- wykluczenie społeczne mieszkańców oraz wpadanie w ubóstwo;
- zwiększenie ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego i nowotworowe, związane z brakiem działań ograniczających niską emisję;
- pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze;
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności;
- pogorszenie stanu wód powierzchniowych i podziemnych, obniżenie ich klas czystości;
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych, zdewastowanych z postępującą degradacją środowiska;
- dewastację terenów zielonych czy miejsc o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, na skutek braku oznaczeń takich miejsc, brak ochrony wspomnianych terenów;
- niewystarczająca retencja wodna;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców przyczyniająca się do degradacji środowiska;
- powstanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi, m.in. poprzez prowadzenie nieprzemyślanej gospodarki odpadami;
- pogorszenie stanu budynków, które pełnią istotne funkcje dla mieszkańców Gminy;
- pogorszenie estetyki krajobrazu.

Zaniechanie realizacji działań na poziomie ogólnokrajowym, może również skutkować niekontrolowanym wzrostem zanieczyszczenia środowiska, ograniczeniem terenów rekreacyjnych oraz degradacją walorów krajobrazowych. Związane jest to z pośrednim, bądź bezpośrednim wpływem braku realizacji działań na poszczególne komponenty środowiska takie jak woda, gleby czy powietrze, które stanowią integralną sferę życia ludzi.

Na skutek nadmiernej eksploatacji zasobów może dochodzić do obniżenia zwierciadła wód podziemnych. W związku z tym niezrealizowanie działań związanych z kontrolą gospodarowania wodami bądź obowiązkiem uzyskania pozwolenia wodnoprawnego może negatywnie oddziaływać na wody podziemne. Brak realizacji działania polegającego na zakazie odprowadzania ścieków bezpośrednio do wód podziemnych będzie powodował niekontrolowany bezpośredni dopływ zanieczyszczeń do wód podziemnych. Zaniechanie działania polegającego na przeprowadzeniu procedury oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko może przyczynić się do braku rozpoznania źródeł negatywnego oddziaływania realizacji i funkcjonowania przedsięwzięcia na zasoby wód podziemnych. W związku z brakiem rozpoznania źródeł oddziaływań nie zostaną wdrożone działania łagodzące i eliminujące potencjalne oddziaływanie, co może doprowadzić do zanieczyszczenia zasobów wód podziemnych lub zubożenia zasobów wód podziemnych w wyniku prowadzonej działalności. Ponadto, brak realizacji działań



wynikających z dyrektyw wskazanych w katalogu działań krajowych będzie negatywnie wpływać na omawiany komponent w związku z emisją substancji związanych z działalnością antropogeniczną ze źródeł takich jak przemysł i rolnictwo wykorzystujące osady ściekowe, mogących przedostawać się do wód podziemnych.

Zaniechanie realizacji działań może wpłynąć negatywnie na stan wód podziemnych poprzez obniżenie poziomu wód gruntowych oraz pogorszenie stanu chemicznego ze względu na nieograniczenie nieczystości dostających się z wodą do cieków jezior oraz gruntów. Działania zawarte w projekcie PWŚK, zwłaszcza mające na celu poprawę jakości wód powierzchniowych mają pozytywny wpływ na stan JCWPd na obszarze dorzecza Odry. Zaniechanie realizacji działań z kategorii działań organizacyjno-prawnych i edukacyjnych może wpłynąć w sposób pośredni negatywnie na stan chemiczny oraz ilościowy JCWPd. Brak realizacji działań z kategorii: gospodarka komunalna, nie wpłynie na zmiany ilości wód podziemnych oraz nie zmieni w żadnym stopniu położenia zwierciadła wód podziemnych przypowierzchniowych poziomów wodonośnych. Natomiast brak realizacji działań – zwłaszcza związanych z budową i modernizacją sieci kanalizacyjnych, przyczyni się do pogorszenia stanu chemicznego JCWPd. Brak realizacji działań kontrolnych spowoduje utrzymanie presji antropogenicznej i z pewnością wzrost ładunku zanieczyszczeń trafiającego do najpłytszych warstw wodonośnych (do lokalnych systemów krążenia).

Brak realizacji zaplanowanych działań będzie negatywnie wpływać na wszystkie komponenty środowiska. Należy mieć na uwadze fakt, że negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko może wystąpić wyłącznie na etapie prowadzenia robót budowlanych. Na etapie użytkowania nowopowstałej lub zmodernizowanej infrastruktury należy spodziewać się pozytywnych oddziaływań na środowisko.



8. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) podczas stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji założeń zawartych w projektach polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie w zakresie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Gmina Osieczna zlokalizowana jest w odległości ponad 170 km od najbliższej granicy. Ze względu na charakter i specyfikę działań oraz celów zaplanowanych w ramach niniejszego dokumentu nie przewiduje się wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.



9. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* nie napotkano na istotne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby jej opracowanie. Jednakże, ze względu na ogólny charakter dokumentu, jakim jest strategia, wyznaczająca ogólne kierunki rozwoju, określenie oddziaływania na środowisko realizacji poszczególnych celów jest bardzo trudne. W skonstruowaniu w pełni rzetelnej prognozy przeszkadzały pewne braki informacji na temat konkretnych sposobów realizacji strategii. Zatem, jedynym problemem okazał się zbyt ogólny charakter kierunków działań proponowanych w Strategii. Brak wskazania konkretnych zadań w ramach poszczególnych celów utrudnił, a w pojedynczych przypadkach wręcz uniemożliwił określenie oddziaływania na środowisko danego działania. Ponadto, strategia rozwoju powstała w oparciu o współczesną wiedzę na temat wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy oraz w oparciu o współczesną wiedzę na temat organizacji, metod, technik, technologii, materiałów wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięć z zakresu rozwoju lokalnego oraz procesów inwestycyjnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, posłużono się informacjami dotyczącymi inwestycji o podobnym charakterze i skali. Ocena oddziaływania na środowiska ma charakter prognostyczny, wskazuje możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia – najbardziej niekorzystne dla środowiska.



10. Rekomendacje i wnioski do ostatecznej wersji dokumentu

Podczas tworzenia ostatecznej wersji dokumentu należy uwzględnić następujące elementy:

- wszystkie zaplanowane działania powinny być zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i celami w zakresie ochrony środowiska wyznaczonymi w dokumentach obowiązujących na szczeblu międzynarodowym, unijnym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym,
- konieczne jest prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, które przyczynią się do kreowania wśród lokalnej społeczności postaw proekologicznych;
- konieczne jest wskazanie odpowiednich działań kompensacyjnych pozwalających na minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko w przypadku inwestycji nawet krótkotrwale negatywnie wpływających na środowisko.

W *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* wskazano następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny 1: Wysoka jakość życia dzięki rozwiniętej infrastrukturze oraz przestrzeni gminnej

- a. cel operacyjny 1.1: Wzrost dostępności komunikacyjnej
- b. cel operacyjny 1.2: Poprawa jakości środowiska naturalnego
- c. cel operacyjny 1.3: Świadoma i aktywna polityka przestrzenna

Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy oparty na lokalnych zasobach środowiska i dziedzictwa kulturowego

- a. cel operacyjny 2.1: Rozwój gospodarczy i wzmocnienie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy
- b. cel operacyjny 2.2: Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii
- c. cel operacyjny 2.3: Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy

Cel strategiczny 3: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez kompleksową ofertę społeczną

- a. cel operacyjny 3.1: Wzrost jakości systemu oświaty w Gminie
- b. cel operacyjny 3.2: Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy
- c. cel operacyjny 3.3: Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Strategia powinna być zgodna przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju, zapewniając przyszłym i obecnym pokoleniom taki sam dostęp do godnego życia. Należy pamiętać o uwzględnieniu w ostatecznej wersji dokumentu aspektów związanych z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, zapewniając tym samym poprawę warunków życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu.



11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań przewidzianych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030

Analizując wpływ kierunków działań oraz inwestycji zaplanowanych w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* na poszczególne komponenty środowiska stwierdzono, że będą one pozytywnie wpływały na środowisko i ludzi. Przewidziano ewentualne negatywne oddziaływania na etapie prowadzenia robót budowlanych, jednak będzie to krótkotrwałe i ograniczone tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Ewentualne negatywne oddziaływanie dotyczy w głównej mierze oddziaływania na powietrze, hałas i powierzchnię ziemi. Możliwe oddziaływanie na wspomniane komponenty będzie wyłącznie krótkotrwałe, występujące na etapie prac budowlanych. Istnieje możliwość, iż nastąpi miejscowy wzrost hałasu, zapylenia, emisji spalin, odpadów budowlanych. Jest to jednak proces krótkotrwały, ograniczony tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Wszystkie wymienione wyżej zakłócenia są odwracalne. Po zakończeniu realizacji należy spodziewać się braku oddziaływania na środowisko. Zadania zaplanowane zostaną z dużą dbałością o środowisko naturalne i nie zakłócą funkcji przyrodniczych obszarów chronionych znajdujących się na terenie Gminy Osieczna. Inwestycje nie tylko nie będą stanowiły zagrożenia, ale przyczynią się do poprawy stanu środowiska. Efektem prac będzie zbudowana bądź zmodernizowana infrastruktura wpływająca na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru, również ze względów ekologicznych.

Założenia *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* nie wpływają w sposób długotrwały, negatywnie na stan środowiska, a znaczna część zaplanowanych kierunków działań wykazuje oddziaływanie pozytywne. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń Strategii miało miejsce w toku opracowywania projektu dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy oraz sukcesywne konsultacje z przedstawicielami różnych środowisk, w tym ankietowanie mieszkańców Gminy. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji Strategii. W związku z tym proponowanie rozwiązań alternatywnych nie jest konieczne.

Zdefiniowane w Strategii działania, będące narzędziem służącym do spełnienia celów dokumentu nie mają charakteru tzw. twardych założeń, a wskazują raczej kierunek aktywności, pozwalający na elastyczny dobór formy ich realizacji.



12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Ważnym elementem w zakresie monitoringu środowiska jest ocena jakości środowiska przyrodniczego na analizowanym obszarze. Monitoring polega na gromadzeniu, analizowaniu i udostępnianiu danych odnoszących się do jakości środowiska naturalnego oraz zmian w nim zachodzących. Przeprowadzenie rzetelnego monitoringu wymaga doboru odpowiednich wskaźników określonych ilościowo oraz jakościowo. Założone cele i działania *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*, a także osiągnięte rezultaty odpowiadają na potrzeby wynikające z analizy stanu obecnego obszaru. Założone efekty realizacji dokumentu pozwolą wzmocnić posiadany potencjał obszaru oraz wyeliminować lub ograniczyć słabe strony.

Jednym z najczęściej stosowanych sposobów prowadzenia monitoringu jest zastosowanie metod wskaźnikowych. Poniżej w zestawieniu tabelarycznym zaprezentowane zostały wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień zawartych w *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*. Dodatkowo zasadniczą częścią może być monitoring prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do terenów objętych projektem dokumentu.

Tabela 18. Wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Pożądane zmiany	Cykliczność gromadzenia danych
Wysokość nakładów na inwestycje drogowe	zł	↑	raz na rok
Długość zmodernizowanych dróg i chodników oraz ścieżek rowerowych	km	↑	raz na rok
Długość nowo wybudowanych dróg i chodników oraz ścieżek rowerowych	km	↑	raz na rok
Odsetek powierzchni Gminy pokryty aktualnymi mpzp	%	↑	raz na rok
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	szt.	↑	raz na rok
Liczba budynków, w których zamontowano odnawialne źródła energii	szt.	↑	raz na rok
Moc instalacji odnawialnych źródeł energii	MW	↑	raz na rok
Odsetek wymienionych indywidualnych źródeł ogrzewania	%	↑	raz na rok
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	↑	raz na rok
Liczba nieruchomości podłączonych do sieci kanalizacyjnej	szt.	↑	raz na rok
Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	↓	raz na rok
Przeprowadzania okresowych kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się osadów ściekowych oraz nieczystości ciekłych	szt.	↑	raz na rok
Ilość odpadów zebranych w sposób selektywny	Mg	↑	raz na rok
Średnia roczna poziomu PM10 w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok



Nazwa wskaźnika	Jednostka	Pożądane zmiany	Cykliczność gromadzenia danych
Częstość przekraczania dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych PM10 w roku	szt.	↓	raz na rok
Średnia roczna poziomu PM2,5 w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok
Średnia roczna poziomu benzo(a)pirenu w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok
Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych	zły/dobry	↑	raz na rok z rozbiorem powierzchniowe raz na cztery lata, podziemne raz na rok
Liczba zmodernizowanych urządzeń melioracyjnych	szt.	↑	raz na rok
Liczba nowych nasadzeń drzew i krzewów do liczby ubytków	%	↑	raz na rok
Wysokość nakładów na inwestycje związane z utrzymaniem zieleni i nowymi nasadzeniami	zł	↑	raz na rok
Powierzchnia powstałych, urządzonych lub zmodernizowanych terenów zieleni	ha	↑	raz na rok
Udział terenów zieleni w powierzchni Gminy	%	↑	raz na rok
Udział terenów chronionych w powierzchni Gminy	%	-	raz na rok
Liczba zorganizowanych wydarzeń i imprez proekologicznych	szt.	↑	raz na rok
Stopień lesistości Gminy	%	↑	raz na rok

Źródło: opracowanie własne



13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Konieczność wykonania Prognozy Oddziaływania na Środowisko *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* wynika z obowiązku zawartego w art. 51 ust. 1. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 1112 ze zm.).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu po zapoznaniu się z wnioskiem Burmistrza Gminy Osieczna, w piśmie nr WOO-III.410.659.2023.MM.2 z dnia 06.11.2023 roku uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*. W swym piśmie organ ten wskazał, że prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z 28.05.2025 r., znak: DN-NS.9011.920.2025 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. *Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*

W niniejszej prognozie, w rozdziale 1 przedstawiono podstawy prawne opracowania prognozy, jej zakres i cel, metody opracowania, źródła informacji oraz analizę oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Głównym celem opracowania prognozy jest wskazanie, jak wpłynie na środowisko realizacja określonych w projekcie dokumentu celów oraz zaplanowanych działań.

W rozdziale 2 przedstawiono krótką charakterystykę *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030*. Przedstawiono w nim zawartość i cele Strategii, w tym jej wizję, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań. W *Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* wskazano następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny 1: Wysoka jakość życia dzięki rozwiniętej infrastrukturze oraz przestrzeni gminnej

- a. cel operacyjny 1.1: Wzrost dostępności komunikacyjnej
- b. cel operacyjny 1.2: Poprawa jakości środowiska naturalnego
- c. cel operacyjny 1.3: Świadoma i aktywna polityka przestrzenna

Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy oparty na lokalnych zasobach środowiska i dziedzictwa kulturowego

- a. cel operacyjny 2.1: Rozwój gospodarczy i wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców Gminy
- b. cel operacyjny 2.2: Wzrost gospodarczy oparty na odnawialnych źródłach energii
- c. cel operacyjny 2.3: Rozwój oferty turystycznej oraz promocja Gminy

Cel strategiczny 3: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez kompleksową ofertę społeczną

- a. cel operacyjny 3.1: Wzrost jakości systemu oświaty w Gminie
- b. cel operacyjny 3.2: Rozwój oferty kulturalnej oraz integracja mieszkańców Gminy
- c. cel operacyjny 3.3: Poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej



- a. cel operacyjny 4.4: Oferta kulturalno-sportowa odpowiadająca na potrzeby wszystkich grup społecznych

W rozdziale 2 przedstawiono również powiązania tematyczne *Strategii* z założeniami i wymaganiami innych dokumentów szczebla unijnego, krajowego i wojewódzkiego, uwzględniające zasady ochrony środowiska, a przede wszystkim zasadę zrównoważonego rozwoju. Odniesiono się między innymi do następujących dokumentów: Traktat Lizboński, Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030, Europejski Zielony Ład, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), Europejska Konwencja Krajobrazowa, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, VI aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Polityka wodna Państwa do 2030 r., Krajowy Program Ochrony Powietrza, Krajowy Program Gospodarki Odpadami, Polityka energetyczna Polski do 2040 r., Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej; Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku, Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030; Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, Audyt krajobrazowy dla województwa wielkopolskiego.

Rozdział 3 stanowi charakterystykę istniejącego stanu środowiska Gminy Osieczna, z uwzględnieniem położenia, ukształtowania terenu, budowy geologicznej, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu, jakości powietrza atmosferycznego, zagrożenia hałasem, szaty roślinnej i świata zwierzęcego, form ochrony przyrody. Cechami charakterystycznymi Gminy Osieczna są między innymi: zły stan jakości wód powierzchniowych, zła jakość powietrza atmosferycznego, stosunkowo niski stopień skanalizowania gminy.

W rozdziale 4, prognoza wskazuje istniejące problemy środowiska. Dla poszczególnych komponentów środowiska wskazano między innymi następujące zagrożenia/problemy: przekroczenia parametrów jakości powietrza atmosferycznego, złą jakość wód powierzchniowych, występowanie dużej ilości wyrobów zawierających azbest, zagrożenie powodzią czy zagrożenie suszą.

W rozdziale 5, prognoza wskazuje również przewidywane oddziaływanie na środowisko na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe. Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w formie opisowej wraz z uzasadnieniem.

Rozdział 6 wskazuje propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko. W rozdziale tym wskazano również sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań dla działań zaplanowanych w *Strategii*.

W rozdziale 7 opisane zostały możliwe zmiany w przypadku braku realizacji dokumentu. Wskazano wśród nich:

- pogorszenie klimatu akustycznego;



- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej;
- wykluczenie społeczne mieszkańców oraz wpadanie w ubóstwo;
- zwiększenie ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego i nowotworowe, związane z brakiem działań ograniczających niską emisję;
- pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze;
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności;
- pogorszenie stanu wód powierzchniowych i podziemnych, obniżenie ich klas czystości;
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych, zdewastowanych z postępującą degradacją środowiska;
- dewastację terenów zielonych czy miejsc o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, na skutek braku oznaczeń takich miejsc, brak ochrony wspomnianych terenów;
- niewystarczająca retencja wodna;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców przyczyniająca się do degradacji środowiska;
- powstanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi, m.in. poprzez prowadzenie nieprzemysłanej gospodarki odpadami;
- pogorszenie stanu budynków, które pełnią istotne funkcje dla mieszkańców Gminy;
- pogorszenie estetyki krajobrazu.

W rozdziale 8 stwierdzono, że realizacja niniejszego dokumentu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania.

Rozdział 9, dotyczący napotkanych trudności i braków dostępnej wiedzy wskazuje, że jedynym problemem okazał się zbyt ogólny charakter kierunków działań proponowanych w Strategii. Brak wskazania konkretnych zadań w ramach poszczególnych celów utrudnił, a w pojedynczych przypadkach wręcz uniemożliwił określenie oddziaływania na środowisko danego działania. Ponadto, *Strategia Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030* powstała w oparciu o współczesną wiedzę na temat wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy oraz w oparciu o współczesną wiedzę na temat organizacji, metod, technik, technologii, materiałów wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięć z zakresu rozwoju lokalnego oraz procesów inwestycyjnych.

Rozdział 10 poświęcony został rekomendacjom i wnioskom do ostatecznej wersji dokumentu, gdzie wskazano, że *Strategia* powinna być zgodna przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju, zapewniając przyszłym i obecnym pokoleniom taki sam dostęp do godnego życia. Należy pamiętać o uwzględnieniu w ostatecznej wersji dokumentu aspektów związanych z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, zapewniając tym samym poprawę warunków życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu.

W rozdziale 11, dotyczącym rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w *Strategii*, stwierdzono, że dokument strategii charakteryzuje się wysokim stopniem ogólności, często nie zawierając propozycji konkretnych działań i nie mając odniesienia w wytycznych lokalizacyjnych. Wobec powyższych przesłanek dotyczących w zasadzie każdego wieloaspektowego dokumentu, niniejsza prognoza nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów *Strategii*, do czego przyczynił się brak możliwości precyzyjnego określenia



działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń *Strategii* miało miejsce w toku opracowywania projektu dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy stanu środowiska oraz sukcesywne konsultacje z przedstawicielami różnych środowisk, w tym ankietowanie mieszkańców Gminy. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji *Strategii*.

W rozdziale 12 wskazano liczne propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień *Strategii*. W celu określenia stopnia realizacji celów strategicznych, zbudowano system wskaźników powiązanych z różnymi poziomami celów, jakie zostały przyjęte w *Strategii*. Regularna analiza wskaźników wskazanych w poniższej tabeli pozwoli na analizę skuteczności podjętych działań oraz określenie poziomu rozwoju jednostki w danej dziedzinie i aktualizację priorytetów Gminy Osieczna.



14. Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Zestawienie celów strategicznych i celów operacyjnych	12
Tabela 2. Zestawienie celów operacyjnych i kierunków działań	12
Tabela 3. Dane demograficzne Gminy Osieczna	41
Tabela 4. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (dane za rok 2024)	46
Tabela 5. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin (dane za rok 2024)	47
Tabela 6. Wyniki pomiarów poziomu hałasu i natężenia ruchu pojazdów wykonanych w otoczeniu drogi krajowej nr 12 w Lesznie w roku 2022	52
Tabela 7. Ruch kołowy na drodze wojewódzkiej przebiegającej przez Gminę Osieczna	53
Tabela 8. Charakterystyka JCWPd na obszarze Gminy Osieczna	56
Tabela 9. Charakterystyka JCWP w obszarze Gminy Osieczna	61
Tabela 10. Stan gospodarki odpadami w Gminie Osieczna w latach 2019-2023	71
Tabela 11. Charakterystyka obszarów chronionego krajobrazu znajdujących się na terenie Gminy Osieczna	76
Tabela 12. Charakterystyka Obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie Gminy Osieczna	78
Tabela 13. Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie Gminy Osieczna	85
Tabela 14. Wykaz pomników przyrody ustanowionych na terenie Gminy Osieczna	91
Tabela 15. Zagrożenia/problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska występujące na terenie Gminy Osieczna	94
Tabela 16. Propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko ...	141
Tabela 17. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach dokumentu	143
Tabela 18. Wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu	153
Rysunek 1. Położenie Gminy Osieczna	40
Rysunek 2. Lokalizacja występowania obszarów ważnych dla ptaków na terenie Gminy Osieczna	112



15. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), w nawiązaniu do art. 74a ust. 2 tejże ustawy oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko dla:

Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030

spełniam wymagania, o których mowa w wyżej wymienionych przepisach prawnych. Posiadam ukończone studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku związanym z kształceniem w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych (art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. d).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Uzasadnienie

Do uchwały Nr XVII. .2025 Rady Miejskiej Gminy Osieczna z dnia 18 września 2025 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

Opracowanie strategii rozwoju gminy wynika z art. 10e ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 poz. 1153 t.j.), zgodnie z którym gmina może opracować strategię rozwoju gminy. Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, oznaczając przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju i stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki.

Do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 przystąpiono na podstawie uchwały nr XLI.294.2022 Rady Miejskiej Gminy Osieczna z dnia 28 czerwca 2022 w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030, w tym trybu konsultacji.

Projekt Strategii podlegał konsultacjom społecznym z mieszkańcami Gminy Osieczna, gminami sąsiednimi i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, z przebiegu których sporządzono i udostępniono w dniu 27 lipca 2023 roku w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji projektu „Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030”.

Ponadto, z uchwały nr 7046/2023 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 10 sierpnia 2023 r. w sprawie wydania opinii dotyczącej spójności projektu Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wynika, że Zarząd Województwa Wielkopolskiego wydał pozytywną opinię dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030.

W oparciu o zapisy art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) (dalej: ustawa ooś) Burmistrz Gminy Osieczna zwrócił się z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, po zapoznaniu się z wnioskiem Burmistrza Gminy Osieczna z 14.08.2023 roku, w piśmie nr WOO-III.410.659.2023.MM.2 z dnia 06.11.2023 roku, uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030”. W swym piśmie organ ten wskazał, że prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z 29.05.2025 r., znak: DN-NS.9011.920.2025 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030”.

W związku z powyższym, dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 sporządzona została Prognoza oddziaływania na środowisko, zawarta w załączniku do uchwały.

Do publicznej wiadomości podane zostało obwieszczenie z informacją o przystąpieniu do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030”, w którym wyznaczono termin składania uwag i wniosków do projektu dokumentu od dnia 05.06.2025 r. do dnia 25.06.2025 r. (włącznie).

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Osieczna na lata 2023-2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został również pozytywnie zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu (opinia nr WPP-II.410.94.2025.KF.1 z dnia 4 lipca 2025 roku) oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (opinia nr DN-NS.9011.920.2025 z dnia 10 lipca 2025 roku).

Zgodnie z art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym strategia rozwoju gminy przyjmowana jest przez radę gminy w drodze uchwały.

Mając powyższe na uwadze, przyjęcie uchwały jest uzasadnione.

Burmistrz Gminy Osieczna

Sławomir Kosmański